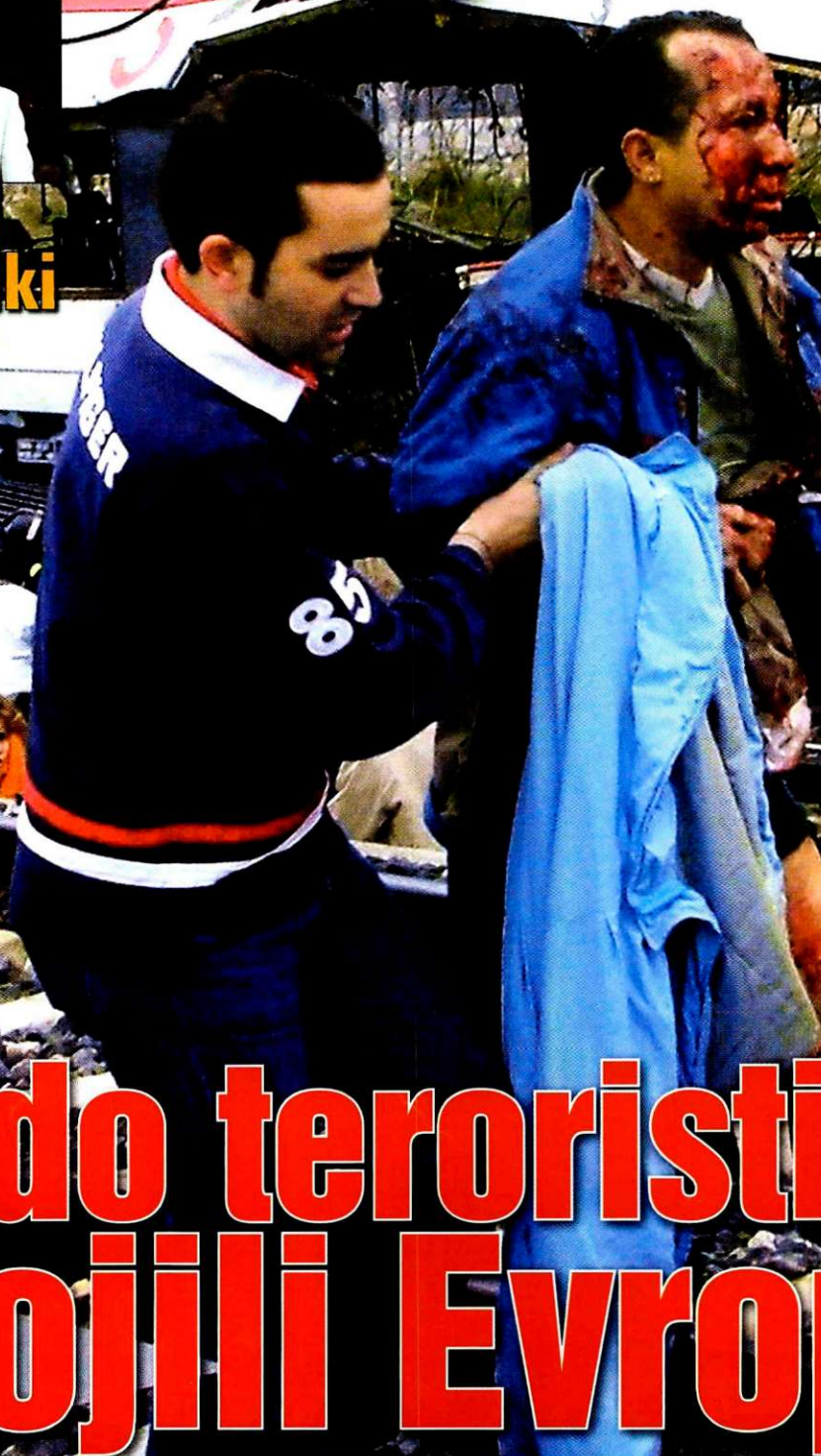

DEMOKRACIJA

**Prepiri
v stranki
mladih**

Evropa je doživela svoj 11. september. Gre za globalni (islamski) terorizem najbolj brezobzirne vrste, ki namenoma pobija nič krive civiliste in tako odločilno vpliva na politično razpoloženje, kot se je pokazalo na španskih volitvah.

Bodo teroristi krojili Evropo?

POLITIKA
Pučnikova
znanstvena in
politična misel

SLOVENIJA
Grožnje
triglavskemu
parku

INTERVJU
France Cukjati
Preveč je
grehov te vlade

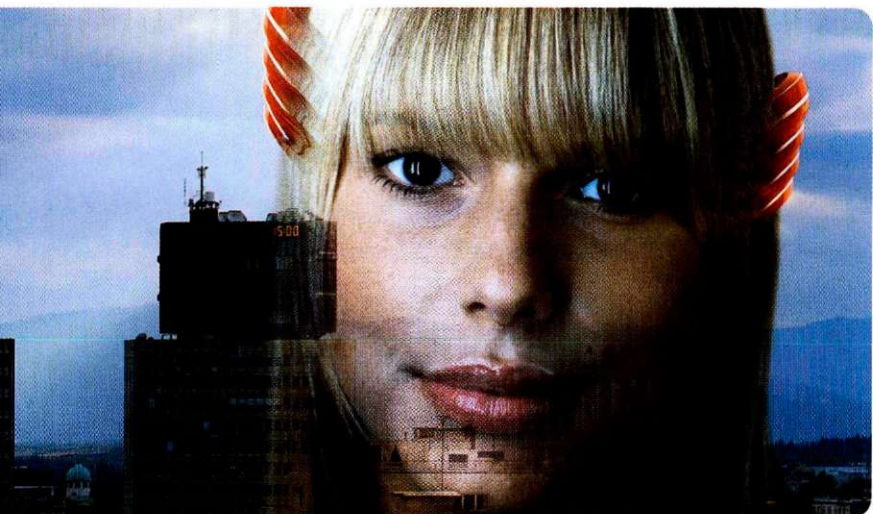
Kako hitro je življenje?

Med prvimi operaterji na svetu in kot edini slovenski smo uvedli UMTS (univerzalni Mobilni telekomunikacijski sistem), tretjo generacijo mobilnih telekomunikacij.

Zaradi izpopolnjenega prenosa podatkov (do 384 kb/s) zagotavlja UMTS uporabo vsebinsko bogatih audio in video storitev ter pošiljanje in sprejemanje multimedijskih vsebin nekajkrat hitreje kot sistem GSM. S tem omogočamo bolj kakovostno uporabo že znanih in razvoj novih storitev. **Mobilnik je tako postal prenosni multimedijski pripomoček**, ki združuje lastnosti telefona, fotoaparata, kamere, interneta, televizije in radia.

Začenjamo novo štetje na področju slovenskih mobilnih telekomunikacij.

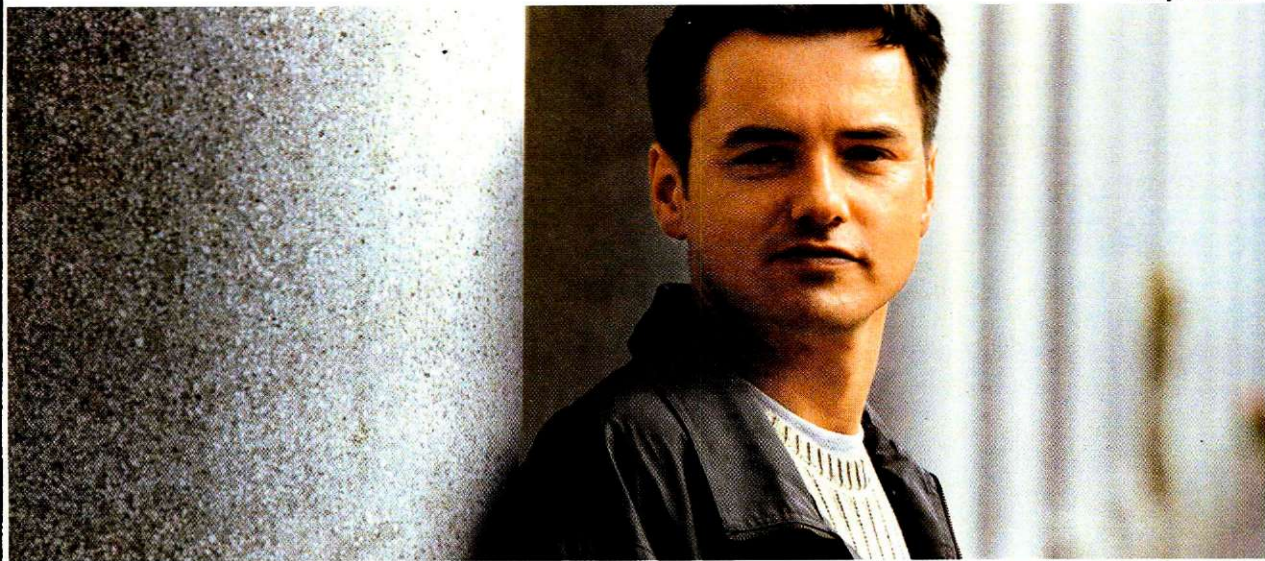

Agencija dL, design: LUKAS Studio, foto: T. Gregorčič, J. Pavšič, Mobilni d.o.o., 1537 Ljubljana

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

Znoj, kri in solze

Po barbarskem terorističnem napadu v Madridu prejšnji četrtek je na nedeljskih parlamentarnih volitvah v Španiji zmagala socialistična opozicija, ki je nasprotovala sodelovanju Španije v "vojni proti terorizmu" in se zavzemala za umik španskih vojakov iz Iraka. Zgodilo se je to, kar so islamski teroristi – najverjetneje pripadniki Al Kaide – želeli: z napadom kaznovati Španijo in njeno vlado za njeno aktivno delovanje skupaj z drugimi državami na čelu z ZDA v "vojni proti terorizmu". Precejšen del španskih volivcev se je na to odzval tako, da je glasoval za socialiste, s čimer je koalicija držav, ki se bojuje proti Al Kaidi, oslABLJENA. Mogoče se je strinjati z britanskim časnikom The Daily Telegraph, ki meni, da je to "težak udarec vojni proti terorizmu". Po njihovem prepričanju je dosedanja španska predsednik vlade José Maria Aznar veliko tvegala, ko je po 11. septembru 2001 aktivno podprla ameriško vlado v boju proti terorizmu, še posebej pa s tem, ko je poslal 1.300 španskih vojakov v Irak. Ob terorističnih napadih v Madridu je sicer ravnal nespametno, ko je brez resnih dokazov za napad obtožil baskovsko teroristično organizacijo ETA, vendar zaradi tega njegova ljudska stranka ne bi smela doživeti poraza, saj je po vseh javnomnenjskih anketah v dnevih pred napadom vodila pred socialisti. Tako pa so teroristi uspešno posegli v demokratične volitve, saj so z bombnimi napadi vplivali na volivce. Namesto da bi ti še bolj podprli vlado v boju proti teroristom, so jo zaradi njene odločnosti kaznovali. Odgovornost za napade so naprtili Aznarju neka-ko v smislu, da je te napade povzročil s svojim sodelovanjem z Bushem. Tako so v Španiji socialiste popeljali na oblast teroristi, kar je prav ironično in slaba popotnica za prihodnost. Islamski teroristi so dobili jasno znamenje, da se njihove akcije obrestujejo, da lahko vplivajo na politični zemljevid Evrope in celo pripomorejo k temu, da bodo na oblast prišle vlade, ki nimajo tako ostrega stališča do teroristov. Nekaj podobnega, vendar v precej milejši obliki, se je zgodilo na zadnjih volitvah v Nemčiji. Ankete so kazale na zmago desnosredinskega Edmunda Stoiberja, vendar je za las zmagal Gerhard Schröder s kritiko ameriške vojne proti terorizmu in z nasprotovanjem napadu na Irak.

Seveda ima Bushova vojna proti terorizmu številne napake in pomanjkljivosti. Marsikaj bi mu lahko očitali, ven-

dar je kljub vsemu treba pogledati tudi rezultate. Po ameriški zaslugi Afganistan ni več baza za teroriste Al Kaide. S pomočjo mednarodnih sil se država počasi spreminja v kolikor toliko normalno državo (če je za Afganistan to sploh mogoče zapisati), ženske so dobile več pravic, ljudje lahko spet poslušajo glasbo, ki jim je všeč, in nekoliko svobodneje dihajo. V Iraku je še vedno zelo "vroče", vendar se kljub temu stvari premikajo na bolje. Pred kratkim je bila sprejeta začasna ustava, ki daje vsem verskim skupnostim svobodno pravico delovanja in državo ureja federalno. Če bodo stvari tekle normalno, bodo časi, ko so manjšinski suniti zatirali večinske šiite in Kurde, za vedno minili. S pomočjo Američanov, Britancev, Špancev, Poljakov in drugih so dani nastavki za demokratizacijo iraške družbe. Seveda pa bočasoma vse odvisno predvsem od Iračanov samih. Irak bodo lahko spremenili v vzorčen primer demokratične arabske države ali pa bodo vse pokvarili in se vrnili v diktaturo Huseinovega tipa. Zato je pomembno, da bo mednarodna skupnost tudi v prihodnje pomagala Iraku.

V evropskih levičarskih krogih si predstavljajo, da bo vse rešeno, če predsednik ZDA ne bo več Bush. A se bridko motijo. Al Kaide in druge islamske radikalne skupine so obstajale že prej in z njimi se je moral ukvarjati tudi Bushev predhodnik Bill Clinton. Spomnimo se njegovega ukaza za raketni napad na neko domnevno tovarno orožja v Sudanu, ki naj bi oskrbovala islamske teroriste. Nedvomno ima prav znani islamski reformistični intelektualac Tarik Ramadan, ki predava filozofijo v Švici, ko pravi, da je sedanji radikalni islam predvsem posledica diktatorskih avtoritarnih režimov v islamskem svetu. Ti diktatorji izvajajo represijo nad svojimi državljan- ni, ne dajo jim politične svobode, zaradi česar se ljudje zatečejo k skrajnostim (seveda to ne opravičuje njihovih nasilnih dejanj). In ker pogosto te diktatorske režime podpira tudi Zahod, predvsem ZDA, je bes ljudi namenjen tudi oziroma predvsem njim. V ZDA se tega zavedajo, zato poskušajo postopoma demokratizirati islamski svet. Irak in Afganistan sta vzorčna primera. Seveda pa je ameriška vlada zaradi dogajanja v času hladne vojne, ko so ZDA podpirale diktatorje v islamskem svetu ne glede na njihovo kršenje človekovih pravic, samo da so bili na njihovi strani, ujetnica prejšnjih časov. Je tudi ujetnica svojih ekonomskih interesov. Zato ZDA svojo zunanjo politiko, čeprav so velesila, spreminjajo zelo počasi. Kljub temu prihaja do razhajanj z delom Evrope. Veliko laže bi bilo, če bi ZDA in Evropa složno poskušale demokratizirati islamski svet in bi podprle islamske reformiste, ki želijo islam spremeniti v normalno, moderno religijo, kot je na primer krščanstvo. S tem bi radikalni islam izgubil svoj nabo.

Pri tem se zdi, da nekateri v Evropi ne razumejo prav ničesar. Radi bi živeli v miru in blaginji, vendar zato niso pripravljeni storiti ničesar. Še najmanj pa tvegati ...

Metod Berlec

Pri tem se zdi, da nekateri v Evropi ne razumejo prav ničesar. Radi bi živeli v miru in blaginji, vendar za to niso pripravljeni storiti ničesar. Še najmanj pa tvegati ...

9 Elita moči

Oblikovanje Foruma 21 je za razvoj slovenske demokracije hkrati slaba in dobra novica.

11 Kaotične mestne finance

12 Pokanje po šivih

Stranka mladih Slovenije je po komaj štirih letih delovanja v precejšnji krizi. Znotraj nje se je začela oblikovati t. i. opozicija, ki ni zadovoljna z organizacijo in vodenjem stranke, za katero je v veliki meri odgovoren njen predsednik Dominik S. Černjak. Se slednjemu že maje predsedniški stolček?

14 Simpozij o Pučniku

16 Za versko svobodo

Prvega maja letos bo Slovenija vstopila v Evropsko unijo, zaradi česar bo morala do vstopa posodobiti tudi precej zakonov. Med zakone, ki jih je načel zob časa, sodi tudi zakon o verskih skupnostih.

22 Ožemanje malih delničarjev

26 Farsa v Celju

31 Bodo teroristi krojili Evropo?

Ne le Španija, ampak vsa Evropa je prejšnji teden doživela svoj 11. september. Gre za globalni terorizem najbolj brezobzirne vrste, ki s spretno koordiniranimi akcijami povzroči največ civilnih žrtev in s tem lahko odločilno vpliva na politično razpoloženje, kot se je pokazalo na španskih volitvah preteklo nedeljo. Bodo izide volitev in s tem tudi politiko v Evropi v prihodnje krojili teroristi?

34 Preveč je grehov te vlade

Pogovor s Francetom Cukjatijem

Čeprav je primarna naloga opozicije, da opozarja na napake in predlaga boljše rešitve, je teh napak preveč, da bi vse lahko temeljito analizirali in nanje kvalitetno opozorili. Preveč, če upoštevamo, da imamo omejene možnosti obveščanja javnosti. Tudi za opozicijo je kratko malo preveč grehov te vlade.

44 Prinašalci gorja

56 Kralji brez recepta

“Kralji iz Sacramento” so res neverjetni in pri njih dejansko ne veš, od kod preti nevarnost, a ravno v tem je njihova prednost.

Demokracija, p.p. 4315, SI - 1001 Ljubljana, obzorja@siol.net; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), 01-434-54-63 (tajništvo); faks: 01-434-54-62
 Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Mihaela Praprotnik, Monika Maljevič, Barbara Kavtičnik, Gasper Blažič, Aleš Kocjan, Gjyle Vishaj, Ivo Žajdela, Mitja Volčanšek; kolumnisti: dr. Janez Juhant, dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Sirc, Esad Babačić; stalni zunanji sodelavci: Esad Babačić, Igor Gošte, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic; Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joža Gruden; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; fotografija: Dane Kostrič (urednik), Reuters; tisk: Florjančič tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Božo Predalič; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Krekova banka d. d. Maribor, poštnina plačana pri pošti 1102. Fotografija na naslovnici: Reuters
 Nenarocnih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo.
 Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.
 Naročniški oddelek: obzorja.narocnine@siol.net; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Odljave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za tujino znaša 230 evrov oziroma 240 ameriških dolarjev.

Kmetijstvo ni dovolj pripravljeno

O kmetijstvu smo se pogovarjali s poslancem Nove Slovenije Alojzom Sokom.

Kako ocenjujete predlog novega zakona o dohodnini, predvsem v delu, ki se nanaša na obdavčitev kmetov?

V Novi Sloveniji – Krščansko-ljudski stranki smo zaradi predloga novega zakona o dohodnini zaskrbljeni, saj zakon predvideva novo obliko obdavčitve slovenskega kmetijstva. Po dosedanem predlogu ministrstva za finance naj bi se namreč med obdavčljive vire poleg katastrskega dohodka šteli tudi vsi drugi prihodki, tudi subvencije. Zaradi take oblike obdavčitve bo v prihodnje prihajalo do presejanja praga v progresivni dohodninski lestvici, kar bo zelo nestimulativno za slovenske kmete in bo mnoge, ki še kmetujejo, odvrnilo od te dejavnosti. Po predlogu zakona naj bi se sicer stopnja obdavčitve dvigovala postopoma, z 33 odstotkov v letu 2005 na 100 odstotkov v letu 2007, vendar to ne bo preprečilo opuščanja kmetovanja, kvečjemu bo ta proces nekoliko upočasnil. Danes mnoge kmetije delujejo kot dopolnilna dejavnost, saj je vsaj en družinski član, če ne celo dva, zaposlen. Kmetijo obdelujejo, ker jo zaradi majhne plače in preživetja morajo, velikokrat pa to delajo samo zaradi navezanosti na zemljo. Ob uvedbi nove obdavčitve kmetijstva se je vsekakor treba zavedati, da zemlja ni le podlaga za poslovanje in ustvarjanje prihodka, temveč pomemben dejavnik pri ohranjanju poseljenosti podeželja in kulturne krajine. Iz tega razloga je treba opustiti samo ekonomsko logiko pri pobiranju davka od kmetijske dejavnosti in se zavedati sistemsko.

Kakšne oblike obdavčitve predlagate v NSi?

V NSi smo prepričani, da bi pred uvedbo takšne obdavčitve morali najprej temeljito premisliti, kaj želimo doseči. Hkrati bi morali na novo opredeliti katastrski dohodek, da bi le-ta upošteval kakovost zemljišč in dejansko rabo. Glede obdavčitve kmetov v NSi predlagamo dva načina obdavčevanja, in sicer glede na velikost in na dejavnost kmetijstva. Za manjše kmetije bi bilo treba podobno kot v nekaterih državah članicah EZ ohraniti pavšalno obliko obdavčitve, medtem ko bi za večje kmetije z intenzivnejšo proizvodnjo in večjimi dohodki morali uvesti enostavno knjigovodstvo. Tako bi

nosilci kmetijske proizvodnje lahko uveljavljali zmanjševanje prihodka z nastalimi stroški. Kmetje bi se hkrati lahko sami odločali, kakšen način plačevanja davka oz. obdavčitve bi izbrali. Če bi dohodek presegel določeno višino, bi se kmet lahko odločil in vodil enostavno knjigovodstvo, sicer pa bi plačeval pavšalni znesek tako kot danes.

Je naše kmetijstvo pripravljeno na vstop Slovenije v EZ?

Vsi problemi, ki se pojavljajo, kažejo na to, da ni dovolj pripravljeno. Uvedli smo sicer skoraj vse elemente skupne kmetijske politike, premalo pa je bilo narejenega na področju prestrukturiranja. Z najboljšo slovensko zemljo in gozdovi tako še vedno upravljajo delniške družbe, namesto da bi povečali primerljivo velikost slovenskih kmetij. Te so v povprečju štirikrat manjše kot kmetije v EZ. Kmetijske zadruge so sicer v rokah kmetov, vendar daleč od tega, da bi jih kmetje tudi vodili. Kako naj si sicer razlagamo, da so kmetijske zadruge prodajale vitalne dele predelovalne industrije. Kmetje tako danes nimajo vpliva na sekundarni kmetijski sektor. Namesto koncentracije kapitala v okviru hranilno-kreditnih služb so te ukinjene in kmetijski sektor je s tem izgubil svojo finančno vplivnost. Dopolnilne dejavnosti na kmetijah, ki naj bi postale velika priložnost slovenskega kmetijstva, so bolj izjema kot pravilo. Nedorečenost in nenehno spreminjanje pravilnikov ter finančna nezmožnost in monopoli so naredili svoje.

Kaj se bo po vašem mnenju spremenilo z vstopom v EZ za povprečnega slovenskega kmeta?

Nič slabega se mu ne bo zgodilo. Že sedaj so v Sloveniji cene kmetijskih izdelkov nižje kot v državah članicah EZ. Cene živil in storitev pa so skoraj na ravni cen v EZ. To najbolje ponazorim s primerom. Za 100 kg težkega bekona dobi slovenski kmet, če ima srečo, do 23.000 tolarjev bruto, za 1 kg grozdja dobi vinogradnik v povprečju 80 tolarjev. Koliko stane kilogram mesa ali liter vina v trgovini ali restavracijah, vemo vsi. Evropska konkurenca bo, o tem sem prepričan, spremenila ta nesorazmerja. Zgodilo se bo, da bodo naši kmetje začeli prodajati svoje pridelke tuji konkurenci ali pa bo morala vmesna veriga predelovalne industrije in vseh posrednikov, kjer zdaj kmet največ izgubi, temeljito spremeniti svojo filozofijo.

Aleš Kocjan

Glasbena trojica
Katrinas
(Stran 10)

Prisesani na Telekom
(Stran 20)

Dolgovi – zapuščina LDS
(Stran 21)

Dohodnina 2003
(Stran 24)

Kosova rehabilitacija?
(Stran 25)

Mamilo ali zdravilo
(Stran 30)

Polmesec reke Niger
(Stran 38)

Zgodba iz španskih vasi
(Stran 39)

Konkretna fotografija
(Stran 40)

Semena razdora
(Stran 42)

Politični mozaik
1860—1918
(Stran 46)

Slovenske žabe
(Stran 47)

Za vsako ceno
(Stran 48)

Celje ima jajca
(Stran 55)

Živahne barve in okraski
(Stran 60)

Beethoven in Ljubljana
(Stran 62)

Kučan z macolo
(stran 65)

Pretkani Robin Hood

Na zadnjih pogajanjih je Anton Rop sindikatom obljubil, da se bodo delavske plače v tem letu povišale za 5.000 tolarjev. Sindikati so se veselili, dokler jim niso povedali, da je imel Rop pravzaprav v mislih tistih 5.000 tolarjev, ki jim po kolektivni pogodbi že tako ali tako pripadajo zaradi uskladitve plač z letno inflacijo. Robin Hood pa takšen!

Ekologija

Pa smo ga dočakali. Forum 21 namreč. Čeprav mnogi sploh ne vedo, kaj naj bi pomenila številka 21. Nekateri pravijo, da morda to, da mora vsak imeti na svojem računu vsaj 21 milijonov tolarjev, drugi pa, da je to pač forum 21. stoletja. Je že tako, da naše vrle direktorje zelo skrbi za slovensko prihodnost, enako tudi Milana Kučana, ki ga je sicer vedno bolj kot prihodnost skrbela preteklost. Na primer to, da se je Slovenija izvalila iz Jajca, sicer ne bi imela oblike kokoši s široko odprtim kljunom. Očitno je prihodnost Slovenije kljub vstopu v Evropo res postala negotova, odkar LDS v javnomnenjskih anketah slabo kaže. Zato je bilo treba najti mesijo, ki bo Slovenijo odrešil desničarske nevarnosti. In našli so ga v tovarišu, pardon, gospodu Kučanu, ki se je očitno že odpočil po dolgotrajnem beljenju svoje hiške v Murglah in tako izkazoval svojo solidarnost z delavci. Bliža se namreč prvi maj, ki ne bo samo praznik dela, ampak tudi praznik našega vstopa v Evropo. Morda se bo tedaj le pojavil kakšen napis "Za Evropo – s Kučanom naprej".

Seveda pa lahko le ugibamo, kaj neki ima za bregom Milan Kučan. Nekateri pravijo, da želi nekoliko izboljšati moralno podobo Slovenije, ki je v zadnjem času močno načeta, še posebej zaradi "umetniških" slik, ki zadnji dve leti krožijo na medmrežju. Izkazalo se je, da je mladenka na omenjenih slikah članica LDS oz. Mladih liberalnih demokratov. Toda to še ni najhujše, glavno je, da je omenjena mladenka zaradi svojih fotografij, kjer je razkazovala intimne dele telesa, izgubila službo, čeprav naj bi bile slike stvar njene zasebnosti. Torej je prav gotovo šlo za zaroto "desničarske mafije", ki jo je treba izkoreniniti. Verjetno je prav iz tega razloga tovariš, pardon, gospod Kučan v zadnjem času zelo ekološko usmerjen. Govori se, da ustanavlja zlahtno zeleno stranko in da zato prepričuje predsednika ZSMS, pardon, "zeleno" SMS, Dominika S. Čeršnjaka, naj iz svoje stranke čimprej zabriše "desničarje". Črna barva se pač ne ujema z zeleno.

Glede na to, kako je Kučan zadnje čase ekološko ozaveščen, lahko pričakujemo, da se bo začelo čiščenje tudi na verskem področju, saj naj bi Katoliška cerkev vedno znova zahtevala nove privilegije, kar naj bi ji omogočil tudi neki malteški vitez, ki je spisal nov zakon o verskih skupnostih, ki naj bi bil "pisan na kožo RKC". Kot protiukrep pri tedniku Demokracija predlagamo ustanovitev društva, ki bi omenjeni zakon zbrisala s kože RKC. Za predsednika tega društva predlagamo sociologa religije dr. Srečka Dragoša, ki je v zadnji oddaji Trenja pokazal največ zaskrbljenosti glede prihodnjega zakona o verskih skupnostih. Za dežurnega čistilca kože pa predlagamo Luko Furija, ki, odkar ni več predsednik Mladega foruma, očitno nima kaj početi ...

Gašper Blažič

"Gospodje, tisti vlak je že zdavnaj odpeljal! Ta, na katerega stopate tik pred vstopom v Evropsko zvezo, pelje v nasprotni smeri, in se mu reče Balkan ekspres."

(Teolog dr. Ivan Štuhec meni, da so pripadniki Forum 21 pred vstopom v Evropo vstopili na napačen vlak.)

"S trinajstimi odstotki poslank se Slovenija uvršča pod povprečje držav podsaharske Afrike."

(Tanja Salecl se sprašuje, ali je Slovenija sploh še evropska država.)

"Banane se bodo podražile, ker očitno na teh otokih, kot je Martinique, prodajajo dražje sadje in ljubezen."

(Kmetijski minister Franci But je hitro našel teh ten razlog za podražitev banan.)

"Ali obstaja samo ta dilema? Sliši se kot 'denar ali življenje'."

(Miša Molk se ne more odločiti med Ropom in Janšo.)

"Ko sem britanskim strokovnjakom povedala za zgodbo o SIB, so me samo debelo gledali."

(Varuhinja potrošnikov Breda Kutin je na svoji koži občutila, kaj pomeni slovenska eksotika sredi Evrope.)

"Orion, saksofon, smo peli nekdanj, zdaj pa nam gre ob Orionu samo še na jok."

(Urška Gregorčič ugotavlja, da niti orion ni več tisto, kar je bil včasih.)

"Vznemirja me občutek, da je moški samo moj."

(Saša Lendero o tem, kaj jo pri moškem najbolj privlači.)

"Za evropskega komisarja predlagam komisarja Rexa."

(Samo Kos bi vprašanje izvolitve evropskega komisarja rešil zelo preprosto.)

"Na levi liberalni sceni računajo na Kučanove usluge, a za zdaj nihče ne želi, da bi se to opazilo."

(Vlado Miheljčak ni zadovoljen s skrivnostnostjo svojih političnih idolov.)

"Tedaj je izgubil nadzor in mi kot novinarju zakričal: 'Pizda, a mi hočeš kariero uničiti?!' Nakar je vstal in se zapodil okoli mize ..."

(Tako se pogovora z Antonom Ropom izpred devetih let spominja novinar Stanislav Kovač in ugotavlja, da je Ropu nevarno postavljati neprijetna vprašanja.)

Pöttering v Sloveniji

V ponedeljek, 15. marca, je Hans-Gert Pöttering, vodja poslanske skupine Evropske ljudske stranke in Evropskih demokratov (EPP-ED) v evropskem parlamentu, ki predstavlja najmočnejšo poslansko skupino v njem, obiskal Slovenijo. Obisku je botrovala odločitev poslanske skupine EPP-ED, da do prvega maja s projektom Bus Tour obišejo deset skorajšnjih članic Evropske unije. Pomenljivo je dejstvo, da je bila naša država prva deležna obiska pomembnega gosta. Namen obiska je bil slovenski javnosti približati evropski parlament in druge ustanove unije. Pötteringa je spremljala delegacija predstavnikov Slovenske demokratske stranke, Nove Slovenije in Slovenske ljudske stranke, ki so pridružene članice EPP-ED. Na osrednji tiskovni konferenci je ugledni gost poudaril prijateljstvo in solidarnost z omenjenimi strankami in jim zaželel zmago na jesenskih državnoborskih volitvah. Predsednik SDS Janez Janša je spomnil na ključno vlogo, ki jo je EPP-ED odigrala pri osamosvojitvi in vključevanju Slovenije v EU. Pri tem je poudaril pomen, ki ga bodo evropski poslanci iz teh strank imeli kot člani najpomembnejše poslanske skupine. Prvak NSi Andrej Bajuk je Pötteringovo navzočnost razumel kot izraz solidarnosti in skupne vizije Evrope. Predsednik SLS Janez

Hans-Gert Pöttering upa, da bodo v Sloveniji zmagale stranke, ki so pridružene članice Evropske ljudske stranke.

Podobnik je bil podobnega mnenja in je poudaril, da čim bolj bomo Slovenci, tem bolj bomo Evropejci. Predsednik sveta NSi Alojz Peterle je poudaril dialog znotraj EPP-ED in skupne vrednote, zaradi česar se Sloveniji ni bati za svojo prihodnost v EU, hkrati pa je izrazil nasprotovanje Evropi dveh hitrosti. Miha Brejc (SDS) je izpostavil iskanje skupnih, ne pa konfliktnih točk, ki je značilno za Pötteringovo politiko. Kmetijski minister Franci But (SLS) je izjavil, da kot pogajalec v pristopnih pogajanjih z EU lahko potrdi vlogo politikov iz EPP-ED pri dobrem iztržku Slovenije na pogajanjih. But je menil, da bi morala Evropa petindvajsetih še naprej temeljiti na solidarnosti, in se zavzel za vključitev judovsko-krščanskih korenin v evropsko ustavo. Visoki gost je na svoji turneji poleg Ljubljane obiskal Tržič, Moravče, Celje, kjer je doživel sprejem tamkajšnjih županov, in Maribor. M. V.

Kmalu vlada v senci

V soboto so se v rojstni vasi dr. Jožeta Pučnika, v Črešnjevcu pri Slovenski Bistrici, na rednem letnem posvetu zbrali predstavniki SDS. Ugotovili so, da je SDS v zadnjem letu vsestransko napredovala. Kot je na posvetu dejal njen predsednik Janez Janša, je SDS v zadnjem letu napredovala ne samo na javnomnenjskih anketah, ampak tudi kadrovske, številčno, programsko in mednarodno. Na drugi strani pa zdajšnja oblast čedalje bolj izgublja verodostojnost. Janša je dejal, da bo stranka skupaj s koalicijsko partnerico NSi začela izvajati tako imenovano vlado v senci. "Zdaj obravnavamo dokument Gospodarska prihodnost Slovenije. Gre za prvi delovni osnutek alternativnega gospodarskega programa, na podlagi katerega bo strokovni svet oziroma vlada v senci pripravila alternativo za prihodnji gospodarski razvoj Slovenije. Ključne točke tega programa bodo za zdaj podpora razvoju majhnih in srednje velikih podjetij, deregulacija, znižanje davkov, liberalizacija šolstva v smislu večje avtonomije šolskih institucij, omogočanje pridobitve izobrazbe do stopnje, do katere je vsak sposoben, s podporo države, vzpostavitev enakosti pred zakonom in decentralistični razvoj Slovenije," je dejal Janša. Predsednik SDS je na posvetu komentiral tudi dvig podpore SDS v javnomnenjskih anketah. Kot je dejal, namerava stranka priti še više, saj si želi takšen volilni izid, ki bo omogočal, da ji po naslednjih volitvah ne bi bilo treba sestavljati koalicije iz štirih ali

Drugi poskus Engelmana

Predsednik države Janez Drnovšek je v državni zbor poslal predlog za imenovanje predsednika računskega sodišča. Med sedmimi kandidati se je odločil za Andreja Engelmana, nekdanjega državnega sekretarja na ministrstvu za finance in zdajšnjega namestnika direktorja vladne službe za evropske zadeve. Takšna naj bi bila tudi volja večine poslanskih skupin in Drnovšek upa, da bo najvišja nadzorstvena ustanova v državi končno dobila predsednika. Spomnimo, da gre že za tretji poskus imenovanja predsednika in drugi Engelmanov poskus. Najprej je v državnem zboru "pogorela" javnosti neznana Florjana Bohl, nato ni zadostnega števila glasov prejel niti Martin Milan Cvikl. Od 31. januarja pa je računsko sodišče tako rekoč "obglavljeno". Do konca aprila ga še vodi Vojko Antončič, vendar so njegova pooblastila bistveno okrnjena. Na tretji razpis za vodenje računskega sodišča so se poleg Engelmana prijavili še Miroslav Berger, Martin Jakše, Silva Jamnik, Miran Lozej, Dragica Povh in Zdenka Vidovič. Pri tem se postavlja vprašanje, ali je Engelman resnično oseba z avtoriteto, ki jo mora imeti predsednik takšne ustanove. Od leta 1998 je v vladnem uradu odgovoren za implementacijo

Janez Drnovšek je izbral ime kandidata za predsednika računskega sodišča.

modrosti tedna

"Kakšen ukrep je vlada LDS že sprejela pred dobrim tednom? Da bi ohranila okolju nevarno proizvodnjo celuloze v Krškem, je sprejela novo uredbo, ki je nekdanje standarde varovanja zraka in vode občutno znižala. Preprosto, LDS postaja tipična antizelena stranka."

(Sociolog dr. Bernard Nežmah)

"V čudni deželi živimo in nekaj mora biti hudo narobe z nami. Kako bi sicer posvečali tolikšno pozornost fikciji o inkviziciji pred dawnimi stoletji ali pa jo še kar naprej vidimo v cerkvi, zatiskamo pa si oči pred veliko hujšimi, ki so se dogajale za časa našega otroštva in mladosti?"

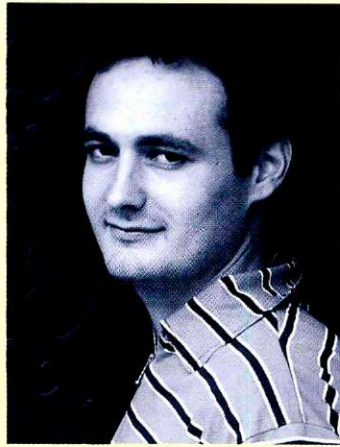
(Teolog dr. Drago K. Ocvirk)

SDS namerava skupaj z Novo Slovenijo ponuditi alternativo sedanji vladajoči politiki.

petih strank, kjer bi se zadeve znova fevdalizirale in bi bili ne nazadnje v vladi spet tisti, ki so bili na oblasti zadnjih dvanajst let. A. K.

evropskega sporazuma o pridruženem članstvu Republike Slovenije EZ, za pripravo in spremljanje državnega prava za sprejetje pravnega reda EZ in za pripravo rednih poročil o napredku Slovenije. V obdobju od 2000 do 2003 je bil tudi vodja slovenskega dela pridruženega odbora. V javnosti je bolj znan po tem, da je vsa leta aktivno deloval na področju proračuna, javnih financ in reforme javne uprave. Opozicija in del strokovne javnosti mu očitata predvsem veliko nepreglednost javnih financ, pri čemer ima levji delež prav Engelman, saj je bil v letih, ko je bilo to še bolj neurejeno, kot je zdaj, odgovoren za to področje. Je pa dejstvo, da je politično blizu vladajoči eliti, zato skoraj ni dvoma, da njeni poslanci njegove kandidature v državnem zboru ne bi podprli. V. K.

Po desetih letih potop?

V petek se je na Bledu, v kraju, kjer se je pred desetimi leti uresničila odločitev o združitvi štirih manjših strank v novo stranko, Liberalno demokracijo Slovenije, zbrala pisana družčina. Poleg predsednikov takratnih strank se je praznovanja udeležilo še okoli 500 drugih povablencev, večinoma današnjih funkcionarjev stranke in njenih privržencev, seveda pa ni manjkal zdajšnji predsednik LDS Anton Rop. Slednji je v svojem govoru izrazil trdno prepričanje, da bo stranka tudi iz tega volilnega leta izšla kot zmagovalka, se pohvalil z uspehi, ki naj bi jih bila stranka dosegla v zadnjih desetih letih, in izrazil prepričanje, da se bo priljubljenost stranke, ki jo je na javnomnenjskih lestvicah prehitela SDS, kmalu spet povečala.

Čeprav na praznovanju ni manjkalo visoko donečih in optimističnih besed, pa v stranki pretiranega razloga za proslavljanje najbrž ne morejo imeti. Javnomenjske ankete so ji v zadnjem mesecu namerile najnižjo

zdravstvu itd., v zadnjem času pa se zaostrujejo še razmerja s sindikati. Tem je Rop sprva optimistično obljubljal povišanje plač za 5.000 tolarjev, pozneje pa se je izkazalo, da jim je pravzaprav obljubljal tisto, kar jim po kolektivni pogodbi itak pripada, zato so sindikati seveda upravičeno skočili v zrak. Največji problem pa je, da LDS, čeprav je Rop še na praznovanju po-

Vodenje gospodarskega ministrstva je prevelika odgovornost, da bi jo nekemu podelili z levo roko.

udarjal, da ima stranka najmočnejši in najboljše kader, nima ljudi, ki bi jo popeljali iz položaja, v katerem se je znašla. Za Ropa se je že pred časom pokazalo, da še zdaleč ni tak kot Drnovšek, ki je bil mojster reševanja iz najtežjih položajev, Gregor Golobčič se je vsaj navidezno umaknil v gospodarstvo in se v politiki pojavi samo, kadar se je treba neposredno soočiti z Janezom Janšo, Slavko Gaber pa s svojo navidezno mlačnostjo ni človek, ki bi znal volilce prepričati, da je LDS še vredna njihovega zaupanja.

LDS se je po desetih letih znašla v resnih težavah, iz katerih, kot se zdi, ne najde izhoda.

javnomenjsko podporo doslej, stranko pretresajo novice o nepravilnostih in korupciji, v katero so vpleteni njeni najvidnejši člani, vladna koalicija, ki jo vodi ta stranka, pa ne najde odgovorov na nekatera najbolj žgoča vprašanja, ki zadevajo državo. Eno teh je seveda vprašanje "izbrisanih", za katerega je LDS upala, da ga bo lahko rešila z aroganco in na silo (tudi s protiustavnim ravnanjem) oziroma tako, kot je bila vajena vladati v zadnjih nekaj letih, a se je izkazalo, da tako ne bo šlo. Vladni koaliciji, ki jo vodi LDS, gre slabo na gospodarskem področju, ki ne more dohitevati čedalje večjih potreb požrešne države in njene birokracije, težave so v sodstvu,

Problem seveda je, da se stranki vse to dogaja prav v času, ko se ji ne bi smelo in ko sta pred njo dva najpomembnejša dogodka zadnjih štirih let – volitve slovenskih predstavnikov v evropski parlament in volitve poslancev v slovenski državni zbor. Čeprav o volitvah ni mogoče napisati še nič konkretnega, saj se kandidatne liste še sestavljajo, je že zdaj jasno, da bodo prelomne vsaj z dveh vidikov. Prvič, po njih bo končno jasno, ali se bo slovensko politično prizorišče po dolgih letih vladanja postkomunistične levece prevesilo na pomladno stran, in drugič, po njih bo jasno, ali bo LDS uspelo ostati največja stranka. Če ji to ne bo uspelo, potem se ji obeta samo še potop.

Aleš Kocjan

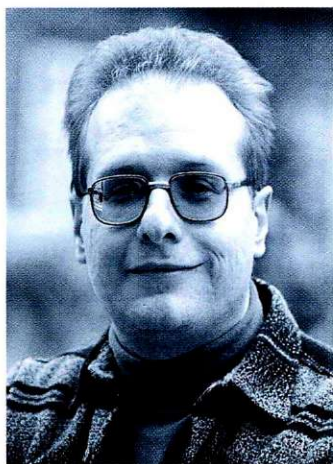
Javno objavljeni podatki, da bo 32-letni Matej Lahovnik po 1. maju letos zasedel mesto ministra za gospodarske zadeve in na tem mestu nadomestil Teo Petrin, ministrico, ki se umika in odhaja za veleposlanico v nizozemski Haag, kaže predvsem na veliko Ropovo podcenjevanje vodenja tako pomembnega resorja, kot je gospodarstvo. Več kot očitno je, da An-

Neodgovorno Ropovo ravnanje

zadnjem letu dni vedno pripravljen komentirati skoraj sleherno gospodarsko zadevo v državi. Medijsko zelo aktiven je bil na primer pri prodaji Leka, pri različnih prevzemih podjetij, gospodarski politiki, s svojimi dnevnimi komentarji se je posebno izkazal pri t. i. pivovski vojni, kjer se je postavil v bran Laščanov. Sicer pa je mladi docent na povrsje "izplaval" z odhodom

Marjana Senjura z univerze. V času, ko se je Senjur pripravjal na opravljanje veleposlaniške funkcije v Londonu, je prav on na povrsje dvigoval svojega docenta. Če se bodo napovedi uresničile, bo resor vodil eden najmlajših dosedanjih ministrov in predvsem človek, ki s prakso nima nobene zveze. Vse to se dogaja v času, ko slovensko državo pretresa novica o najnižji stopnji gospodarske rasti po osamosvojitvi in o rekordno nizki rasti bruto domačega proizvoda. Gospodarska rast je bila lani le 2,3-odstotna (v letu 1999 smo dosegli 5,2-odstotno gospodarsko rast), rast BDP pa je le 2,5-odstotna. Zmanjšuje se zaposlenost, povečujejo se socialne stiske ljudi, država premalo vlaga v znanje in tehnološki razvoj, vse to pa je posledica slabe gospodarske politike v preteklosti. Koliko in kako bo novi minister lahko uredil stvari na gospodarskem področju, je precej odvisno tudi od pogorišča, ki mu ga zapušča njegova predhodnica. Res je sicer, da bo novi minister na tem delovnem mestu le dobrega pol leta in da to za mladega ekonomista pomeni velik izziv tako na strokovni kot na osebni ravni, vendar bi morali biti v državi modrejši; v šestih mesecih se lahko marsikaj zgradi in marsikaj poruši. Pa kaj bi o tem, vladajoče LDS to tako ali tako ne zanima.

Vida Kocjan

Dr. Matej Makarovič

Elita moči

Pred skoraj pol stoletja je ameriški sociolog C. Wright Mills poskušal dokazati, da v ZDA vlada tako imenovana elita moči. Sestavljali naj bi jo najvišji politični, korporacijski in vojaški voditelji, ki se v najvišjem vrhu zlivajo v eno samo enotno elito. Taka elita po Millsovem mnenju samovoljno sprejema vse najusodnejše odločitve in pri tem obide demokratične mehanizme. Kritiki so Millsa obtožili paranoičnosti ali celo zagovarjanja nekakšne teorije zarote. Kasnejši teoretiki elit so večinoma ponudili bolj sofisticirane razlage in večinoma zanikali, da bi katerokoli zahodno demokracijo vodila tako enotna in vsemogočna elita.

Drugo vprašanje pa je, kako je z današnjo slovensko družbo. Nekdanja razmišljanja o udbomafiji in kasneje o Kučanovem klanu so temeljila na podobni ideji enotne elite, o kateri je pred tem pisal Mills. Tudi kritike na račun takih idej so bile podobne in slovenski akademski družboslovci so se od njih večinoma distancirali. Kasnejša raziskava o slovenskih elitah je sicer pokazala visoko stopnjo kontinuitete elit in precejšnjo odvisnost drugih elit od politične elite, toda slovenska "elita moči" je za raziskovanje vendarle ostala razmeroma nedostopna. Ideja o močni enotni eliti, ki bi imela nadzor nad vsemi ključnimi družbenimi podsistemi, ni bila ovržena, vendar tudi ne dokazana.

Potem pa se je nekdanji predsednik republike Milan Kučan odločil, da bo pomagal dokazati, da njegov "klan" ni le mit. Sklenil je, da bo vezi, ki so sicer verjetno v veliki meri obstajale že prej in so bile tudi vir njegove osebne moči, preprosto formaliziral v obliki foruma in jih s tem naredil splošno razvidne.

Kaj ga je k tako nenavadni potezi, ki v demokracijah praktično nima primerjave, sploh vodilo, ostaja uganka. Za zdaj mi je najbližja domneva, da je bila ta odločitev bolj povezana z osebnostnimi problemi nekdanjega predsednika kot pa z resnim strateškim razmislekom. Glede na izbiro kroga, ki je bil javnosti predstavljen, se očitno ni odločil za elito odličnosti, temveč za prav to, kar je Mills označil kot elito moči: za glavne predstavnike kapitala, voditelje vlade, parlamenta in dveh vladajočih strank, za vzorec pa še kakšen izobraženec. Kučan, ki je bil pred tem na čelu partije ali države nepretrgano 16 let, kar tri desetletja pa na najvišjih političnih funkcijah, je moral sebi in slovenski javnosti na neki način dokazati, da je še vedno "velik", kakor si pač on to predstavlja ...

Po drugi strani lahko razumemo tudi motive ekonomskega dela slovenske elite moči. Gre skoraj izključno za ljudi, ki jih je na njihove položaje neposredno ali posredno posta-

vo, da se Forum 21 oblikuje tik pred slovenskim vstopom v Evropsko unijo, po vsej verjetnosti ni naključje.

Sestava Forum 21 nakazuje, da ne bo šlo za eno od civilnodružbenih skupin, ki bi enakopravno z drugimi predstavljala javnosti svoja stališča. Verjetneje je, da bo skušala s pomočjo svoje koncentracije moči ta stališča za vsako ceno uveljaviti. Nesporno je, da tolikšna koncentracija predstavlja resno grožnjo za demokracijo. Predsednika vlade in parlamenta, ki sta se morala udeležiti sestanka pod Kučanovim vodstvom, sta po svoje pokazala, da sta še vedno močno odvisna od razmerij do svojega "klanovskega" botra. Poleg tega imajo člani Forum 21 s svojim nadzorom nad kapitalom tudi bistven vpliv na politiko prek financiranja volilnih kampanj, še bolj pa prek medijev, ki jih nadzorujejo prek lastniških deležev in oglaševanja.

Toda Forum 21 ni bolezen, ki bi mučila slovensko demokracijo – je le očiten simptom te bolezni. Do-

Sestava Forum 21 nakazuje, da ne bo šlo za eno od civilnodružbenih skupin, ki bi enakopravno z drugimi predstavljala javnosti svoja stališča. Verjetneje je, da bo skušala s pomočjo svoje koncentracije moči ta stališča za vsako ceno uveljaviti.

vila država, ta pa se mora zdaj pod pritiski tržne logike odrekati pokroviteljstvu nad gospodarsko sfero. V novih razmerah so ti ljudje negotovi, zato iščejo podporo drug drugega, vsi skupaj pa zavetje politike in pri tem upajo, da si bodo lahko pomagali s Kučanovo neformalno močjo. Čeprav ne bodo tega javno priznali, je že to njihovo druženje – ob znanem manipulativnem sklicevanju na "nacionalni interes" – znak, da se bojijo zdrave konkurence, ki jo prinašata evropeizacija in globalizacija. Dejst-

volj razlogov imamo za prepričanje, da tolikšna koncentracija ekonomske in politične moči ni nič novega, temveč je le formalizacija vezi, ki so obstajale že prej. Paradoksalno je lahko tako ustanovitev Forum 21 celo – čeprav popolnoma nenamerno – koristna za krepitev demokracije, saj bo pripomogla k razvidnosti problema. Ko ljudje vedo za bolezen, lahko iščejo zdravlila: na primer samostojno in aktivno civilno družbo, kritično javnost in občasno zamenjavo na oblasti.

Oblikovanje Forum 21 je za razvoj slovenske demokracije hkrati slaba in dobra novica. Slaba je, ker potrjuje, da obstoječe nezdrave koncentracije politično-ekonomske moči v slovenski družbi ni samo "mit", temveč nesporna realnost. Dobra pa je, da je ta koncentracija postala razvidnejša kot kadarkoli poprej, kar bi lahko bil tudi začetek njenega konca.

Skupino Katrinas sestavljajo ...

Eva, Katarina in Marija.

Kje ste prišle na svet?

Eva v roke prijaznemu zdravniku na Bavarskem v Nemčiji, Katarina v Kranju, Marija v Ljubljani.

Kdaj?

Eva slabih 500 let po odkritju Amerike, Katarina, ko je po radijskih sprejemnikih kraljevala ABBA z Waterloojem, in Marija na dan zmage.

Kako bi označile svoj značaj?

Eva je samosvoja, Katarina ekstremna in Marija emotivna, racionalna pa le, kadar je to treba.

Verjamate v Boga?

Marija: Včasih se mi zdi nemogoče, da ga ne bi bilo.

Kdaj ste prvič nastopile na odru?

Katarina: Moj prvi oder je bil stol, ki smo ga s prijateljicami postavile pred okno pri mami Minki in imele potem svoj šov za gledalce pred oknom.

Imate kdaj tremo pred nastopom?

Eva: Kadar moram igrati nekaj, kar nisem; kadar pojem, redko.

Kaj bi naredile, če bi vam sredi nastopa zmanjkalo glasu?

Marija: Ne vem. Se je pa že kdaj zgodilo, da je nenadoma zmanjkalo teksta. Potem je treba poseči po svojem pesniškem talentu.

Kateri je vaš največji glasbeni uspeh?

Katarina: Izdaja solističnega cedeja Gorim, kjer so tudi moje avtorske skladbe.

Načrti za prihodnost ...

Marija: Čim prej diplomirati, postaviti nekaj stvari v življenju na svoje mesto, potem pa početi vse, kar me veseli in že predolgo čaka na primernejši čas.

Vaše najljubše dnevno opravilo?

Eva: Jutranja kava.

Marija: Jutranje bujenje sina Nejca.

Katarina: Spanje.

Skriti kotiček?

Marija: Če povem, ne bo več skrit.

Hobi?

Eva: Kitara in petje ali v obratnem vrstnem redu.

Marija: Sprehodi s psičko Loti, rolanje, smučanje. Kolo še čaka v kleti, da ga vzljubim.

Pesem ki jo najraje prepevate?

Eva: Always look on the bright side of life (Monthy Piton).

Marija in Katarina: Letim s Katrinas.

Recept za premagovanje žalosti?

Eva: Sprejemanje žalosti.

Katarina: Smejalka terapija.

Najljubši kos oblačila?

Eva: Rada sem v svoji koži.

Katarina in Marija: Kavbojke.

Najljubša jed?

Katarina: Suši.

Eva: Krompir, definitivno. God bless America!

Marija: Pozimi jota v kakšni planinski koči pa testenine na tisoč in en način.

Sanjske počitnice brez omejitev ...

Marija: Počitnice, kaj je že to?

Eva: Indija Koromandija.

Katero pijačo obožujete?

Eva: Vodo. Včasih je imam tudi polne čevlje.

Pesnik, ki ga ne morete pozabiti?

Marija in Eva: Pablo Neruda.

Katarina: Minatti.

Knjiga vašega življenja?

Eva: D. N. Walsch: Pogovori z Bogom.

Marija: Mali princ.

Katarina: Pika Nogavička.

Film, ki vas je spravil v solze?

Marija: La vita e bella.

EVA, KATARINA IN MARIJA

Glasbena trojica Katrinas

Kaotične mestne finance

Poslovanje mestne občine Ljubljana (MOL), katere letni proračun presega 52 milijard tolarjev, je že nekaj let več kot sporno. Računsko sodišče je lani pregledalo poslovanje MOL v letu 2001 in pri tem izdalo mnenje s pridržkom. Za leto 2002 pregleda še niso opravili; to naj bi naredili v letu 2004. Člani nadzornega odbora v prejšnji sestavi (mandat jim je potekel decembra 2002) pa so predlagali, da se zagotovi kontinuirana revizija računovodskih izkazov mestne občine. Na podlagi tega priporočila so bile mestne oblasti primorane objaviti javni razpis za izvedbo zunanje revizije računovodskih izkazov MOL za leto 2002 in otvoritvene bilance stanja za leto 2003. Izbrana je bila revizorska hiša Deloitte & Touche iz Ljubljane.

Foto: Dane Kostinc

Sporna izjava o zaupnosti

Revizorji so postopke revidiranja opravljali v času od 4. avgusta do 10. septembra 2003 in pri tem ugotovili veliko nepravilnosti. Prvo poročilo, v katerem so izrazili negativno mnenje, so izdali že 10. septembra lani, nadzorni odbor MOL pa ga je prejel 28. novembra. Županstvo je imelo na osnutek poročila več pripomb, zato so poročilo nekajkrat popravljali in dopolnjevali, 23. februarja letos pa je revizorska družba izdala končno poročilo. To je prejela županja Danica Simšič in ga po pregledu poslala oddelku za finance mestne uprave MOL in nadzornemu odboru MOL. Poročilo so v začetku marca prejeli tudi ljubljanski svetniki, vendar so morali pri tem podpisati izjavo, da ne bodo izdali vsebine dokumenta, kar pomeni, da nepravilnosti, ki so jih ugotovili revizorji, ne smejo zaupati nikomur niti o njih javno razpravljati. Gre seveda za svojevrsten primer, saj MOL upravlja in gospodari z denarjem ljubljanskih davkoplačevalcev. Tako je zahtevala županja Danica Simšič, z njo pa se je strinjalo pet članov nadzornega odbora MOL. Proti temu sklepu sta glasovala le Tomaž Toplak in Romana Logar, predsednik in članica nadzornega odbora. Hkrati s poročilom zunanje revizorske hiše, zanj so mestne oblasti plačale 4,320.000 tolarjev, je svoje delo opravljal tudi nadzorni odbor.

Veliko "slamparijo" v mestnih financah je odobrvala Vika Potočnik (levo), nekdanja županja, zdajšnja županja Danica Simšič (desno) pa njeno delo nadaljuje.

Številne nepravilnosti

Po nam dostopnih informacijah je v zelo obsežnem poročilu družbe Deloitte & Touche (90 strani) navedenih toliko nepravilnosti, da jih je na tem mestu težko naštet. Neurejeni so knjigovodstvo, vodenje registra osnovnih sredstev, investicije v teku, izredno veliko nepravilnosti je pri nakupih zemljišč, soinvestiran in na področju nepremičnin, kamor sodijo oddaje prostorov, prodaje zemljišč, sofinanciranje graditve avtocestnih odsekov in podobno. Veliko nepravilnosti je pri naložbah v Holding Ljubljana, dokapitalizaciji Gospodarskega razstavišča, prenosu premoženja v last javnega podjetja VO-KA, v Javnem stanovanjskem skladu MOL, pri dolgoročnih depozitih v SKB, vrednotenju kapitalskih naložb, naložbi v Center za razvoj malega gospodarstva, naložbi v Termoelektrarno Toplarno in Casino Ljubljana, neustrezno vrednotene pa so celo obveznice Slovenske odškodninske družbe. Neurejene so terjatve, njihovo usklajevanje in izterjava. Problematični so predumi, poleg tega MOL izkazuje tudi veliko neplačanih računov do dobaviteljev. MOL v knjigovodstvu evidentira odhodke brez izdatkov, kar je v nasprotju z veljavno zakonodajo, zaradi česar je bila samo lani bilančna vsota MOL precenjena za najmanj 1,2 milijarde tolarjev. Poleg tega ima MOL veliko neknjiženih prevzetih obveznosti, kar tudi predstavlja podcenjeno bilančno vsoto. Na drugi strani so napačno evidentirani neplačani prihodki, vse to pa vpliva na resničnost in verodostojnost izkazov MOL v letu 2002. Stvari se nadaljujejo tudi v letu 2003. Nekatere sporne pogodbe je podpisovala tudi zdajšnja županja Danica Simšič. Nepravilnosti bo za nazaj verjetno težko odpraviti, dejstvo pa je, da bi moral tako nadzorni odbor kot mestni svet začeti postopek za ugotavljanje odgovornosti tistih, ki so krivi za tako porazno finančno stanje mestne občine Ljubljana.

Vida Kocjan

Revizorji zunanje revizijske hiše pa tudi člani nadzornega odbora so ugotovili številne nepravilnosti v poslovanju mestne občine Ljubljana, zaradi katerih računovodski izkazi na dan 31. decembra 2002 "niso resnična in poštena predstavitev finančnega stanja MOL ter poslovnega in finančnega izida proračuna MOL". Kljub temu se skoraj nihče v državi ne vpraša, kdaj bo takšno stanje odpravljeno in kdo je odgovoren za nepravilno poslovanje in povzročeno škodo MOL.

Stranka mladih Slovenije je po komaj štirih letih svojega delovanja v precejšnji krizi. Znotraj nje se je začela oblikovati t. i. opozicija, ki ni zadovoljna z organizacijo in vodenjem stranke, za katero je v veliki meri odgovoren njen predsednik Dominik S. Černjak. Se slednjemu že majo predsedniški stolček?

Pred štirimi leti je Stranka mladih Slovenije poskrbela za pravo senzacijo. V začetku julija 2000 je prišlo do njene uradne ustanovitve. Sprva so nanjo gledali kot na še eno stran-

Dominik S. Černjak pravi, da je stranka odprta za vse, ki želijo z njimi deliti skupno vizijo. Če je res tako, ni jasno, zakaj je v stranki prišlo do spornih izključitev nekaterih članov.

Pokanje po šivih

ko, ki je bila ustanovljena bolj zaradi modne muhe kot z resnimi nameni, kajti le redki so si upali pomisliti, da bo nekaj fantom, ki so stranko ustanovili, uspelo tri mesece pred državnoborskiimi volitvami ustanoviti kakšen odbor in oblikovati kandidatno listo, kaj šele da bodo zasedli kakšen stolček v parlamentu.

Žrtve uspeha

In prav to se je zgodilo. Stranki mladih je na državnoborskih volitvah leta 2000 uspelo preseči 4-odstotni volilni prag in tako danes v državnem zboru sedijo štirje njeni poslanci (med njimi ni ključnega akterja stranke, njenega predsednika Dominika S. Černjaka). Prav gotovo je rezultat presenetil tudi vodstvo stranke. Da na tako velik izziv, kot je vodenje politične stranke, niso bili zadostno pripravljeni, se kaže po nekaj letih njenega delovanja.

Kaj je z organizacijo in vodenjem stranke narobe, sta pred časom govorila dva njena vidna člana, to je Igor Štemberger, vodja poslanske skupine SMS, in Tadej Slapnik, podpredsednik stranke. Kritike, ki sta jih izrekla, se nanašajo na vodenje njenega predsednika Dominika S. Černjaka in tajnika stranke Jožeta Vozlja, ki naj bi v volilnem letu ubirala poti, ki stranki bolj škodijo, kot koristijo.

Resnejši očitek Černjaku je njegovo stališče do vprašanja, kdaj naj bo redni kongres stranke. Glede na statut stranke bi kongres moral biti še letos. Znotraj stranke pa se pojavljajo različna mnenja o tem, ali naj bo kongres pred evropskimi in državnoborskiimi volitvami ali po njih. Naveza Štemberger-Slapnik, ki naj bi imela podporo tudi v lokalnih odborih, se nagiba k temu, da mora biti kongres pred volitvami, saj bo le tako stranka na obojih volitvah lahko uspešno nastopila. Zakaj Černjak nasprotuje kongresu pred volitvami, smo želeli izvedeti prav od njega. Černjak meni, da je zaradi pomembnosti evropskih volitev škoda energijo usmerjati v kongres, da

pa kongresu po evropskih in državnoborskih volitvah ne nasprotuje.

Izločanje nezaželenih

Po naših informacijah pa je razlog za zavlačenje s kongresom v tem, da se vodstvo stranke boji morebitne izgube podpore članstva in s tem izgube oblasti nad stranko. Dokaz, da se Černjak in njegovi ožji sodelavci počutijo ogrožene, je podatek, da se stranka poskuša znebiti vsakega prepoznavnejšega člana, ki bi lahko ogrozil Černjakovo politično moč. Tako menijo Černjakovi kritiki in svoje trditve utemeljujejo s primeroma Francija Keka in Vita Rožaja (o prvem je t. i. častno razsodišče SMS

presojava, ali naj mu dovolijo vstopiti v stranko ali ne, drugega pa je isto častno razsodišče izključilo iz stranke).

Po nekaterih informacijah naj bi bil predsednik stranke na tekočem z vsako včlanitvijo v stranko, častni odbor pa naj bi bedel nad tem, da se v stranki ne bi pojavilo kakšno nepravno ime. Kako je z včlanjevanjem in izključitvami iz stranke, smo vprašali glavnega tajnika stranke, a nam do zaključka redakcije ni odgovoril na vprašanje. Glede na očitke, povezane z izključevanjem nekaterih ljudi iz stranke, lahko pri-

Alenka Paulin je bila ob pravem času na pravem mestu. Potem ko je zapustila SDS, je takoj postala nosilka liste SMS za evropske volitve.

Podpredsednik SMS Tadej Slapnik očita predsedniku Černjaku nedemokratično vodenje stranke.

Pogovor z vodjo poslanske skupine SMS Igorjem Štembergerjem

Černjaka ne bom podprl

čakujemo, da bo prišlo do revizije nekaterih spornih izključitev.

Svet stranke podrejen Černjaku

Štemberger-Slapnikova naveza Černjaku očita, da si je povsem podredil svet stranke in da ta dela po njegovih pravilih in željah. Kot je znano, je svet stranke izključil dva svoja člana, ki naj ne bi bila najbolj poslušna Černjaku. To sta Damjan Gašperčič in Sašo Fras. Na vprašanje, zakaj je prišlo do njune izključitve, nam glavni tajnik stranke Jože Vozelj ni odgovoril. Da v prihodnje ne bi prihajalo do podrejanja sveta predsedniku stranke Černjaku, njemu nasprotna opcija zahteva, da se spremeni statut stranke in da pride do razširitve. Oblikuje naj se nov svet stranke kot njen najvišji organ, v katerem bodo lokalni odbori namesto s sedanjimi 25 člani zastopani z najmanj 50 člani.

Spori znotraj poslanske skupine

Napeti odnosi zaradi konflikta med Štembergerjem in Černjakom pa so se prenesli tudi na poslansko skupino, ki jo vodi Igor Štemberger. Zanj velja (tako kot za poslance SMS Bogomirja Vnučca), da pri odločitvah, ki se sprejemajo v državnem zboru, nemalokrat odloči drugače, kot so navodila predsednika stranke Černjaka. Kot sam pravi, se odloči tako, kot se mu zdi pravilno, kajti po ustavi pri svojih odločitvah ni vezan na nikogar. Očitno je to samosvoje ravnanje Štembergerja in Vnučca začelo motiti prvaka SMS, zato naj bi bil Štembergerja že večkrat poskušal izriniti z mesta vodje poslanske skupine in na to mesto postaviti človeka, ki mu bolj zaupa – poslanca Marka Diacija (koliko je ta vreden zaupanja, je drugo vprašanje, saj gre za enega izmed študentskih funkcionarjev, ki so jim očitali finančne nepravilnosti v Študentski organizaciji Maribor). Od Černjaka smo želeli izvedeti, ali drži, da želi zamenjati Štembergerja, vendar tega ni niti zanikal niti potrdil. Njegov odgovor je bil, da so se poslanci dogovorili na začetku mandata, da bo vsako leto eden izmed njih vodja poslanske skupine. "Če se poslanci obrnejo name, ker niso zadovoljni z delom

Držijo namigi, da znotraj SMS obstajata dve struji z različnimi pogledi in da stranka po štirih letih obstoja že poka po šivih?

Res je, da se znotraj SMS srečujemo z nekaterimi problemi. Čeprav obstajajo tudi različni pogledi na posamezna vsebinska vprašanja (umetno oplojevanje, izbrisani, interpelacija proti Bohincu), te razlike niso tako velike, da ne bi skupaj preživeli. Velike razlike pa obstajajo glede organizacije in vodenja stranke. Po štirih letih delovanja mora stranka nujno sklicati kongres, da se oceni dosedanje delo oziroma nedelo vodstva stranke, da se prevetri svet stranke in izvršilni odbor, da se oba razširita, da se da več teže lokalnim odborom in da se odločimo, kdo bo voz peljal naprej.

Je res, da vas je predsednik SMS Dominik S. Černjak že dvakrat želel odstaviti z mesta vodje poslanske skupine SMS?

Ni res. Poskusil me je zamenjati že najmanj trikrat (med drugim v času moje odsotnosti med nočno sejo parlamenta, na kateri je bil govor o banki SIB, ko sem bil na službeni poti na Finskem) in bo v prihodnjih dneh to poskušal še znova in znova. Ne bom mu dal tega veselja, da bi mu dovolil zamenjavo. S poslanskim kolegom Vnučcem naj bi veljala za nekakšna samovoljna poslanka SMS, ki pri odločanju v državnem zboru ne podležeta želji predsednika stranke in se odločita po svoje.

Zakaj?

Ker se pri sprejemanju stališč mnenje poslancev premalo ali

v poslanski skupini, je moja dolžnost, da poskušam pomagati razmere urediti," pravi Černjak.

SMS in evropske volitve

Kot strela z jasnega je prišla novica, da bo nosilka liste SMS za evropske volitve nekdanja predstavnica SDS za stike z javnostjo Alenka Paulin. Kot nam je uspelo izvedeti od predstavnice SMS, ki je zadolžena za koordinacijo evropskih volitev pri SMS, je znotraj stranke veljal dogo-

skoraj nič ne upošteva. Petčlanski izvršilni odbor sprejema odločitve, ki niso nujno sprejete soglasno. In razmerje v izvršilnem odboru se ponavadi preslika na poslance. Poslanec pa po ustavi ni vezan na kakršna koli navodila.

Kot je znano, ste precej kritični do vodenja stranke sedanjega predsednika Černjaka. Ga boste na kongresu še podprli ali boste presenetili s svojo kandidaturo za predsednika stranke?

Teško je govoriti o kandidaturi, ko sploh še ni znano, kdaj bo kongres Stranke mladih Slovenije. Gotovo pa je eno – sedanjega predsednika D. S. Č. ne bom podprl – niti v sanjah!

Težite k temu, da bi bil kongres SMS še pred evropskimi volitvami. Zakaj?

V takšnih razmerah, kot vladajo ta čas, ni mogoče delati. Namesto da bi se posvečali svojemu programu in se odzivali na aktualna vprašanja v politiki, se ukvarjamo sami s sabo. Žogico si podajamo iz poslanske skupine v vodstvo stranke in obratno. To zagato lahko uspešno razreši le kongres, zato je edino pravilno, da ga izvedemo čim prej. Na volitve pač ne moremo iti razdvojeni. Seveda, če je komu sploh še v interesu, da je stranka uspešna tako na evropskih kot na državnoborskih volitvah.

V enem od slovenskih medijev smo lahko prebrali, da želi predsednik SMS iz stranke izločiti vse t. i. desničarje. Kako to komentirate?

Stranka se od samega začetka ne uvršča ne na levo ne na desno, v njej

vor, da bo nosilec liste Leo Šešerko, predsednik SMS Dominik S. Černjak pa bo na drugem mestu. Računica s Šešerkom se ni izšla, ker naj slednji ne bi bil naredil dovolj za svojo še večjo prepoznavnost in naj ne bi bil pokazal zadostne zagretosti za kandidaturu. Tako naj bi bilo tudi z nekaterimi drugimi kandidati, saj je SMS, kot nam je uspelo izvedeti, k sodelovanju vabila tudi Dušana Pluta, a iz njegove kandidature ni bilo nič. V pravem času na pravem mestu je bila Alenka

Poslanec SMS Igor Štemberger

pa so tako levičarji kot desničarji. Glede na to, da je zastopanost obojih v stranki uravnotežena, bo taka čistka težko izvedljiva. Bolj kot to me skrbi, da se poskuša stranka znebiti vsakega nekoliko prepoznavnejšega člana, kot sta npr. Vito Rožej ali Franci Kek. Očitno se pred takimi člani nekdo počuti ogroženega.

Ste zadovoljni z odločitvijo stranke, da bo nosilka liste za evropske volitve Alenka Paulin?

Niti najmanj. Če je bila Alenka Paulin še do včeraj vidna članica neke druge stranke in se s Stranko mladih Slovenije pred tem ni nič dogovarjala, kot sama trdi, potem je za resno parlamentarno stranko neodgovorno, da pobere nekoga tako rekoč na cesti in ga v izjemno kratkem času prepozna za idealnega nosilca liste, medtem ko se na lastno članstvo pozvižga, saj postopki evidentiranja kandidatov še tečejo. Ne smemo pozabiti na balkanski način kršenja sporazuma s SEG, kar resno načinja kredibilnost stranke.

Bo tudi vaše ime na kandidatni listi ali se boste znova odločili za kandidaturo na državnoborskih volitvah?

Ne bom kandidiral za evropskega poslance. Za državni zbor? Mogoče, če mi bodo sploh dovolili.

Paulin, zagreta zagovornica "zelene" politike in varstva narave. Paulinova je za SMS prav gotovo velika pridobitev, kar se tiče njenega imena na kandidatni listi za evropske volitve, vendar se ob tem nekateri znotraj stranke sprašujejo, kako je mogoče, da jo je vodstvo stranke tako hitro pridobilo pod svoje okrilje in s tem pozabilo na morebitne kandidate znotraj stranke, ki bi bili prav tako kot Paulinova kos nalogi evropskega poslance.

Mihaela Praprotnik

Konec preteklega tedna je v Črešnjevcu pri Slovenski Bistrici potekal simpozij o Pučnikovi znanstveni in politični misli, ki ga je v Pučnikovi rojstni vasi organiziralo Društvo Ivana Cankarja. Na simpoziju se je pred polno dvorano zvrstila vrsta razpravljavcev iz slovenskega kulturnega, znanstvenega in političnega življenja in s svojimi prispevki dodobra osvetlila Pučnikovo znanstveno in politično delo.

Simpozij o Pučniku

V uvodnem nagovoru več kot šesturnega simpozija je predsednik društva dr. Milan Zver dejal, da gre za prvi tovrstni simpozij, za katerega je pomembno, da je organiziran v Pučnikovi rojstni vasi oziroma v kraju njegove družine in kulturnega okolja, kjer si je, kot je dejal Pučnik, oblikoval prometejski odnos do svobode in resnicoljubja. "Sistem kreposti, ki so Pučnika vodile v iskanju resnice, ni prenesel, zato se je Pučnik, da bi ohranil svobodnega duha, umaknil v tujino in v svet znanosti. Ko je posijal prvi pomladni žarek tudi na sončni strani Alp, se je v njem prebudil prvinski politični instinkt ... Vrnil se je na čelo demokratičnega in osamosvojitvenega gibanja. Drža-

va Slovenija je utelesila to, kar je Pučnik bil ... Zato smo dolžni vsi, ki cenimo slovensko zgodovino, spoznati in osmišljati njegovo delo, ki je vgrajeno v same temelje slovenske države," je v uvodu dejal Zver.

Pučnik – teoretik in praktik

Kot uvodni razpravljavec je na simpoziju nastopil predsednik SDS Janez Janša in v svojem referatu osvetlil Pučnikovo vlogo pri nastajanju slovenske države. Kot je dejal, Pučnik ni bil le vrhunski filozof in sociolog, ampak tudi človek, ki je znal stvari premakniti v praksi, pri čemer je vedno veliko tvegjal. "Kljub temu je ostal vselej načeljen in ob tem še učinkovit," je dejal Janša.

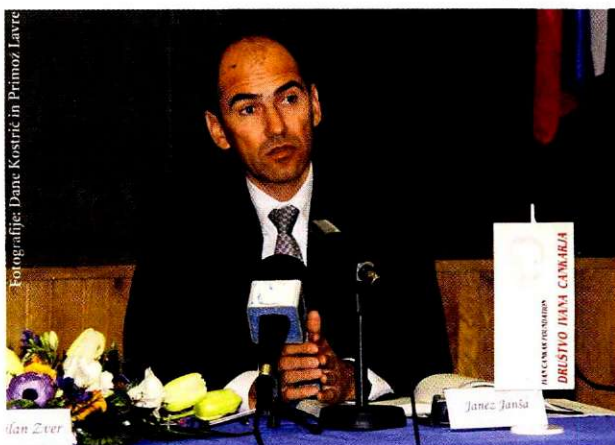
Za Janšo je izhodišča Pučniko-

ve politične misli predstavil akademik dr. Janko Kos in se pri razsvetlitvi njegove politične filozofije oprl predvsem na njegove prispevke v Perspektivah, Reviji 57 in Novi reviji. "Pučnik je bil med vsemi sodelavci vseh treh revij najbolj družbenokritično usmerjen. Njegova politična filozofija temelji predvsem na konceptih avtonomije posameznika, civilni družbi in etiki individualne odgovornosti," je dejal Kos.

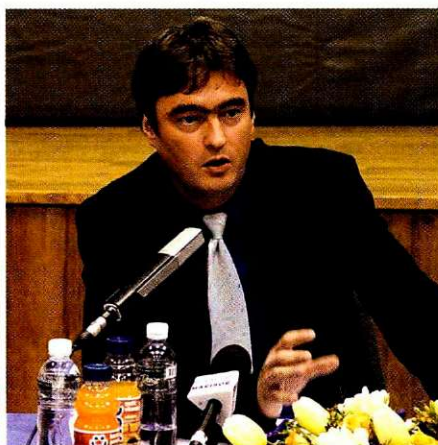
Izhodišče Pučnikove politične filozofije je analiziral tudi filozof dr. Ivo Urbančič, ki je kot enega temeljev Pučnikove politične misli izpostavil pojem avtonomnega posameznika. "Tega avtonomnega posameznika, katerega temelj je po

Pučnikovem prepričanju individualna svoboda, je Pučnik črpal predvsem iz Kanta, hkrati pa je bil ta avtonomni posameznik temeljna določnost njegovega političnega delovanja," je ugotovil Urbančič.

Za njim je svoj prispevek predstavil sociolog dr. Frane Adam. Razmišljal je o Pučnikovem pojmu civilne družbe in politične modernizacije v 80. letih. Kot je dejal Adam, je Pučnik menil, da je prav pomanjkanje avtonomije posameznika in individualne svobode razlog, da se civilna družba ne razvije tako, kot bi se morala. Glavni razlog za pomanjkanje posameznikove avtonomije je tako imenovani posttotalitarni sindrom, ki je zatiral vsakršno avtonom-

Predsednik slovenskih demokratov Janez Janša: "Pučnik ni bil le vrhunski filozof in sociolog, ampak tudi človek, ki je znal stvari premakniti tudi v praksi."

Milan Zver, predsednik Društva Ivana Cankarja, je izrazil upanje, da bo simpozij postal tradicionalen.

Barbara Brezigar je govorila o Pučnikovem očitovanju, da je bila slednja temelj vsega Pučnikovega dela.

no razmišljanje posameznika, ki je temelj za razvoj civilne družbe. "Kaj sledi? Kako se soočiti z vrednostno krizo in posttotalitarnim sindromom?" se je vprašal Adam. In odgovoril: "Ko se začnemo ukvarjati s Pučnikovimi stališči, se začnemo ukvarjati sami s sabo. Njegova stališča reflektiramo v lastna razmišljanja in tako začnemo iskati odgovore na izzive, s katerimi se sooča slovenska družba."

Borec za pravno državo

Po splošni krajši razpravi, ki je sledila prvemu delu simpozija, je bil na vrsti drugi del simpozija, na katerem so razpravljavci osvetlili predvsem Pučnikovo politično delo. Tako je predsedniška kandidatka na zadnjih predsedniških volitvah Barbara Brezigar predstavila njegov odnos do pravne države. Ugotovila je, da je dal Pučnik s svojim odločnim zavzemanjem za samostojno slovensko državo in za to, da bi Slovenija postala pravna in socialna država, neizbrisljiv pečat dogodkom pred osamosvojitvijo in po njej, čeprav so imeli vzvode odločanja in oblasti v rokah vse čas drugi. Pri tem je Brezigarjeva navajala njegov intervju, ki ga je leta 2001 dal za Demokracijo, v katerem je Pučnik ugotavljal, da je prva naloga, to je osamosvojitve, končana, druga, to je modernizacija Slovenije, pa še ne. Odgovor, zakaj ne, Brezigarjeva vidi v intervjuju, ki ga je Pučnik v približno istem času dal za revijo Ampak. V njem je ugotavljal, da v Sloveniji delujejo neformalne klike, ki z močnim vplivom, grožnjami in drugimi "prepričeva-

Pučnikov grob je bil v petek, ko je v Črešnjevcu potekal simpozij, in v soboto, ko je tam potekal redni letni posvet SDS, precej obiskan.

nji" organe pregona ovirajo pri zagotavljanju pravne države.

Dr. Janko Prunk je v svojem referatu razmišljal o Pučnikovi zvestobi evropskim duhovnim vrednotam. Pri tem je Pučnika primerjal z Maxom Webrom iz začetka 20. stoletja. Menil je, da bo treba Pučnikov program prave demokracije po zahodnem zgledu šele udejanjiti, kar pa bo po njegovem mnenju mogoče šele, ko se bo v Sloveniji zamenjala oblast.

Od upornika do glavnega protagonista osamosvojitve

Nekdanji ustavni sodnik dr. Tone Jerovšek je razmišljal o vprašanju, ali je bilo v Pučnikovem času soočenje političnih interesov utopijsko. Pri tem je Pučnikovo življenjsko pot razdelil v štiri obdobja: obdobje Pučnika kot gimnazijca, študenta in idealista; obdobje upornika; obdobje ustvarjanja v tujini; obdobje, ki je tesno povezano s Pučniko-

vim delom za slovensko državo in osamosvojitve. Kot je dejal Jerovšek, je Pučnik v svojih študentskih letih še verjel, da marksizem predstavlja nekakšen pravičen in demokratičen družbeni sistem, vendar je to misel v drugem obdobju opustil in postal jasn kritik tedanje partije in oblasti. "V tem obdobju je Pučnik s svojimi političnimi spisi po mojem pričanju močno zavrl totalno kolektivizacijo slovenskega kmetijstva. Njegova dela, v katerih je kritiziral popolno kolektivizacijo slovenskega kmetijstva, so namreč hitro prišla do kmetov in ti so se tudi na podlagi Pučnikovih mnenj popolni kolektivizaciji uprli," je dejal Jerovšek. Najpomembnejše je po Jerovškovem mnenju Pučnikovo četrto obdobje, ko se je po bivanju v Nemčiji vrnil v Slovenijo in postal prvi človek slovenske osamosvojitve. Kakšno pomembno vlogo je takrat odigral, je Jerovšek ponazoril z opisom nekaterih

dogodkov iz tistega časa. "Nekoč sva s Petrom Jambrekom obiskala Franceta Bučarja in mu predstavila svoja razmišljanja, da bi lahko začeli z osamosvojitvijo. Bučar je temu nasprotoval, ker je menil, da čas za to še ni dozorel. V tisti jezi naju je skorajda postavil pred vrata. Na enem izmed poznejših srečanj sva svoja razmišljanja predstavila še Jožetu Pučniku. Ta naju je nekaj časa poslušal, potem pa rekel: 'Takoj in pri prič.'"

Velik politični talent

Svoja razmišljanja je v referatu, v katerem je obdelal politični profil Jožeta Pučnika, predstavil tudi publicist Viktor Blažič. Kot je ugotovil, je bil Pučnik velik politični talent, ki je prav zaradi tega doživel takšno usodo, kot jo je doživel. Kot je dejal Blažič, je Pučnik v svojem političnem delovanju vztrajno zavračal makiavelistično politično držo in pokazal politiki alternativo tudi na moralnih temeljih. Slednje se je kazalo v tem, da se je med prvimi kritično lotil kulta do tedaj nedotakljive partije in imel zaradi tega celo vrsto težav.

Na koncu je Pučnikovo življenje in delo osvetlil dr. Milan Zver. Analiziral je predvsem Pučnikovo pojmovanje kulture in koncept njegovega razsvetlenskega programa. Ugotavljal je, da se je pozni Pučnik bolj uveljavljal kot sociolog in manj kot filozof, kar naj bi bilo povezano tudi z njegovo politično angažiranostjo konec 80. let in kasneje. Pučnikova sociološka teorija je sicer nastajala v živem soočanju s sodobnimi sociološkimi trendi, vendar je treba po Zverovem mnenju ugotoviti, da je bil izvirni filozofski in sociološki mislec.

Simpozij, ki bi ga veljalo ponoviti

Na koncu bi lahko zapisali, da je simpozij dodobra osvetlil Pučnikovo družbeno in intelektualno delo in pripomogel k večji razsvetitvi Pučnikovega življenja in njegovih del skozi različna obdobja njegovega življenja in ustvarjanja. Med njimi tudi tistih, ki do zdaj niso bila toliko znana. Glede na to bi bilo vsekakor dobrodošlo, da simpozij ne bi bil le enkratni dogodek, ki bo prej ali slej utonil v pozabo, ampak da bi postal tradicionalen.

Aleš Kocjan

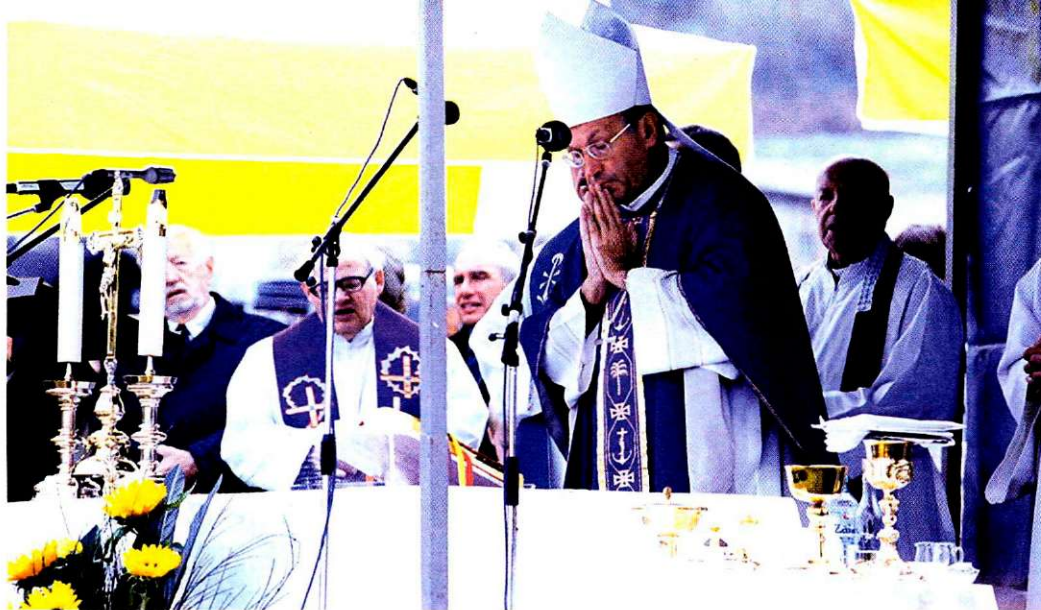
osu do pravne države in ogosa delovanja v zadnjih letih.

Janko Kos, Frane Adam (na sliki levo in v sredini) in Ivo Urbancič so temeljito "prečesali" Pučnikovo filozofijo in ugotovili, da je Jože Pučnik v njej v ospredju postavil avtonomnega posameznika.

Prvega maja letos bo Slovenija vstopila v Evropsko unijo, zaradi česar bo morala do vstopa posodobiti tudi precej zakonov. Med zakone, ki jih je načel zob časa, sodi tudi zakon o verskih skupnostih.

Sedanji zakon o pravnem položaju verskih skupnosti velja namreč že od leta 1976, še iz časov totalitarnega komunističnega režima torej, in je bil ob osamosvojitvi deležen le manjših popravkov. Zato je skupina pravnikov

Za versko svobodo

z Inštituta za pravo človekovih pravic pod vodstvom nekdanjega ustavnega sodnika in profesorja na pravni fakulteti dr. Lovra Šturma pripravila predlog zakona o verskih skupnostih s komentarji in študijami. Gre za milijon tolarjev vreden projekt, ki ga je naročil vladni urad za verske skupnosti pod vodstvom dr. Draga Čeparja.

Zastarel zakon iz leta 1976

Razlogov za izdelavo osnutka novega zakona o verskih skupnostih, ki naj bi se po napovedih kmalu znašel v parlamentarnem postopku, je veliko. Slovenija potrebuje sodoben zakon, ki bo odnose med državo in verskimi skupnostmi naredil preglednejše, poleg tega pa naj bi novi zakon temeljil na človekovih pravicah, zlasti na verski svobodi, ki je državljanom Slovenije zagotovljena tako v ustavi kakor tudi v različnih mednarodnih konvencijah. Stari zakon iz leta 1976, ki je po mnenju dr. Lovra Šturma le nekoliko posodobljena različica zakona iz leta 1953, je za sedanje razmere pomanjkljiv, poleg tega je nastal v času komunizma, ko je bilo prepovedano vse, kar ni bilo izrecno dovoljeno, zaradi česar je, kot je zapisano v obširnem uvodu v osnutku zakona, pravna ureditev področja svobode religije in delovanja verskih skupnosti iz-

redno pomanjkljiva. Zakon iz leta 1976 ne opredeljuje pojma verske skupnosti niti ne ureja njihovega temeljnega pravnega položaja v Sloveniji. Poleg tega je neurejeno tudi ustanavljanje verskih skupnosti, saj ni določenih kriterijev in pogojev niti za ustanovitev niti za njihovo registracijo. Zato je nekako razumljivo, da je v zadnjih letih zaradi pravnih vrzeli prihajalo do velikih težav in celo do sporov med predstavniki nekaterih verskih skupnosti in vladnim uradom za verske skupnosti, saj od leta 2001 do 2003 ni bila registrirana niti ena verska skupnost, kar so mnogi pripisali dejstvu, da direktor urada dr. Drago Čepar prihaja iz SLS in torej zastopa interese Katoliške cerkve.

Kaj vsebuje predlog

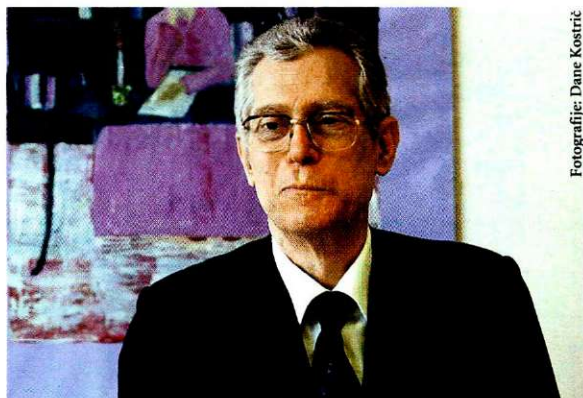
Predlog zakona o verskih skupnostih – imenuje se tudi zakon o verski svobodi in verskih skupnostih –

vsebuje 38 členov. V prvem členu opredeljuje področje, ki ga pokriva, to pa je “zagotavljanje verske svobode in njenega individualnega ter kolektivnega izvrševanja ter pravni položaj registriranih in drugih cerkva oziroma verskih skupnosti”. V nadaljnjem besedilu opredeljuje pojem verske svobode, prepoved diskriminacije, laičnost države, enakopravnost verskih skupnosti in verske skupnosti opredeljuje kot splošno koristne organizacije. Nato zakon opredeli način izvrševanja verske svobode, postopek registracije verskih skupnosti, pravice registriranih verskih skupnosti in delovanje vladnega urada za verske skupnosti. K zakonu je dodana tudi kazenska določba, ki prepoveduje uporabo drugačnega imena verske skupnosti v pravnem prometu, kot je registrirana. Novost je tudi kritje stroškov za socialno zavarovanje tistih pripadnikov verske skupnosti, ki nimajo redne za-

poslitve, ampak opravljajo službo v okviru lastne verske skupnosti. Do zdaj je država plačevala 42 odstotkov prispevka na osebo, po novem pa naj bi krila celoten prispevek, pri čemer bo pomemben kriterij število vernikov na enega verskega uslužbenca (na primer duhovnika). V tem se seveda skriva zanka: če bi država zelega privarčevali, s tem da bi krila

“Sporni” člen o verskem pouku

Čeprav predlog zakona o verskih skupnostih še ni v parlamentarnem postopku (dosegljiv pa je na spletni strani vladnega urada za verske skupnosti: www.sigov.si/uvvs), je že naletel na hude kritike, pri čemer je najbolj izpostavljen 27. člen, ki govori o verskem pouku. Omenjeni člen namreč v drugem odstavku določa, da so “učenci osnovnih in srednjih šol, ki obiskujejo verski pouk, organiziran v okviru registrirane verske skupnosti, na lastno zahtevo ali na zahtevo njihovih staršev oproščeni udeležbe pri pouku in ocene enega od obveznih izbirnih predmetov oziroma ene od obveznih izbirnih vsebin”. Ker je omenjena določba podobna (ne pa tudi enaka!) stališču Katoliške cerkve (da bi verouk nadomestil enega od obveznih izbirnih predmetov v devetletni osnovni šoli) in državljanski pobudi “za šolo po meri človeka”, so nekateri omenjeni člen razglasili za protiustavnega. Med drugim je ostro kritiko na njegov račun izrazil tudi šolski minister Slavko Gaber, saj naj bi po njegovo omenjeni člen predstavljal nekakšno bližnjico do uvedbe verouka v šole, kar naj bi bilo v neposrednem nasprotju s sedmim členom ustave, ki za-
 prepoveduje ločitev verskih skupnosti od

Dr. Lovro Šturm meni, da je po ustavni ureditvi glede ločitve verskih skupnosti od države Sloveniji najbližja Madžarska, ki pa ima urejen status verskega pouka in duhovne oskrbe v vojski in bolnišnicah.

Fotografije: Dane Kostrič

Očitek o pristranosti je neutemeljen

O predlogu novega zakona o verskih skupnostih smo se pogovarjali z direktorjem vladnega urada za verske skupnosti dr. Dragom Čeparjem.

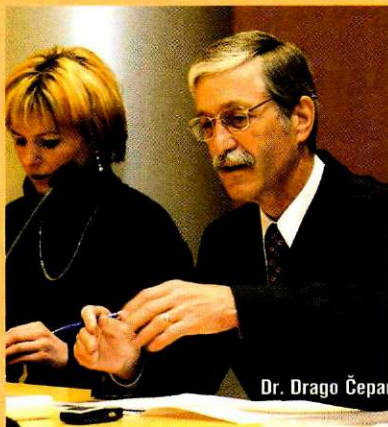
V pripravi je nov zakon o verskih skupnostih. Kaj pričakujete od njega glede na obstoječi zakon, ki je bil sprejet leta 1976?

Inštitut za pravo človekovih pravic je pripravil strokovne podlage za normativno ureditev področja verskih skupnosti v Republiki Sloveniji, kar predstavlja obsežno študijo na skupno 230 straneh. Na spletni strani urada si je mogoče ogledati štiri dele, in sicer: 1. Pregled in pravna analiza veljavne zakonodaje Republike Slovenije s področja pravne ureditve verskih skupnosti; 2. Primerjalnopravna analiza ustavnih določb in zakonodaje evropskih držav; 3. Odnos med cerkvijo in državo z vidika prava Evropske unije; 4. Predlog zakona o verski svobodi in o verskih skupnostih. Zanimanje javnosti velja predvsem zadnjemu dokumentu, vendar so vsi vsebinsko povezani. Predlog zakona odpravlja bistvene pomanjkljivosti sedaj veljavnega zakona o pravnem položaju verskih skupnosti, kot so na primer obveznost prijave verske skupnosti, neopredeljenost postopka in pogojev registracije, odsotnost pravnega sredstva, neopredeljenost registra verskih skupnosti. Postopek registracije je v predlogu opredeljen, prav tako pogoji za registracijo in sama vsebina

registra. Zakon daje verski skupnosti v tem postopku možnost pravnega sredstva, česar sedaj veljavni zakon nima. V primerjavi z zdajšnjim zakonom in do sedaj izdelanimi predlogi zakonov je področje zakona širše, kar kaže tudi sam naslov zakona. Na celotnem gradivu se vidi sodelovanje skupine uglednih strokovnjakov različnih pravnih področij, dveh nekdanjih ustavnih sodnikov – prof. Lovro Šturm je bil predsednik Ustavnega sodišča RS in ima pomembne izkušnje ter strokovne publikacije s področja svobode vere in zakonodaje verskih skupnosti.

Je mogoče reči, da zakon lahko le okvirno ureja status in delovanje verske skupnosti, saj so si le-te med seboj precej različne tako po številu članov oz. vernikov kakor tudi po sestavi in delovanju?

S to trditvijo se je mogoče strinjati, kolikor jo razumemo v smislu 1. člena zakona ("Ta zakon ureja zagotavljanje verske svobode in njene individualnega in kolektivnega izvrševanja ter pravni položaj registriranih in drugih cerkva oziroma verskih skupnosti.") in 12. člena zakona (svoboda delovanja verskih skupnosti). Verske skupnosti se svobodno organizirajo in samostojno odločajo o oblikovanju, sestavi, pristoj-

Dr. Drago Čepar

nostih in delovanju svojih organov; o notranji organiziranosti, o imenovanju in pristojnostih svojih duhovnikov in drugih svojih uslužbencev; o pravicah in dolžnostih svojih pripadnikov, povezanih z izvrševanjem vere, kolikor s tem ne posegajo v njihovo versko svobodo; o povezovanju oziroma o udeležbi v medkonfesionalnih oblikah organiziranja s sedežem v Republiki Sloveniji ali v tujini.

Področje urejanja odnosov med državo in verskimi skupnostmi je še vedno zelo občutljiva tema. Menite, da bi bil sedanjí predlog zakona lahko sprejet brez večjih sprememb še v tej sestavi državnega zbora?

Na tretje vprašanje ne morem dati določnega odgovora. Ta zahtevni in pomembni projekt je že napredoval do stopnje, ko izdelek lahko predstavimo javnosti. To je gotovo zelo pomembna stopnja analize. Na posvetu predstavnikov

verskih skupnosti 8. marca smo dobili pripombe, nekaj pa jih še bomo. Na dejstvo, da je osnutek na naši spletni strani, smo opozorili ministrstva in vladne službe in jih povabili, naj nam pošljejo pripombe. Na prvi naslednji seji bo o osnutku razpravljala vladna komisija za reševanje odprtih vprašanj verskih skupnosti. Na podlagi objav v medijih in tudi razpoložljivosti na spletni

strani urada pričakujemo pred uradnim postopkom na vladnih odborih in v vladi tudi odzive drugih delov strokovne javnosti, nevladnih organizacij, vključno s cerkvami oziroma verskimi skupnostmi, in drugih zainteresiranih. Na podlagi teh odzivov vseh zainteresiranih bo urad pripravil predlog in ga vložil v vladni zakonodajni postopek. Predlog mora torej skozi vladno strokovno, finančno in politično sito. Odločitev bo seveda sprejeta v državnem zboru. Urad bo storil vse, da bi to bilo čimprej, vendar je čas težko napovedati.

Kako odgovarjate na očitek, da je predlog zakona, katerega avtor je nekdanji ustavni sodnik dr. Šturm, pisan na kožo Katoliški cerkvi?

Očitek o pristranosti ne velja, vsaj jaz ne najdem argumentov zanj. Vse, kar je v zakonu zapisano, velja za vse cerkve oziroma verske skupnosti.

države (vendar določa tudi, da je delovanje verskih skupnosti svobodno, na kar mnogi pozabljajo, op. G. B.). V pogovoru za Demokracijo je dr. Lovro Šturm na očitek o protiuustavnosti 27. člena odgovoril, da bi v primeru, če bi se zakon znašel na ustavnem sodišču, omenjeni člen praviloma ne smel biti prepoznan kot protiuustaven, kar pa seveda ne pomeni, da bi ustavno sodišče odločilo tudi drugače, torej v duhu predlanske odločbe o šolski zakonodaji, ko je ugotovilo, da prepoved konfesionalnosti v javnih šolah na splošno ni v nasprotju z ustavo.

Prav omenjeni člen pa je vzbudil sumničenja nekaterih medijev (Delo, Mladina), češ da je omenjeni zakon-

ski predlog "pisan na kožo Katoliški cerkvi", pri čemer se kritiki celo sklicujejo na dejstvo, da je glavni avtor predloga dr. Lovro Šturm član malteskega viteškega reda, katerega člani so angažirani katoličani, zaradi česar naj bi avtor zakonskega predloga postavil svojo versko "gorečnost" pred stroko.

Na splošno zadovoljni

Za mnenje o predlogu novega zakona o verskih skupnostih smo povprašali nekaj predstavnikov verskih skupnosti, vendar se je izkazalo, da so mnoge verske skupnosti o omenjenem osnutku zakona precej slabo obveščene. Medtem ko je v imenu Katoliške cerkve tiskovni urad Sloven-

ske škofovske konference objavil mnenje na spletnih straneh www.rkc.si, se je od drugih verskih skupnosti na našo prošnjo odzvala le islamska skupnost (oz. njen tajnik Nevzet Porič) in izrazila zadovoljstvo nad osnutkom zakona; dodala je svoje predloge, med drugim učinkovitejše urejanje statusa verskih uslužbencev, ki prihajajo zunaj Slovenije (ker islamska skupnost nima izobraževalnih institucij v Sloveniji), regulacija uvoza predmetov za versko uporabo (časopisi, zgoščenke in drugi izobraževalni materiali) oz. oprostitve plačila carine, da imajo verske skupnosti pravico sprejemati darila iz tujine (zaradi preglednosti se lahko navede, ko-

mu je takšne stvari treba prijaviti), da verske skupnosti lahko vzpostavljajo mednarodne stike s podobnimi organizacijami, da se v zakonu zahteva, da verske skupnosti v svojih statutih nominirajo duhovne centre, na katere so vezane v svojem delovanju. Čeprav prevladuje vtis, da so verske skupnosti večinoma zadovoljne z zakonskim predlogom, pa predstavniki manjših verskih skupnosti menijo (oddaja Trenja na Pop TV 11. marca), da bi sprejetje omenjenega zakona pomenilo korak nazaj. Kakšno je politično ozračje v Sloveniji glede ureditve vprašanja verske svobode, bo pokazala šele parlamentarna obravnava omenjenega zakonskega osnutka.

Gašper Blažič

Zgodba o pripravljanju novega zakonskega predloga o Triglavskem narodnem Parku (TNP) je tipična zgodba o nestrokovnem delovanju sedanje vlade, ki se ne ozira na nacionalne, ampak le na politične in gospodarske interese ozkih skupin.

Ministrstvo za okolje in prostor je že poleti 2001 pripravilo osnutek novega zakona o TNP, leta 2002 je potekalo usklajevanje z upravo TNP in Zavodom za gozdove, ministrstvi za kulturo, finance, kmetijstvo in

Ogroženi park

gozdarstvo, vendar iz vsega tega ni bilo ali pa ni hotelo biti nič.

Pravniški zmazek v obravnavi

V začetku leta 2003 so poslanci Dušan Vučko, Ivan Božič, Valentin Pohorec in Janko Veber vložili v parlamentarni postopek svoj zakonski predlog o TNP, a je doživel vrsto sprememb. Na seji odbora DZ za infrastrukturo dne 2. decembra 2003 je poslanec SDS Jože Tanko izjavil: "Dosedanji postopek o zakonu o TNP je bil v nasprotju s poslovníkom državnega zbora in zakonom o ohranjanju narave in kot tak prava katastrofa, sam predlog, ki ga je pripravila skupina poslancev s prvim podpisanim Dušanom Vučkom, pa je pravniški zmazek brez primere." Zgodilo se ni nič, zakonski predlog ni bil zavržen, ampak je odšel v nadaljnjo obravnavo v državni zbor. V marcu letos naj bi doživel drugo obravnavo.

Preden se vprašamo, zakaj minister za okolje Kopač ni bil sposoben pripraviti zakonskega predloga in zakaj se je poslanec LDS Vučko čutil poklicanega, da ga pripravi sam, poglejmo, kakšne narave je ta "zmazek".

Februarski posvet na Bledu

Na posvetu o zavarovanih območjih in Evropski uniji, ki so ga na

Bledu 12. februarja 2004 pripravile nevladne organizacije Društvo za ohranjanje naravne dediščine Slovenije, CIPRA – Slovenija, WPCA – Svetovna komisija za zavarovana območja, Društvo za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije, Mountain Wilderness Slovenija, Gorenjsko ekološko združenje, Društvo za okolje, družbo, naravo in zdravje Ljubljana, Zveza ekoloških gibanj, Zveza društev za varstvo okolja, Društvo za varstvo okolja Bled in Iniciativni odbor za ohranitev TNP, so bila predstavljena strokovna mnenja o predlaganem zakonskem predlogu o TNP. Teh v celoti zaradi obsežnosti ni mogoče predstaviti, zato povzemam le nekaj najpomembnejših ugotovitev.

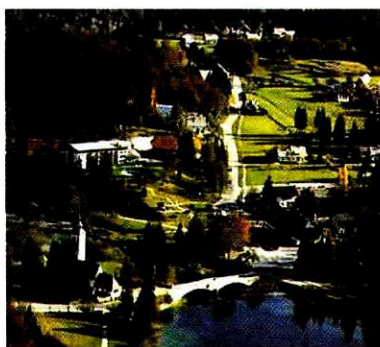
Posvet na Bledu je pozval vlado RS in državni zbor, da upošteva vse pripombe iz dokumenta Ohranimo TNP za današnje in prihodnje rodove, da vsebinsko popravi že večkrat popravljeni zakonski predlog, da pripravi začasne upravljavske smernice za TNP, da prepove gradnje in druge dejavnosti, ki so v nasprotju s sedanjim zakonom o TNP, da sprejme nujne podzakonske akte, da zagotovi sistem odškodnin in zagotovi finančna sredstva in da

ministrstvo za okolje zagotovi dosledno izvajanje prostorske politike.

Zakonske pomanjkljivosti

V uvodni opredelitvi zakonskega predloga manjkajo smernice IUCN za upravljanje zavarovanih območij; osrednje območje TNP je treba prilagoditi mednarodnim kriterijem, 75 odstotkov območja TNP mora ustrezati merilom kategorije II po IUCN, osrednje območje je treba razdeliti na tri podobmočja: pašne planine s tradicionalno pašo, strogi naravni rezervat po kategoriji 1a IUCN in naravne rezervate po kategoriji 1b IUCN, odpraviti je treba komercialne dejavnosti v osrednjem območju, ki so v nasprotju s katego-

rijo II IUCN. V robnem območju morajo biti kategorije V, kulturna krajina in kategorija III, naravni spomeniki, med katere je treba pristeti Bohinjsko jezero z okolico. Potrebno je še tretje, vplivno območje, ki je zunaj meja TNP in naj obsega občine, ki segajo v park. Upravljavski načrt mora biti zavezujoč dokument, ki se mu morajo podrediti vse dejavnosti v TNP. Zakonski predlog je nesprejemljiv tudi v tem, da bi lahko vlada oddala cela območja TNP v upravljanje koncesionarjem. Koncesije so upravičene le npr. za vodenje ali izobraževalne programe. Koncesionar pa nikakor ne more mimo upravljavca urejati naravnih vrednot in izvajati posegov v prostor. Pristojnosti upravljavca ne zagotavljajo učinkovitega nadzora in ukrepanja in upravljavec nima pooblastil za zavrnitev nesprejemljivih ukrepov ali na izdajanje aktov za graditev objektov, financiranje TNP ostaja odprto, država nima zagotovljene predkupne pravice, Sklad kmetijskih zemljišč RS se vedno upravlja z zemljišči v neki meri mimo zakona o TNP, isto velja za licence izvajanja lova, nobene nevladne organizacije ni, ki bi po avstrijskem zgledu zbirala denar za odkup zasebnih zemljišč, prebivalci v TNP morajo imeti pravico in dol-

Krajani Stare Fužine so se opredelili proti načrtovani graditvi ogromnega hotela za cerkvijo sv. Janeza, kjer naj bi bili v jezeru postavljeni vodni stolpi in tobogani.

Nekaj podatkov o TNP

Sedanji Triglavski narodni park obsega 83.807 ha ali 4,1 odstotka površine Slovenije, pri čemer je evropsko povprečje 18 odstotka. Zastanovan je bil leta 1908, ustanovljen leta 1924, povečan je bil leta 1961 in ustanovljen kot sedanji TNP leta 1981. TNP je nosilec evropske diplome, od leta 2003 je vključen kot biosferni rezervat v program MAB pod okriljem Unesca in predlagan za uvrstitev v evropsko mrežo območij NATURA 2000. Z najvišjim vrhom Triglavom ima TNP za Slovence globok simbolni pomen. Na območju parka je skoraj tretjina vseh naravnih vrednot, ki so v Sloveniji registrirane kot vrednote državnega pomena, poleg številnih arheoloških, zgodovinskih in etnoloških spomenikov. V njem je leta 2000 živel 2.352 prebivalcev. Da pa vsi Slovenci dojemamo Triglav, TNP in vse druge gore kot res naše in del našega življenja, je razvidno iz dejstva, da Planinska zveza Slovenije beleži okoli 2 milijona prenočitev v svojih planinskih postojankah.

žnost do soupravljanja po zgledu večine narodnih parkov v Evropi.

Navedeno je le kratek povzetek vseh ugotovitev in podrobnih razlag mednarodnih dokumentov, ki se nanašajo na nacionalne parke. Organizatorji posveta na Bledu bodo s sklepi seznanili državni zbor, vlado, ministrstva za okolje in prostor, za kulturo, za kmetijstvo, vladno službo za evropske zadeve, vladno službo za strukturno politiko, občine na območju TNP, slovensko javnost in mednarodne institucije WPCA/IUCN, UNESCO MAB, Pan Parks Foundation, EUROPARC Federation, Svet Evrope in pristojne ustanove EU.

Upor civilne družbe

Posvet na Bledu je bila posledica doslej največjega upora civilne družbe proti predlaganim zakonskim vladnim ukrepom, kar vsekakor kaže na to, kako globoko so vrednote TNP usidrane v slovenskem narodu. Že poleti 2003 so nasprotovali zakon-

dor in Ribčev Laz, ki so z večino odločili, da želijo ostati na območju TNP. Krajanje Stare Fužine so se opredelili proti načrtovani graditvi ogromnega hotela za cerkvijo sv. Janeza, kjer naj bi bili v jezeru postavljeni vodni stolpi in tobogani, tam torej, kjer je sedaj območje TNP. Pobudo z zahtevo za referendum so vložili 6. oktobra 2003, bohinjska županija je zahtevala še dodatno obrazložitev. To je dobila 20. oktobra, vendar jo je sklepom 28. oktobra zavrnila z obrazložitvijo, da do referenduma niso upravičeni. Krajanje so iskali pravico na sodišču, ki je s sodbo z dne 12. decembra 2003 njihovo pravico do referenduma potrdilo in naložilo županji, da v 30 dneh sodbo upošteva. Namesto tega se je bohinjska županija pritožila na višje upravno sodišče, to pa do sedaj še ni odločalo.

Požvižgajo se na vse

Na podlagi tega kratkega opisa lahko ugotovimo, da v nasprotju s

stotinko cene vladnega letala. To je, vladna "vrednota" luksuznega letala je enaka "vrednoti" upravljanja TNP za naslednjih več kot 100 let.

Ozki finančni interesi

Ker je bil prvotni "zmazek" zakonskega predloga popravljn vsaj sedemkrat, pa še vedno ni sprejemljiv, se postavlja vprašanje, zakaj minister za okolje Kopač ni bil sposoben pripraviti zakonskega predloga

telov je v Bohinju dovolj, graditev novih je v nasprotju z vladnim dokumentom Strategija razvoja turizma do leta 2006. Kar pa vsekakor potrebuje spodbudo, so turistične kmetije v bohinjskih vaseh. Te so privlačne za številne Evropejce in sam sem imel priložnost poslušati, kako všeč jim je tu, kako v Evropi ni najti česa podobnega in kako ne bodo več prihajali v Bohinj, če bo ta s skladu s predlaganim zakonom skomercializiran.

Zakaj minister za okolje Janez Kopač ni bil sposoben pripraviti zakonskega predloga o TNP in zakaj se je poslanec LDS Vučko čutil poklicanega, da ga pripravi sam, ni jasno na prvi pogled.

Poslanec Jože Tanko (SDS): "Dosedanji postopek o zakonu o TNP je bil v nasprotju s poslovnikom državnega zbora in zakonom o ohranjanju narave in kot tak prava katastrofa."

Odklonilno mnenje do zakonskega predloga je podal predsednik SAZU akademik Boštjan Žekš (levo) v imenu predsedstva Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

skemu predlogu o TNP, med drugim Strokovni svet TNP, Svet za varstvo okolja RS in civilna skupina Inicijativni odbor za ohranitev TNP. Ta je 13. junija 2003 izročil svojo izjavo s 1.253 podpisi somišljenikov predsedniku državnega zbora Borutu Pahorju s prošnjo, da se predlog zakona o TNP umakne iz parlamentarnega postopka, do česar pa ni prišlo. Izjavo so objavili le nekateri mediji. Nato je svoje, prav tako odklonilno mnenje podal akademik Boštjan Žekš v imenu predsedstva Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Niti stališče SAZU, najvišje znanstvene in umetnostne ustanove, ni spremenilo nič. Potem je sledil referendum prebivalcev naselij Stara Fužina, Stu-

smernicami in prakso v EU v Sloveniji civilna družba ne pomeni nič, da vladi in ustvarjalcem zakonskega predloga ni nič mar, kaj si misli o njihovem početju slovenska javnost skupaj s SAZU. Že to, da civilna združenja in SAZU obveščajo vlado, kaj vse je v zakonskem predlogu narobe, in naj vendar že kaj naredi, je nezaslišano in kaže na odnos vlade do vrednot nacionalnega pomena. Ta odnos je razviden tudi iz podatka, da je bil proračun TNP za leto 2003 300 milijonov tolarjev. To je približno toliko, kot znaša proračun kluba Union Olimpija ali rokometne ekipe Mobitel Prule ali Pivovarne Laško. Tudi naslednja primerjava je poučna. Proračun TNP za leto 2003 znaša manj kot eno

in zakaj se je poslanec LDS Vučko čutil poklicanega, da ga pripravi sam. Če bi bili res nesposobni, bi brez težav lahko odstopili pripravo zakonskega predloga prej nastetim civilnim in strokovnim združenjem in SAZU, pa bi dobili prvovrsten evropski dokument. Namesto tega se ponavlja stara pesem: zakoni naj bi odprli pot ozkim finančnim interesom, nacionalni interes obstoja narodnega parka, interes lokalnih prebivalcev, slovenski in mednarodni aktiva pa so vredni manj kot lanski sneg. Na posvetovanju na Bledu je bil govor tudi o lokalnem prebivalstvu, katerega interes je v sonaravnem gospodarjenju in paši na planinah, v turizmu in v manjših zasebnih apartmajih. Ho-

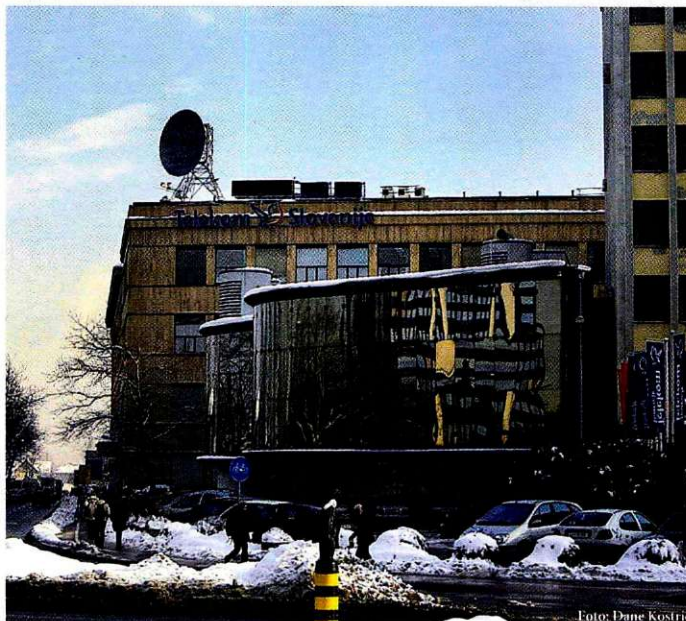
Kaj se bo zgodilo?!

Parlament bi se moral ukvarjati z vsemi približno 40 zakoni in drugimi akti, ki jih mora sprejeti do vstopa Slovenije v EU, ne pa izgubljeni čas z razpravo o nesprejemljivem zakonskem predlogu o TNP. Če bo zaradi ozkih interesov zanemaril EU in če bo parlamentarni volilni stroj sprejel sedanji zakonski predlog TNP, mislim, da bomo videli dvoje. Prvič, zelo kmalu bo postalo jasno, kaj se bo dogajalo v Bohinju in komu bo rabil novi zakon o TNP. Drugič, po jesenskih volitvah bo nova vlada, pa kakršna koli že bo, spremenila zakon o TNP in retroaktivno uveljavila ureditev, kot so jo predlagali civilna in strokovna združenja in SAZU.

Mag. Andrej Aplenc

Prisesani na Telekom

Družba Telekom, ki je v večinski državni lasti, je v zadnjem času svoj poslovni izid precej izboljšala. Podatki, objavljeni na spletni strani delniške družbe, so sicer le za prvo polletje leta 2003, vendar je iz njih razvidno, da je Telekom v prvem polletju lani ustvaril 5,7 milijarde tolarjev dobička, kar je kar 85 odstotkov dobička, načrtovanega za celo leto.

Hkrati je bil dobiček več kot dvakrat višji (112 odstotkov) od načrtovanega za to obdobje. Hkrati s tem je Telekom zmanjšal zadolženost (s 56,1 na 51,3 milijarde tolarjev). V vsega pol leta je zadolženost znižal kar za 4,8 milijarde tolarjev. Peter Grašek, nekdanji predsednik uprave Telekoma, je po objavi teh podatkov zatrdil, da so dobri izidi posledica racionalizacijskih ukrepov in doslednega nadziranja stroškov na vseh področjih, in dodal, da produktivnost povečujejo z reorganizacijo, zmanjševanjem števila zaposlenih in razporejanjem dela znotraj obstoječega števila zaposlenih. Ob koncu poslovnega leta 2003 je dejal, da so bistveno znižali tudi stroške za marketing. Kljub ugodnim poslovnim izidom je nadzorni svet Petra Graška nedavno zamenjal. Pri tem ni zanemarljivo, da je pred časom prišlo tudi do nekaterih zamenjav v nadzornem svetu; Graška je odstavil nadzorni svet v "novi sestavi". Poleg tega je nadzorni svet že decembra lani razrešil Mirana Krambergerja in Antona Majzlja, takratna neprofesionalna člana uprave Telekoma in direktorja dveh Telekomovih hčerinskih družb. S tem naj bi bil po prepričanju po-

znavalcev nadzorni svet porušil do tedaj veljavni koncept družbe kot celote. Zamenjave je izvedel nadzorni svet pod vodstvom Leonarda F. Peklarja v soglasju s Pavlom Gantarjem, ministrom za informacijsko družbo. Tako v strokovni kot drugi javnosti pa se ve, da za vsem tem stoji Gregor Golobič, predsednik sveta LDS in desetletje glavni kadrovik za državno upravo in državna podjetja. Golobič je imenovanje Liborja Vončine (pred tem je bil član nadzornega sveta Telekoma) za novega predsednika Telekoma posredno napovedal že v pogovoru za poslovni dnevnik Finance 20. januarja letos.

Za Graškovo zamenjavo je zeleno luč uradno dal Pavel Gantar, minister za informacijsko družbo, neuradno pa je tako odločil glavni kadrovik v državi – Gregor Golobič.

Zaradi uspešnosti odstavljen

Zamenjava je sprva razburkala javnost, vendar se je vse skupaj zelo hitro poglelo. Grašek se v javnosti ni dosti pojavljal, dobil pa je tudi ustrezno visoko odpravnino. Po nekaterih podatkih 24 mesečnih bruttoplač. Na zamenjavo predsednika uprave in dogodke v Telekomu pa je na tiskovni konferenci pretekli teden opozoril Janez Janša, predsednik SDS. Dejal je, da "pri menjavah konceptualne razlike očitno niso bile bistvene. Bilanca Telekoma za zadnja leta namreč kaže, da je Grašek ustvaril oziroma dodal k dobičku nekaj milijard tolarjev na

Peter Grašek, nekdanji predsednik družbe Telekom, se je moral posloviti s tega mesta, saj očitno ni želel delati tako, kot so mu narekovali v vladajoči LDS.

račun zmanjšanja stroškov. Ti so se zmanjšali na postavki marketinga". Janša je še pojasnil, da je Telekom v zadnjih desetih letih za trženje vsako leto namenil od tri do štiri milijarde tolarjev. "To so ogromna sredstva, ki presegajo kateri koli marketinški proračun katerega koli podjetja v Sloveniji," je še dejal Janša.

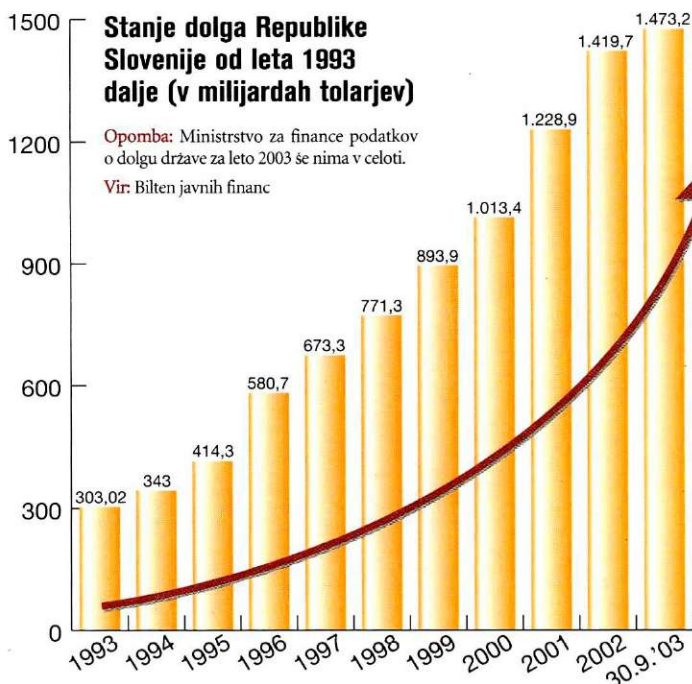
Seznam sponzorstev obsega več sto strani

Janša je dejal, da "so sezname sponzorstev, največjih oglaševalcev, kar je recimo manj sporno, in pogodb z zunanjimi sodelavci dolgi na stotine strani in so zanimivo branje, ki bi omogočilo razumevanje velikega dela slovenske tranzicije v zadnjih desetih letih". Zato v SDS zahtevajo, da vlada prek nadzornega sveta in skupščine družbe doseže objavo vseh podatkov na spletni strani družbe Telekom. "Objavljen naj bo tudi seznam vseh sponzorstev, vseh pogodb o svetovanju z zunanjimi sodelavci in največjih marketinških strank." Telekom naj bi bil v preteklih letih plačeval veliko denarja za tako imenovano sodelovanje ljudem, ki nimajo nobene veze s telekomunikacijami. Pri tem je Janša omenil plačila Janezu Kocijanciču, "velikemu strokovnjaku za atletiko, olimpijske igre, televizijo in partijo". Telekom naj bi bil v preteklih letih sklenil veliko navideznih pogodb tudi z nekaterimi drugimi ljudmi v državi. "Če bodo ti podatki objavljeni, bo odgovorjeno tudi na mnoga vprašanja, kot je na primer financiranje volilne kampanje kranjske LDS," je prepričan Janša. Na zahtevo SDS se je odzval resorni minister Pavel Gantar. V oddaji Odmevi na nacionalni televiziji je na vprašanje, ali bo seznam sponzorstev objavljen, odgovoril, da je "Telekom delniška družba z ustreznimi organi odločanja, o tem pa se bo moral izreči nadzorni svet družbe". Glede na sestavo nadzornega sveta je na dlani, da skorajšnje objave podatkov Telekomovih sponzorstev ne moremo pričakovati.

Vida Kocjan

LDS nas je v desetih letih zadožila za 1.100 milijard tolarjev. Finančno ministrstvo je končno objavilo podatke o "pravem" proračunskem primanjkljaju, kar kaže, da je vlada vsa leta doslej javnosti prikazovala napačne podatke – tudi do trikrat nižje od resničnih.

Finančno ministrstvo je na spletni strani končno objavilo poročilo o primanjkljaju in dolgu sektorja širše države, v kar sodijo državni proračun in zunajproračunski skladi ter javne agencije, proračuni lokalnih

so nastajali prihodki in odhodki ne glede na to, kdaj so bili plačani. To je bistveno; v Sloveniji namreč nihče ne ve, koliko je dejanskega dolga, saj je "država" največji neplačnik opravljenih storitev in nabavljenega blaga. Pogosto so plačilni roki dolgi tudi do pol leta. Poleg tega evropske države v konsolidirane globalne bilance javnega financiranja vključujejo vse proračunske uporabnike. Slovenski vladni finančniki pa so finance delili na več t. i. blagajn, povsem nezani pa so bili podatki za javne sklade in agencije v lasti države. V zdaj objavljenih podatkih o javnofinančnem primanjkljaju so ti vključeni tudi v slovensko metodologijo. Tega, da bi jih kljub zahtevam

Dolgovi - zapuščina LDS

skupnosti, Zavod RS za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Poročilo je pripravljeno skladno z uredbo sveta EZ, namenjeno pa je izračunu maastrihtskih kriterijev za primanjkljaj in dolg države. Od 1. marca letos morajo prave podatke o primanjkljaju v Bruselj poslati tudi države kandidatke za vstop v EZ. Ker Slovenija še vedno nima vseh razpoložljivih podatkov, je ministrstvo poročilo za leto 2003 pripravilo le na podlagi prejšnjih podatkov in na ocenah realizacije, kar je svojevrsten paradoks. Izračuni za leto 2004 pa temeljijo na sprejetih proračunih in sprejetih finančnih načrtih za leto 2004.

Primanjkljaj po metodologiji iz leta 1986

Opozicija, posebno pa Andrej Bajuk, je ves čas opozarjala, da slovenska liberalna vlada ne prikazuje pravih podatkov o proračunskem primanjkljaju. Zdaj se je to izkazalo za resnično. Metodologija izkazovanja javnofinančnih tokov v Sloveniji nameč sloni na načelu denarnega toka, kar pomeni, da država še vedno uporablja priporočeno metodologijo Mednarodnega denarnega sklada iz leta 1986, to je 18 let staro metodologijo. Glede

na občutljivost financ je to škandalozen podatek. Ta metodologija pomeni, da vlada v posameznem proračunskem letu prikazuje le prihodke in odhodke, ki so bili plačani v določenem koledarskem letu. Pri tem si je vladajoča LDS še v času, ko je ministrstvo za finance vodil zdajšnji guverner Banke Slovenije Mitja Gaspari, tudi znotraj leta "privoščila" posamezne anomalije. Najprej je poslovno leto podajala za en mesec, nato pa je v letu 2002 prešla nazaj na uporabo čistega denarnega toka, tako da je bilo to leto, gledano proračunsko, dolgo le 11 mesecev.

Od leta 2003 je proračunsko leto znova skladno s koledarskim letom.

Evropska merila povsem drugačna

Metodologija evropskega sistema, ki je skladno z uredbami EZ iz leta 1993, 2000 in 2002 (v teh letih so jo dopolnjevali) temelj za pripravo poročila o primanjkljaju in dolgu države, pa temelji na vrednotenju po obračunskem načelu. To pomeni, da je treba v t. i. proračunske bilance zajeti vse prihodke in odhodke v obdobju, ko so nastale terjatve in obveznosti države oziroma

EZ izpustili, si namreč ministrstvo za finance ni moglo privoščiti.

Skrivanje pravega dolga

Podatke proračunskega primanjkljaja, kakršnega so nam predstavljali slovenski vladni ekonomisti, smo vzeli iz Biltena javnih financ (izdaja ga finančno ministrstvo). Ti kažejo, da nam je vlada prikazovala bistveno manjši primanjkljaj od dejanskega. Upoštevala je le plačane prihodke in plačane odhodke. Podatki o proračunskem primanjkljaju, merjeni po evropskih merilih, pa zajemajo celotne prihodke in odhodke. Iz podatkov je očitno, da so razlike med tem, kar so nam v preteklosti "prodajali" vladni ekonomisti o slovenskem proračunskem primanjkljaju, in primanjkljajem, merjenem po evropskih merilih, očitne. Leta 2000 je bil primanjkljaj v resnici skoraj trikrat večji od uradno prikazanega. Škoda, da finančno ministrstvo ni izdelalo podatkov za leta pred letom 2000.

Verjetno bi slika kazala nekaj podobnega, kot kaže graf o stanju dolga RS v letih od 1993 dalje. Iz podatkov je razvidno, da je dolg v vsega desetih letih narasel za več kot 1.100 milijard (približno povprečni enoletni državni proračun), pri tem pa podatki za leto 2003 "spet" niso popolni.

Vida Kocjan

Celotni državni primanjkljaj (v odstotkih)		
Leto	Po slovenskih merilih	Po evropskih merilih
2000	1,13	3,05
2001	1,28	2,70
2002	2,84	1,95
Ocena 2003	1,35	1,82
Sprejeti proračun 2004	1,64	1,64

Primanjkljaj v milijardah		
Leto	Po slovenskih merilih	Po evropskih merilih
2000	47,7	128,6
2001	60,6	128,0
2002	149,8	102,7
Ocena realizacije 2003	76,8	103,8
Sprejeti proračun 2004	101,5	101,5

Opomba: Podatki o proračunskem primanjkljaju po t. i. slovenski metodologiji so vzeti iz Biltena javnih financ, ki ga izdaja ministrstvo za finance.

Ožemanje malih delničarjev

Že nekaj časa v nekaterih investicijskih družbah prihaja do velikega okoriščenja na račun malih delničarjev. Ropanje malih delničarjev omogoča politična zaščita vladajoče koalicije. Eno izmed spornih družb je nadzoroval tudi premier Tone Rop.

V nekdanjih pooblaščenih investicijskih družbah (pidih) je dolga leta prihajalo do oškodovanja malih delničarjev, ki so svoje delnice pridobili v obdobju privatizacije za certifikate. Pidi so se že preoblikovali, oškodovanja pa se nadaljujejo, predvsem v holdingih, ki so nastali iz pidov.

Raznovrstno ropanje

Manjšinski lastniki so oškodovani na različne načine. Prvi je neposredno ropanje premoženja, ki je v teh družbah. Največji lastniki (pri novonastalih finančnih holdingih le-ti praviloma izhajajo iz vrst nekdanjih upravljavcev pidov) so premoženje na svoje zasebne račune in podjetja prečrpavali na različne načine. Nekateri so šli celo tako daleč, da so ustanavljali nove delniške družbe v svoji lasti, ki so se ukvarjale z namišljenimi posli. Nato so delnice teh dejansko brezvrednih podjetij menjali za delnice dobrih podjetij, ki so jih imeli pidi v svojih portfeljih. Posledica je bila, da je bilo v nekaterih pidih čedalje več brezvrednega balasta, kakovostno premoženje pa se je selilo na račune obvladujočih lastnikov. Oškodovanje malih delničarjev prek neposrednega izčrpavanja skladov je bilo dolgo najpogostejši način oškodovanja, v zadnjem obdobju pa postaja manj pogosto, ker je večina

iz pidov nastalih družb dejansko že prevzeta, lastniki pa seveda vedo, da nima smisla, da kradejo sami sebi.

Drugi precej pogost način oškodovanja, ki se še vedno pojavlja, je izčrpavanje podjetij, v katerih ima pid oziroma holding prevladujoč lastniški delež. Pri tem gre za to, da si največji lastniki pida oziroma holdinga ali investicijske družbe prisvajajo premoženje podjetij, v katerih ima holding ali investicijska družba glavno besedo. Odvisna podjetja izčrpavajo na različne načine. Pogosto se na primer dogaja, da se ustanavljajo svetovalna ali druga podjetja, ki tem obvladovanim podjetjem prodajajo storitve po nerealno visoki ceni. Denar iz obvladovanih podjetij odteka na račune peščice izbrancev in ne v holding oziroma investicijsko družbo. Posledica izčrpavanja obvladovanih podjetij je, da so le-ta zato manj vredna, manj vredne pa so tudi delnice holdingov oziroma investicijskih družb, ki imajo ta podjetja v lasti. Na račun bogatitve peščice so torej oškodovani vsi drugi delničarji (v tem primeru tudi v obvladovanih podjetjih, ne le v holdingih in investicijskih družbah). V zadnjem obdobju pa prihaja najbolj do izraza oškodovanje prek

nezakonite konsolidacije lastništva v družbah, ki so nastale iz pidov. Skupine obvladujočih lastnikov so pri nekaterih pidih na borzi dolgo (umetno) zadrževale cene delnic teh pidov na nizkih ravneh, kar jim je omogočalo, da so poceni prišli do prevladujočih lastniških deležev. Pogosto so delnice kupovali tudi na skrivaj prek povezanih oseb, da so se lahko izognili nekaterim zakonskim omejitvam. Velik del pidov je bil dejansko neuradno prevzet že pred časom. Skoncentrirano lastništvo v družbah, ki so nastale iz pidov, novim pidovskim kapitalistom omogoča popoln nadzor nad njimi, zaradi česar so postale nezanimive za druge velike vlagatelje. Posledično obvladujoči lastniki nimajo nobene konkurence, zato lahko te družbe formalno prevzemajo po zelo nizkih prevzemnih cenah, ki so daleč od dejanske vrednosti podjetij. Pri tem gre le za formalizacijo dolgoletnega nezakonitega lastniškega stanja, saj je bila večina "spornih" družb prevzeta že dolgo pred tem. Po prevzemih pa cena delnic običajno še dodatno upade, zaradi česar so mali delničarji še na slabšem. Čedalje pogosteje se celo dogaja, da obvladujoči lastniki tako nastale družbe umikajo z borze, zaradi česar postaja prodaja delnic pri malih delničarjih precej otežena, vrednosti delnic pa v vsakem primeru nižje.

Močna politična zaščita

Vsa ta oškodovanja so mogoča predvsem zaradi močne zaščite s strani vladajoče koalicije. Že dolgo je znano, da imajo stranke vladajoče koalicije LDS, ZLSD in SLS med seboj razdeljene pidovske fevde, pri čemer po moči izstopata prvi dve stranki. Upravitelji pidov so bili vedno tudi pomembni financerji vladajočih strank. Zato ne preseneča,

Z Mercato sta povezani tudi imeni predsednika vlade Toneta Ropa in ministra za okolje Janeza Kopača.

NOTARSKI ZAPIS

Pogodbene stranke:

Tomaž Pogorelec, Ravenska pot 43 (trinajstideset), Skofljica, (prej: Pogodna 2, Kočevje) davčna številka 9516290 (devet-šestdeset-dve-dve-tri-nič) osebno znan, kot odvojecelj oz. prodajalec in
Copartner d.o.o., Zelenca cesta 18 (osemnajst), 1000 (tisoč) Ljubljana, davčna številka 54294368 (pet-štir-dve-devet-šestdeset-tri-osem), ki je zastopa direktor **Mojca Pogorelec**, osebno znana, kot pridobitelj oz. kupec-skljeneta in dogovorita naslednje:

P O G O D B O
o PRODAJI oziroma ODVOJITVI
POSLOVNEGA DELEŽA

tako:

Prvič: Pogodbene stranke ugotavljata, da je prodajalec družbenik **Bratje BDP Fida d.o.o.**, Zelenca cesta 18 (osemnajst), Ljubljana, ki je bila ustanovljena na podlagi pogodbe o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo dne 23/12 (trinajst) sklozi dvanajst) 1994 (tisočdevetstoštrideset), ki je vpisana v sodni register pri Okrobnem sodišču v Ljubljani pod vršno številko 12730200. Osnovni vložek prodajalca znaša 34.500.577,00 SIT (štirinajst milijonov petstošestdeset in sedemdeset 00/100 SIT).

Drugič: Obe stranki predloži pravilnik družbe BDP Fida d.o.o. v skladu s osmim členom Pogodbe o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo BDP Fida d.o.o. je priloga k tej pogodbi.

Tretjič: Osvoboditelj jamči pridobitelju, da je poslovni delež, ki je predmet te pogodbe, v celoti neobremenjen.

Četrtič: S to pogodbo se pogodbene stranke dogovorita, da družbenik **prodajalec** proda del svojega poslovnega deleža v družbi BDP Fida d.o.o.

1 od 2

da so kljub številnim malopridnostim praktično povsem nedotakljivi.

Seveda ne smemo delati krivice, saj nekatere iz pidov nastale družbe poslujejo povsem korektno. Med poznavalci neuradno za problematične veljajo predvsem tri skupine. Prva je grupacija Aktiva izjemno močnega finančnika Darka Horvata. Druga tovrstna skupina, ki jo vodi kontrovezni finančnik Igor Lah, je zbrana okoli podjetja Megafin. Tretja, javnosti najmanj znana skupina, je krog podjetij, zbranih okoli nekdanjih pidov Mercata in Mercata 1 ter družbe za upravljanje Intara. Temu krogu se bomo v tokratnem prispevku še posebej posvetili (omeniti bi sicer morali še Darka Zupanca in njegovi Trdnjavi, ki pa sta precej manjši od drugih treh navedenih skupin).

Mercato "nadzoroval" tudi premier Rop

Začnimo pri družbi za upravljanje (DZU) Intara. Ta je upravljala pida Mercata, d. d., in Mercata 1, d. d. Del premoženja teh dveh pidov se je prenesel na novoustanovljeni redni delniški družbi Mercata Holding, d. d., in Mercata 1 Holding, d. d., del pa je za zdaj še ostal v obeh pidih. Mercata Holding je bila razdeljena na družbi Finira in Sivent, Mercata 1 Holding pa je bila preoblikovana v družbo Fond Invest. Pida Mercata in Mercata 1 še čakata na preoblikovanje v redni delniški družbi, saj je Agencija za trg vrednostnih papirjev Intari DZU odzvela dovoljenje za upravljanje z njima. Vsa omenjena podjetja obvladuje skupina prijateljev, ki so nekoč svoje interese združevali v Intari, kasneje pa so si med sabo razdelili nadzor nad kar nekaj milijard dolarjev vrednim premoženjem.

Družbi Sivent in Finira ter pid Mercata obvladuje naveza Gorazda Borštnarja in Tomaža Lahajnerja. Naj povemo, da poleg tega omenjena dvojica nadzira tudi Pulsar Holding, Krono Holding in pid Krona Senior. Zanimivo je tudi, da je bil v času vlade Andreja Bajuka, ko je izgubil stoček finančnega ministra, nadzornik pida Mercata, d. d., tudi sedanjí predsednik vlade Anton Rop. Za Ropovo članstvo v tem nadzornem svetu naj bi bil posredoval sedanjí minister za okolje Janez Kopač (v pre-

Kopija pogodbe dokazuje, da je Tomaž Pogorelec praktično sam sebi prodal delež za 700 milijonov tolarjev.

teklosti znan kot zagovornik interesov najrazličnejših podjetij). Ko je Rop po volitvah znova prevzel mesto finančnega ministra in odstopil iz nadzornega sveta, ga je nadomestil Igor Zajec, prav tako kader LDS.

Družbo Fond Invest in pid Mercata 1 obvladuje nekdanja borzno posredniška hiša BDP Fida oziroma osebe, ki stojijo za njo. To so Milan Abrahamsberg, Tomaž in Mojca Pogorelec, Dejan Bjelobaba, Rolando Krajnik. Med lastniki Fide je tudi Iskra, d. d., ki jo vodi Dušan Šešok. Zaradi kršitev je Agencija za trg vrednostnih papirjev Fidi dovoljenje za opravljanje borznih poslov odvzela že leta 2000.

Številne nepravilnosti?

V zadnjem času se je v javnosti pojavilo več z dokumenti podkrepjenih obtožb o nepravilnostih pri poslovanju pidov Mercata in Mercata 1 in družb, ki so iz njiju nastale.

Nekdanji direktor postojnskega Staninvesta Silvester Raztresen Tomaža Lahajnerja obtožuje, da mu je naložil, naj kupljene delnice Mercate proda ceneje, kot jih je kupil. Staninvest je moral leta 1998 najprej od Lahajnerjevega Investa za 23 milijonov tolarjev kupiti delnice Mercate, nato pa te delnice naslednje leto za le 15 milijonov tolarjev prodati podjetju Arena International, v katerem se Lahajner pojavlja kot zastopnik. Vendar naj Staninvest tudi teh 15 milijonov tolarjev ne bi bil nikoli prejel. Tretjič no tega denarja naj bi bili nakazali banki SIB za poplačilo Staninvestovega posojila, 10 milijonov pa Milanu Marnu (ta naj bi kupil Staninvest).

Denar podjetja za obnovo zasebne hiše

Staninvest je moral za približno 20 milijonov tolarjev kupiti tudi Vilo Mara v Ljubljani. Vilo naj bi obnovili, stanovanja pa prodali. S podjetjem Gorma, kjer kot lastnik spet nastopa Maren, so sklenili pogodbo o sofinanciranju obnove in mu nakazali 33 milijonov tolarjev. Vendar vila ni bila nikoli obnovljena, namesto tega naj bi bil Maren obnovil hišo Tomažu Pogorelcu, takrat članu uprave BDP Fida, ki smo ga omenili prej. Raztresen je vložil tudi kazensko ovadbo zoper Pogorelca, Abrahamsberga, Bjelobabo in Krajnika, ker naj bi bili z zlorabo svojih položajev in na podlagi notranjih informacij pridobili veliko premoženjsko korist in nezakonito prevzeli holding Mercata 1 (oziroma Fond Invest).

Z obnovo Pogorelčeve zasebne hiše je povezana še ena zgodba. Borzna družba Fida naj bi bila namreč podjetje Komponente in sistemi oskodovala za 4,6 milijona tolarjev, tudi ta denar pa naj bi bil šel za obnovo že omenjene hiše. Komponente in sistemi so namreč leta 1999 BDP Fida naročile, naj proda milijon njihovih delnic NF1N. Kasneje so ugotovili, da je Fida te delnice prodala za 4,6 milijona tolarjev pod njihovo borzno vrednostjo. BDP Fida je delnice tudi v tem primeru prodala Marnovemu podjetju Gorma. Gorma je za delnice plačala 81 milijonov tolarjev. Že naslednji dan jih je prodala za 85,6 milijona tolarjev. Zadevo sta začeli preiskovati davkarja in policija. Maren je na policijskem za-

slislanju razkril, naj bi mu bil Pogorelec naročil, naj davčnim inšpektorjem lažno opiše, kako je trgoval z delnicami, čeprav sam ni znal dati niti osnovnega borznega naročila. Maren je na zaslislanju tudi izjavil, naj bi bila razlika 4,6 milijona tolarjev šla za obnovo Pogorelčeve hiše na Škofljici.

700 milijonov plačal sam sebi?

Povejmo še, da je Tomaž Pogorelec lani s pogodbo del svojega deleža v BDP Fida prodal podjetju Copartner za nekaj več kot 700 milijonov tolarjev. Pri tem je zanimivo, da je sam solastnik tega podjetja, njegova žena pa direktorica. Iz neznanih razlogov je torej delež prodal sam sebi. Pogorelec je v časniku Finance kategorično zavrnil, da bi prejel 700 milijonov tolarjev, mi pa smo pridobili kopijo notarskega zapisa pogodbe o prodaji in nakupu, iz katere je jasno razvidno, da je vendarle šlo za takšen znesek.

V nekaterih slovenskih pidih je bilo nezakonito odtujenih oziroma prisvojenih ne samo za več deset, ampak za tudi za več sto milijonov evrov premoženja. V primeru največjega izmed pidovskih kapitalistov (ki sicer ni bil v središču današnje zgodbe) pa morda lahko govorimo o za slovenske razmere skoraj nepredstavljeni milijardi evrov, zagotovo pa gre vsaj za milijardo nekdanjih nemških mark. Ob teh zneskih so menedžerske plače, ki močno razburjajo Slovence, domala zanemarljive. Hkrati pa to dodatno potrjuje, da v Sloveniji zelo dobro deluje sistem preusmerjanja pozornosti javnosti od bistvenih tem k manj bistvenim.

Denis Vengust

Sreda, 31. marec, je tudi letos zadnji dan, ko moramo vsi zavezanci za dohodnino oddati napoved za odmero dohodnine za leto 2003. Letos še zadnjič dohodninsko napoved oddajamo po zakonu, ki je veljal kar nekaj let, drugo leto pa so že predvidene spremembe.

Napoved lahko oddamo na izpostavi davčnih uradov, kjer imamo stalno prebivališče, ali pa jo pošljemo s priporočeno pošto pošiljko (kot dan oddaje velja dan poštnega ziga). Glede na to, da ima že večina med nami zbrane podatke, ki jih moramo vpisati v dohodninsko napoved, priporočamo, da napoved izpolnimo in oddamo pred zadnjim dnem. Podjetja oziroma vsi izplačevalci dohodkov so morali na DURS sporočiti podatke o vseh izplačilih z

Dohodnina 2003

do 31. januarja letos. Poleg tega lahko dohodninsko napoved, če smo jo oddali pred zadnjim mogočim zakonskim rokom, še spremenimo, če ugotovimo, da smo se pri izpolnjevanju obrazca zmotili. Po tem datumu so popravki mogoči le še v pritožbi na odmero dohodnine, vendar pa je to treba kolkovati s 3.400 tolarjev upravne takse. Ne samo da je dražje, tudi bolj zapleteno je, denar dobimo pozneje, pa še teže dokažemo, da smo se pri napovedi zmotili. Podatki kažejo, da kar 90 odstotkov vseh davčnih zavezancev napoved odda v zadnjem tednu. Letos prvič je davčna uprava omogočila oddajo napovedi tudi po elektronski pošti (novost so poimenovali e-dohodnina), vendar morajo zavezanci za to imeti na voljo posebno računalniško strojno in programsko opremo ter digitalno potrdilo, overovljeno pri Centru vlade za informatiko, Novi Ljubljanski banki ali Pošti Slovenije. V t. i. sistem e-davki se namreč lahko registrirajo le

tisti davčni zavezanci oziroma uporabniki, ki imajo digitalno potrdilo, ki so ga izdali overitelji, vpisani v register overitevljev v RS pri ministrstvu, pristojnem za informacijsko družbo, in s katerimi ima DURS sklenjen ustrezen sporazum o teh potrdilih v sistemu e-davki. Tisti, ki želijo pridobiti to potrdilo, morajo vložiti zahtevo za pridobitev potrdila na posebnem obrazcu pri upravnih enotah, obrazec pa lahko dobijo tudi na spletni strani Centra vlade za informatiko. Postopek pridobitve potrdila je za fizične osebe brezplačen, traja pa od pet do deset dni. Na davčnem uradu pričakujejo, da bo letos napoved po tej poti oddalo približno 100.000 davčnih zavezancev ali nekaj manj kot desetina vseh.

Kdo mora oddati napoved?

Dohodninsko napoved morajo obvezno vložiti zavezanci za dohodnino s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, rečemo jim tudi re-

zidenti. Zavezanci, ki niso rezidenti Republike Slovenije, pa morajo napoved oddati na izpostavi davčnega urada, na območju katerega so vpisani v davčni register. Če niso vpisani, napoved oddajo pri izpostavi davčnega urada, na območju katerega imajo v času vložitve napovedi prijavljeno začasno prebivališče. Napoved morajo vložiti vsi zavezanci, razen tistih, ki so v letu 2003 prejeli brutodohodke, ki so nižji od 334.224 tolarjev (11 odstotkov povprečne letne brutoplače zaposlenih v Republiki Sloveniji za leto 2003). Oddaje napovedi so oproščeni tudi učenci in študentje, katerih brutoprejemki iz naslova plačila za začasno ali občasno delo, opravljeno prek študentskih ali mladinskih organizacij, ki posredujejo delo na podlagi pogodbe o koncesiji, ne presegajo 1.549.584 tolarjev (51 odstotkov povprečne brutoplače zaposlenih v letu 2003). Poleg tega napovedi ni treba oddajati zavezancem, katerih edini vir dohodnine je pokojnina, če med letom 2003 niso plačevali akontacije dohodnine in med letom niso uveljavljali olajšav za vzdrževanje družinskih članov. Napoved za odmero dohodnine morajo do 31. marca 2004 vložiti tudi zavezanci za davek od dohodka iz dejavnosti in zavezanci za davek od dobička iz kapitala od prodaje vrednostnih papirjev in drugih deležev v kapitalu, ki so dolžni napoved za navedena davka vložiti do 28. februarja 2004 za preteklo leto. Zavezanci, ki sami obračunavajo davek iz dejavnosti, vložijo obračun tega davka do 31. marca 2004. Poleg tega morajo zavezanci za

Obrazci z navodili

Za izpolnitev napovedi so tudi letos že nekaj časa na voljo obrazci s priloženimi navodili, cena enega obrazca je 60 tolarjev, naprodaj pa so v knjigarnah, papirnicah, nekaterih bencinskih prodajalnah in poštah, v kioskih in nekaterih trgovinah.

Dohodninska lestvica za odmero dohodnine v letu 2003

Če znaša letna osnova SIT		znaša davek	
Nad	do	SIT	SIT
	1,508.571	17 odstotkov	-
1,508.571	3,017.140	256.455	+35% nad 1,508.571
3,017.140	4,525.713	784.454	+37% nad 3.017.140
4,525.713	6,034.281	1,342.628	+40% nad 4.525.713
6,034.281	9,051.422	1,946.057	+45% nad 6.034.281
9,051.422	-	3,303.770	+50% nad 9,051.422

Zneski olajšav, ki zmanjšujejo osnovo za dohodnino za leto 2003:

znesek neobdavčljivega dela v višini 11 odstotkov povp. plače	334.224 SIT
invalidi s 100-odstotno telesno okvaro	3,038.400 SIT
učenci in študentje za prejemke prek študentskih in mlad. organ.	1,549.584 SIT
starejši od 65 let v višini 8 odstotkov povprečne plače	243.072 SIT

Znesek posebne olajšave za vzdrževane družinske člane

za enega otroka in vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana (10 odstotkov povprečne plače)	303.840 SIT
za dva otroka v višini 25 odstotkov (10 + 15 odstotkov)	759.600 SIT
za tri otroke v višini 45 odstotkov (10 + 15 + 20 odstotkov)	1,367.280 SIT
za štiri otroke v višini 70 odstotkov (10+15+20+25 odstotkov)	2,126. 880 SIT
za pet otrok in več v višini 100 odstotkov (10+15+20+25+30 odst.)	3,038.400 SIT
za motenega otroka v višini 50 odstotkov povprečne plače	1,519.200 SIT

Opomba: Odstotki pomenijo odstotke od lani ugotovljene povprečne bruttoplače zaposlenih v Sloveniji. Ta je znašala 3,033.840 tolarjev.)

dohodnino, ki so po končani zupuš-
činski razpravi v letu 2003 postali last-
niki denacionaliziranega premičnega
ali nepremičnega premoženja, napo-
vedati tudi dohodke od oddajanja te-
ga premoženja v najem za vse obdobje,
ko je v njihovem imenu kot zave-
zanec za davek od dohodkov nasto-
pal skrbnik za posebne primere. Zave-
zanci, ki so oddali v letu 2003 fizič-
nim osebam v najem premično ali ne-
premično premoženje, pa so morali
napoved za odmero davka od dohod-
kov iz premoženja vložiti najpozneje
do 15. januarja 2004 za preteklo leto
pri davčnem uradu, kjer so vpisani v
davčni register. Če niso vpisani, pa
jo oddajo pri davčnem uradu, kjer je
vpisan izplačevalec dohodkov.

Za konec

Dodajmo, da je vsak zavezanec za
dohodnino napoved dolžan oddati.
Če napovedi ne oddamo ali pa vlo-
žimo napoved, ki ne vsebuje podat-
kov, potrebnih za odmero dohod-
nine, ali v njej izkažemo neresnične
podatke, storimo prekršek, za kate-
rega je predpisana ustrežna kazen. Za
konec navedimo, da je treba vsako
napoved podpisati, po želji lahko

vpišemo tudi transakcijski račun
banke, kjer prejemamo dohodke.
Dohodninsko napoved izpolnimo
točno in pravilno, saj se bomo le tako
izognili poznejšim zapletom. Listine,
s katerimi bomo lahko dokazovali, da
je vse vpisano resnično, moramo hra-
niti še najmanj 5 let. Predvidevamo
sicer, da smo se v preteklih letih že do-
volj dobro izurili pri izpolnjevanju
napovedi za odmero dohodnine in
da poznamo že vse pasti. Teh je kar
nekaj. Če imate morda kakšno vpra-
šanje, na katerega iščete odgovor, vas
vabimo, da nam ga pošljete na spo-
daj naveden elektronski naslov. Tiste,
ki niste večji tovrstnega komu-
niciranja, pa vabimo, da vprašanja
napišete in jih pošljete na naslov te-
nika s pripisom "Dohodnina". Ne
pozabite navesti svoje telefonske šte-
vilke. V najkrajšem mogočem času
vam bomo poskušali odgovoriti
oziroma poiskati ustrezne odgovo-
re na vaša vprašanja. Na koncu pa
naj le velja: dohodninska napoved
naj bo točna, pri tem pa se držimo
načela: Državi bomo dali le toliko,
kolikor je treba, in niti tolarja več!

Vida Kocjan
vida.kocjan@email.si

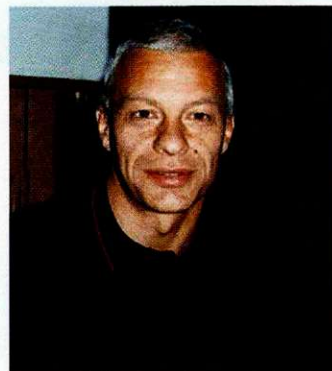

Nedavno sprejet protikorupcijski zakon odpravlja sedanjí vladni urad za preprečevanje korupcije, namesto njega pa uvaja komisijo, ki bo prevzela njegove naloge.

Na nedavni poziv za zbiranje predlogov morebitnih kandidatov za predsednika omenjene komisije, ki ga je objavil predsednik države, sta se prijavila sedanjí v. d. direktorja Urada vlade za preprečevanje korupcije Boštjan Penko in sekretar na tem uradu Drago Kos. Poziv, s katerim je predsednik države začel z zbiranjem kandidatov za predsednika omenjene komisije in njenega namestnika, je bil v objavljen v uradnem listu 5. februarja letos, rok za prijave pa se je iztekel 6. marca. Poleg Penka, Penko kandidira tako za predsednika komisije kot za njegovega namestnika, in Kosa sta se na razpis prijavili še nekdanja članica računskega sodišča Nadja Žnidaršič Ferrari, ki kandidira za namestnico predsednika, in Mirjan Hren z urada za preprečevanje korupcije, ki kandidira za isto mesto. Po zakonu ima zdaj predsednik države 30 dni časa, da izmed prijavljenih izbere po enega kandidata za vsako od razpisanih mest in oba predloga pošlje v potrditev državnemu zboru.

Kot so nam dejali v uradu predsednika države se predsednik do zdaj še ni odločil, kateri dve imeni bo poslal v odločanje v državni zbor, v ozadju pa se o tem že pojavljajo različne spekulacije. Do zdaj neuradno krožita dve različici imen, ki ju bo poslanec predlagal Drnovšek. Po prvi naj bi zaradi neslavne preteklosti (kršenje človekovih pravic novinarja RTV Tomaža Ranca, sodba še ni pravomočna) iz svojega predloga izpustil Draga Ko-

sa in na mesto predsednika komisije predlagal Boštjana Penka, za njegovo namestnico pa eno izmed žensk, po drugi pa bi lahko na mesto predsednika komisije imenoval Kosa, za njegovega namestnika pa Penka. Slednje bi bil, kot pravijo poznavalci, nekakšen kompromisni predlog, s katerim bi se konti-

Bo eno od ključnih funkcij komisije za preprečevanje korupcije prevzel Drago Kos, za katerega je sodišče že drugič ugotovilo (sodba še ni pravomočna), da je kršil človekove pravice novinarja?

nuiteta na neki način oddolžila Kosu za njegove "usluge" v Depali vasi, s pomočjo katerih so takrat diskreditirali Janeza Janšo, hkrati pa bi bil zadovoljen tudi Penko.

Če bi se slednje na koncu zares zgodilo, bi to pomenilo, da bi eno od ključnih mest komisije, ki naj bi se bojevala proti korupciji, prevzel nekdo, za katerega je sodišče že dvakrat ugotovilo, da je kršil človekove pravice, in nekdo, katerega ravnanje v preteklosti je bilo prav na robu zakona, če ne že čez. Primer, kakršnega Evropa verjetno ne pozna.

A. K.

V prejšnji številki smo se ukvarjali z domnevnimi nepravilnostmi na ljubljanski ŠOU, tokrat pa smo se lotili spornih volitev vodstva Kluba študentov Celjske regije (KŠČR) in zdrah, ki jim že dve leti ni videti konca.

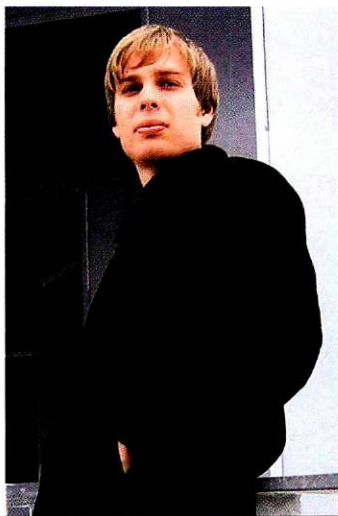
Farsa v Celju

Marca 2002 so namreč volitve potekale v skrajno neobičajni, da ne rečemo nelegalni obliki. Že čas izvedbe volitev (sreda zjutraj) je bil sumljiv, navzoča pa je bila peščica članov, ki je volitve izpeljala s pooblastili, kar je v nasprotju s temeljnim aktom kluba. Drugim, celo predstavnikom ŠKIS (Zveze študentskih klubov Slovenije), je bil vstop onemogočen. Novo vodstvo na čelu s predsednikom Markom Romaničem je bilo seveda pogodno peščici, ki je že bila "pri koritu". Celjski klub je bil namreč do tedaj med večjimi in aktivnejšimi na slovenski študentski sceni. V tem času je iz klubske blagajne izginilo 70 milijonov tolarjev, za kar naj bi bil odgovoren tedanji finančnik kluba Alek Gradišnik, ki naj bi bil tedaj tudi lastnik več podjetij na Celjskem.

Dveletno fantomstvo celjskega kluba

Zaradi zapletov pri glasovanju s pooblastili in nesklepčnosti upravnega odbora je celjska upravna enota razveljavila volitve, kar pomeni,

da vodstvo KŠČR od takrat nima legitimnosti. ŠKIS je tako klub črta iz svojega registra, sredstva iz Študentske organizacije Slovenije pa so se nehala stekati v Celje. Še lani je t. i. vodstvo kluba z dosedanjim predsednikom Danijelom Kociprom (mandat je nastopil avgusta lani) na čelu krivilo ŠKIS za oškodovanje celjskih študentov, kar naj bi potrjeval celo videoposnetek. Po njihovo naj bi šlo za zaroto širšega obsega, v kateri naj bi se z denarjem, ki bi moral pripadati KŠČR, okoriščali na ljubljanski ŠOU. V tem času se je v vodstvu kluba zamenjalo že nekaj ljudi, 3. marca letos pa so bile vnovične volitve, ki so izzvenele kot farsa.

Po besedah Elvisa Cvikla se skupina študentov vendarle trudi, da bi celjskemu klubu vrnili legitimnost z izvedbo volitev po črki zakona.

Nelegitimnemu vodstvu KŠČR je priskočil na pomoč znani (in drag) celjski odvetnik Aleš Maček.

Pred vhodom so stražili varnostniki, ki so morali poskrbeti, da se volitev ne bi udeležili člani, ki so do vodstva kritični oz. mu ne priznavajo legitimnosti. Novoizvoljeni predsednik Samo Lazar je izjavil, da bo poskrbel za rešitev dolgotrajne kritične situacije in za to, da se celjskim študentom vrne denar, ki jim pripada.

Glavna ovira za reševanje problema pa je, kot vse kaže, prav Lazar in ljudje v njegovi senci. Govori se, da so študentje za svoj glas dobili podkupnino v višini 5.000 tolarjev. Po besedah Elvisa Cvikla, enega od kritikov samozvanega vodstva, ki mu je skoraj po čudežu uspelo priti na volilno sejo, čeprav mu potem niso pustili do besede, so posamezniki pravočasno poskrbeli zase in si prilastili več milijonsko pogačo. "Namesto da bi se ta denar stekal za dejavnosti študentov, so ti ljudje klub videli kot svoje podjetje." Po nepreverjenih informacijah naj bi med drugim posojali klubski denar. Zgodbe o podkupovanju volilcev pa se ne nanašajo le na zadnje volitve, saj je znana "udarniška" akcija, s katero naj bi bili Celjani leta

V prejšnji številki Demokracije je letelo precej kritik na račun Študentske organizacije Univerze v Ljubljani (ŠOU) in Študentske organizacije Slovenije (ŠOS). Poglede predsednikov obeh organizacij predstavljamo sedaj. Predsednik ŠOS Darko Krajnc je na kritike iz vrst Mlade Slovenije o previsokih plačah in drugih ugodnostih funkcionarjev ŠOU odgovoril, da take trditve izhajajo iz nenatančnosti medijev, saj ne drži, da imajo študentski poslanci brezplačne telefone in podobne ugodnosti. Tudi podatki o honorarjih na ŠOS so zavajajoči. Tako ljubljanska kot mariborska ŠOU sta vzpostavili sicer veliki administraciji, vendar po Krajncu ne gre za razbohoten aparat, saj so zadeve transparentne, "razlike v plačah zaposlenih v primerjavi s honorarji študentskih funkcionarjev pa prevelike". Krajnc se nikakor ne strinja, da se reinvestira premalo denarja za študente. Udeležnost študentov je po besedah predsednika ŠOS prostovoljna in prav po zaslugi te udeležnosti je servisna usluga študentskih organizacij dobro izkoriščena. Na splošno so za Krajncu študentske organizacije trn v peti političnim podmladkom, ker jim jemljejo vsebino in se ne pustijo zmanipulirati. Meni tudi, da "je prepoznavnost laže doseči s kritiziranjem".

Maja Potočnik, predsednica ŠOU Ljubljana, v nasprotju s kritikami meni, da je udeležba na študentskih volitvah solidna. O domnevno prenapihnjem sistemu pravi, da kvalitetno krmarijo med potrebnimi projekti in številom projektnih sodelavcev. Funkcije so vnaprej predvidene v aktih ŠOU v Ljubljani. Po njeno uslužbenci delajo vestno in si plače tudi zaslužijo. Soudeležnost študentov Potočnikova ocenjuje kot dobro in poudarja letošnjo novost sofinanciranja programov, po katerem bo ŠOU razdelila več kot 36 milijonov tolarjev.

O prerazporejanju sredstev je dejala, da ta niso namenjena temu, da se neposredno razdelijo med študente, temveč da študentje prek ŠOU v Ljubljani prispevajo k stabilnosti v družbi, boju za študentsko blaginjo in izboljševanju študijskih razmer.

O odmrznitvi višine honorarjev: "Osnova za izračun plač in honorarjev je bila že več kot 3 leta zamrznjena na 215.000 tolarjev, medtem ko je vmes realno zrasla že na 270.000." V naslednjih letih naj bi se osnova usklajevala z rastjo inflacije.

Glede izvolitve predsednika nadzornega senata je predsednica ŠOU mnenja, da je bil izvoljeni Igor Velov nevtralen kandidat.

Zadeva v zvezi z obtožnico na njen račun iz leta 2004 v zvezi s sofinanciranjem nakupa majic, uporabljenih med volitvami, je v pritožbenem postopku na Rzsodišču ŠOU v Ljubljani, kjer še ni bila podana končna odločitev. "Po aktih ŠOU v Ljubljani ni prišlo do nobenih kršitev, saj je po zakonu o skupnosti študentov in po statutu ŠOU v Ljubljani tovrstna pomoč dovoljena."

Obtožnica iz leta 2003 je bila vložena zaradi nejasnosti pri dajanju posojila Evropski dijaški organizaciji OBESSU, saj so ji očitali, da gre za dotacijo, izvršeno v nasprotju z akti ŠOU, sama pa je trdila, da gre za posojilo, kar so priznavali tudi posojilojemalci. Obsojena je bila zaradi nepravilno podeljenih dotacij, denar pa je bil vrnjen. Potočnikova je vložila pritožbo, a je bila zavrnjena, kazen pa je nato poravnala v celoti.

2002 z dvema avtobusoma podkupljenih volilcev skušali vplivati tudi na izide volitev v koprskem študentskem klubu. "Odkar je Kociper postal predsednik, se skupina študentov zavzema, da bi se vendarle organizirale prave, legitimne volitve, ki jih lahko skliče vsaj tretjina članov. Na zaslišanje na upravno enoto, ki bi potrdilo vodstvo in vpis le-tega v register društev, je samozvano vodstvo prišlo s kar tremi odvetniki. Eden iz-

med njih je celo predlagal izločitev uradne osebe." Cilj tega naj bi bil zavlacavanje postopka. Ker načelnik upravne enote ni ugodil njihovi zahtevi, so vložili kazensko ovadbo.

Eden izmed odvetnikov, ki je ob tej priložnosti pomagal vodstvu kluba, je znani Aleš Maček, ki je bil hkrati predsednik delovne komisije na občnem zboru študentov, kar je po Cviklovem mnenju moralno sporno, čeprav zakonodaja tega ne prepoveduje.

Peterle v Zagorju

V slabem mesecu se je v Zasavju mudil še eden izmed visokih slovenskih politikov, ki je hkrati tudi nosilec strankarske liste za evropske volitve. Pred dobrim mesecem je bil v Trbovljah Miha Brejc, prejšnji teden v Zagorju Lojze Peterle, ki je dan izkoristil tudi za obisk uspešnih zagorskih podjetij. Tako kot Trboveljčane so tudi Zagorjane zanimala povsem praktična vprašanja, na primer, kdaj po vstopu v Evropsko zvezo bo treba zamenjati vozniško dovoljenje in druge osebne dokumente. V Zagorju jih je zanimalo, kaj gost meni o "izbrisanih", o graditvi džamije, o meji s Hrvaško in podobno. Peterle je moral pojasniti tudi to, kako si je prislužil laskavo evropsko priznanje. "Nagrado jemljem kot priznanje za svoje politično delo v času demokratizacije Slovenije," je odgovoril. V šali pa je dejal, da je pač treba znati igrati tudi na orglice.

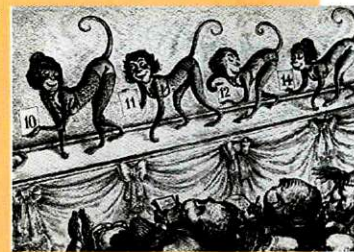
Očitno je do tega spoznanja prišel tudi nekdanji predsednik Milan Kučan. Prav igranja na orglice naj bi se v zadnjem času pospešeno učil. Vprašanje pa je, ali mu bo kljub pridobljenemu glasbenemu znanju uspelo dobiti kakšno evropsko priznanje, saj v Evropi verjetno poznajo tudi njegovo politično delovanje pred demokratizacijo Slovenije, ko se o kakšni demokratizaciji, večstrankarskem sistemu še govoriti ni smelo, kaj šele da bi se o tem pisalo. Glede na svoje dolgo predosamosvojitveno politično delovanje je bil nekdanji predsednik verjetno seznanjen tudi z željo po postavitvi džamije (tam okrog leta 1974). Kolikor nam je znano, do graditve takrat in še leta kasneje za časa njegove "vladavine" ni prišlo.

Ceste v Zagorju

V Zagorju bodo vsak čas nadaljevali z graditvijo sodobne obvoznice.

Zagorje bo z njo zagotovo dobilo lepšo, modernejšo podobo. Občani pa upravičeno pričakujejo, da bo kakšen tolar od tega projekta ostal tudi za popravilo zelo poškodovane glavne ceste, ki se vije od trojanskega klanca skozi Izlake, Kisovec pa do začetka nove obvoznice, torej do središča občine. A od vsega tega, kot kaže, ne bo nič. Sprašujejo se, zakaj potrebujejo drago in moderno obvoznico, če pa glavna cesta tako levo kot desno od obvoznice, ki povezuje Zagorje s svetom, postaja razvalina. Asfalt je na omenjeni trasi tako načet, tako luknjičav, da tisti, ki se vsak dan vozijo po njej, postajajo že pravi slalomisti. Za nameček pa se v dneh, ko se izmenjujeta zmrzal in otoplitev, na cesto (predvsem med Kisovcem in Izlakami) valijo debeli kosi kamenja, ki se krusijo iz občestnega apnenčastega skalovja, kamor se je zajedla cesta. Skalovje je sicer zavarovano z mrežo, če temu, kar je položeno čez skalovje, sploh lahko rečemo mreža. Mogoče raztrgana pajkova mreža, ki jo lahko vsak dan, ko se pelje v svojo župansko pisarno, vidi tudi zagorski župan in poslanec Matjaž Švagan. Bo ukrepal?

Igor Gošče

Rešitev v regularnih volitvah

Resnični problem je v tem, da se to vodstvo izmika pravilno izpeljanim volitvam, razčiščevanju in finančni reviziji. Očitno "računajo, da ne bodo nikoli kaznovani, da jim nihče nič ne more". Da denar ne prihaja več v Celje, zanje ni sporno, meni Cvikl. Denarja, ki ga znajo najbrž dobro plemeniti, če si lahko privoščijo najboljše celjske odvetnike, naj bi bilo več milijonov tolarjev. Za Cvikla je "stvar tre-

ba rešiti po pravni poti na upravni enoti, ker le-ta lahko podeli legitimnost vodstvu". Zato bodo 2. aprila na podlagi tretjine podpisov članov kluba, kar je v skladu s statutom KŠČR, pripravili volitve, s katerimi naj bi končno dobili legitimno vodstvo. "Po vsej verjetnosti se bo to samozvano vodstvo pritožilo na upravno enoto. Torej bo tudi od ljudi na občini odvisno, ali bodo imeli interes zadeve čimprej rešiti," je napovedal Cvikl.

Mitja Volčanšek

Slika Beatlov

Slika Beatlov, ki pa je člani zasedbe niso hoteli podpisati, ker se jim je zdela zastarela, je eno od 600 del, ki jih je v dar prejela Velika Britanija. Avtor slike Sir Peter Blake je za sliko potreboval pet let, ko pa je bila ta leta 1968 končana, so člani že precej spremenili svoj videz. Omenjenih 600 del je galeriji Pallant House v Chichestru podaril zbiralec Colin St. John Wilson. Zbirka vsebuje še dela Luciana Freuda, Patricka Caulfielda, Franka Auerbacha, RB Kitaja in Davida Bomberga. Wilson, ki je umetnine začel zbirati pred 50 leti, je naj-

zej so predstavili na sejmu umetnosti, za financiranje novega muzeja pa si prizadevajo ustanoviti poseben sklad. Muzej naj bi bil prispevek k demokratizaciji Afganistana. V mesto naj bi se tako vrnilo več kot sto umetnikov, ki so med vojno v domovini zbežali na tuje. Muzej sodobne umetnosti naj bi postavili v nekaj letih.

večji del svoje zbirke podaril Nacionalnemu skladu umetniških zbirk. Omenjeni sklad britanskim muzejem pomaga pri nakupu umetnin.

Umetnost v Kabulu

Glavno mesto Afganistana naj bi dobilo tudi muzej sodobne umetnosti, prostore zanj pa naj bi pripravili v prizidku obstoječe Narodne galerije v Kabulu. Načrte za takšen mu-

Napad na prostožidarje

Pretekli teden so člani prostožidarske lože v azijskem delu Carigrada doživeli zanimiv družabni večer. V prostore restavracije sta vdrla dva napadalca. Eden izmed njiju je sprožil bombo in s seboj v smrt potegnil še natakarja, huje pa je bilo ranjenih šest oseb. Drugi napadalec je bil v bombnem napadu huje ranjen, vsi drugi ranjeni izmed 40 pripadnikov prostožidarske lože pa so sedeli za prvo mi-

zo v restavraciji. Samo novembra lani je bilo v Carigradu v starih samomorilskih napadih, uperjenih proti dvema sinagogama, banki in konzulatu Velike Britanije, ubitih 63 ljudi. Oblasti so odgovornost za te napade pripisale islamistični skupini, povezani s teroristično mrežo Al Kaida.

Ujeti na ledeni plošči

S pomočjo dveh helikopterjev je ruska policija rešila dvanajst ruskih znanstvenikov z arktične raziskovalne postaje SP-32, ki so bili več dni ujeti na ledeni plošči, ki se je utrjala od preostale ledene gmote v Severnem ledenem morju. Pri tem se je njihova raziskovalna postaja potopila. Nihče od znanstvenikov v nesreči ni utrpel poškodb. Dva ruska helikopterja sta se na to izredno zahtevno reševalno misijo podala z norveškega otoka Spitzbergen, od katerega je bila plavajoča ledena plošča oddaljena približno 800 kilometrov. Zaradi nevar-

nosti potopitve celotne ledene plošče helikopterja nista mogla pristati na njej, zato so morali prezeble znanstvenike in njihova dva psa dvigniti. Znanstvenikom je kljub temperaturam okoli 35 stopinj Celzija pod ničlo uspelo preživeti z zalogami, ki so jih rešili, še preden se je njihova raziskovalna postaja potopila. Uspelo jim je pograbititi tudi satelitski telefon, s katerim so poklicali na pomoč. Ledena plošča se je od celine odtrgala zaradi bližnjega toka toplejše vode.

Kadilci brez službe

Šerif kalifornijskega okrožja je prepovedal zaposlovanje novih policistov, ki kadijo. Za ta ukrep se je odločil, da bi ustavil naraščajoče stroške davkoplačevalcev zaradi invalidskih pokojnin, saj je bil njegov oddelek prisiljen izplačati 90.000 dolarjev upokojenemu policistu, ki je zbolel za pljučnim rakom. Ta 55-let-

ni upokojenec je sicer v zadnjih 40 letih na dan pokadil dva zavojčka cigaret, a je trdil, da je pljučni rak posledica neaktivnega vdihavanja cigaretne dima v službi. Državni zakon določa, da je vsaka srčna bolezen ali rak, ki doleti gasilca ali policista, avtomatično posledica službe večino ma ne glede na uslužbenčev način življenja. Tako je Horsley prepričan, da bodo imeli, dolgoročno gledano, bolj zdravo delovno silo, korist pa bodo imeli tudi davkoplačevalci.

Ogrožene ptice

V poročilu z naslovom Stanje ptic v svetu 2004 so znanstveniki zapisali, da vsaki osmi vrsti ptic na svetu grozi izginotje zaradi nenadzorovanega razvoja kmetijstva in sečnje gozdov. To pomeni, da je ogroženih 1.211 vrst ptic. Med njimi je 179 vrst resno ogroženih, 344 vrst se sooča z visokim tveganjem izginotja, pri 688 vrstah pa je to tveganje manjše. Območja z največjim številom ogroženih vrst so atlantska obala Brazilije, Himalaja, vzhodni Madagas-

kar in skupine otokov na jugovzhodu Azije. Med dejavniki, ki vplivajo na izginotje ptic, so na prvem mestu nenadzorovan razvoj kmetijstva in množično uničevanje gozdov,

potem pa še onesnaženje voda in zraka, gozdni požari, klimatske spremembe in trgovina s pticami.

Pred bankrotom

Britanska biotehnoška družba PPL, ki je klonirala ovco Dolly, je po

Najbolje oblečena ženska

Voditeljica pogovorne oddaje, igralka in urednica časnika Oprah Winfrey bo svojemu življenjepisu lahko dodala še eno postavko – naslov najbolj oblečene ženske na svetu. Gostiteljica svetovno znane televizijske pogovorne oddaje Oprah pravi, da sta njeni modni vzornici Jackie Onassis in Coco Chanel, najljubši modni oblikovalec pa Gianfranco Ferré, ki je kreiral tudi obleko srebrne barve, v kateri se je pojavila na letošnji podelitvi oskarjev. Na seznamu desetih najbolj oblečenih žensk so se znašle še filmska igralka Cate Blanchett, režiserka Sofia Coppola, manekenka Kate Moss in Aerin Lauder Zinterhofer, podpredsednica znane modne hiše Estée Lauder.

neuspelem poskus privatizacije tik pred bankrotom. Družba PPL, ki ji od lani, ko je izgubila podporo za velike projekte, grozi finančni polum, je zaradi preživetja nameravala lastnino

prodati izvršnim direktorjem, vendar ključni lastnik delnic, investicijska družba Metage Capital, ni podprl načrta. Britanska biotehnoška družba je postala znana leta 1997, ko so njihovi znanstveniki v sodelovanju s kolegi s škotskega inštituta Roslin uspešno klonirali ovco Dolly. Dolly, ki je bila prvi uspešno klonirani odrasli sesalec, so pred dobrim letom dni v starosti šestih let zaradi napredujoče obolevosti pljuč uspavali. Zdaj je razstavljena v škotskem muzeju. Družba PPL je po ovci Dolly klonirala še kravo in prašiče. V finančne težave pa je zabredla lani, ko se je nemška družba Bayer Biological Products umaknila iz projekta razvijanja proizvodov iz prašičje krvi za zdravljenje ljudi s pljučnimi boleznimi, kot je na primer cistični

na fibroza. Sicer pa so tehnologijo kloniranja, ki so jo razvili v Roslinu, januarja za 1,35 milijona ameriških dolarjev prodali nekemu ameriškem investicijskemu podjetju.

Najtoplejše poletje

Lansko poletje v Evropi je bilo najtoplejše na tej celinii v zadnjih petih stoletjih, poudarjajo strokovnjaki. Švicarski raziskovalci z bernske univerze so zbrali in analizirali zapise o višini temperature z vseh koncev Evrope, vključno s posebno

vrsto drevesa iz leta 1500. Odkrili so, da se je podnebje v celoti segrevalo in da je bilo lansko poletje najtoplejše od vseh, raziskave pa tudi kažejo, da so zdaj tudi evropske zime toplejše. Od leta 1973 do 2002 oziroma v minulih treh desetletjih je bila povprečna zimska in letna temperatura najvišja v minulih 500 letih.

Prepovedano koruzništvo

Oblasti na indonezijskem otoku Batam so na podlagi stroge muslimanske zakonodaje sprejele predpis, po katerem bodo začele kazensko

preganjati neporočene pare. Policija bo tako lahko nenapovedano vdirla v domove in iskala pare, ki pred poroko živijo skupaj oziroma na koruzi. Kazen za tovrstni prekršek bo 600 dolarjev, poleg tega pa bo moral par svojo zvezo čim prej zakoniti. S tem predpisom, pravijo oblasti v Indoneziji, "spoštujemo muslimanske vrednote, ki so v moralnem smislu zelo stroge, ne kot na Zahodu, kjer je vse dovoljeno". Indonezija je država z največjim številom muslimanov na svetu, vendar s posvetno vlado. Nedavno pa so Indonezijci zahtevali uveljavitev strogega šeriatskega prava, zato so islamski običaji v tej državi postali strožji.

Največ milijarderjev

V Londonu živi kar 40 milijarderjev, s čimer se britanska prestolnica uvršča na sam vrh med vele-

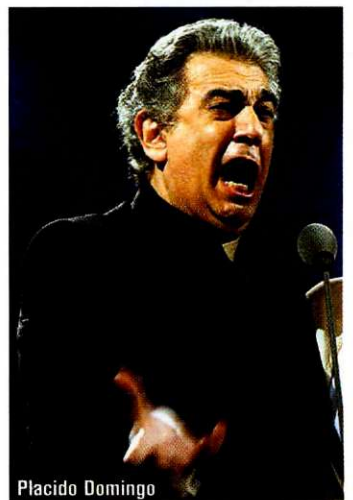
Kriminalna združba

Na letališču v Milanu je italijanska policija razkrinkala kriminalno združbo, ki je v državo tihotapila ilegalne priseljence, preoblečene v osebe, ki čisti letališče. Po navedbah policije so priseljencem po njihovem prihodu v državo za 5.000 dolarjev priskrbeli delovna oblačila, zaradi katerih so lahko zapustili letališče, ne da bi morali skozi kontrolo potnikov. Na takšen način naj bi bili v Italijo pretihotapili najmanj 60 ilegalnih priseljencev, večinoma afriskega rodu. Priseljenci so prišli prek posrednika v Egiptu, ki jim je priskrbel letalske vozovnice za polet iz Kaira v Maroko prek milanskega letališča Malpensa in ponarejene italijanske dokumente. Policija je že aretirala devet ljudi, med njimi tri člane čistilnega osebja na letališču. Gre sicer za prvi primer razkrinkanja mreže za tihotapljenje ilegalnih priseljencev neposredno na letališču.

mesti. Drugo mesto z 31 milijarderji je zasedel New York, ki mu s 23 finančnimi mogotci sledijo Moskva, z 20 Ženeva in z 18 Los Angeles. Med 40 londonskimi milijarderji je 13 tujcev, med katerimi je najbogatejši človek na britanskem otoku 37-letni Rus Roman Abramovič, ki si je med drugim kupil nogometni klub Chelsea FC. Njegovo premoženje ocenjujejo na enajst milijard evrov, kar je sedemkrat več od premoženja britanske kraljice Elizabete II., število superbogatašev v Londonu pa narašča predvsem zaradi ugodne davčne zakonodaje. Poleg tega velja London za enega najpomembnejših finančnih centrov in omogoča v samem središču mesta udobno življenje v vilah z vrtovi.

Prizadevanja Koreje

Severna Koreja je v zadnjem času v ospredju predvsem zaradi svojega jedrskega programa, vendar so oblasti v Pjongjangu pozornost pritegnile tudi s prizadevanji, da bi trije slavni tenoristi Luciano Pavarotti, Jose Carreras in Placido Domingo zapeli na spomladanskem festivalu, ki se začne prihodnji mesec. Na festival želijo pritegniti okoli 700 umetnikov iz 40 držav. Nihče od trojice slavnih še ni potrdil, ali je resnično pripravljen nastopiti na festi-

Placido Domingo

Luciano Pavarotti

valu, ki ga organizatorji prirejajo v čast severnokorejskega voditelja Kim Il-Sunga, ki je umrl leta 1994 v starosti 82 let, potem ko je državi vladal pol stoletja. Oblast je po njegovi smrti prevzel sin Kim Jong Il.

Otroci – odrasli

Po raziskavi Univerze v Michigani se je v ZDA med letoma 1970 in 1990 število oseb med 20. in 30. letom, ki živijo pri starših, povečalo za 50 odstotkov. Dandanes 63 odstotkov ameriških študentov pravi, da bodo do konca študija živeli pri starših. Mladi odrasli se vračajo v svoja stara gnezda iz različnih razlogov. Veliko psihologov in sociologov jih ne imenuje več odrasli, ampak navidezni odrasli. Prepričani so, da je napačno govoriti, da so na prehodu v odraslost. To obdobje je čisto posebno: ne ukvarjajo se z dolgoročnim delom, večinoma niso poročeni in njihovo življenje je še vedno zelo v teku. Čeprav so tudi finančni razlogi za to – skromni prvi zaslužki, draga stanovanja –, pa gre za tako imenovano tiho revolucijo. Premik se ni zgodil toliko zaradi denarja, ampak zaradi staršev, ki so si bolj želeli biti prijatelji s svojimi otroki in ne biti stari, kot so bili njihovi starši. Tudi v Kanadi 41 odstotkov mladih ne zapusti doma, ko gredo študirat.

Mamilo ali zdravilo

Najprej je bila marihuana za stimulacijo, nato je prišla ideja, da bi iz nje naredili zdravilo z nasprotnim učinkom, ki zmanjšuje občutek lakote in željo po cigaretah. Pripravek so iznašli francoski znanstveniki, imenuje pa se rimonaband. Njegova učinkovitost je bila potrjena z raziskavama, ki sta bili predstavljeni na kongresu American college of cardiology v New Orleansu. Marihuana vsebuje več kot 60 aktivnih snovi, ki stimulirajo delovanje možganov. Do nedavnega so jo uporabljali tudi za povišanje telesne teže bolnikov z rakom ali aidsom. Novi preparat rimonaband pa deluje prav nasprotno: zavira izločanje snovi, ki spodbujajo občutek lakote in pomagajo pri daljšem prebavljanju hrane. Poleg tega deluje neposredno na maščobno tkivo. Pri 5 do 10 odstotkih ljudi, ki so ga preizkušali, se izgubljena teža ni obnovljala. Kadilci so lahko nehali s škodljivo navado, ne da bi se pri tem zredili.

Nemška tendenca

Nemški urologi so dobili novega tipičnega pacienta: moški pri polni moči, ponavadi stari od 20 do 45 let, dobro situirani in z družino ali stalno partnerko se dajo čedalje pogosteje sterilizirati, da ne bi imeli otrok. Tak način naj bil boljši od hormonskih tablet za ženske in drugih kontracepcijskih sredstev. Število moških, ki si želijo sterilizacije, je v Nemčiji vsako leto večje in znaša že več kot 30 tisoč na leto. Toda glavni pobudniki sterilizacije niso moški sami, ampak njihove žene oziroma partnerke. Kljub temu ostaja za Nemce odpoved sposobnosti spočeti otroka zelo travmatična. Vendar se za to odločajo tudi nekateri samski moški, predvsem zato, ker menijo, da je njihova prihodnost negotova in da ne morejo prevzeti odgovornosti za otroka. Tem moškim beg pred otroki lahko dolgoročno prinese osamljenost in grenak priokus slovesa od prihodnosti, saj večina žensk odide, ko jim povedo, da so sterilni.

Pohod v Veliko Britanijo

Niti teden ne mine, ne da bi kakšen ruski milijarder kupil hišo v Angliji, v Knightbridgu in Chelseaju. Ruski denar dviguje temperaturo na londonskem trgu z nepremičninami. Po domnevah se bodo začeli zanimati tudi za drugo trgovino, ubrali bodo najverjetneje enako pot kot že drugi prišleki na britanski trg in v končni fazi začeli z velikimi komercialnimi investicijami. Nekoliko teže je razumeti, zakaj Ruse zanima britanski trg, ki prinaša povprečno 5 odstotkov dobička, ko pa moskovski trg prinaša kar 15 odstotkov dobička. Kaže, da gre predvsem za zanesljivost in umirjenost. Investicije v britanski trg spodbujajo tudi Putinova odstavitev vlade. Kam bodo vlagali denar, je težko napovedati, saj je njihova molčečnost še večja, odkar so aretirali Hodorkovskega. Edino, česar se Britanci, ki se investicij sicer veselijo, bojijo, je pranje denarja, čeprav so kazni za omenjeni prestopke visoke.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec **brezplačno!**

Plačilo s poloznico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

pošiljati začnete dne: _____

datum rojstva: _____

datum: _____

ulica: _____

podpis naročnika: _____

kraj, poštna št.: _____

S to naročilnico se zavežem, da bom naročnik Demokracija najmanj eno leto!

cena: 550 SIT

Davčni zavezanec: da ne

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate: upokojenec invalid brezposeln študent ali dijak

Razdejanje po
terorističnem
napadu v Madridu

Fotografije: Reuters

Bodo teroristi krojili Evropo?

Ne le Španija, ampak vsa Evropa je prejšnji teden doživela svoj 11. september. Gre za globalni terorizem najbolj brezobzirne vrste, ki s spretno koordiniranimi akcijami povzroči največ civilnih žrtev in s tem lahko odločilno vpliva na politično razpoloženje, kot se je pokazalo na španskih volitvah preteklo nedeljo. Bodo izide volitev in s tem tudi politiko v Evropi v prihodnje krojili teroristi?

Španija, ki ima s terorizmom sicer veliko izkušenj, česa podobnega ni doživela že vse od konca državljanske vojne 1939. 11. marca zjutraj je v treh minutah na štirih različnih primestnih vlakih eksplodiralo deset bomb. Trije vlaki so eksplodirali na postajah Atocha, El Pozo in Santa Eugenia v Madridu. Na enem je do eksplozij prišlo kakšnih 500 metrov pred postajo Atocha, vendar verjetno le zato, ker je imel vlak dveminutno zamudo. Teroristična akcija je bila očitno vrhunsko koordinirana. Izbrani kraj in čas – polni vlaki na postajah v jutranji prometni konici – sta bila očitno namenjena povzročiti največjega mogočega števila nedolžnih civilnih žrtev. In takšna je tudi končna posledica: najmanj dvesto mrtvih.

ETA kot dežurni krivec

Španska vlada je za krivca takoj označila baskovsko teroristično organizacijo ETA. Za to je imela nekatere argumente, vendar ti očitno niso bili tako trdni, da bi povsem opravičevali odločnost, s katero jo je vlada osumila. Vrsta razstreliva je bila enaka, kot ga uporablja ETA, pred kratkim pa so

španske oblasti tudi aretirale pripadnike te organizacije s prav takšno vrsto razstreliva. Prav tako ni slo za samomorilski napad, kakršen je pogosto značilen za islamske fundamentaliste, ampak za sprožitev eksplozije na daljavo, za kar se navadno odloča ETA. ETA je že ob lanskem božiču poskušala napasti vlake, ki vozijo v Madrid, vendar so ji španske oblasti to takrat preprečile, pa tudi za čas napadov je pogosto izbirala čas pred volitvami.

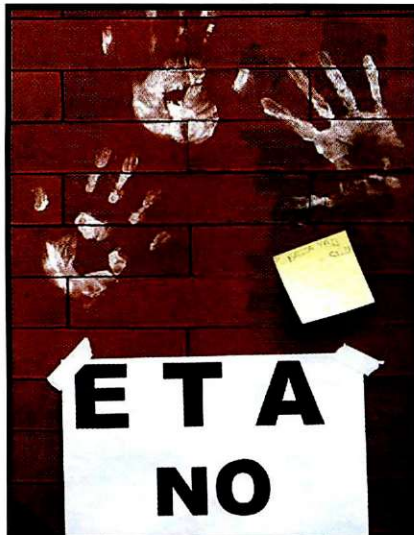
Dodati je treba, da španske oblasti takoj po napadu niso bile edine, ki so okrivile baskovsko teroristično organizacijo. Podobno so razmišljali tudi nekateri tuji strokovnjaki. Britanski BBC na primer omenja izjavi Mie

Soar, urednice Jane's Sentinel Security Assessments, in Joachima Krausa z Univerze v Kielu. Oba sta prepričana, da je ETA kljub številnim aretacijam, ki so jo v zadnjih letih oslabilo, ohranila svoje radikalno jedro. Menjave v vrhu, v katere je bila organizacija prisiljena zaradi aretacij, pa bi lahko na njen vrh pripeljale nove ljudi, ki bi se odločali za precej bolj brezobzirne napade, kot so bili za to organizacijo značilni v preteklosti.

Toda zdi se, da ostajajo to le domneve brez dokazov. Vsi drugi pomembnejši znaki namreč kažejo, da je slo za napad islamskih teroristov, verjetno povezanih z Al Kaido. ETA je večinoma napadala določene politično pomembne osebe, pred množičnimi napadi pa je oblasti vnaprej opozorila. Nobeden od njenih napadov, odkar ta organizacija obstaja, ni zahteval niti približno tolikšnega števila žrtev. Poleg tega je brezkompromisna politika španskih oblasti v zadnjih letih to organizacijo s številnimi aretacijami in strogim nadzorom še dodatno oslabilo, zato je še toliko manj verjetno, da bi bila zmožna »

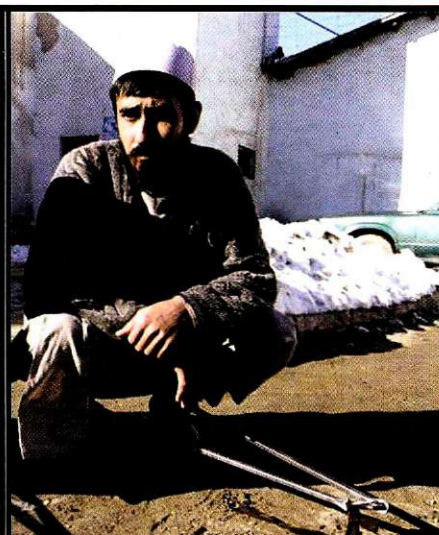
Teroristi so napadli na več krajih hkrati.

Pripadniki baskovske teroristične organizacije ETA, dežurni krivec za špansko vlado?

Kombi, ki ga je odkrila španska policija: detonatorji v kombinaciji z besedili iz Korana kažejo na islamske teroriste.

Skupina, povezana z Al Kaido, je prevzela odgovornost za smrtonosne napade v Madridu.

» operacije, ki zahteva tako natančno koordinacijo. Lani so v napadih ETA umrli skupno trije ljudje, kar je najmanj v zadnjih treh desetletjih. Poleg tega ETA za svoje akcije vedno javno prevzame odgovornost, tokrat pa je vpletenost izrecno zanikala. Baskovska stranka Herri Batasuna, ki jo španske oblasti označujejo kot politično krilo ETA, je napad obsodila in izrazila solidarnost z žrtvami.

Čedalje več dokazov za Al Kaido

Med materialnimi dokazi za vpletenost islamistov bi lahko bil kombi z detonatorji in besedili iz Korana. Uporabljeni detonatorji so bili takšni, kot jih uporabljajo skupine, povezane z Al Kaido, ne pa baskovski teroristi. Zgovorno je tudi, da je med prvimi aretiranimi osumljenci trojica iz Maroka in dva iz Indije. Islamski teroristi so španskim "križarjem", kot jih imenujejo, že prej obljubljali maščevanje zaradi španskega sodelovanja v vojni proti terorizmu, še posebno pri posegu v Iraku. Islamski teroristi imajo tudi radi simboliko števil: 11. marec je prišel natančno dve leti in pol oziroma 911 dni po 11. septembru. Morda se najmanj prepričljive so izjave fundamentalističnih islamskih skupin, ki so prevzele odgovornost za napad, saj bi lahko šlo tudi za nekakšno "samopromocijo", nepovezano z realnimi dejstvi. Vsekakor pa je morala biti vpletena izjemno dobro organizirana skupina, primerljiva s tisto, ki je izvedla napad na WTC 11. septembra v ZDA.

Nekateri omenjajo še tretjo

možnost, naj bi ETA sodelovala z Al Kaido. ETA je v preteklosti res sodelovala z alžirsko ekstremistično skupino GIA. Vendar se levičarsko-nationalistična ideologija ETA prav nič ne sklada z militantnim islamom Al Kaide, ki tudi še nikdar ni sodelovala z neislamskimi skupinami, saj jim niti ne bi zaupala. Ta možnost je zato praktično izključena.

Napaka Aznarjeve vlade

Vladno vztrajanje, da je najverjetnejši krivec ETA, tudi potem ko je velika večina dokazov že kazala na islamske teroriste, se je izkazalo za politično zgrešeno, pa kakršnikoli razlogi so vlado pri tem vodili. Ko je vztrajala pri enem, prihajajoči namigi pa so kazali na nekaj drugega, je vzbujala sum, da nekaj namerno prikriva. Ta sum so v trenutku izkoristili opozicijski socialisti in opoziciji naklonjeni mediji. Teza, ki se je je vlada tako bala – da je njeno sodelovanje v Iraku "krivo" za tokratne žrtve v Španiji –, je bila

zaradi tega verjetno še bolj poudarjena in še bolj uničujoča kot sicer.

Še pred enim tednom je lahko vladajoča ljudska stranka premiera Aznarja računala na skoraj zanesljivo volilno zmago. José Maria Aznar se je na višku slave pripravljaval na prstovoljen in časten umik, ob katerem si je že izbral naslednika za premierski položaj iz lastne stranke. Vsaj do prejšnjega četrтка skoraj ni bilo dvoma o njegovi izjavi, da pušča Španijo ob svojem odhodu v boljšem stanju, kot je bila leta 1996, ko je prvič postal njen premier. Španija je z Aznarjem namreč doživela zavidljiv gospodarski razcvet (medtem ko so mnoge druge evropske države, na primer Nemčija, v resni krizi). Grožnja, ki jo je predstavljala ETA, je bila skoraj izničena. Z aktivno vlogo pri posegu v Iraku, ki je večina domače javnosti ni podprla, je prej mednarodno precej nepomembna Španija odločilno posegla tudi v svetovno politiko. V nekaj minutah se je to zmagoslavje porušilo in Aznar

se ni mogel posloviti v trenutku zmagoslavja, ampak v trenutku tragedije in katastrofe. Neugodnejšega scenarija mu ne bi mogel pripraviti niti najbolj zagrizen nasprotnik ...

So izid volitev določili teroristi?

Tik pred terorističnim napadom so ankete napovedovale zmago vladajoči ljudski stranki. Le nekaj dni po napadu so zmagali opozicijski socialisti. Skoraj popolnoma smo lahko prepričani, da je napad prevesil špansko volilno telo v korist socialistom. Vlada pod vodstvom španske ljudske stranke je aktivno podprla ZDA pri vojaškem posegu v Iraku in tja po zasedbi napolnila tudi svoje mirovne sile. Socialisti in večina volivcev so tej politiki že takrat nasprotovali, vendar to samo po sebi – glede na to, kar so kazale predvolilne ankete – očitno ni bil razlog za poraz ljudske stranke. Če terorističnega napada ne bi bilo, Aznarjeva stranka skoraj gotovo ne bi bila porazena, kar pomeni, da so volilni

Teroristični napad v Madridu je po vrhunski koordinaciji in želji po povzročitvi čimvečjega števila civilnih žrtev primerljiv z 11. septembrom v ZDA.

Španski vojaki v Iraku: ali načrtovani španski umik iz Iraka pomeni, da so teroristi z napadom dosegli svoj cilj?

izid nazadnje določili – teroristi.

Kaj to pomeni? Po optimistični različici je bil poraz ljudske stranke predvsem posledica napačnega odziva vlade na napad. S svojim ravnanjem je ustvarila morda upravičen, morda neupravičen vtis, da namesto poštene in objektivne preiskave preprosto išče dejurnega krivca v organizaciji ETA in s tem zavaja javnost. Vladna stranka je bila poražena, ker so volivci menili, da jih je namerno zavajala.

Toda obstaja tudi bolj pesimistična razlaga: za volitve ni bila odločilna (napačna) vladna reakcija na napad, ampak samo dejstvo, da je do napada prišlo. Z drugimi besedami to pomeni, da so teroristi s svojim napadom

povedala odpoklic španskih vojakov iz Iraka. Z njenega vidika je lahko to načelna politika, ki jo je zagovarjala že pred terorističnim napadom. Vendar ta stranka brez terorističnega napada verjetno niti ne bi prišla na oblast. Ne glede na to, ali je Aznar ravnal pravilno ali napačno, ko je vojake poslal v Irak, se je treba zamisliti nad okoliščinami, v katerih se bodo vojaki zdaj umaknili. Ali ne bo nova španska vlada s tem dejansko izpolnila zahtev teroristov in jih s tem "nagrabila" za njihov množični poboj?

Iz tega bi lahko izhajalo nevarno sporočilo za vse sedanje in prihodnje teroriste: teroristični napadi, ki povzročijo čim več žrtev med civilis-

na prikrajšal za varno zatocišče afganistanskih oblasti in ga spremenil v begunca, talibane pa iz vladajoče skupine v gverilce. Res je imela ameriška vojna proti terorizmu tudi nekatere – za mnoge vprašljive – stranpoti, kot je bil poseg v Iraku, katerega protiteroristični učinki niso čisto jasni, toda temeljno sporočilo, da terorizem ne sme ostati nekaznovan, predvsem pa ne sme biti nagrajen, je dovolj jasno.

Kakšen bo odziv Evrope?

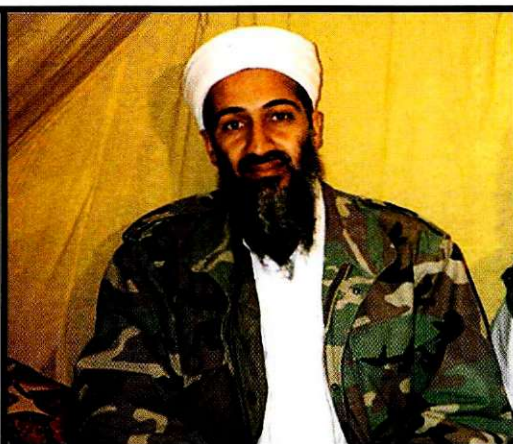
Kako se bo Evropa odzvala na 11. marec? Za začetek se mora zavdati, da ne gre za španski problem, ampak za evropskega. Evropske države so sicer terorizma navajene bolj

teroristične mreže, ki si lahko za tarčo izbere katerokoli državo.

Prav tako mora Evropa zavrniti dve zgrešeni strategiji, ki imata izvor v delu ameriške politične desnice in v delu evropske politične levice. Prvo sta v svoji knjigi Konec zlu: kako zmagati v vojni proti terorju predstavila David Frum in Richard Perle. Po njunem mnenju bi morale ZDA nasprotovati evropskim integracijam, tako da bi evropske države prisilile, "da izberejo med Parizom in Washingtonom". To bi pomenilo nekakšno delitev Evrope na ameriške in na francoske zaveznike. Po drugi strani pa se del evropske levice, vključno z zmagovi-

José Maria Aznar, dosedanji španski premier, je sicer uspešen mandat končal s katastrofo.

Osama bin Laden: čedalje več dokazov kaže na teroristično organizacijo, povezano z islamistično Al Kaido.

Zmagovalec španskih volitev je po zaslugi terorističnega napada socialist José Luiz Rodríguez Zapatero.

prepričali dovolj velik del Špancev, da izberejo politično stranko, ki je sicer ne bi izbrali. Končni izid bi tako preprosto bil, da so islamski teroristi dosegli svoje, saj so volivce prepričali, da izberejo drugačno politiko.

Nevarno sporočilo

Nova vladajoča stranka je že na-

ti, se lahko izplačajo! Potem seveda ni nobenega razloga, da bi bile tarče le države, ki so podprle ameriški vojaški poseg v Iraku. Naslednja žrtev bi lahko bila na primer Francija, ki si sicer močno prizadeva za dobre odnose z arabskim svetom, vendar se je islamskim skrajnejšem izrazito zamerila s svojim vztrajanjem pri dosledno sekulariziranem državnem solstvu, na podlagi katerega je prepovedala muslimanske naglavne rute. Naslednjic lahko najdejo usodno "napako" v kakšni tretji evropski državi in jo uporabijo kot razlog za nov napad.

ZDA so se na svoj 11. september odzvale z globalno vojno proti terorizmu, s katero naj bi dokazale, da se terorizem ne izplača. Vojaški poseg v Afganistanu je dejansko imel tak učinek, saj je Osamo bin Lad-

kot ZDA, saj se že več desetletij soočajo z levičarskim, desničarskim, nacionalističnim in drugim terorizmom. Toda značilnost večine teh terorizmov, še posebno nacionalističnih, je bila njihova omejenost na posamezno državo pa tudi večinoma manjši obseg napadov. V zadnjem napadu v Madridu gre po vsej verjetnosti za drugačno situacijo, s čimer je Evropa postala žrtev globalne

timu španskimi socialisti, zavzema za slabljenje evropskih vezi z ZDA.

Obe strategiji – razbijanje evropskih vezi ali razbijanje čezatlantskih vezi – se zdita podobno napačni. Dobro koordiniranemu globalnemu terorizmu se bo namreč mogoče upreti le z vsaj tako dobro koordiniranim mednarodnim sodelovanjem tako znotraj Evrope kot prek Atlantika.

Gjyle Vishaj

RUMENE STRANI

SLOVENIJA TEL

www.rumenestrani.com

intervju

Fotografije Primož Lavre

Rodil se je v Šentgotardu pri Trojanah. Tam je pasel krave in doživljal diktaturo proletariata, kot rad pravi. "Ker v naši družini nismo bili 'proletarci', nismo mi izvajali diktature, ampak so jo drugi nad nami." Med drugo svetovno vojno so njegovega očeta ubili Nemci. Študiral je gradbeništvo, filozofijo, teologijo in nazadnje še medicino. V splošni ambulanti je preživel lep kos življenja. Od leta 2000 je poslanec državnega zbora. Je tudi vodja poslanske skupine Slovenske demokratične stranke. Pravi, da je odziv v politiki nepredvidljiv in pogosto ni v sorazmerju z vloženim trudom. Tu veljajo druge zakonitosti. Morda tiste, po katerih "žanje tisti, ki ni oral in ne sejal". Živi na Vrhniki.

Slovenski državni zbor čaka v naslednjih tednih še veliko dela, saj mora pred vstopom v Evropsko unijo vrsto zakonov uskladiti z evropskimi. Kako gledate na to zamudo? Kdo je kriv zanjo?

Vlada je vse do konca očitno skrivala velik kup neusklajenih zakonov v upanju, da ta "slamparija" do volitev ne bo prišla na dan. A jo je presenetila groznja s finančnimi sankcijami, če do prvega maja ne bomo opravili svojega dela. Usklajevanje nekaterih pomembnih finančnih zakonov, v katere so bile pred leti zelo verjetno namerno vgrajene velike pomanjkljivosti glede nadzora nad financami in pregona gospodarskega kriminala, je bilo očitno zavestno odlagano do konca. Glavni akterji lastninjenja in ožemanja državljanov in

nih strank, izredne seje o banki SIB, oduševskih posojilih Oriona in pomanjkanju pravne varnosti slovenskih državljanov pa opozicija. Vlada lahko ves ta čas nemoteno pripravlja evropske zakone, katerih dve tretjini še sploh ni poslala v državni zbor. Tudi z odgovorom ministra Bohinca in ministra Kebra na našo interpelacijo se vlada ni obremenjevala, saj je nujno besedilo potrdila kar na korespondenčni seji.

V parlamentu se je v zadnjih mesecih veliko govorilo o "izbrisanih". V začetku aprila bo referendum o t. i. tehničnem zakonu. Kako komentirate izjave nekaterih, da je ta referendum nesmiseln in ne odloča o ničemer?

Če ta referendum ne bi bil pomemben, potem vladne stranke ne bi kar trikrat zaporedoma od ustavnega sodišča izsiljevale njegove prepovedi. Prav sedaj, ko je minister Bohinc začel izdajati odločbe brez zakonske podlage, je postalo zelo pomembno, da "tehnični" zakon na referendumu zavrnemo. Ustavno sodišče je namreč prekoračilo svoja pooblastila, ko je v kasnejši razlagi svoje odločbe ministru naložilo, da začne izdajati odločbe brez zakonske podlage. V 120. členu ustave namreč piše, da "upravni organi opravljajo svoje delo samostojno v okviru in na podlagi ustave in zakonov". Sama odločba ustavnega sodišča pa ni ne ustava in ne zakon. Ustave ne piše ustavno sodišče, ampak državni zbor z dvetretjinsko večino vseh poslancev in tudi ustavno sodišče se mora podrežati tej ustavi. Njegova naloga je prav v skrbi, da so zakoni in drugi predpisi usklajeni z ustavo. Ustavno sodišče samo bi torej moralo celo prepovedati izdajo odločb, dokler ni sprejet ustrezen zakon.

Se vam zdi, da pomembnost referendumu dokazuje tudi to, da je vladajoča koalicija,

ra državni zbor razpisati referendum. Mora! Tisto noč pa so se vladni poslanci požvižgali na ustavo in zakon. Pri tem so od predsednika Pahorja celo zahtevali, da bi ravnal v nasprotju s poslovníkom. Ko večina razveljavi ustavo, zakone in poslovnik, nastane zelo nevaren trenutek, v katerem se ta ista večina lahko začne obnašati kot absolutna, totalitarna oblast, nad katero ni ničesar več – ne zakonov, ne ustave in ne morale. Take trenutke zgodovina zelo dobro pozna in se jih tudi sramuje.

Po referendumu bo vsekakor treba nekako rešiti to problematiko. Je še v igri ustavni zakon?

Seveda. Ustavni zakon je še vedno edina možnost, ki pa jo je močno otežilo nezakonito izdajanje odločb. Ob takem obnašanju vladnih strank ni velikega upanja za usklajeno rešitev. Razlika je v tem, da oni želijo v ustavni zakon prenesti odločbo ustavnega sodišča in večino spornih zadev, ki jih vsebuje zakon o "izbrisanih". Mi pa izhajamo iz dejstva, da je ustavni zakon na ravni ustave in zato ni dolžan slediti ustavnemu sodišču. Nasprotno, ustavno sodišče se mu bo moralo podrediti, kot se mora podrežati ustavi.

Nedavno je bila v parlamentu izredna seja o Slovenski investicijski banki, vendar niso bili sprejeti sklepi, kot jih je predlagala koalicija Slovenija, predlagateljica izredne seje. Zakaj?

Najmanj stokrat sem se vprašal, zakaj so vladne stranke glasovale proti našim sklepom, s katerimi smo želeli aktivirati organe pregona in sodstva, od vlade pa zahtevali ne le dopolnitev zakonodaje, ampak tudi program razreševanja konkretnih stisk, v katerih so se znašli posojiljemalci, ki so v svoji naivnosti zaupali državi (javni notarski službi). Zame je dobesedno grozljivo, kako zelo ta vlada in vladne stranke branijo gospo-

Preveč je grehov te vlade

Pogovor s Francetom Cukjatiem

javnih financ so si namreč želeli to počenjati do zadnjega mogočega trenutka. Očitno imajo velik vpliv na politiko ali pa so celo v njenem vrhu.

So na zamudo kakor koli vplivale izredne seje o t. i. izbrisanih in o Slovenski investicijski banki?

Nikakor ne. Izredne seje za privilegiranje tujcev nekdanje SFRJ so pripravljali poslanci vlad-

da bi ga preprečila, kršila zakone in ustavo in ob tem ostro kritizirala predsednika državnega zbora Boruta Pahorja, ki je iz njenih vrst, ker se je skušal držati poslovníka?

Nekaj žalostnega in nevarnega se je zgodilo tisto noč. Zahtevati referendum je ustavna pravica tretjine poslancev, državnega sveta in štirideset tisoč volilcev. In kadar so izpolnjeni vsi pogoji, mo-

darski kriminal. Ali s tem branijo svoje osebne prijatelje in tesne strankarske kolege? Ali pa morada same sebe? Odgovora kratko malo nimam.

Jeseni bodo državnozbornske volitve. Kako ocenjujete delo državnega zbora v tem mandatu, če vemo, da je politično povsem neuravnotežen?

Rutinsko delo in sprejemanje neproblema- >>>

» tčnih zakonov je teklo kot po maslu. Tudi zato, ker opozicija ni kritizirala iz kritiziranja in ni "nagajala" iz čiste objestnosti. Mnoge zakone smo pohvalili in jih v celoti podprli. Pri vseh resnih vsebinskih dilemah pa se je vedno znova kazala nezrelost vladne koalicije, ki je s svojo veliko premočjo oholo zavračala vse še tako dobre predloge koalicije Slovenija. Zato so mnogi zakoni, sprejeti v tem mandatu, še vedno pomanjkljivi in slabi, nekateri pa celo škodljivi. S svojo številčno premočjo se je vladna koalicija izživljala tudi v trenutkih, ki so predstavljali redko zgodovinsko priložnost, da zaelimo rane nacionalnega razdora. Ta mandat ni bil v ponos slovenskemu parlamentarizmu.

V zadnjih mesecih, predvsem pa tednih so se zgodili veliki premiki v slovenskem javnem mnenju. Kje vidite vzroke za to?

Zbiljski gaj, banka SIB, Orion ... ponorele direktorske plače, pri tem pa čedalje več brezposelnih in čedalje večja revščina tudi srednjega razreda ... sodni zaostanki in vse manj pravice na sodiščih ... pa nekontroliran grabež ozkega sloja političnih privilegirancev. Kakih tisoč izbrancev ("menedžerjev") si je prilastilo 400 milijard "družbenega" premoženja. LDS in ZL sta vzpostavili tak strankarski klientizem, kakršnega Slovenija še ni videla. Celo rektor ljubljanske univerze je ugotovil, da je za dobro službo danes strankarska pripadnost pomembnejša, kot pa je bila v času komunizma.

Ko smo v državnem zboru razpravljali o banki SIB in Orionu, smo slišali očitke, zakaj pri vseh teh aferah krivimo LDS in ZL. A komur je v de-

Če ta referendum ne bi bil pomemben, potem vladne stranke ne bi kar trikrat zaporedoma od ustavnega sodišča izsiljevale njegove prepovedi. Prav sedaj, ko je minister Bohinc začel izdajati odločbe brez zakonske podlage, je postalo zelo pomembno, da "tehnični" zakon na referendumu zavrne.

se najboljši ljudje iz SDS selijo v druge stranke, na primer v SMS. Ti združarji niso prav pronicljivi. O NSi kar naprej lansirajo eno in isto floskulo, da je Bajuk vedno v Janševi senci, o SDS pa, da jo bo NSi ob prvi priložnosti izigrala, kot jo je nekoč SKD. A vse kaže, da sta obe stranki dovolj dozorili, da ju take govornice ne ganejo. V obeh strankah se iz dneva v dan bolj zavedamo, da Slovenija

Ljudje nič več ne kupujejo teze, da sta za vse kriva Janša in Bajukova vlada.

setih letih uspelo na vsa odgovorna mesta postaviti svoje ljudi in v celoti obvladati kadrovske sestavo nadzornih svetov, kdor ima torej popolno oblast, ima tudi popolno odgovornost. Ljudje nič več ne kupujejo teze, da sta za vse kriva Janša in Bajukova vlada. Preveč je grehov te vlade, da bi jih bilo mogoče pred javnostjo še naprej skrivati. Preveč celo za najpotrpežlivejše volilce.

Koalicija Slovenija pomeni resno alternatavo vladajoči oblasti. Verjetno vas poskusi umetnega povzročenja nesoglasij med vami, ki jih v javnosti poskušajo prikazati nekateri politični (tračarski) komentatorji, ne presenečajo?

Stranka z notranjimi razprtijami gotovo ni prilačna. Zato nekatere vladne stranke, ki same doživljajo notranjo nestabilnost, tako zelo želijo, da bi se v koaliciji Slovenija našle kakšne zdrahe. Ker tem željam nekaterih vladnih strank glavni slovenski mediji zelo hitro prisluhnejo, dobimo "ugotovitve", da SDS krade glasove Novi Sloveniji ali da

potrebuje močno alternativo, ki bo sposobna državljanom zagotoviti pravno in socialno varnost. Brez močne koalicije pa ni močne alternative.

V zadnjih tednih se precej govori o vladi v senci. Po eni izmed napovedi naj bi tudi vi delovali v njej. Kakšen bo namen vlade v senci? Kdo jo bo sestavljal?

Za Slovenijo je nujna zamenjava oblasti, zato na teh volitvah mislimo resno. Ker pa je zelo težko takoj po volitvah čez noč postaviti novo vlado, smo že sedaj začeli oblikovati vlado v senci. Ne gre le za ministre, ampak tudi za pripravo kadrovskega, organizacijskega in programskega potenciala. Za vsak ministerski resor se bo oblikovala skupina strokovnjakov, ki bo ne le spremljala delo aktualnega ministrstva, ampak tudi analizirala pomanjkljivosti resorja in pripravila program izboljšav. Hkrati se bodo posamezniki med seboj spoznali, se uigrali in tudi vsebinsko pripravili kar najbolj usklajen vladni

program. V zadnjih desetih letih so posamezna ministrska področja preveč raztrgali posamezni lobiji vladajočih strank. Potrebujemo nov pristop, novo zasnovo, nov program, ki ga ne bodo obvladovali parcialni interesi posameznih skupin.

Kot opozicija smo svobodni. Na nas se še ni prisesalo stotine vplivnih in koristolovskih lobijev. Nas ne obvladujejo nobene mafijske vezi. Sedaj je idealen čas, da za vsa ministrska področja pripravimo program, ki bo prijaznejši do državljanov in bo zagotavljal večjo stopnjo pravne in socialne varnosti. Vsak minister v senci pa naj bi imel tudi svojega pomočnika ali dvojnika med poslanci. Že zaradi pretoka informacij in usklajevanja programov. Tako naj bi bili tudi poslanci koalicije Slovenija vključeni v delo vlade v senci.

Po prvotnih ocenah naj bi bila zdravstvena reforma oz. t. i. bela knjiga predvolilna uspešnica LDS. Zaradi izredno slabo pripravljene reforme se je to izjalovilo. Ali trditve držijo?

Ni mi znano, da bi LDS opustila belo knjigo kot predvolilno geslo. Kaj pa naj pravzaprav drugega pokaže? Preprečevanje korupcije? Zbiljske gaje in Orione? Sodne zaostanke? Zavožen solski sistem? Menedžerske plače? Delavske plače? Morda, saj pri plačah Rop upa, da bo s petimi tisočaki potolažil delavce in njihove sindikate. Sindikate zagotovo, ne pa delavcev. In v tem je Ropov problem.

Kot zdravnik in dober poznavalec zdravstvenega sistema ste zelo kritični do pripravljene reforme. Kaj so poglobitve in največje pripombe nanjo?

Najprej je v beli knjigi zelo veliko napačnih podatkov in metodoloških napak. Glede sester na primer minister ugotavlja, da bo treba do leta 2007 zaposliti 296 novih sester, primerjava s povprečjem v državah EU pa zahteva 12.500 novih sester. Glede obremenjenosti splošnih zdravnikov minister ugotavlja, da je njihova obremenitev v desetih letih padla za 30 odstotkov (z 2.268 na 1.593 odraslih na zdravnika), vsi ustrezní dejanski podatki pa govorijo, da je obremenjenost v tem času narasla za najmanj 13 odstotkov (s 1.678 na 1.900 odraslih na zdravnika). Število zdravnikov se v tem času namreč ni bistveno spremenilo, število odraslih prebivalcev se je povečalo za 11 odstotkov, število starejših od 65 let (ki zahtevajo največ zdravstvene oskrbe) pa kar za 35 odstotkov.

Minister je take lažne ugotovitve o 30-odstotni razbremenitvi splošnih zdravnikov zapisal v belo knjigo verjetno zato, da je lahko predvidel odpravo pediatrov in ginekologov v osnovnem zdravstvu. Njihovo delo bi namreč lahko prevzeli splošni (družinski) zdravniki in se s tem spet polno obremenili.

Odprava pediatrov, ginekologov in psihiat-

rov v osnovnem zdravstvu je iz besedila bele knjige zelo jasno razvidna. Šele ko se je prebudilo ljudstvo in so se začeli zbirati podpisi, je minister demantiral odpravo pediatrov in ginekologov, psihiatri pa so še naprej izbrisani, ker zanje pač nihče še ni zbiral podpisov. Tudi v beli knjigi je preveč napak in grehov, da bi jo lahko kdorkoli resno jemal. Ostala bo tipičen primer pristopa, s katerim vase zaverovan oblastnik najprej poruši vse za sabo in ob sebi, nato pa ne ve, kako naj svoje delne zamisli zloži v celoto.

Kako komentirate javno objavljene podatke, da imajo direktorji in zdravniki nekaterih zdravstvenih domov izredno visoke plače; nekatere presegajo 3 milijone tolarjev na mesec. Ali so te plače upravičene in kako nasploh ocenjujete plačna razmerja v zdravstvu?

Nezaslišano! To se lahko zgodi le na Balkanu. Le tam, kjer oblasti v desetih letih uspe izničiti vse moralne vrednote in vsak čut poštenosti in pravičnosti. Ne gre namreč za obrtnike, ki jim danes obrt cveti, jutri pa bodo morda izgubili posel in se bo zanje začelo obdobje sedmih suhih let. Gre za direktorje javnih zavodov, za državne uslužbence, ki bodo svojo plačo zanesljivo dobili, ali kaj delajo ali nič.

Nihče ne zahteva uravnilovke, a plačna razmerja morajo vendarle biti odvisna od znanja, sposobnosti, odgovornosti, obremenitve in uspešnosti. Biti morajo v mejah pravičnosti. Če tisti, ki v podjetju ali zavodu deli plače, ne premore toliko etičnih kvalitet, da bi ohranjal pravična razmerja, mora nastopiti država, določiti razmerja in jih odločno uveljaviti. Mora, pa naj bo direktor še tako vdan privrženec vladajoče stranke!

Tudi Mičo Mrkač, docent na FOV v Kranju, je bil do predloga reforme v zadnjih mesecih zelo kritičen, nedavno pa je napisal, da "bo zaradi omejenosti družbenih virov vedno obstajalo določeno omejevanje pravic do zdravstvenih storitev (na primer s čakalnimi dobami), ki bo povzročilo nastanek vzporednega trga zdravstvenih storitev ali korupcije, ki bo dajala prednost premožnejšim". Ali se strinjate s tem?

Ni zdravstvenega sistema na svetu, ki bi lahko zadovoljil vse želje vseh prebivalcev. Če hočemo vzpostaviti pravičen sistem, moramo te želje obvladati. To pa je že omejevanje pravic. Če tega ni, potem bodo tisti, ki so agresivnejši v svojih zahtevah, zasedli vse zdravstvene zmogljivosti, skromni in potrepežljivi bolniki pa bodo ostali pred vrati. Ustavno načelo, da so človekove pravice omejene s pravicami drugih, velja tudi v zdravstvu.

Kako na novo definirati pravice do zdravstvenega varstva, je vprašanje, ki zahteva široko jav-

no razpravo in širok družbeni konsenz. In prav tega vprašanja bi se morala lotiti zdravstvena politika in zdravstvena reforma. Ta problem bi moral v javno razpravo, ne pa sprememba načina plačevanja bolnišnic. Pacienta prav malo briga, po kakšni metodologiji bo zavarovalnica zdravstveni službi plačevala zdravstvene storitve. Nadvse pa ga zanima, kaj bo krito iz obveznega zdravstvenega za-

Kako na novo definirati pravice do zdravstvenega varstva, je vprašanje, ki zahteva široko javno razpravo in širok družbeni konsenz.

varovanja, kakšne bodo čakalne dobe in kdo vse ga bo v čakalnici prehitel zaradi zvez in poznanstev.

Znano je, da je minister Keber za pripravo t. i. bele knjige najel kopico strokovnjakov iz tujine in za to porabil veliko denarja. Sami ste dejali, da bi za ta denar lahko najel več domačih strokovnjakov, ki bi mu svetovali vse leto osem ur dnevno. Je bilo najmanjše tovrstnih strokovnjakov po vašem mnenju upravičeno in ali so ti s svojim delom upravičili plačilo?

Glede financiranja bele knjige je težko slediti ministrovim obrazložitvam, saj se te iz dneva v dan spreminjajo. V zadnjem času je slišati trditve, da je bilo 4 milijone evrov (948 milijonov tolarjev) porabljenih za svetovanje o novem načinu financiranja bolnišnic in za pripravo kliničnih smernic, ne pa za pripravo bele knjige, v kateri so poleg prenosa prostovoljnega zavarovanja v obveznega prav te spremembe paradni konj zdravstvene reforme. Kam minister obesi te stroške, je pravzaprav vseeno. Dejstvo je, da je bilo posojilo Svetovne banke namenjeno ne le novemu načinu financiranja bolnišnic, ampak tudi usposabljanju bolnišničnega menedžmenta ter vzpostavitvi in-

formacijskih standardov in osrednjega informacijskega sistema. Od vsega tega seveda ni nič!

Ne more pa minister Keber zanikati, da je g. Don Hindel iz Avstralije naveden kot tuji strokovnjak v beli knjigi, za kar je bil plačan s 5.400 evri na teden, skupaj 74 tednov, kar pomeni 398.600 evrov ali 94 milijonov tolarjev. Ali je poleg posameznih predavanj g. Hindel za ta denar

opravil še kaj drugega, mi ni znano. Morda je v Avstraliji celo pripravil besedilo bele knjige, saj tega, kar v njej piše, ni mogel pisati nekdo, ki živi v Sloveniji in pozna slovenske razmere.

Kakšen učinek zapravljenih 948 milijonov tolarjev lahko minister pokaže? Kakšni so rezultati te velike investicije? Avstralski program SW za uvedbo 661 skupin primerljivih primerov? To in samo to. Pa še ta program je za slovenske razmere neuporaben. Njegova prireditve bo stala toliko, kot če bi ga v celoti pripravili domači programerji. Pa ne za milijardo tolarjev, za božjo voljo! Primerljivi programi se v Sloveniji delajo za pet ali kvečjemu deset milijonov tolarjev.

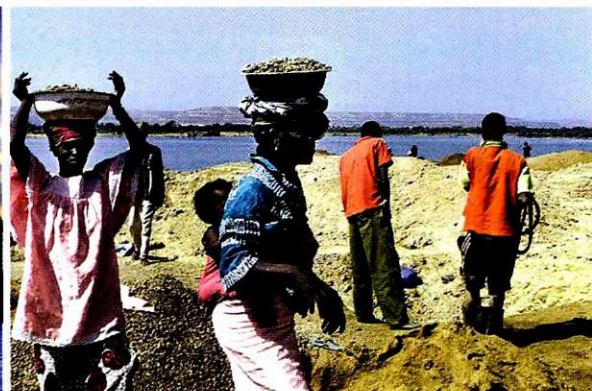
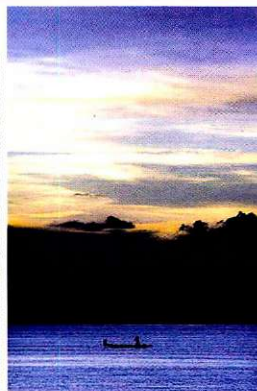
Zdi se, da ste res nezadovoljni s to vlado in da nimate težav pri iskanju njenih napak.

Čeprav je primarna naloga opozicije, da opozarja na napake in predlaga boljše rešitve, je teh napak preveč, da bi vse lahko temeljito analizirali in nanje kvalitetno opozorili. Preveč, če upoštevamo, da imamo omejene možnosti obveščanja javnosti.

Tudi za opozicijo je kratko malo preveč grehov te vlade.

Metod Berlec, Vida Kocjan

Po zgledu lanske predstavitev avstralske kulture bo letošnjo pomlad v Cankarjevem domu poživil izbor kulturnih prireditev ustvarjalcev s črne celine.

Polmesec reke Niger

Festival kulture Zahodne Afrike, ki bo med 22. marcem in 18. julijem v Cankarjevem domu potekal pod geslom Polmesec reke Niger, želi uravnovesiti kulturno ponudbo, ki je v tem času izrazito evrocentrična, in obarvati dobro uveljavljen program osrednje slovenske kulturne ustanove.

Po zgledu lanske predstavitev avstralske kulture bo letošnjo pomlad v Cankarjevem domu poživil izbor kulturnih prireditev ustvarjalcev s črne celine. V štirih mesecih bodo predstavljeni zahodnoafriški ples, film, literatura, poezija, likovna umetnost in glasba. Prva ambasadorica zahodnoafriške kulture bo tričlanska plesna

skupina Salia ni Seydou, ki bo s predstavo Poziv v ponedeljek, 22. marca, odprla festival kulture Zahodne Afrike. Čeprav je ustvarjalnost plesalcev iz Burkinke Faso močno zaznamovalo srečanje s francosko koreografino Mathilde Monnier, ki je afriškemu plesu odprla vrata festivala v Montpellieru in tako vplivala, da so Salia ni Seydou v ples posredno vključevali elemente evropskega sodobnega plesa, pa umetniki v prvi vrsti ustvarjalno ostajajo zavezani Afriki. V Linhartovi dvorani, kjer bodo nastopili tudi 23. marca, bo na ogled subtilna, skorajda eterična plesna predstava, v kateri se trije solistični nastopi ob glasbeni spremljavi spajajo v eno telo.

Glasba

V okviru trimesečnega festivala se med 1. in 3. aprilom obeta mali festi-

val velikih glasbenih imen zahodnoafriške glasbe. Nastopili bodo: Djeli Moussa Diawara, oktet Manecas Costa iz Gvineje Bissau, Kora jazz trio ... Po besedah selektorja Bogdana Benigarja so izbiro glasbenikov narekovali trije kriteriji, in sicer vsebinska navezanost na instrument kora – zahtevno glasbilo, nekakšna kombinacija harfe in lutnje –, na ljubljanskih odrih naj bi stali tako glasbeniki starejše kot mlajše generacije, poleg tega pa naj bi prihajali iz dežel, katerih glasbeni predstavniki ne nastopajo prav pogosto pred slovenskimi poslušalci.

Film

Ljubitelji filma si bodo lahko v okviru festivala med 14. in 18. aprilom ogledali šest filmov s črne celine. Po besedah programske voditeljice Jelke Strgel ostaja afriška kinematografija v

Sloveniji še vedno precej nepoznana. Izbor, pri katerem je sodeloval vodja sekcije afriškega filma pri Londonškem filmskem festivalu Keith Shiri, naj bi s filmi petih režiserjev ljubiteljem približal senegalsko in malijsko kinematografijo. Na ogled bodo filmi avtorjev iz Malija Kabala (režija Assane Kouyate), Bamako sigi kan (Manthia Diawaras), Guimba (Cheick Oumar Sissoko) in njihovih senegalskih kolegov Xala (Sembene Ousmane), Faat kine (Sembene Ousmane) in film Le prix du pardon (Monsour Sora Wade).

Knjige

V času festivala kulture Zahodne Afrike bodo predstavili knjižne novosti zahodnoafriških avtorjev, ki bodo te dni izšle pri slovenskih založbah. Pri Cankarjevi založbi bosta izšla izbor pesmi Zgovorno darilo avtorja Niyija Osundare v prevodu Jureta Potokarja in kratke zgodbe Vse šteje (Ama Ata Aido) v prevodu Polone Glavan in Nataše Hrastnik. Založba Sanje bo izdala prevod romana Brez obraza (Amma Darko) in roman Alahu ni treba (Ahmadou Kouroum). Prvega je prevedla Irena Duša, drugega pa Katja Zakrajšek. V prevodu Mojce Medvešček bo pri Mladinski knjigi izšla slikanica O dečku, ki je polulal putke (Yves pingully, Sarang Seck).

Barbara Kavtičnik

Kultura črne celine

Na velikem odru Mestnega gledališča ljubljanskega je svojo premiero doživela drama o ženskah iz španskih vasi Dom Bernarde Alba, delo velikega španskega pesnika in dramatika Federica Garcíe Lorce v prevodu Alenke Bole Vrabc, dramaturgiji Alje Predan in režiji Borisa Kobala.

V andaluzijski vasi živi Bernarda Alba s petimi hčerami. Njena hiša je zavita v žalost, saj je preminil njen soprog, starodavni španski običaj, ki ga gospa Alba globoko spoštuje, pa dru-

Zgodba iz španskih vasi

žini zapoveduje osemletno žalovanje. V duhu teh zapovedi neizprosnna mati hčeram prepoveduje stik z zunanjim svetom in nasprotnim spolom. Toda ponoči se okoli hiše smuka vasovalec, ki ženskam krade spanec in buri sanjarije...

Lorca

Federico Garcíe Lorca (5. 6. 1898, Granada — 19. 8. 1936, Granada), španski pesnik in dramatik, je najprej študiral književnost in pravo v Granadi, po letu 1919 v Madridu in leta 1930 še v New Yorku. Pripadal

je krogu umetnikov, ki so v španski poeziji uveljavljali moderne tokove in jo spet dvignili v svetovni vrh. Lorca je v svoji liriki mojstrsko združil pridobitve modernih tokov od simbolizma, modernizma in zlasti nadrealizma s tradicijo španske klasične in ljudske, zlasti ciganske poezije.

Zelo pomembna so tudi njegova dramska dela, od katerih so poleg pesniških dram, lutkovnih iger in burk najuspešnejše njegove tragedije, ki so zgrajene na konfliktu med močjo usode in človeške strasti in v katerih se pre-

pletata dramsko dogajanje in poetična lirična izpoved. Kot lahko sklepamo po datumu na koncu rokopisa, je Lorca dramo Dom Bernarde Alba dokončal 19. junija 1936, zanjo pa naj bi potreboval osem dni. Dva meseca za tem, v začetku španske državljanske vojne, so ga pri Granadi zajeli in ustrelili falangisti.

Režiser

Boris Kobal, rojen leta 1955 v Trstu, režiser, igralec, od 1. 7. 1997 direktor MGL in seveda eden vidnejših Slovencev, je po diplomii iz gledališke režije na AGRFT kot samostojni umetnik režiral po skoraj vseh slo-

venskih gledališčih (razen v SNG Drama Maribor). Prva profesionalna režija njegovega zdaj že izjemno bogatega opusa je bila postavitve besedila Mili bog v nebesih (MGL, 1981).

Lorca o dramii

Lorca je dramo podnaslovlil Drama o ženskah iz španskih vasi, v intervjuju za Heraldo pa naj bi bil dejal, da je to "drama o andaluzijski seksualnosti". V dramii je Lorca hotel doseči popolno preprostost in resničnost: "Nobene literature, čisto gledališče! ... Niti kapljice poezije! Resničnost! Čisti realizem! ..." Barbara Kavtčnik

GOOD VIBERATIONS

107.8 MHz

www.radiovelenje.com

RADIO VELENJE

Naš čas, d.o.o., Kidričeva 2a, Velenje
tel. 03/ 897 50 03, fax: 03/ 5869 263

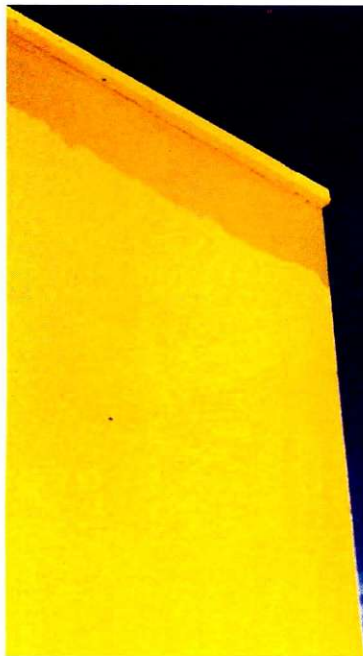
Na kratko

MGL - Dom Bernarde Alba

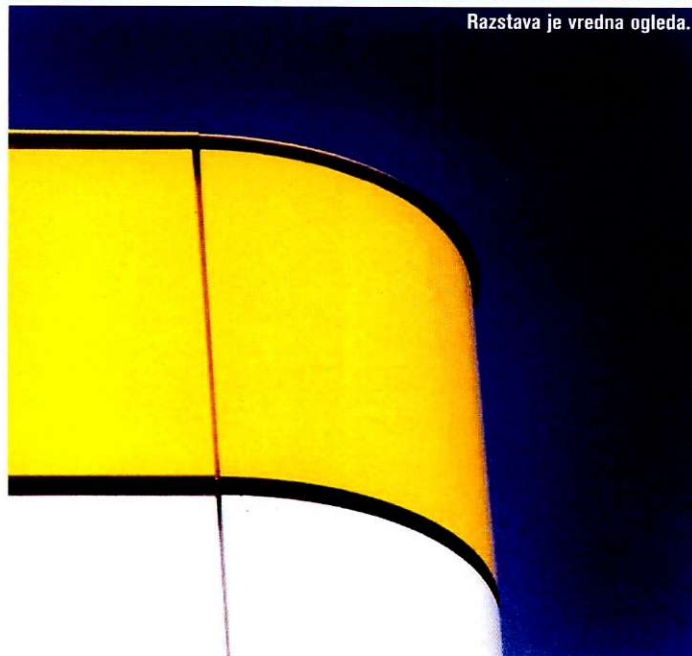
Igralska zasedba: Ljerka Belak, Maja Boh, Bernarda Oman, Judita Zidar, Iva Krajnc, Mojca Funkl, Karin Komljanec, Stanislava Boninsegna in Nadja Strajnar Zadnik – devet izjemnih igralck, članic igralskega ansambla MGL, različnih generacij, ki vsaka s svojo igralsko strastjo in vrhunskimi izraznimi sposobnostmi oblikujejo nadvse različne, poglobljene in zahtevne ženske vloge. Scenografija je delo Branka Hojnika, za kostume je poskrbel Alan Hranitelj, koreografijo na glasbo Boruta Praperja pa je pripravila Sinja Ožbolt. Premiera te realistične in hkrati globoko čustvene drame bo v četrtek, 4. marca, ob 20. uri na velikem odru Mestnega gledališča ljubljanskega.

Razstava bo odprta do 18. aprila 2004.

Razstava je vredna ogleda.

V sredo, 24. marca, bodo v Mali galeriji Cankarjevega doma odprli razstavo Wilhelma Heiligerja z naslovom **Konkretna fotografija**. Njegove fotografije pomenijo abstraktne, globoko pomenljive geometrijske oblike, ujete na obarvanih površinah arhitekturnih struktur z vsega sveta.

Konkretna fotografija

Avtor

Wilhelm Heiliger, fotograf in kipar, ima široko razvejeno biografijo. Kot doktorja literarnih ved je leta 1947 rojenega Avstrijca zaneslo na Balkan, kjer je delal kot novinar. Pozneje je živel v ZDA, se ukvarjal s politiko in uspešno pisateljval (član mednarodnega združenja pisateljev PEN). Danes Wilhelm Heiliger živi med Essnom in Mehiko in je nehal pisati. Od leta 1983 se ukvarja z vizualno umetnostjo, posebno z barvno fotografijo. Njegova dela so bila predstavljena na številnih razstavah v Evropi, Latinski Ameriki, ZDA in na Kitajskem ter so zastopana v pomembnih mednarodnih muzejih in zbirkah.

Delo

Heiliger je v okvirih barvne fotografije razvil samobitne estetske rešitve. Njegov opus predstavlja posebnost v abstraktni arhitekturni fotografiji. Zaradi visoke stopnje abstrakcije komaj opazimo krajevnost ali predmetnost. Prostor in površina sta v sliki privzdignjena in dobita popolnoma novo kakovost. Brez manipulacije, le s prefinjeno izrabo različnih svetlobnih prelomov, kakor nanesejo lokacija, osvetlitev in barvitost predmeta, Heiliger ustvarja nove realnosti pa tudi magično doživetje barv. Izбира

njegovega sižeja z nenavadnimi in eksotičnimi barvami neizmerno poveča njihovo občutenje. Avtor za ljubljansko predstavitev pripravlja izbor 30 najnovejših barvnih fotografij.

O razstavi

V razstavnem katalogu (Magija obarvane urbane površine ali konkretna umetnost v objektivu fotografskega aparata) je Nina Pirnat-

Spahič zapisala, da nas Heiliger s svojimi fotografijami opozarja zlasti na dihotomijo barvitosti "naturae naturans" in monotonosti "naturae naturatae", sivine urbanih betonskih konglomeratov razvitega zahodnega sveta. Pri tem nas nedvomno prepriča o mimetičnem imperativu oddaljevanja konstruiranih urbanih form od naravnosti in njihovega približevanja lastnemu na-

ravnemu označevanju in oživljanju, v glavnem z živimi barvami in oblikami v paradigmatičnih opusih vzhodnjaške in latinskoameriške, še posebno mehiške kulture.

V dilemi med črno-belim svetom, v katerem v globalizacijskih procesih prevladujeta enodimenzionalnost in enobarvnost, nam Heiliger s svojimi fotografijami sugerira polikolornost čistih barv: v funkcionalni konstruktivnosti monotonih in zastrašujočih urbanih površin izbira "miselno" oživljanje in simbolično bogastvo z ljudsko roko konstruiranega okolja v kristalno jasnih barvah in čistih oblikah.

Pirnat-Spahičeva pravi, da nas Heiligerjevi živi barvni izseki arhitekturnih površin pripeljejo v abstraktno umetnost konkretnega, ki si prizadeva, da bi, čeprav ne izhaja iz naravnih pojavov, s harmonično urejenimi temeljnimi geometrijskimi oblikami in barvami prikazala miselno ustvarjalne koncepcije v barvi, prostoru in svetlobi. ... Prizemljujejo nas in nam hkrati ponujajo izhod iz izgubljenega denaturaliziranega sveta današnjega časa, ki se izrojeva v svoje nasprotje. Svetloba kot katalizator barvnega sveta pa napoveduje tudi nova rojstva in človekovo vrnitev k naravi.

Barbara Kavtčnik

RADIO OGNJIŠČE

RADIO DOMAČIH LJUDI

DRUŽINA JE SVETINJA

Koncert ob materinskem dnevu.

26. marca ob 19. uri v športni dvorani Nazarje.

Nastopili bodo: Slapovi, Policijski orkester, Otroški zbor osnovne in glasbene šole Nazarje, Trio Moj dom, Darja Čremožnik, Barbara Čretnik, Jure Sešek, Ida Baš, Matjaž Merljak, Nataša Ličen.

Vstopnice v predprodaji: Radio Ognjišče, Knjižnica Mozirje, Muzej Vrbovec, župnijski uradi v Zg. Savinjski dolini.

Pridružite se nam!

01/512-11-26

<http://radio.ognjisce.si>

Integrali 1926

Cankarjeva založba

Čeprav je prva pesniška zbirka **Srečka Kosovela** (rojen je bil pred sto leti, 18. 3. 1904, umrl 1926) izšla takoj po njegovi smrti, prva knjiga zbranega dela pa takoj po vojni, leta 1946, je urednik njegovega zbranega dela Anton Ocvirk njegove modernistične pesmi izdal šele leta 1967. Kosovel se je z evropsko

avantgardistično literaturo seznanil poleti 1924. Seznanil se je s futurizmom, nato pa še z idejami konstruktivizma. Pesmi, ki jih je sestavljal iz kontrastno in paradoksalno zloženih delov, iz gesel, matematičnih obrazcev in futurističnih prvin, iz montaž bežnih in nadrealističnih podob, je imenoval konstrukcije. Ta stilni premik je poleti 1925 poudarjal ob ciklu *Integrali*, povezan pa je bil z njegovim svetovnonazorskim premikom k načelom socialne revolucije. Ocvirk je zbirko *Integrali 1926* opremil s svojo več kot sto strani obsegajočo spremno besedo. Založba je zdaj izdala reprint zbirke.

Začetki

Založba Nova revija

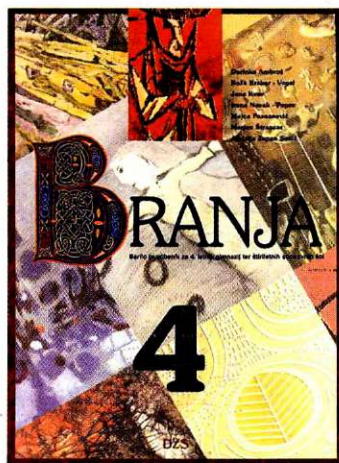
Revija *Phainomena* (št. 43-44) z naslovom *Začetki* prinaša 14 prispevkov: *O premaknjenosti filozofije* (Andrina Tonkli Komel), *Apolon in začetek filozofije* (Peter Trawny), *O kraju filozofiranja* (Damir Barbarić), *Hermenevtični etos* (Dean Komel), *Duša in resnica* (Valentin Kalan), *Hermenevtičnost in kategorialnost* (Tine Hribar), *Posluš za izročilo. Na poti k razpoloženju* (Janko Lozar), *Filon Aleksandrijski med Svetim pismom in filozofijo* (Klemen Klun), *Berkeleyjev Alkifron ali o božji govoric* (Teja Ob-

lak), *Friedrich Hölderlin in sedanja svetovna doba* (Aleš Košar), *O arheologiji zemlje, telesa in življenjskega sveta* (Stephan Günzel), *Razvije konceptualnega problema fenomenološke etike* (Rok Svetlič), *Robovi vidnega* (Jože Hrovat), *Glasbeno delo in izvedba* (Boštjan Narat).

Branja 4

Založba DZS

Branja 4 so berilo in učbenik za 4. letnik gimnazij ter štiriletnih strokovnih sol. Tako kot prva tri *Branja* so tudi ta nekaj posebnega, predvsem po obsegu (kar 409 strani), še posebej pa po vsebini in oblikovalski plati. *Branja 4* so namenjena predstavitvi sodobne slovenske književnosti po letu 1945, pesništvu, pripovedništvu in dramatik. Zajeti so vsi najvidnejši avtorji in literarne smeri zadnjih desetletij. Poleg didaktičnih prvin so v ospredju avtorji

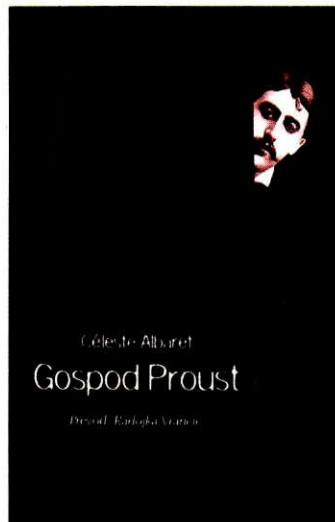

in odlomki iz njihovih najznačilnejših del. Učbenik, podpisuje ga kar sedem avtorjev, je prava mala enciklopedična antologija. Vsak avtor je predstavljen tudi s sliko. Učbenik je privlačen tudi zaradi množice reprodukcij umetnin slovenskih slikarjev. Vsekakor so *Branja* precej več kot samo učbenik.

Gospod Proust

Založba Sophia

Francoski pisatelj **Marcel Proust** (1871—1922) velja poleg Joycea za najpomembnejšega proznega inovatorja 20. stoletja. V svojem temeljnem delu, sedemdelnem ciklusu romanov *Iskanje izgubljenega časa*

(1913—1927) je skozi opis propadanja mondene pariške družbe utemeljil čas kot subjektivno kategorijo, kot intimno doživljanje sedanjosti in preteklosti, ki je po njegovem mnenju edina resničnost. Odpovedal se je naturalističnemu slogu in presegel psihološki roman s subtilno analizo najskrivnostnejših podrobnosti zavesti glavnih junakov. Njegovi stavki so pogosto zahtevni, dolgi in zapleteni. **Céleste Albaret** je bila njegova gospodinja in zaupnica zadnjih osem let življenja, ko se je Proust zaprl v osamo. O svojem življenju s Proustom je spregovorila šele petdeset let po njegovi smrti v pričujočih spominih.

Kamni bivanja

Založba Družina

Pod naslovom *Kamni bivanja* je izšla druga knjiga meditacij **p. Pavla Jakopa**, ki jih bodo bralci duhovne poezije radi vzeli v roke in iz njih zajemali. Kamni (ahati, safirji, rubini, ametisti, diamanti, smaragdi, citrini, kamene strele in turmalini) bivanja "govorijo o tistih stvareh, ki človekovemu bivanju dajejo trdnost in so hkrati tako dragocene, da jih človek ne more kar nadomestiti s čim drugim, manj vrednim ali celo umetnim". Meditacije "so kot obliž na ranjeno dušo. Čeprav ne oblizujejo sladko in ne laskajo, včasih celo s trdo besedo pribijejo človeka na tla, da mu potem pokažejo smer neba".

Pomorsko pravo

Založba Gyros

Pod naslovom *Začasna zaustaviteljadje* je založba izdala pravni priročnik o pomorskem pravu, ki sta ga

napisala **Marko Pavliha** in **Mitja Grbec**. Namenjen je predvsem sodnikom, odvetnikom, upravljavcem pristanišč, špediterjem, pomorskim agentom, zavarovalnicam, obalnim lokalnim skupnostim oziroma vsem, ki se srečujejo s pomorskim pravom, zlasti pa z ustavitvami ladij. V prvem delu je Pavliha zgoščeno predstavil določila *Pomorskega zakonika*, uporabnik pa bo dobil tudi izčrpno informacijo o mednarodnih dokumentih, povezanih s pomorskim pravom. Grbec v drugem delu natančno razdeli razne odredbe v pomorskem pravu. Na koncu so objavljeni še vzorci predlogov in sklepov o izdaji časasnih odredb ter nekateri dokumenti.

Fit in sit!

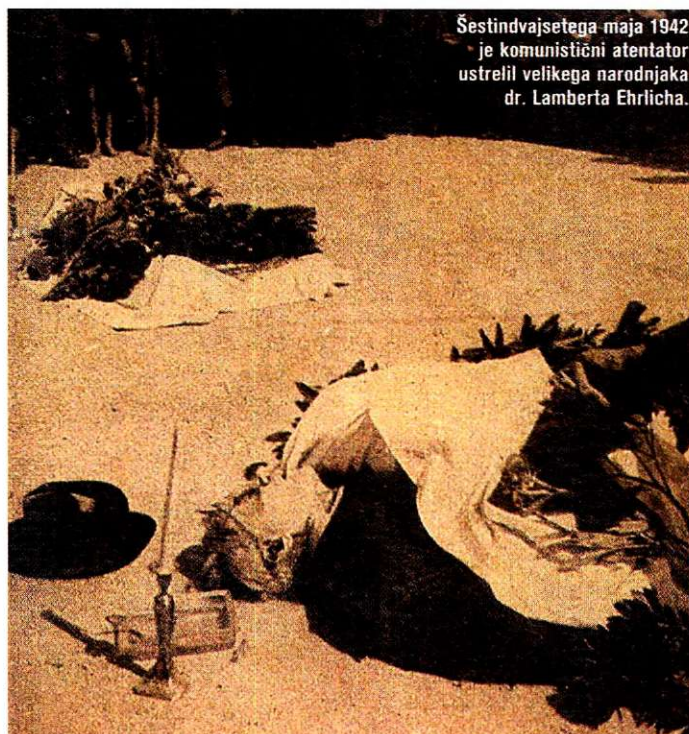
Prešernova družba

Bogato ilustrirana knjiga *Fit in sit!* s podnaslovom *Zdrava hrana - lepa postava* vsebuje 360 posebnih receptov, ki so jim dodani: mesečni pregled izbranih živil za dobro počutje, seznam sestavin in podrobna navodila za pripravo jedi ter dva dneva v mesecu za vitkost. Knjiga vsebuje koristne napotke za nakup živil, na krat-

ko predstavi vitamine, minerale in rastlinske vitalne snovi, ogljikove hidrate, vlaknine, beljakovine in maščobe. Podaja strnjen pregled receptov, razvrščenih po letnih časih in mesecih. Predstavljena je sodobna dietna kuhinja s trstopenjsko metodo: lahka različica, različica z manj maščobami in dietni dnevi za postavo s takojšnjim učinkom. Dodan je kuharski leksikon, pregled osnovne opreme in pripomočkov. **I. Ž.**

Zagotovo je Viktor Blažič eden najbolj pronicljivih političnih analitikov pri nas. Njegova knjiga *Svinčena leta*, ki je izšla leta 1999, je ena najboljših tovrstnih knjig, ki so izšle pri nas po zlomu diktature. Zdaj je pri Založbi Nova revija v zbirki *Korenine* izšla naslednja njegova knjiga, ki nosi naslov *Semena razdora*. Govori o veliki slovenski medvojni zgodbi med krvnikom in njegovo žrtvijo.

Šestindvajsetega maja 1942 je komunistični atentator ustrelil velikega narodnjaka dr. Lamberta Ehrlicha.

morali ubrati povsem drugačno taktiko, z aktivno propagandno in dejansko vojno proti okupatorju in domačim političnim nasprotnikom so povzročali številne žrtve in silno trpljenje civilnega prebivalstva. Moralni princip z varovanjem življenj in premoženja jim je bil popolnoma tuj.

Vloga dveh spomenic

V tej stiski sta torej nastopila Ehrlich in Rožman. Dr. Lambert Ehrlich je napisal osem strani dolgo spomenico, ki jo je (1. aprila 1942) naslovil na italijansko vojaško oblast. V njej se je na nenavadno jasen način odzval na dogajanje. Na Italijane je naslovil vrsto pogumnih očitkov, zelo natančno pa je opisal tudi početje komunistov in nanizal veliko primerov njihovih umorov. Italijanom je očital, da ne storijo skoraj nič za varovanje reda in miru, predvsem pa

Semena razdora

Viktorja Blažiča je v drugi polovici 70. let kardeljanski komunistični režim obsodil in zaprl. Sodeloval je namreč pri pripravi znamenitih odgovorov Edvarda Kocbeka za tržaško revijo, kjer je Kocbek (prvič) javno govoril o povojnem poboju domobrancev. V knjigi *Svinčena leta* je opisal takratno dogajanje, svojemu osebnemu pričevanju pa je dodal daljšo študijo o naravi in delovanju komunističnega totalitarnega režima, ki po svoji poglobljeni analizi sodi v sam vrh tovrstnih analiz.

V *Semenih razdora* je šel po sledi komunističnega režima še dlje nazaj, v čas, ko so slovenski komunisti, učenci Kominterne in leninistične ter boljševistične doktrine in prakse, dejavno posegli v slovenski politični in kulturni prostor, v medvojni dogajanje, ali natančneje, v dogodke na samem začetku, v letih 1941 in 1942. Leta 1942 so izkoristili okoliščine sovražne okupacije dežele in pohiteli z organiziranjem dveh vzporednih dejavnosti, ene razvpite – odpora proti okupatorjem, in druge, manj razvpite, pa zato toliko bolj intenzivne – notranjega uničevanja po-

litičnih nasprotnikov in tradicionalne strukture slovenske družbe.

Rablji in njihove žrtve

Od 10. julija 1941, ko je pod strelom komunističnih atentatorjev obležal v krvi prvi Slovenec, so se umori Slovencev nadaljevali in do konca leta 1941 so jih ustrelili že najmanj 68. Umore je spremljala strupena demonizacija žrtev. Hkrati so avgusta ustanovili Varnostno-obveščevalno službo, ki je zbirala podatke o političnih nasprotnikih in jih tudi sistematično ubijala. Jeseni 1941 so komunisti, formalno Osvobodilna fronta, za katero so bili skriti, javno razglasili, da je OF edina sila, ki predstavlja slovenski narod in ki lahko vodi oborožen boj proti okupatorju. Spomladi 1942 se je komunističnemu terorju pridružil še okupatorski italijanski s streljanjem talcev, internacijami ter požigi hiš in vasi.

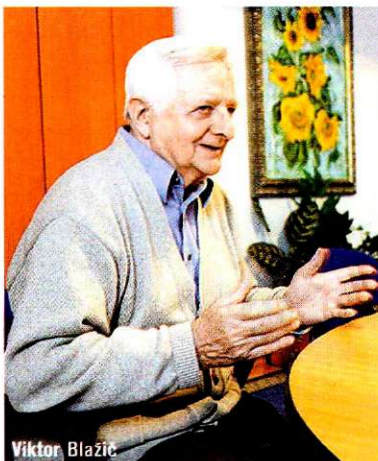
Na tej točki se začne Blažičeva knjiga *Semena razdora*. V središču njegove analize sta škof dr. Gregorij Rožman ter profesor in duhovnik dr. Lambert

Ehrlich. Ta dva vodilna katoliška moza sta takrat stopila v ospredje, saj je bil tradicionalni politični tabor v defenzivi, in to iz več razlogov. Tik pred vojno je izgubil svoja vodilna moza dr. Antona Korošca in dr. Franca Kulovca, Miha Krek se je pred okupacijo umaknil v tujino, domači politiki pa so se, razen Natlačenca, umaknili v ilegalo in niso organizirali kakšnega aktivnega odpora proti okupatorju, saj so se zavedali, da bi bilo to takrat, na začetku, neproduktivno in pogubno. Komunisti so, če so hoteli z revolucijo uspeti,

da so pri preganjanju komunističnih moralcev praktično nedejavni in neuspešni. Zato jim je predlagal vrsto ukrepov za izboljšanje položaja, med drugim ustanovitev slovenskih varnostnih straž, ki bodo skrbele za varnost ljudi po mestih in vaseh. Spomenico je povojni režim skrbno skrival.

Italijani se na spomenico niso odzvali, vsaj takoj ne, komunistična Vos pa je dr. Lamberta Ehrlicha čez mesec in pol ustrelila. Povsem nezavaran je bil ubit sredi Ljubljane, sredi belega dne, in tudi moralcev ni nihče lovil. Nasploš so komunistične vojaške enote takrat že množično pobijale Slovence in tradicionalni politični strani ni preostalo drugega, kot da se pred to morijo zavaruje in se ji postavi v bran. S podobnim dopisom, ki se je imenoval *Pro memoria*, se je na Italijane, tokrat na politične oblasti, 26. septembra 1942 obrnil dr. Gregorij Rožman (partizani so do takrat ubili že 14 duhovnikov). Italijane je pozval, naj se ne znašajo več tako nad civilnim prebivalstvom, in predlagal dvajset točk za izboljšanje življenja pod okupacijo.

Viktor Blažič je natančno anali-

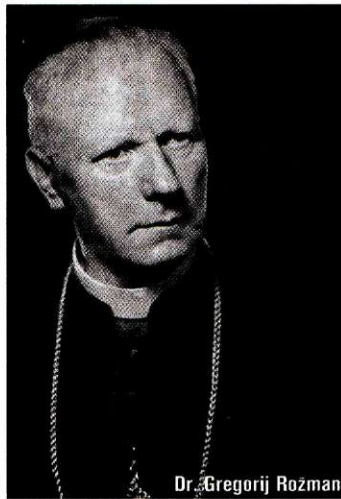
Viktor Blažič

ziral obe spomenici, predstavil je njuna avtorja Ehrlicha in Rožmana, njuni osrednji vlogi v katoliškem taboru, natančno je opisal tudi okoliščine, v katerih sta se morala politično angažirati celo vodilna verska predstavnika, to pa so bile pogubne razmere zaradi nasilja, ki sta ga izvajali obe strani, uporniška in okupatorska. Še posebej uporniško, ki so jo komunisti povsem instrumentalizirali v svoj revolucionarni projekt, je v knjigi ves čas natančno opredeljeval. Pod drobnogled je vzel tudi komuniste, s katerimi so komunisti po umoru demonizirali Ehrlicha (v zadnjem delu knjige je še ponatisnjeno razmišljanje *Senca slovenskega holokavsta*, v katerem piše o povojni zaroti molka o poboji domobrancev).

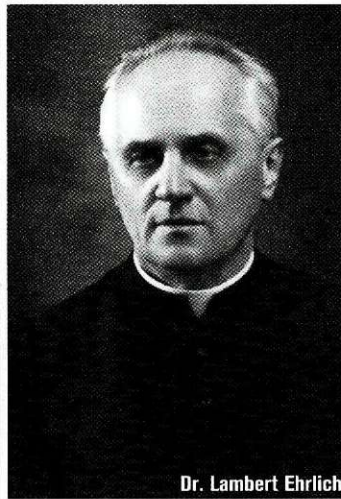
Manjko alternativnih rešitev

Avtor se v knjigi loteva najbolj nevalgalnih točk, ki še danes zelo razburjajo Slovence: to so vprašanja revolucije v razmerah okupacije dežele, vprašanje izkoriščanja upora za sebične revolucionarne cilje, vprašanje odgovora na komunistični teror, predvsem pa se mu je zdelo sporno vprašanje naslonitve na okupatorja. Marsikdo bo s knjigo prizadet. Najbolj seveda komunisti in vsi, ki so takšni ali drugačni njihovi dediči. Zanje seveda ni mogel najti lepe besede. Tudi tisti, ki so bili med vojno in po njej žrtve komunističnega terorja in ekskluzivizma, ne bodo najbolj zadovoljni. Pa ne le zaradi tega, ker je avtor na nekaj mestih jasno povedal, da se med vojno ne bi smeli nasloniti na genocidnega okupatorja. Ta očitke je morda še najmanj sporen, čeprav je prelahkoten oziroma ne upošteva vrste odločilnih okoliščin.

Značilnost Blažičeve knjige je, da to nikakor ni zgodovinska knjiga. V njej avtor ves čas razmišlja predvsem o tistih rešitvah, ki bi bile nacionalno in moralno najmanj sporne. Pri takšni vrsti razprave pa se lahko mimogrede ujameš v kakšno zanko. Pravi jo, da je najudobneje pluti po sredini reke in malo ošvrkniti enkrat na levo, drugič pa na desno stran. Avtor je v tej knjigi včasih zaplul v zelo široko reko, pri kateri so bila obrežja silno daleč stran. Na eni strani je bilo real-

Dr. Gregorij Rozman

Dr. Lambert Ehrlich

no dogajanje oziroma dejstva, na drugi pa so (bili) idealizirani izhodi oziroma stanja, še posebej če nanje opozarjamo z vednostjo današnje udobne pozicije. Avtor je od strani, ki je bila na udaru komunističnega terorizma, pričakoval, da se bo obnašala tako, da ji ne bi bilo mogoče tako rekoč nič očitati. Toda tu je mimogrede zdrknil mimo realnosti in dejstev, ki dobrih rešitev preprosto niso dopuščale ne omogočale. Preprosto jih ni bilo!

Sodelovanje z revolucijo?

V Sloveniji bomo morali odpreti še številne razprave. Med njimi to, kaj razumemo pod "nezamudnim oboroženim odporom" in kaj pod "usodnim zamudništvom". Sestavni del te razprave bo odnos do smotrnosti (ne)zamudništva, predvsem pa do (ne)odgovornosti do žrtev. Zdi se, da v tej Sloveniji nikomur ni mar za žrtve. Marsikdo bi celo

rad, da bi jih bilo na "njegovi strani" čim več. Samo ozreti se je treba po dogajanju drugod po Evropi.

V knjigi je omenjen "preračunan učinek terorizma", pri katerem so paniko "izkoristili skrajneži, tisti, ki so zavračali sleherno, tudi odporniško sodelovanje s komunisti in izsilili odločitev za kolaboracijo z okupatorji". Najprej, ali s tistimi, ki so se uprli komunističnemu terorizmu, o katerem avtor veliko in poudarjeno piše, res lahko opravimo z očitkom, da so bili "skrajneži"? Sicer pa se vedno najdejo skrajneži, v vojni pa še posebej. Avtor ni nikjer zapisal, kako si predstavlja "sleherno, tudi odporniško sodelovanje s komunisti". Če kaj v obravnavanem času ni bilo mogoče, potem je to sodelovanje, saj je bil temelj komunistične revolucije uničevanje teh, ki naj bi z njimi sodelovali. Ko se je maja 1942 v Loškem Potoku skupinica domačinov zatekla v cerkev in se tam utaborila, so jo partizani takoj napadli in polovili. Ko se je organizirala podobna skupina fantov pri Svetem Vidu, so jih partizani takoj obkolili in napadli. Ko se je prav tako maja 1942 pod Svetim Urhom organizirala tako imenovana četniška ilegala, sta Rozman in Kveder takoj poslala nadnjo partizansko enoto. Ni je uspela ujeti, zato se je krvavo znesla nad petimi civilisti izpod Urha. Ko se je v Šentjoštu julija organizirala prva oborožena vaska straža, so jo že čez en teden napadli partizani in jo hoteli uničiti. Sodelovanje?

Če ne upoštevamo dejanskega stanja, to pa so bili takrat neizmerno agresivni komunistični partizani, na

drugi pa okupator s svojo vojaško močjo, potem pač lahko zapademo k dajanju idealiziranih predlogov oziroma kar očitkom, ki pa so do tistih, na katere so naslovljeni, nekorektni in krivični. Prav tako ni podal nobenega predloga, kako bi se lahko ta izrazito izsiljena protirevolucija (avtor se temu izrazu ves čas izogiba) takrat organizirala in branila mimo okupatorja. Saj mu je menda jasno, da bi jo ta v temelju uničeval, tudi zato, ker je bila "desno-nacionalna" in ne levičarska.

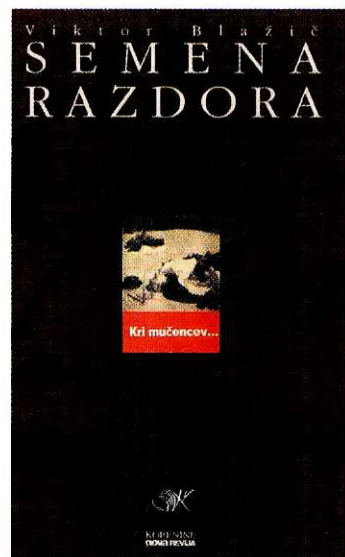
Z miroljubnostjo nad teror

Terminologija je še ena hiba knjige. Avtor ves čas uporablja termin protikomunističen (v izpeljankah milica, tabor, stran itd). Toda s tem terminom je to stran zreduciral na komunizem, ki pomeni politično in ideološko stran. Toda ta komunizem je takrat izvajal revolucijo oziroma ubijal politične nasprotnike, in tradicionalna politična stran, ki je bila njena tarča, se je organizirala v bran pred to revolucijo. Če nekoga označiš, da je bil protikomunistični boj, potem mu seveda hitro lahko očitaš ekskluzivizem, češ, bojeval se je samo proti neki politični opciji. Ne, branili so se pred terorjem in se bojevali proti terorju (revoluciji) te politične opcije!

Blažič je v knjigi objavil tudi krajše razmišljanje, ki ga je naslovil *Premišljevanje o odvratanju*. V njem je izpostavil svetopisemski oziroma Jezusov nauk o nenasilju in miroljubnosti ("oko za oko" in "Ljubite svoje sovražnike in molite za tiste, ki vas preganjajo."). Tisti, ki so bili verni, namreč ne bi smeli posegati po nasilju. Morda je marsikdo to zmoget, toda veliko ljudi se po silnih pobojih leta 1942, da ne govorimo po tistih iz jeseni 1943, s komunističnimi zločinci ni moglo spoprijemati z miroljubnostjo. Zanimivo bi bilo videti, kako bi se na ta njegov del odzvali vsi tisti, ki so bili žrtve komunističnega pobijanja in demoniziranja.

Četudi bo Blažičeva knjiga *Semena razdora* za marsikoga razburljivo branje, gre za študijo, ki je nabita s prodorno analizo in ki ves čas sili k razmisleku o temeljnih stvareh, ki so se dogajale pred 60 leti in se še vedno živo dotikajo naše sedanjosti.

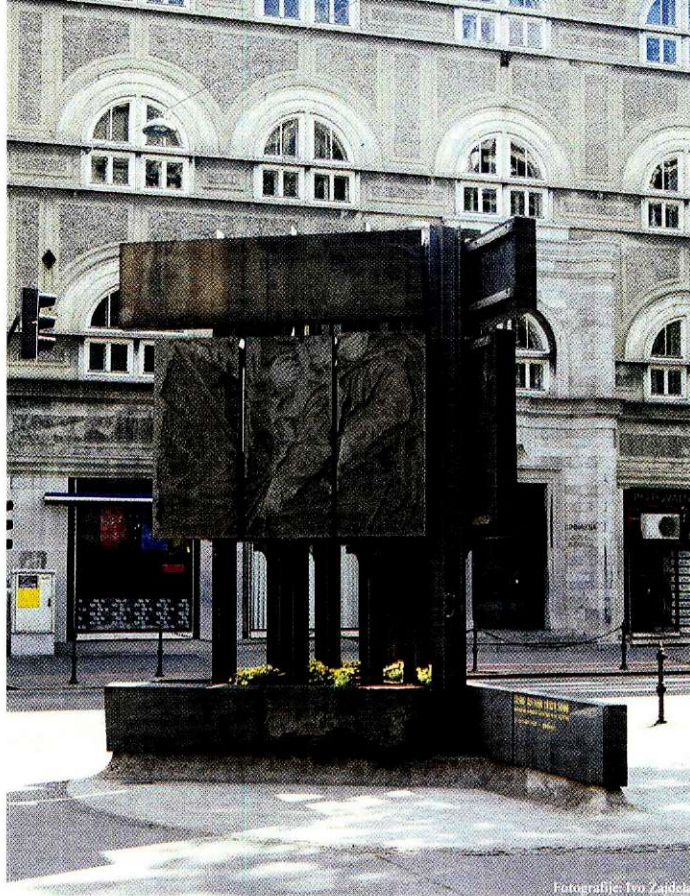
Ivo Žajdela

Glavni spomenik Francu Rozmanu-Stanetu v Ljubljani. Sredi glavnega mesta Slovenci še danes z mogočnimi spomeniki slavimo zločince revolucije.

V prejšnjem nadaljevanju smo se dotaknili katastrofe na Osankarici 8. januarja 1943 oziroma uničenja Pohorskega bataljona, ko je razen enega padlo vseh 69 borcev in bork.

Sledili smo tudi, da je bil bataljon praktično ves čas obstoja, nekaj mesecev pred uničenjem, pod neposrednim vplivom obeh "špancev" Franca Rozmana-Staneta in Dušana Kvedra-Tomaža. Rozman se je na Pohorju precej zadrževal, saj je bil Pohorski bataljon takrat najmočnejša enota na Štajerskem.

Fotografije: Ivo Zajdab

Obseden z "izdajalci"

Marca se je Rozman spet odpravil na Pohorje, da bi poiskal Pohorski bataljon, saj še vedno ni verjel, da je bil v celoti uničen. Toda našel ni nič. Ob vrnitvi je krenil na Koroško, tam ustanovil I. koroški bataljon in šel takoj z njim v akcijo v Mežico. Tam so v kinu prestrašili nekaj vermanov, razbili kinoprojektor in vdrli v neko skladišče, kjer so našli 30 pušk. Po vojni so ta napad na Mežico zelo proslavljali.

Kveder je 12. aprila 1943 poslal "glavnemu štabu" poročilo, v katerem je navedel, da o nesreči Pohorskega bataljona ne ve še nič točneje, da pa je šlo za odlično enoto, saj je izvedla "sto pet akcij, od tega šest sabotažnih v industriji in na železnici, ter pokončala veliko oboroženih sovražnikov in izdajalcev". Aprila se je Rozman odpravil na Koroško. Po vrnitvi je poročal, da je tam oblikoval četo in jo poslal na Pohor-

Prinašalci gorja

10. del

Za Rozmanom, ki se je januarja 1943 zadrževal na Moravskem, so začele prihajati nasprotujoče si vesti, po enih naj bi bil Pohorski bataljon razbit, po drugih naj bi bil izvedel uspešno akcijo zajetja 400 ruskih ujetnikov na Koroškem. Ker je bil Štajerski bataljon takrat "najboljša in najbolj aktivna enota II. grupe odredov" (Ferlež), se je sredi januarja Rozman odločil, da bo šel pogledat, kaj je res. Na mestu, kjer se je utaboril bataljon, je našel razdejano, vendar ni vedel, da so Nemci pobili tako rekoč vse borce, in je še upal, da bo kakšno skupino kje našel. Tudi pri ljudeh, kjer je spraševal, ni bil dobrodošel, saj so jim partizani prinašali samo gorje. Med vračanjem s Pohorja nazaj na Moravsko sta spremeljalcem Jožetom Mekindom pri Orli vasi našletela na Nemce. Oba so zadeli. Rozman je dobil strel v brado in v vrat, kroglja mu je ostala pod jezikom. S tem je bil do marca vržen "iz boja".

Rozmanova ljubezen

Toda Rozman je bil takrat že sedmo leto na vojaški poti, bil je utr-

jen, videl in povzročil je mnogo smrti. Na Moravskem, kjer se je največ zadrževal, se je zaljubil v Vero Šlander-Lojzko, mlado skojevsko funkcionarko (sekretarka Skoja za Štajersko) in članico PK KPS.

Sredi februarja se je pozdravila tudi noga Dušanu Kvedru-Tomažu, političnemu komisarju IV. operative cone. 20. in 21. februarja sta se "španca" udeležila partijske konference v Dešnu na Moravskem, kjer se je zbralo 17 partijskih in partizanskih voditeljev, med njimi Mitja Ribičič, ki je bil takrat že politični komisar v Kamniško-savinjskem odredu. Konec februarja sta Kveder in Rozmanova ljubezen Vera Šlander odšla na posvet na CK KPS v Dolomite. Tam je Kveder zelo očrnil Rozmana in ga okrivil za številne poraze. Takoj po vrnitvi je Šlandrova to povedala Rozmanu in posledje so se njuni odnosi precej ohladili.

Kveder seveda ni mogel iz svoje kože in je po vrnitvi, kot

piše Stante, poročal o svojih vtisih, ki jih je prinesel iz Dolomitov. Dejal je, da se je stanje v Osvobodilni fronti popravilo, to pa je utemeljeval z naslednjim: "Poizkusi posameznikov iz vrst krščanskih socialistov, da bi frontno organizacijo omajali, so se izjalovili." Tipičen revolucionar torej in zaslepljen nestrpnost (takšen, kot jih je med današnjimi "liberalci" na Slovenskem še vedno obilo).

Po Beli krajini so "komandanta glavnega poveljstva partizanske vojske" okoli vozili z limuzino.

je kot naslednico Pohorskega bataljona. Stante navaja, da je podrobno razlagal, kakšna navodila ji je dal: "Ti napotki so se v glavnem nanašali na čiščenje terena od izdajalcev".

Strup iz Španije

"Španca" sta pustila na Štajerskem močan pečat. Politikomisarji, partiji in revolucionarji so jeseni 1943 s svojo revolucionarno preganjavico hudo obremenili partizanstvo. Sumničili, zasliševali in pogosto srahotno mučili so številne ljudi in jim očitali slabe namene, "vrinjenje" v partizanske vrste in "plavogardizem". Do pomladi 1944 so na takšen način umorili najmanj trideset nedolžnih ljudi. S to revolucionarno "politiko" sta začela Rozman in Kveder. Član Vosa za PK Štajerske Ivan Tlaker-Luka je poročal, kako so v začetku leta 1943 na Koroškem odkrili dva agenta iz Črne, Belija in Ago, ki naj bi zastrepila Rozmana. Beli je med mučenjem

seveda obtožbe "priznal" in bil ubit. Za veliko noč 1943 naj bi bili na Moravškem odkrili še enega "vohuna" in tudi ta je imel nalogo zastrupiti Rozmana in njegov štab. Tudi tega so "odkrili" in seveda "kaznovali" s smrtjo. S takšno "politiko" so potem, ko obeh "špancev" ni bilo več na Štajerskem, nadaljevali njihovi učenci Čizmek, Knez, Ribičič in drugi.

Maja jo je Kveder glede Štajerske še zadnjič zakuhal. Bil je poklican na Dolenjsko, v "glavni štab", da bi vodil akcijo prehoda Cankarjeve in Šerčerjeve brigade na Štajersko. Rozman o tem sploh ni bil obveščen. To naj bi bil že peti "pohod" na Štajersko (dva konec leta 1941, dva leta 1942). Partijski so se na oblasti pač videli v celi Sloveniji, ne le na enem njenem manjšem delu. Štajerska je ozemeljsko velika in treba je bilo hiteti tudi tam. V začetku 1944 so poslali na pohod na Štajersko celo divizijo.

Detalj z Rozmanovega spomenika

Tudi ta, že šesta enota, je na poti dočakala le neskončno trpljenje in smrt. Na Štajersko jo je poslal Rozman, ki je bil takrat že komandant "glavnega štaba". Pri tem niso prej o tem obvestili ne političnega ne vojaškega vodstva na Štajerskem ... 14. divizija je bila potem na Štajerskem povsem razbita, padlo in hudo trpelo je mnogo borcev, prav tako mnogi domačini, kjer se je enota gibala.

Odhod prvega "španca"

Ko so v "glavnem štabu" Kvedru povedali, da bodo na Štajersko poslali dve brigadi, so tudi tokrat privrela na plano njegova čustva, polna idealizacij in pretiravanja glede opisov stanja. Stante je o tem zapisal: "Da bi jih še bolj prepričal, da je njihova odločitev pravilna, je podal zelo optimistično sliko stanja na Štajerskem. Pri tem je izrazito podcenjeval sovražnika in povečeval prebujeno zavest

štajerskega prebivalstva. Takoj zatem je Tomaž imel vrsto političnih govorov po brigadah. Borce je navdušil, ko jim je govoril, da so na Štajerskem ostali samo še vojaški invalidi, ker so vsi za borbo sposobni sovražnikovi vojaki odšli na rusko fronto." Tako so partijski s stažem od leta 1933 vžigali uporniškega duha pri borcih in jih pošiljali v smrt. K sreči so Kvedera, potem ko se Cankarjevi in Šerčerjevi kljub podpori Tomšičeve ni uspelo prebiti čez Savo, zadržali na Dolenjskem. Ni se več vrnil čez Savo, da bi "osvobajal" Štajerce.

Usodne Dobrovlje

Na Štajerskem je bil Franc Rozman-Stane dvakrat ranjen. Zanimivo je, da so povojni pričevalci o tem pisali različno. 14. junija 1943 je prišel na Dobrovlje, da bi od tam nadaljeval pot na Pohorje. Dobrovlje so s svojo središčno lego imele pri Rozmanovem partizanjenju na Štajerskem pomembno vlogo.

Kljub nenehnim tragedijam, vse od jeseni 1941, ga je pot pogosto vodila čez to visoko planoto nad Savinjsko dolino. Naj povzamem Stante, ki je bil pri naslednjem dogodku zraven. Piše, kako je bila "lepa sončna nedelja", vsi so bili "ves dan prav židane volje", kmet jih je "gostil z jabolčnikom ter igral na harmoniko in mi smo celo zaplesali".

Rozman bi moral po vseh vojaških pravilih, kot piše Stante, še isto noč nadaljevati pot in se umakniti z Dobrovelj. Toda s seboj je imel ljubezen, Vero Šlander. Zjutraj so jih napadli Nemci. V neposredni bližini, v njegovem objemu, je bila Šlandrova smrtno zadeta, padel je tudi Dušan Kraigher-Jug, sekretar pokrajinskega komiteja KPS. Rozman je bil ranjen v desno roko. Tudi sam bi tam končal, če ga ne bi rešili borci Savinjskega bataljona, ki se je po naključju prav takrat utaboril v neposredni bližini, ne da bi vedeli drug za drugega. Stante je zapisal. "Stane je bil po svo-

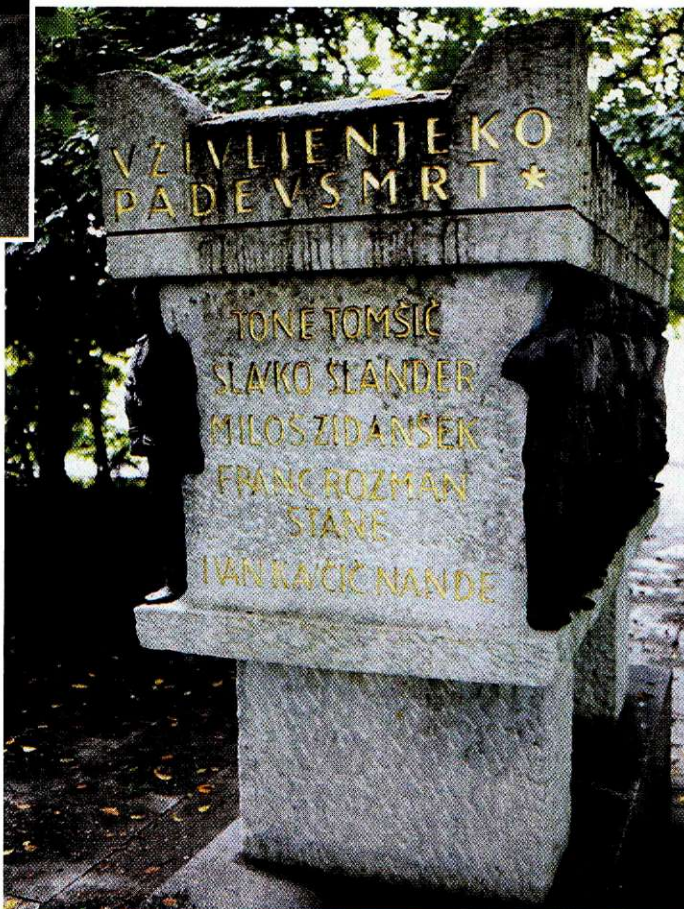
jih izkušnjah takrat že star vojak in je dotlej videl že nešteto mrtvih in umirajočih tovarišev, prav gotovo pa ga dotlej še nobena smrt ni tako prizadela. Sklonjen nad mrtvim dekletom je še dolgo zatem, ko so utihnil vsi odjekji boja, ždel in s solzami močil ljubljene obraz, kot da bi ga z njimi lahko obudil v življenje." To je kar dober opis Rozmanove osebnosti. Prizadela ga je le nesreča tistega, na katerega se je čustveno navezal. S tem ozko usmerjenim čustvom je kompenziral mnoge smrti, ki jih je videl okoli sebe ali jih je sam povzročil in zanje odgovarjal.

Konec "osvobajanja" Štajercev

Rozman je bil tedaj ranjen v desno roko, v vratu pa je imel še vedno kroglo, ko je bil ranjen januarja. Bil je na robu življenja. Odšel je na Dolenjsko, da so ga tam pozdravili. Za seboj je na Štajerskem pustil silne tragedije in gorje ter neizmerno število smrti, saj so Nemci zaradi njegovega partizanjenja tam postrelili na stotine talcev. Toda njegovo II. grupo odredov je partijsko-revolucionarno vodstvo silno nagradilo. Po vojni so razglasili 33 "narodnih herojev". Po vojni, ko so komunisti svojo oblast legitimirali na medvojnih dogodkih in žrtvah, so v ta namen pisali vse mogoče. Aleš Bebler je na primer v knjigi o Rozmanu v sedemdesetih letih pisal, da je danes že "najbrž redek Slovenec, ki ne ve, kakšno zmagoslavno pot je napravila /.../ Stanetova II. grupa". Pot, na kateri je bila enota tako rekoč povsem razbita, ko je padlo več kot 70 borcev, je bila za Beblerja "zmagoslavna"!

Še bolj je leta 1952 pretiraval Jože Mekinda: "Lep del Slovenije je bil osvobojen: Notranjska, Dolenjska, Bela krajina. Tudi tu je imela II. grupa odredov važno vlogo – onemogočiti sovražniku vstop v osvobodeno ozemlje. Povsod so postavljali organe ljudske oblasti in narodno zaščito". Govori o juniju 1942. Kakšna degradacija besed! Tako so pretiravali. Bili so samo oni. In nihče drug. Njihovi duhovni dediči še danes razmišljajo na takšen način.

Konec prihodnjic
Ivo Žajdela

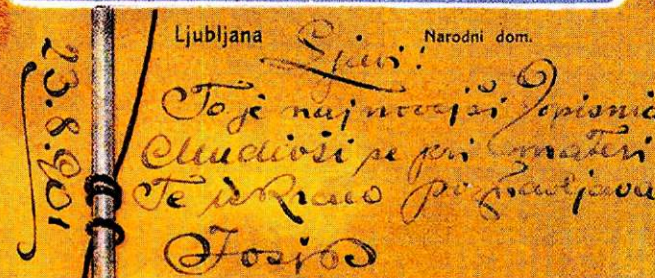
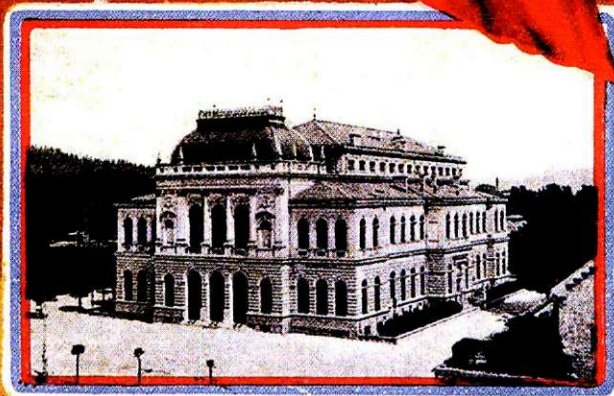
Grobnica "narodnih herojev", ki stoji tik ob slovenskem parlamentu. Pokopališča, kjer so pokopani "navadni" ljudje, niso bila primerna za posvečenje – in zločince – komunistične revolucije. Rozman je uradno pokopan tu, v resnici pa njegovih posmrtnih ostankov niso prepeljali iz Kočevskega roga.

Knjiga *Slovinci med tradicijo in perspektivo. Politični mozaik 1860–1918* je politična zgodovina obdobja, ki je med najpomembnejšimi v slovenski zgodovini, saj so se prav v tem času Slovenci iz etnografske kuriozite preobrazili v sodobno pojmovan narod.

Avtor dr. Igor Grdina podrobneje obravnava taborsko gibanje, spor med konservativističnimi *staroslovinci* in njihovimi "naprednjaškimi" (tako so se sami imenovali) tekmeci, epoho narodne sloge in obdobje burne nazorske diferenciacije pred prvo svetovno vojno. Osrednji poudarek knjige (386 strani) je na opisu dogajanj med prvo svetovno vojno, ki so vodila k ustanovitvi jugoslovanske države.

Odkrije doslej popolnoma prezrtega vira, dnevnika kranjskega deželnega odbornika dr. Evgena Lampeta, je avtorju dalo možnost globljega vpogleda v zakulisje političnih spopadov

Narodni dom je bil središče družabnega in kulturnega življenja ljubljanskih Slovincav.

stvo. Srditi *Kulturkampf* med liberalci in zagovorniki verskega integralizma, ki ga je z napadalnim kritičnim ciklusom *Dvanajst večerov* v ljubljanskem *Slovincu* leta 1884 zakuhal goriški bogoslovni profesor Antal Mahnič, je kmalu začel dobivati čisto politične dimenzije. Zaradi izjemno suggestivnega razpravljalnega sloga in velikega idealizma je imel učeni dogmatik, ki je propagiral nekaj pokristjanjeni platonizem, velik odmev. Spočel je kup žolčnih polemik, ki se niso in niso hotele poleći ..."

Ker gre za delo, ki obravnava politično zgodovino, ne manjka opisov porajanja tako politične pluralitete (nekoč in še danes nekateri v njej vidijo le delitve) kot tudi modrih in manj modrih politikov ter oblikovanja politične kulture oziroma obrazcev obnašanja. Delo nam med vrsticami tudi govori, da mora zgodovinar akterje in njihova dejanja tudi razumeti in jih razumevati v kontekstu takratnega časa in razvoja oziroma stanja politične kulture, ne pa jih le interpretirati z današnjo udobnostjo vednosti. Knjiga, v elitni zbirki *Claritas* jo je izdala Štu-

Politični mozaik 1860—1918

med "avstrijakanti" in privrženci južnoslovanske politične koncentracije. Študija je napisana v paradigmatični narativne historiografije; v okviru pripovedne "polifonije" prihajajo do besede akterji nekdanjih dogajanj (tudi s poznejšimi spoznanji). Razmere na Slovenskem so obravnavane v širšem (srednje)evropskem kontekstu.

V predgovoru je avtor o svojem delu zapisal: "Beseda je prepuščena protagonistom, opazovalcem in interpretom. Vsem je priznana pravica do (samo)predstavitve z vizionarskimi idejami, apriorističnimi 'zastranitvami', lucidnimi komentarji in z naknadnimi spoznanji. *Re-konstrukcija* preteklosti, ki šele v historično-filozofskem 'vratnem ogledalu' postane *usoda*, se mora soočati tako s populizmom/primitivizmom kot z elitizmom/intelektualizmom."

Knjiga je napisana na podlagi vse pomembne literature, ki je doslej obravnavala ta pomembni čas, pa

tudi s študijem nekaterih arhivskega gradiva. Napisana je v esejističnem slogu, v pripovedi avtor prikazuje veliko različnih oseb in uporablja veliko specifičnih izrazov in tudi svojevrstne terminologije, zato ne gre za lahkotno branje in odbralca zahteva solidno predznanje.

Morda za pokušino samo vzorec: "Ravnanje ljubljanskega knezoškofa

je pripravilo rodovitna tla za bohoten razcvet permanentnega nazorsko-političnega boja v narodnjaških vrstah, ki so se mu katoliški konservativisti še poskušali izogniti (Slovinci so vse do smrti kanonika Kluna leta 1896 vsaj v dunajskem državnem zboru nastopali kolikor toliko enotno!). Slogaško stališče se je začelo razumevati kot brezidejno zadregar-

dentska založba, je odlično dopolnilo dvema drugima knjigama, ki sta izšli v zadnjem času in ki prav tako obravnavata to obdobje, prva sta drugi in tretji zvezek *Slovenske kronike 19. stoletja*, kjer je bil Igor Grdina eden od urednikov, druga pa je monografija Maline Schmidt-Snoj o Josipu Vošnjaku, enem najpomembnejših politikov v tem obdobju. I. Ž.

Vsestranski zgodovinar

Izredni profesor dr. Igor Grdina (r. 1965; opravljen ima dvojni doktorat) na ljubljanski filozofski fakulteti predava starejšo in novejšo slovensko književnost, občasno pa tudi kulturno zgodovino. Po izbrisu iz historiografske raziskovalne skupine (2003) je na Slovenskem v polnem pomenu besede, kot pravi sam, nedeljski zgodovinar. V tujini velja za profesionalca, saj je na dunajski univerzi v zimskem semestru 2003/2004 predaval zgodovino (že prej pa tudi slovensko književnost). Napisal je vrsto knjig: *Starejša slovenska nabožna književnost* je doživela dve izdaji, njegova obsirna monografija *Ipavci* pa je bila celo dvakrat ponatisnjena. Bil je urednik *Slovenske kronike 19. stoletja*, je urednik *Zbranih del Primoža Trubarja* in vrste drugih izdaj. Vzporedno s knjigo *Slovinci med tradicijo in perspektivo* je nastajala tudi vrsta njegovih metazgodovinskih študij, ki so zdaj objavljene pod naslovom *Poti v zgodovino*.

IGOR GRDINA
Slovinci med tradicijo in perspektivo
POLITIČNI MOZAIK
1860–1918

V zadnjih desetletjih je bilo naravno okolje v Sloveniji zelo spremenjeno. Mnogo je bilo "uničenega" z graditvijo cest, novih naselij, z zasipavanjem in nasipavanjem, zelo velik del pa tudi od 70. let naprej, ko so intenzivno meliorirali in komasirali obrečne ravnine. V zadnjih tridesetih do štiridesetih letih je bilo naravno okolje v mnogih predelih Slovenije bistveno spremenjeno.

Plavček

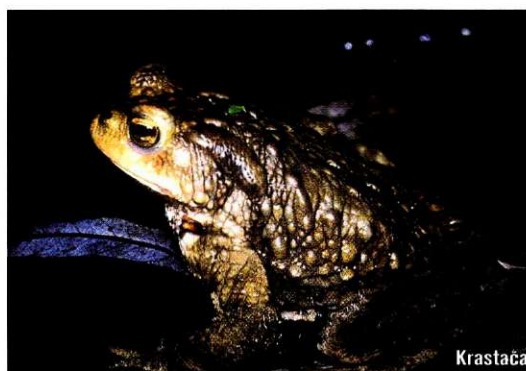
Slovenske žabe

Pri teh spremembah so najbolj trpele živali, ki večino ljudi kaj malo zanimajo, med drugim plazilci in ptice. Še posebej dvoživke so bile na udaru, saj nimajo sposobnosti preseljevanja v kakšno drugo okolje. Naravovarstveniki in znanstveniki so lahko čedalje hitreje uničevanje biotopov le nemočno opazovali.

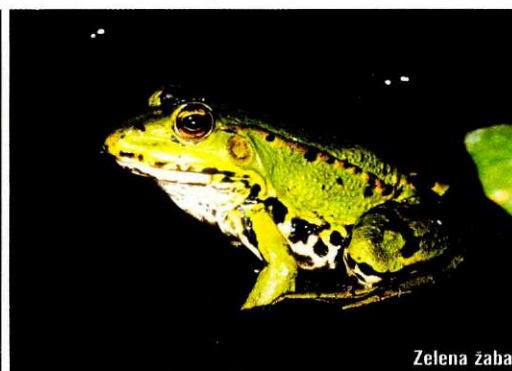
V Sloveniji živijo predstavniki devetnajstih vrst dvoživk. Delimo jih na repate krkone in brezrepe dvoživke ali žabe. Med repate krkone spadajo človeška ribica ali močeril, dve vrsti močeradov in tri vrste pupkov, med brezrepe dvoživke pa 13 vrst žab. Vse vrste, z izjemo navadnega močerada, so zavarovane z uredbo o zavarovanju ogroženih živalskih vrst in vse so uvrščene na rdeči seznam, ki je bil razglašen leta 2002.

Med vsemi dvoživkami se oglašajo le žabe. Slovenski prirodoslovni muzej iz Ljubljane je zdaj izdal zgoščenko (62 minut), na kateri je predstavljeno oglašanje vseh trinajstih vrst žab. Njen avtor je dr. Tomi Trilar. Nekateri posnetki so bili narejeni tudi pod vodo, saj se nekatere vrste oglašajo samo tam. Snemanje oglašanja je dalo nekatere nove podatke o naših žabah.

Najglasnejše med vsemi žabami so zelene rege, ki se oglašajo od po-

Krustača

Zelena žaba

mladi do prve jesenske slane na barijih in v bajerjih, najintenzivneje pa regajo maja in junija. S pomočjo dveh zvočnih mehurjev se oglašajo zelene in rjave žabe. Med slednjimi so pogoste sekulje ob južnem robu Cerkniškega jezera in v ribnikih v Dragi.

Nekaj posebnega je plavček, ki je v modro barvo odet le dva do tri dni, dokler išče samico. Takoj ko jo najde, se mu povrne varovalni rjavkasti odtенок, ki ga varuje pred plenilci. Svatovanje plavčkov in tudi nekaterih drugih vrst žab poteka le kakšen teden, potem pa se porazgubijo po gozdu, kjer živijo skozi vse leto, in tam jih le težko opazimo.

Glede naših največjih žab, krastač, je treba reči, da imajo za ušesom resstrupne žleze, vendar izloček nikakor ne povzroča krast, kot so nekoč mis-

lili. Če jih primemo in se potem podrgnemo po očesni sluznici, nas lahko le rahlo peče. Česnovka je dobila ime po vonju. Če jo primemo, nam na roki ostane rahel vonj po česnu.

Najmanj razširjene so laške žabe, ki jih je najti le v Vipavski dolini. Pojejo le pod vodo, vendar z zelo močnim glasom. Nekaj posebnega je zelena žaba, ki je križanka med debe-loglavko in pisano žabo, oglašanje vseh treh pa se razlikuje. Če bi se zelene žabe križale med seboj, bi po ne-

kaj generacijah postale neplodne. Vrsta se ohranja le tako, da se pari z debeloglavkami in pisanimi žabami. Na svetovnem seznamu ogroženih vrst so zelena rega, laška žaba in nižinski urh. Nižinski urh je pogosto prebivalec majhnih mlakuž, tudi v kolo-voznih lužah se dobro počuti.

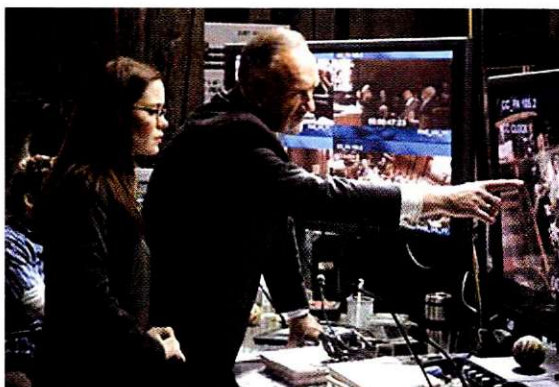
Žabe živijo le v čisti vodi in zelo pomembno je, da se zavedamo njihove ogroženosti. Z uničevanjem njihovega življenjskega okolja uničujemo tudi svojega.

I. Ž.

Želite postati naročnik tednika

DEMOKRACIJA

Pokličite nas na telefon 01/434-54-63

Za vsako ceno

RUNAWAY JURY

Pobegla porota pripoveduje o dragem in neusmiljenem "svetovalcu" za poroto, ki ga ne bo prav nič ustavilo, da v eksplozivnem sojenju ne bi dosegel rabsodbe.

V napeti shrhljivki izpod peresa mojstrskega pisca Johna Grishama (Firma, Pelikanovo poročilo) sta prvič združila moč legendarna igralca Gene Hackman in Dustin Hoffman. Na kocki so življenja in na milijone dolarjev. Barantač, neusmiljeni "svetovalec", igra ga Gene Hackman, začne smrtonosno bitko s članom porote (John Cusack), skrivnostno žensko (Rachel

Weisz) in poštenim odvetnikom Rohrom (Dustin Hoffman).

Mlada vdova v New Orleansu vložil civilno tožbo zoper mogočno korporacijo, ki jo krivi za možev umor, in tako sproži primer, vreden milijone dolarjev. Vendar gre za tožbo, ki bo dobljena, še preden se bo začela, saj temelji samo na izbiri, manipulaciji in nazadnje na poskusu ugrabitve porote.

Vdovo zastopa Wendall Rohr, prijazen južnjaški odvetnik, ki spoštuje moralne norme in je srčno vdan primeru, ki ga zastopa. Njegov nasprotnik je navidez odvetnik, ki zastopa firmo. V resnici je zagovornik samo krinka za Rankina Fitcha (Hackman), sijajnega in brezobzirnega

Režija: Gary Fleder
Producenti: Gary Fleder, Christopher Mankiewicz, Arnon Milchan
Scenaristi: John Grisham, Brian Koppelman, David Levien, Rick Cleveland, Matthew Chapman
Igrajo: John Cusack, Gene Hackman, Dustin Hoffman, Rachel Weisz, Bruce Davison
Premiera: 18. 3. 2004
Distribucija: Continental film

svetovalca za poroto. V centru z vrhunsko tehnologijo s sedežem v skladišču francoske četrti Fitch s svojo ekipo nadzira in ocenjuje potencialne porotnike. Izvedel bo vse o njihovem življenju in tako strateško zmanipuliral izbor porote. Edini sprejemljivi rezultat je popolna porota, ki bo glasovala v prid njegovega

klienta. Fitch in Rohr kmalu spoznata, da nista edina, ki se potegujeta za poroto. Za enega od porotnikov, Nicka Easterja, se zdi, da ima s sojenjem svoje načrte. Skrivnostna ženska, znana samo kot Marlee, stopi v stik tako z Rohrom kot s Fitchem, da bi jima povedala, da je porota obema naprodaj – in da rabsodba ne bo poceni.

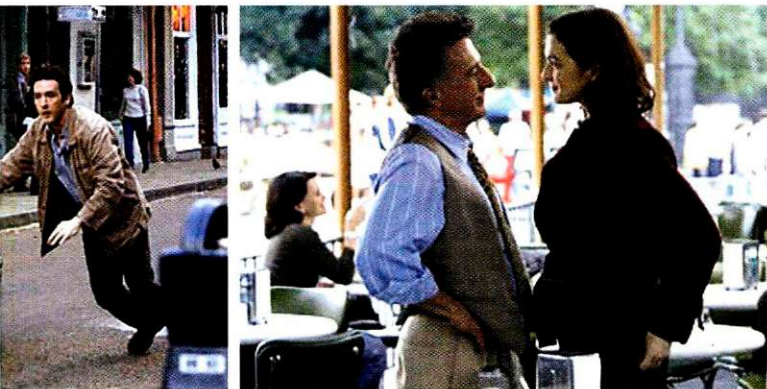

Stara, spelji se!

Stara, spelji se! je komedija o mladem paru, prepričanem, da ima vse, kar si je zaželel, a je v resnici dobil več, kot je pričakoval. Alex, igra ga Ben Stiller, in Nancy, igra jo Drew Barrymore, živita precej dobro. Sta mlad in živahen par in živita v New Yorku.

Pred njima je svetla prihodnost. Nancy dela pri ugledni reviji, Alex pa je pisatelj in piše že drugo knjigo. Imata vse, razen nečesa – svojega stanovanja. Ko jima nepremič-

ninski agent Kenneth (Harvey Fierstein) v Brooklynu pokaže dvanadstropno stanovanje v stari meščanski vili, sta takoj navdušena. Le kdo bi se lahko uprl 160 kvadratnim

Medtem ko o primeru razpredajo na sodišču, se v francoski četrti New Orleansa odvija nevarna igra mačke z miško. Rohrova moralnost je postavljena na preizkušnjo, Fitch pa bo vsak čas prečkal črto med izbiranjem in ugrabitvijo porote – ne glede na to, kdo bo pri tem nastradal.

Po knjižni predlogi

Producent Arnon Milchan se je nad Pobeglo poroto navdušil že leta 1996, ko je izšla knjiga Johna Grishama. Pred tem je bil producent dveh uspešnic, posnetih po Grishamovih romanih – Čas za ubijanje in Klient – zato se mu je zdelo, da je napeta zgodba in presenetljiv zaplet Pobegle porote kot nalašč za izjemen film. Ko je v režijo privolil Gary Fleder, ki je režiral srhljivko Niti besede, je bil Milchan pripravljen, da prižge zeleno luč za snemanje filma. Flederju je bilo všeč, da Pobegle porote

ni mogoče popredalčkati v določeni žanr. “Ne gre samo za sodno dramo in ne gre samo za srhljivko,” razlaga režiser. “Zame je bistveno to, da gre za film o ropu v sodni dvorani, gre za ugrabitev porote. V filmu več ljudi poskuša ukrasti poroto, ne pridobiti je na svojo stran, pač pa jo ukrasti. To je cilj Nicka in Marlee kot tudi Rankina Fitcha. Nazadnje je to morda celo cilj spodobnega in sočutnega odvetnika Wendalla Rohra. Filma o kraji v sodni dvorani še nisem videl.”

Fleder in Milchan sta bila navdušena nad tem vidikom zgodbe. “Za naju,” pravi Fleder, “je Pobegla porota predvsem pripoved o podkupovanju in nadzoru porote in ne toliko pripoved o sojenju oziroma o specifični naravi sojenja. Celo med Grishamovimi romani gre za nenavadno zgodbo. Ne gre za boj med Davidom in Golijatom, nimamo tipičnega izobčenja. Gre predvsem za moralnost.”

metrom, trem kaminom, knjižnici iz hrastovega lesa in prefinjeni obdelavi materialov? Stanovanje ima le eno napako – priletno podnajemnico gospo Connellyjevo (Eileen Essell), ki ji zaradi posebnega stanovanjskega zakona ne smeta odpovedati gostoljubja ali ji zvišati najemnine. O nakupu ju prepričata šele njeno očitno slabo zdravje in visoka starost.

Navdušena se vselita v sanjsko stanovanje, ko doživita hladno prho. Ponoči ne moreta spati zaradi glasne televizije, Alex mora ves dan pomagati Connellyjevi, rok za oddajo knjige pa se nezadržno približuje. Njuno življenje se spremeni v pekel. Kmalu spoznata, da je v vojni, ljubezni in nepremičninah vse dovoljeno. **Monika Maljevič**

DUPLEX

Režija:	Danny DeVito
Producenti:	Drew Barrymore, Stuart Cornfeld, Nancy Juvonen, Jeremy Kramer, Ben Stiller
Scenarist:	Larry Doyle
Igrajo:	Ben Stiller, Drew Barrymore, Eileen Essel, Harvey Fierstein, Justin Theroux
Premiera:	18. 3. 2004
Distribucija:	Fivia

na kratko

Ameriški režiser Sidney Pollack je začel s snemanjem filma **Prevajalka**. Slednji je prvi del filma, ki bo posnet v središču Združenih narodov v New Yorku. Triler, v katerem imata glavni vlogi Sean Penn in Nicole Kidman, naj ne ni bil propaganda svetovne organizacije, sta na skupni tiskovni konferenci dejala Pollack in predstavnik ZN Shashi Tharoor. Tharoor je dejal, da so Združeni narodi privolili v snemanje filma v njihovi zgradbi, potem ko so prebrali scenarij in zaradi umetniškega ugleda Sidneyja Pollacka. Prevajalka je triler o prevajalki Združenih narodov, ki po naključju sliši pogovor, ki jo lahko stane življenje. Zgradba ZN v New Yorku se je pojavila že v mnogih filmih, vendar je bil do sedaj Hollywood neuspešen v pridobivanju dovoljenja za snemanje znotraj objekta. Pollack je dejal, da ga je v stavbi ZN pritegnil prav ambient, ki ga ponuja stavba. Film bodo snemali samo ob koncih tedna in med prazniki ter ponoči, da bo delo ZN potekalo nemoteno.

Po najnovejših novicah lahko sklepamo, da **Leonardo DiCaprio** in **Martin Scorsese** ne moreta drug brez drugega. Dvojica je leta 2002 sodelovala pri ustvarjanju filma Tolpe New Yorka, zdaj pa končujeta biografski film o Howardu Hughesu The Aviator. Nedavne novice pa pravijo, da bi DiCaprio in Scorsese lahko sodelovala pri remakeu treh kitajskih gangsterskih filmov z naslovom Internal Affairs ali Wu Jian Dao. Čeprav se Scorsesejevi predstavniki še vedno pogajajo z družbo Warner Bros, poznavalci pravijo, da se je režiser že odločil, da bo v eni od glavnih vlog Leonardo. Zgodbo filma bodo premestili v Boston, spremljala pa bo burne odnose med irsko-ameriški gangsterji in skorumpiranimi policisti. Scorsese, Brad Grey, Jennifer Aniston in Brad Pitt se bodo podpisali pod produkcijo filma, Pitt pa bo najverjetneje odigral drugo pomembnejšo vlogo. Čeprav se je DiCaprio profesionalno vezal na Scorseseja, ni zapustil drugih režiserjev. Ob Nicole Kidman kot Olimpiji bo igral Aleksandra Velikega v še neimenovanem filmu pod režisersko taktirko Baza Luhrmanna. Produkcija filma že poteka, v kinematografe pa naj bi prišel naslednje leto. V Leonardovem koledarju zasledimo tudi film The Good Shepherd, zgodbo o ameriški aganciji CIA, katere režiser bo Robert De Niro. Premiera naj bi bila konec letošnjega leta.

Pretekli teden je bil v Veliki Britaniji premierno prikazan najnovejši film zvezde humoristične nanizanke Prijatelj **Jennifer Aniston Along Came Polly**. Jennifer se je poslovila od svoje vloge v Prijateljih in pričakuje, da bo enako uspešna tudi na velikem platnu. Preteklo leto je igrala v uspešni komediji Vsemogočni Bruce z Jimom Carreyjem, opažena pa je bila tudi njena vloga v drami The Good Girl. Z najnovejšim filmom se je vrnila k žanru romantične komedije. Along Came Polly je režiral John Hamburg, poleg Anistonove pa v filmu igrata Ben Stiller in Debra Messing, zvezda še ene televizijske serije – Will In Grace. Film je februarja s prvega mesta v ZDA izpodrinil Gospodarja prstanov. Jennifer bomo spoznali v vlogi natakarike, katere brezskrbni pristop k življenju je čisto nasprotje tistemu, ki ga ima njen izvoljenec, nevrotični analitik Ruben Feffer (Stiler). Par se spusti v romanco, potem ko Rubena na poročnem potovanju zapusti žena Lisa (Messing).

Radio Krka
106.6 MHz

PETEK,

19.3.2004

Slovenija 1

6.00	TELETEKST TV SLOVENIJA do 06.20
6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	BRATA GRIMM: TRNUČIČA, LUTKOVA IGRICA
9.45	ODDAJA ZA OTROKE
10.05	NA LINIJI, ODDAJA ZA MLADE
10.35	JASNO IN GLASNO: SPLETNA PRIJATELJSTVA
11.15	MLADI VIRTUOZI: PIANISTKA KAJA PRODNIK
11.35	ZENIT: VIRTUALNI ČLOVEK
12.05	FRASIER
12.25	AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 1/24
12.25	FRASIER
12.25	AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 2/24
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.30	TEDENSKI IZBOR
13.30	OSMI DAN
14.00	OMIZJE
15.30	NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO
15.55	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	PLEME, ANGLEŠKA NANIZANKA, 11/26 (VPS 16.50)
17.15	IZ POPOTNE TORBE: MLADIČEK (VPS 17.15)
17.40	VELIKA NARAVNA ČUDESA SVETA, ANGLEŠKA POLJUDNOZNAJSTVENA ODDAJA (VPS 17.40)
18.30	ŽREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.40	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	NAJŠIBKEJŠI ČLEN, KVIZ (VPS 20.00)
20.50	PRAKSA, AMERIŠKA NANIZANKA, 19/22 (VPS 20.55)
21.35	TOTI, IZBOR FILMOV IZ VIDEO FESTIVALA V MARIBORU (VPS 21.35)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	POLNOČNI KLUB (VPS 22.50)
0.00	NOČNI IZBOR
0.00	DNEVNIK, ŠPORT
0.50	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.55)
1.10	VELIKA NARAVNA ČUDESA SVETA, ANGLEŠKA POLJUDNOZNAJSTVENA ODDAJA I LOVE BUDAPEST, MADŽARSKI FILM (VPS 02.05)
3.25	POLNOČNI KLUB
3.50	KONCERT SKUPINE HOLDER (VPS 04.55)
5.30	KONCERT SKUPINE ELEVATORS (VPS 05.25)

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.00	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	MOSTOVI - HIDAK: KANAF - KANAF... DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 50/158
10.25	VIDEOSTRANI
11.00	TV PRODAJA
11.30	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
16.15	TV PRODAJA
16.45	VIDEOSPOTNICE, PONOVITEV
17.20	OSEBNO, POGOVORNA ODDAJA (VPS 17.15)
17.50	SKOZI ČAS (VPS 17.45)
18.05	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 51/158 (VPS 18.00)
18.35	DRUŽINA MAME FLORE, AMERIŠKI FILM, 1. DEL, PONOVITEV (VPS 18.30)
20.00	ŠEST ŽENA HENRIKA VIII., ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2/4 (VPS 20.05)
20.50	SPROŠČENO SRCE - PESMI SREČKA KOSEVELA (VPS 21.00)
21.15	SOUTH PARK, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 3/17 (VPS 21.25)
21.40	PRGIŠČE DINAMITA, ITALIJANSKI FILM (VPS 21.55)
0.10	SLOVENSKA JAZZ SCENA: BRATKO BIBIČ IN THE MADLEYS (VPS 00.20)
1.00	24, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 12/24, PONOVITEV (VPS 01.15)
1.45	VIDEOSTRANI

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Xena, 6. sezona, ponovitev 9. dela ameriške nadaljevanke
10.10	Varuhi luke, 6. sezona, ponovitev 18. dela avstralske nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Xena, 6. sezona, 10. del ameriške nadaljevanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 99. del ameriške nadaljevanke
14.40	Obala ljubezni, 3. sezona, 229. del am. nad.
15.30	TV prodaja
16.00	Varuhi luke, 6. sezona, 19. del avstralske nanizanke
16.55	Hal: Skrita kamera, humoristična oddaja
17.25	Mi smo pa družina!, 4. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Moja najstnica, 6. del am. nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Romantični film: Smer: vzhod, ameriški film
22.00	Nori na petek: Guinnessova knjiga rekordov, angleška dokumentarna serija
22.50	Osbournovi, 2. sezona, 18. del dokumentarne serije
23.20	Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

7.00	Dogodivščine Jackiea Chana
7.25	Jackie Chan Adventures, risana serija
7.25	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.15	Maščevanje ljubezni, ponovitev 34. dela španske nadaljevanke
9.10	Skrivnost ljubezni, ponovitev 129. dela venezuelske nadaljevanke
10.00	TV prodaja
10.30	Čudež življenja, ponovitev 126. dela venezuelske nadaljevanke
11.20	Družinske vezi, ponovitev 56. dela brazilске nadaljevanke
12.15	Trenja, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 57. del brazilске nadaljevanke
15.55	Čudež življenja, 127. del venezuelske nad.
16.55	Skrivnost ljubezni, 130. del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Maščevanje ljubezni, 35. del španske nad.
19.00	24UR
20.00	Akcija: Ronin, ameriško-angleski film
22.15	Pazi, kamera!
22.45	Teksaški mož postave, 6. sezona, 2. del ameriške nanizanke
23.40	XXL premiere
23.45	Lovec senc, ameriški film
1.30	24UR, ponovitev
2.30	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
9.30	Do zdravja tudi tako, gost: Dr. Peter Gregor, pon
10.00	Poslovni dnevnik, oddaja o gospodarstvu
11.00	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, vodi: Urška Hlebec, pon
11.30	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
12.00	A to je to!?, zabavno poučna oddaja, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
12.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
17.30	Šola na Jupitru, pon
18.00	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapez, pon
18.30	Razgledovanja, potopisna reportaza, pon
19.00	24 UR, prenos v živo
20.00	Glasbena oddaja, prvič
21.30	Arturjev Šou, fundacija Ana, pon
22.00	Štiri tačke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
22.30	Pod Židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, pon
23.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja

08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Lisice, 3. del jugoslovanske serije
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Videalisti, glasbene lestvice
12.30	TV prodaja
12.55	Risanke
13.45	TV prodaja
14.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
15.00	Koncert
16.45	Rad igram nogomet
17.15	Automobile
17.30	Šijaj, ponovitev
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 147. del italijanske telenovele
18.00	Pokemoni, risani film
18.30	Videalisti, glasbene lestvice
19.00	Ilirika, turistična TV prodaja
19.30	20 kraljev rocka, glasbena oddaja
20.00	Komet 13, zabavnoglasbena oddaja
22.00	Mirno jezero, ameriški akcijski film, 1999
23.30	TV prodaja
00.00	Videostrani

SOBOTA,

20.3.2004

Slovenija 1

6.00	TELETEKST TV SLOVENIJA do 07.15
6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
7.30	POD KLOBUKOM
8.15	KINO KEKEC: KRALJIČIN NOS: HARMONY SE VRNE, ANGLEŠKI FILM, 2. DEL (VPS 08.15)
9.55	TEDENSKI IZBOR
9.55	NAJŠIBKEJŠI ČLEN, KVIZ
10.45	POLNOČNI KLUB
12.00	TEDNIK, PONOVITEV
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.10	TEDENSKI IZBOR
13.10	MARCEL BUH - JURIJ PERVANJE: VRTIČKARIJ, TV NANIZANKA, 9. EPIZODA: MORILEC
13.40	RAD IMAM LUCY, AMERIŠKA ČB NANIZANKA, 167.EPIZODA
14.05	SNEGULJIČICA, KANADSKO-AMERIŠKI FILM (VPS 14.05)
15.30	O ŽIVALIH IN LJUDEH, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 15.30)
15.55	SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARŠKE TV (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 16.50)
17.15	OZARE (VPS 17.15)
17.20	ŠIV V ČASU, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 13., ZADNJI DEL (VPS 17.20)
17.50	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE (VPS 17.50)
18.20	COFKO COF, RISANA NANIZANKA, 2/26 (VPS 18.20)
18.45	RISANKA (VPS 18.45)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	ŠPORT
19.35	UTRIP
19.50	VREME
20.00	MARCEL BUH - JURIJ PERVANJE: VRTIČKARIJ, TV NANIZANKA, 10., ZADNJA EPIZODA: EINSTEIN (VPS 20.00)
20.35	GOSPODOM V UŽITKE, ANGLEŠKI FILM (VPS 20.35)
22.05	PRVI IN DRUGI (VPS 22.05)
22.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.30)
23.00	POD RUŠO, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 3/13 (VPS 23.00)
23.50	NOČNI IZBOR
23.50	DNEVNIK, ŠPORT
0.30	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.35)
0.50	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR
1.15	ŠIV V ČASU, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 13., ZADNJI DEL
1.45	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE
2.15	NAJDLJŠI DAN, AMERIŠKI ČB FILM (VPS 02.20)
5.05	PRVI IN DRUGI
5.50	ČUKI IN ŠTORKLJE, KONCERT SLOVENSKE POP SKUPINE (VPS 05.50)

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.00	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
9.05	GLASBENO JUTRO: KD PAPIRNIŠKI PIHALNI ORKESTER VEVCÉ (VPS 09.05)
9.30	MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
10.00	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
11.00	TV PRODAJA
11.30	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
13.40	TV PRODAJA
14.10	SKOZI ČAS (VPS 18.30)
14.25	MAGAZIN LIGE PRVAKOV (VPS 14.25)
14.55	VELENJE: POKAL POKALNIH ZMAGOVALCEV V ROKOMETU, POVRTNA TEKMA POLFINALA: GORENJE - VALLADOLID, PRENOS (VPS 14.55)
16.45	CELJE: LIGA PRVAKOV V ROKOMETU, POVRTNA TEKMA POLFINALA: CELJE PIVOVARNA LAŠKO - CIUDAD REAL, PRENOS (VPS 16.45)
18.30	OB 50. OBLETNICI "RAD IMAM LUCY", AMERIŠKA ODDAJA (VPS 18.40)
20.00	SANDI SITAR: VEHOVČEV JURIJ - BARON, TV IGRA (VPS 20.05)
21.00	VNOVIČ V BRIDESHEADU, ANGLEŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 2/11 (VPS 21.10)
21.55	POGOVORI O SEKSU, AM. FILM (VPS 22.05)
23.20	SOBOTNA NOČ (VPS 23.35)
1.20	24, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 13/24, PONOVITEV (VPS 01.35)
2.05	VIDEOSTRANI

Kanal A

8.55	TV prodaja
9.25	Obala ljubezni, 3. sezona, ponovitev 230. dela ameriške nadaljevanke
10.15	Obala ljubezni, 3. sezona, ponovitev 231. dela ameriške nadaljevanke
11.05	Obala ljubezni, 3. sezona, ponovitev 232. dela ameriške nadaljevanke
11.55	Obala ljubezni, 3. sezona, ponovitev zadnjega dela ameriške nadaljevanke
12.45	Vsi moji otroci, ponovitev 1. dela ameriške nad.
13.35	Goodyear liga, oddaja
14.00	Dannjewe zvezde, v živo
15.00	Dr. Phil, pogovorna oddaja
15.55	Oprah Show, pogovorna oddaja
16.55	Goodyear liga, Crvena zvezda: Pivovarna Laško, prenos kosarke
18.40	Napad skritih kamer, dokumentarna serija
19.10	Simpatije, 6. sezona, 8. del ameriške nanizanke
20.00	Kriminalka: Ubij policista, kanadski film
21.45	Znova na prostosti, 2. sezona, 5. del ameriške nanizanke
22.40	Moški in zenska, ameriški film
0.20	Ekstra magazin, ponovitev

Pop TV

7.00	Formula 1, prenos treninga
8.30	TV prodaja
9.00	Ringa-Raja:
9.00	Maia Kitty, sinhronizirana risana serija
9.10	Zelenjavčki, sinhronizirana risana serija
9.35	Naš mali svet, sinhronizirana risana serija
9.40	Bucke, sinhronizirana risana serija
9.50	Action Man, sinhronizirana risana serija
10.15	Ariela - mala morska deklica, sinhronizirani risani film
11.10	Beyblade, risana serija
11.35	Dogodivščine Jackiea Chana, risana serija
12.00	Šolska kosarkarska liga
13.00	Smrtni tovar, ameriški film
14.25	Mladici narave, dokumentarna serija
15.35	Zgodbe oceanov, dokumentarna serija
16.10	Ptičji svet, dokumentarni film
17.15	24UR - vreme
17.20	Amy in Isabelle, ameriški film
19.00	24UR
19.40	Rdeča prepora do viktorjev, prenos sprejema nominirancev
20.00	Viktorji, prenos podelitve
22.00	Široko zaprte oči, ameriški film
0.55	24UR, ponovitev
1.55	Nočna panorama

TevePika

11.00	Tekmovanje Barcaffi Sky Open 2004 in pokal Toli, pon

11.30	Zrela leta z Melanijo Šter, oddaja za tretje življenjsko obdobje, pon
12.00	Na Piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
13.00	Pod židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, pon
14.30	Drom - Pot, romska oddaja, prvič
15.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, Duhovna univerza, pon
15.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
18.30	Zeleni vodnik, oddaja o hortikulturi, prvič
19.00	Socius, Osebnost slovenskega gospodarstva, gost: Niko Kavčič, pon
20.00	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, vodi: Inti Šraj, prvič
20.30	A to je to!, poučno zabavna oddaja, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
21.00	Šola na Jupitru, pon
21.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
22.00	ABCD, svet avtomobilizma, pon
22.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: depresija, pon
23.00	The Kwashen Retashy, glasbeni show, pon
00.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

07.00	Videostrani
08.00	TV prodaja
09.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 147. dela
09.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 148. dela
09.50	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 149. dela
10.10	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 150. dela
10.35	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 151. dela
11.00	Ski Open, smučarsko tekmovanje
11.30	Za vas in mesto, ponovitev
12.30	Nas vrt, ponovitev
13.00	TV prodaja
13.30	Angleška nogometna liga, prenos
15.30	Raketa pod kozolcem, ponovitev
17.00	Moderna orožja, ponovitev
18.00	TV prodaja
18.30	Automobile
18.45	Ilirika, turistična TV prodaja
19.15	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Ubijte Carterja, ameriški akcijski triler, 2002
21.55	Angleška nogometna liga, posnetek
23.40	TV prodaja
00.00	Videostrani

NEDELJA,

21.3.2004

Slovenija 1

7.05	TELETEKST TV SLOVENIJA do 06.25
7.30	ŽIV ZAV:
	BISEROGORA: SREČNA BIBA,
	LUTKOVNA NANIZANKA, 5/15;
	MEDVEDEK, RISANA NANIZANKA, 12.
	EPIZODA;
	MARCELINO KRUH IN VINO,
	RISANA NANIZANKA, 3/26;
	PIKA NOGAVIČKA, RISANA NANIZANKA, 2/26
	(VPS 07.30)
9.25	O ŽIVALIH IN LJUDEH,
	ODDAJA TV MARIBOR, PONOVI TEV (VPS 09.25)
9.55	SLEDI, ODDAJA O KULTURNI DEDIŠČINI TV
	MARIBOR (VPS 09.55)
10.25	MED VALOVI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
	(VPS 10.25)
10.55	DIVJA AZIJA, FRANCOSKA POLJUDNOZANST.
	SERIJA, 4/12 (VPS 10.55)
11.25	OZARE, PONOVI TEV
11.30	OBZORJA DUHA (VPS 11.30)
12.00	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR
	(VPS 12.00)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 13.15)
13.15	SKRITA KAMERA
13.20	ČLOVEK IN POL
13.30	NEDELJSKO OKO
13.40	GLAS LJUDSTVA
13.45	HALO, LEON
13.55	PET MINUT SLAVE
14.00	PLANETV
15.00	ČLOVEŠKI FAKTOR
15.10	VABILO ZA DVA
15.30	TRIKOTNIK
15.50	ŠPORT NA DANAŠNJI DAN
16.00	FENOMENI

16.05	GLASBENI DVOBOJ
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.45	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 16.45)
16.45	LORELLA
17.00	PREDMET POŽELNJA
17.20	DRUŽABNA KRONIKA
17.35	VSARKANJIK IN PRAZNIK (VPS 17.35)
18.30	ŽREBANJE LOTA (VPS 18.30)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	ŠPORT
19.35	ZRCALO TEDNA
19.50	VREME
20.00	SPET DOMA (VPS 20.00)
21.50	VEČERNI GOST: MATJAŽ PEŠELJ (VPS 21.35)
22.45	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.30)
23.20	BEG, AMERIŠKI FILM (VPS 23.00)
1.20	NOČNI IZBOR
1.20	DNEVNIK, ŠPORT
2.25	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.00	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
11.00	TV PRODAJA
11.30	VIDEOSTRANI
12.05	TV PRODAJA
12.35	FOLKLORNA SKUPINA EMONA, 2/4 (VPS 12.35)
13.00	ŠPORT (VPS 13.00)
14.50	MEDNARODNI ČLANSKI TURNIR V RITMIČNI
	GIMNASTIKI, POSNETEK IZ LJUBLJANE
	(VPS 15.00)
15.40	ŠPORT (VPS 15.40)
18.15	LJUBLJANA: LIGA PRVAKINJ V ROKOMETU,
	POVRATNA TEKMA CETRTFINALA,
	KRIM ETA MALIZIA - LADA TOLJATI, PRENOS
	(VPS 18.15)
20.00	NOMADI NEBA, FRANCOSKA
	POLJUDNOZANSTVENA SERIJA,
	3., ZADNJI DEL (VPS 20.05)
20.50	NAŠE SKRIVNO ŽIVLJENJE, AVSTRALSKA
	NADALJEVANKA, 9/22 (VPS 21.00)
21.40	IZ BALETNEGA ARHIVA
21.40	NAŠI BALETNI UMETNIKI: MOJMIR LASAN
	(VPS 21.50)
22.10	H. DUTILLEUX - M. JERAS: VOLK, BALET
	(VPS 22.20)
22.40	SOUTH PARK,
	AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA,
	3/17, PONOVI TEV (VPS 23.10)
23.05	24. AMERIŠKA NADALJEVANKA, 14/24,
	PONOVI TEV (VPS 23.35)
23.45	VIDEOSTRANI

Kanal A

9.20	TV prodaja
9.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 100.
	dela ameriške nadaljevanke
10.40	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 101.
	dela ameriške nadaljevanke
11.30	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 102.
	dela ameriške nadaljevanke
12.20	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 103.
	dela ameriške nadaljevanke
13.10	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 104.
	dela ameriške nadaljevanke
14.00	Dannyjeve zvezde, posnetek
15.00	Dr. Phil, pogovorna oddaja
15.55	Oprah Show, pogovorna oddaja
16.50	Resnica TV škandalov, dokumentarna oddaja
17.40	Čarovnice, 3. sezona, 17. del ameriške naniz.
18.30	Planet 10
19.00	Non Stop Music
20.00	Družinski film:
	Živa lutka, ameriški film
21.35	Tih zločin, 1. sezona, 6. del ameriške nanizanke
22.30	Goodyear liga, Split : Zadar, posnetek kosarke
0.20	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.00	TV prodaja
7.30	Formula 1, prenos dirke za VN Malezije
10.00	Ringa-Raja:
	Bucke, sinhronizirana risana serija
10.10	Rdeča kapica, sinhronizirani risani film
11.05	Beyblade, risana serija
11.30	Dogodivščine Jackieja Chana, risana serija
11.55	Šolska kosarkarska liga, ponovitev
12.50	Viktorji, ponovitev

14.50	Na deželi je lepo, 2. sezona, 5. del avstralske nanizanke
15.45	Mestece za vedno, 1. sezona, 4. del ameriške nanizanke
16.40	Morilec fotomodelov, ameriški film
18.15	24UR - vreme
18.20	Trki Jamieja Oliverja, 2. sezona, 18. del angleške dokumentarne oddaje
19.00	24UR
20.00	Lepo je biti milijonar
21.30	Športna scena
22.30	Zveza z erotično peslako, ameriški film
0.10	24UR, ponovitev
1.10	Nočna panorama

TevePika

9.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
10.00	A to je to!, zabavno poučna oddaja, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
10.30	Slovenska vojska, pon
11.00	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
11.30	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, vodi: Inti Šraj, pon
12.00	Pod židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, pon
13.30	Drom - Pot, romska oddaja, prvič
15.00	Tam kjer je veselje doma, narodno zabavni program z turističnimi informacijami
17.30	Zrela leta z Melanijo Šter, oddaja za tretje življenjsko obdobje, pon
18.00	Tekmovanje Barcaffe Ski Open 2004 in pokal Toi, pon
18.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: depresija, pon
19.00	Na Piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
19.00	The Kwashen Retashy, glasbeni show
21.30	ABCD, svet avtomobilizma, pon
22.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
22.30	Predah v gibanju, gost: Anton Komat, vodi: Jana Debeljak, pon
23.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

07.00	Videostrani
08.00	TV prodaja
09.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
11.00	Rokomet, moja igra
11.30	Za vas in mesto, oddaja o kmetijstvu in turizmu
12.30	Risanke
13.00	TV prodaja
13.30	Sijaj, ponovitev
14.00	Ski Open, smučarsko tekmovanje
14.30	Automobile
14.45	TV prodaja
15.00	Angleška nogometna liga, prenos
17.00	Ilirika, turistična TV prodaja
17.30	Komet 13, ponovitev
18.30	Štiri tacke
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Raketa pod kozolcem, ponovitev
	zabavnoglasbene oddaje
21.30	Reporter X
22.00	Angleška nogometna liga, posnetek
00.00	K 1, sportni program
01.00	TV prodaja
01.30	Videostrani

PONEDELJEK,

22.3.2004

Slovenija 1

6.10	TELETEKST TV SLOVENIJA do 06.15
6.30	TEDENSKI IZBOR
6.30	UTRIP
6.45	ZRCALO TEDNA
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	IZ POPOTNE TORBE: MLADIČEK
9.20	POČITNICE DO ZADNJEGA DIHA:
	ZAČELO SE JE,
	DOKUMENTARNA NANIZANKA, 1/5
9.35	PLEME, ANGLEŠKA NANIZANKA, 11/26
10.00	RAZPOKE V ČASU: ZAKLAD TREH KRON
	(GRAD TUŠTANJ V MORAVSKI DOLINI),
	IGRANO-DOKUMENTARNA NANIZANKA, 12/17

10.40	SPET DOMA
12.30	PRVI IN DRUGI
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.30	TEDENSKI IZBOR
13.30	OBZORJA DUHA
14.00	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR
15.00	VSARKANJIK IN PRAZNIK, PONOVI TEV
15.55	DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.45	RADOVEDNI TAČEK: PREPROGA (VPS 16.50)
17.00	ASLIHAN - TELEVIZIJSKA ZVEZDA, KRATKI
	DOKUMENTARNI FILM (VPS 17.05)
17.15	ZGODBE STAREGA MEDVEDKA, RISANKA, 12/
	26 (VPS 17.20)
17.30	PELIKANI - VELIKANI AFRIŠKEGA NEBA,
	NEMŠKA POLJUDNOZANSTVENA ODDAJA
	(VPS 17.35)
18.25	ŽREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.25)
18.35	ŽREBANJE ASTRA (VPS 18.35)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.40	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	JULIJA, AVSTRISKA NADALJEVANKA, 10/13
	(VPS 20.00)
20.55	GOSPODARSKI IZZIVI (VPS 20.55)
21.25	UMETNOST IGRE (VPS 21.25)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	ŽUPAN IZ CASTERBRIDGEA,
	ANGLEŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 1/2
	(VPS 22.50)
0.35	NOČNI IZBOR
0.35	MARCEL BUH - JURIJ PERVANJE:
	VRTIČKARIJ, TV NANIZANKA, 10.,
	ZADNJA EPIZODA: EINSTEIN
	DNEVNIK, ŠPORT
1.05	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.00)
1.55	PELIKANI - VELIKANI AFRIŠKEGA NEBA,
	NEMŠKA POLJUDNOZANSTVENA ODDAJA
	GOSPODARSKI IZZIVI
3.10	UMETNOST IGRE
3.40	3.40
4.30	TUJA VRSTA, AMERIŠKI FILM (VPS 04.30)

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.00	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
9.05	PRIMORSKI MOZAIK,
	ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARŠKE TV
	DICK VAN DYKE,
	AMERIŠKA NANIZANKA, 51/158
10.25	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
11.00	TV PRODAJA
11.30	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
13.05	TV PRODAJA
13.35	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, PONOVI TEV
17.45	SKOZI ČAS (VPS 16.55)
18.00	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 52/
	158 (VPS 17.15)
18.25	ŽENSKA V IZLOZBI,
	AMERIŠKI ČB FILM, PONOVI TEV (VPS 17.40)
20.00	KONČNICA (VPS 20.05)
21.00	STUDIO CITY (VPS 21.00)
21.55	ŠTUDENTSKA (VPS 22.00)
22.25	VIDEOOPTIČNE (VPS 22.30)
22.55	BRANE RONČEL IZZA ODRÄ (VPS 23.00)
0.20	24. AMERIŠKA NADALJEVANKA, 15/24,
	PONOVI TEV (VPS 00.25)
1.05	VIDEOSTRANI

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Xena, 6. sezona, ponovitev 15. dela ameriške
	nadaljevanke
10.10	Varuhi luke, 6. sezona, ponovitev 24. dela
	avstralske nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Xena, 6. sezona, 16. del ameriške nadaljevanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 105. del ameriške
	nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 2. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Varuhi luke, 6. sezona, 25. del avstralske
	nanizanke
16.55	Hal:
	Skrita kamera, humoristična oddaja
17.25	Mi smo pa družinali, 10. del ameriške
	humoristične nanizanke
17.55	Moja najstnica, 12. del am. nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music

20.00	Pod ključem, ameriški film
22.00	Mikser:
	Vsi županovi može, 4. sezona, 16. del ameriške humoristične nizananke
22.30	Raymonda imajo vsi radi, 3. sezona, 23. del ameriške humoristične nizananke
23.00	Domače kraljestvo, 4. sezona, 20. del ameriške humoristične nizananke
23.30	Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

7.05	Beyblade, risana serija
7.30	Dogodivščine Jackieja Chana, risana serija
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Maščevanje ljubezni, ponovitev 40. dela španske nadaljevanke
9.40	Skrivnost ljubezni, ponovitev 135. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Čudež življenja, ponovitev 132. dela venezuelske nadaljevanke
11.50	Družinske vezi, ponovitev 62. dela brazilске nadaljevanke
12.40	Športna scena, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 63. del brazilске nadaljevanke
15.55	Čudež življenja, 133. del venezuelske nadaljevanke
16.55	Skrivnost ljubezni, 136. del venezuelske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maščevanje ljubezni, 41. del španske nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Pod eno streho, 4. sezona, 5. del sosedске nad.
20.55	Sedma nebesa, 7. sezona, 7. del ameriške nizananke
21.50	Naša sodnica, 3. sezona, 6. del ameriške nizananke
22.45	XXL premiere
22.50	Tretja izmena, 3. sezona, ameriška nizananka
23.45	24UR, ponovitev
0.45	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	The Kwashen Retashy, glasbeni show, pon
11.00	ABCD, svet avtomobilizma, pon
11.30	Zeleni vodnik, oddaja o hortikulturi, pon
12.00	Šola na Jupitru, pon
12.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapič, pon
13.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
17.00	Naš vrt, svetovalna oddaja za vrtnikarje, pon
17.30	Klepet z jasnovidko Maruco, živo
18.00	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, vodi: Inti Šraj, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	24 UR, prenos v živo
20.00	Na Piki aktualna pogovorna oddaja, vodi: Brane Šalomon
21.00	A to je to!, zabavno poučna oddaja, vodi: Alenka Strnad - Reza, prvič
21.30	Košarka - 1A liga moški, Zagorje BZ: Pivka Perutninarstvo, posnetek tekme
23.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.30	TV DRAŽBA z Mariom, dražba slik, živo
00.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Automobile
09.25	Risanke
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.25	Videalisti, glasbene lestvice
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Prenos 35. redne seje DZ RS
18.00	Ilirika, turistična TV prodaja
18.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija

19.00	Sto izlozb, sto strasti, 152. del italijanske telenovele
19.30	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Moderna orožja
21.00	Agencija, 18. del ameriške nizananke
22.00	Nova rasa, ameriški akcijski film, 1998
23.45	K1, športni program
00.45	TV prodaja
01.15	Videostrani

TOREK,

23.3.2004

Slovenija 1

6.00	TELETEKST TV SLOVENIJA do 06.15
6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	RADOVEDNI TAČEK: PREPROGA
9.20	ASLIHAN - TELEVIZIJSKA ZVEZDA, KRATKI DOKUMENTARNI FILM
9.35	ZGODBE STAREGA MEDVEDKA, RISANKA, 12/26
9.45	MARSUPLAMI, RISANA NANIZANKA, 8/26
10.15	SPREHODI V NARAVO: JESENSKE BARVE
10.35	PELIKANI - VELIKANI AFRIŠKEGA NEBA, NEMŠKA POLJUDNOZNAJSTVENA ODDAJA
11.25	VSADKANJIK IN PRAZNIK
12.20	UMETNOST IGRE
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.45	GOSPODARSKI IZZIVI
14.15	VEČERNI GOST: MATJAŽ PEŠELJ
15.05	JULIJA, AVSTRIJSKA NADALJEVANKA, 10/13, PONOVIČEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLŠOK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	PRAVLJICE MIKE MAKE: KAJ JE ŽIVA VODA?, OTROŠKA NANIZANKA, 21/26 (VPS 16.50)
16.55	ZLATKO ZAKLADKO: OLIMSKI ČAJ (VPS 16.55)
17.10	KNJIGA MENE BRIGA - HANNAH ARENDT: IZVORI TOTALITARIZMA, PONOVIČEV (VPS 17.10)
17.35	SVOBODA JE ... PORTRET ANGELE VODE, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 17.40)
18.05	PRISLUHNI MO TIŠINI (VPS 18.10)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.40	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	TARČA (VPS 20.00)
21.30	SANJAL SEM O LETENJU, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.05)
22.50	SVOBODA JE ... PORTRET ANGELE VODE, DOKUMENTARNA ODDAJA, 10/13 (VPS 22.55)
23.40	UČITELJ GLASBE, BELGIJSKA DRAMA (VPS 23.45)
1.20	NOČNI IZBOR
1.20	DNEVNIK, ŠPORT
2.10	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.15)
2.30	SVOBODA JE ... PORTRET ANGELE VODE, DOKUMENTARNA ODDAJA
3.00	PRISLUHNI MO TIŠINI
3.30	TARČA
5.00	SANJAL SEM O LETENJU, DOKUMENTARNA ODDAJA
5.50	GLASBENA ODDAJA

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.00	GLASNIK - VREMENSKA PANORAMA
9.05	GLASNIK, ODDAJA O KULTURI TV MARIBOR (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	DOBER DAN, KOROŠKA
10.05	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 52/158
10.25	VIDEOSTRANI
11.00	TV PRODAJA
11.30	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
13.50	TV PRODAJA
16.25	ŠTUDENTSKA, PONOVIČEV
16.55	STUDIO CITY, PONOVIČEV
17.55	VIDEOSPOTNICE, PONOVIČEV

18.25	SKOZI ČAS (VPS 18.25)
18.40	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 53/158 (VPS 18.40)
19.05	OTROK RAZSVETLJENSTVA, FRANCOŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 4., ZADNIJ DEL, PONOVIČEV (VPS 19.05)
20.00	FRASIER, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 3/24 (VPS 20.05)
20.35	LIGA PRVAČEV V NOGOMETU, ČETRTFINALE, PRENOS (VPS 20.35)
22.35	GLEJ NEBO, ITALIJANSKI FILM (VPS 22.40)
0.10	VIDEOSPOTNICE (VPS 00.15)
0.40	24, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 16/24, PONOVIČEV (VPS 00.45)
1.25	VIDEOSTRANI

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Xena, 6. sezona, ponovitev 16. dela ameriške nadaljevanke
10.10	Varuhi luke, 6. sezona, ponovitev 25. dela avstralske nizananke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Xena, 6. sezona, 17. del ameriške nadaljevanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 106. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 3. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Varuhi luke, 6. sezona, 26. del avstralske nizan.
16.55	Ha!:
	Skrita kamera, humoristična oddaja
17.25	Mi smo pa družina!, 11. del ameriške humoristične nizananke
17.55	Moja najstnica, 13. del am. nizananke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Akcija:
	Ostrostolec, ameriški film
21.45	Mikser:
	Vsi županovi može, 4. sezona, 17. del ameriške humoristične nizananke
22.15	Raymonda imajo vsi radi, 3. sezona, 24. del ameriške humoristične nizananke
22.45	Domače kraljestvo, 4. sezona, 21. del ameriške humoristične nizananke
23.15	Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

7.05	Beyblade, risana serija
7.30	Dogodivščine Jackieja Chana
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Maščevanje ljubezni, ponovitev 41. dela španske nadaljevanke
9.40	Skrivnost ljubezni, ponovitev 136. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Čudež življenja, ponovitev 133. dela venezuelske nadaljevanke
11.50	Družinske vezi, ponovitev 63. dela brazilске nadaljevanke
12.45	Sedma nebesa, 7. sezona, ponovitev 7. dela ameriške nizananke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 64. del brazilске nadaljevanke
15.55	Čudež življenja, 134. del venezuelske nadaljevanke
16.55	Skrivnost ljubezni, 137. del venezuelske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maščevanje ljubezni, 42. del španske nad.
19.00	24UR
20.00	Preverjeno
21.00	Življenjska zgodba: Kupid in Kate, ameriški film
22.45	XXL premiere
22.50	Tretja izmena, 3. sezona, ameriška nizananka
23.45	24UR, ponovitev
0.45	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Košarka - 1A liga moški, Zagorje BZ: Pivka Perutninarstvo, posnetek tekme, pon
11.00	Drom - Pot, romska oddaja, pon
11.30	Samozdravilna energetska metoda Rudijja Klarica, prvič

12.00	Socius, Osebnost slovenskega gospodarstva, gost: Niko Kavčič, pon
13.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
17.50	Knjiga na muhi, oddaja o knjigi, prvič
18.00	ABCD, svet avtomobilizma, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	24 UR, prenos v živo
20.00	BODI IDOL 2004, zabavno glasbena oddaja, vodi: Rebeka Dremelj, prvič
21.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: dotik, gostja: Meta Fonda, prvič
22.00	Tekmovanje Barcaffe Ski Open 2004 in pokal Toli, prvič
22.30	Zrela leta z Melanijo Šter, oddaja za tretje življenjsko obdobje, pon
23.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.30	Na Piki aktualna pogovorna oddaja, vodi: Brane Šalomon, pon
00.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
09.40	TV prodaja
10.00	Prenos 35. redne seje DZ RS
18.00	Ilirika, turistična TV prodaja
18.30	Pokemoni, risani film
19.00	Naš vrt, ponovitev
19.30	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Boleče slovo, ameriška romantična komedija, 1997
23.40	Ski Open, smučarsko tekmovanje
00.10	Automobile
00.25	TV prodaja
00.55	Videostrani

SREDA,

24.3.2004

Slovenija 1

6.00	TELETEKST TV SLOVENIJA do 06.15
6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	PRAVLJICE MIKE MAKE: KAJ JE ŽIVA VODA?, OTROŠKA NANIZANKA, 21/26
9.10	PIPSI, RISANA NANIZANKA, 6/26
9.35	SMER VESOLJE, RISANA NANIZANKA, 5/26
10.00	ZLATKO ZAKLADKO: OLIMSKI ČAJ
10.15	KNJIGA MENE BRIGA - HANNAH ARENDT: IZVORI TOTALITARIZMA
10.40	SVOBODA JE ... PORTRET ANGELE VODE, DOKUMENTARNA ODDAJA
11.10	PRISLUHNI MO TIŠINI
11.40	SLEDI, ODDAJA O KULTURNI DEDIŠČINI TV MARIBOR
12.10	MED VALOVI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
12.40	HALO, LEON
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.25	TEDENSKI IZBOR
13.25	NA VRTO, ODDAJA TV MARIBOR
13.50	ŠIV V ČASU, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 13., ZADNIJ DEL
14.20	TARČA
15.55	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	MOME SIVE CELICE, KVIZ (VPS 16.50)
17.45	VAL - VEŠ (VPS 17.45)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.40	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	SEDMI PEČAT: PRAVI ZLOČIN, AMERIŠKI FILM (VPS 20.00)
22.05	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.10)
23.00	ANDREJ HIENG: NORI MALAR, IZVIRNA TV IGRA (VPS 23.05)

0.15	NOČNI IZBOR
0.15	DNEVNIK, ŠPORT
1.05	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.05)
1.25	VEM - VEŠ
2.20	LEPO ŽIVLJENJE, ŠPANSKI FILM (VPS 02.20)
4.05	ANDREJ HIENG: NORI MALAR, IZVIRNA TV IGRA GLASBENA ODDAJA

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.00	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	SPROŠČENO SRCE - PESMI SREČKA KOŠOVELA
9.30	MOSTOVI - HIDAK:
	POTEPANJA - BARANGOLJŠOK
10.00	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 53/158
10.25	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
11.00	TV PRODAJA
11.30	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
16.15	TV PRODAJA
16.50	ŠEST ŽENA HENRIKA VIII., ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2/4, PONOVITEV
17.40	VIDEOSPOTNICE, PONOVITEV
18.15	SKOZI ČAS (VPS 18.15)
18.30	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 54/158 (VPS 18.30)
19.00	KONČNICA, PONOVITEV
20.05	ŠPORTNA SREDA: LIGA PRVAKOV V NOGOMETU, PRENOS (VPS 20.05)
0.00	VIDEOSPOTNICE (VPS 00.00)
0.30	PLAČANEC, ITALIJANSKI FILM (VPS 00.30)
2.10	VIDEOSTRANI

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Xena, 6. sezona, ponovitev 17. dela ameriške nadaljevanke
10.10	Varuhi luke, 6. sezona, ponovitev 26. dela avstralske nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Xena, 6. sezona, 18. del ameriške nadaljevanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 107. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 4. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Varuhi luke, 6. sezona, 27. del avstralske nanizanke
16.55	Hal:
	Skrita kamera, humoristična oddaja
17.25	Mi smo pa družinca!, 12. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Moja najstnica, 14. del am. nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Ekstra magazin
20.50	Ameriška pita Ruby Wax, angleška pogovorna oddaja
21.30	Mikser:
	Vsi županovi močje, 4. sezona, 18. del ameriške humoristične nanizanke
22.00	Raymonda imajo vsi radi, 3. sezona, 25. del ameriške humoristične nanizanke
22.30	Domače kraljestvo, 4. sezona, 22. del ameriške humoristične nanizanke
23.00	Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

7.05	Beyblade, risana serija
7.30	Dogodivščine Jackiea Chana, risana serija
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Maščevanje ljubezni, ponovitev 42. dela španske nadaljevanke
9.40	Skrivnost ljubezni, ponovitev 137. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Čudež življenja, ponovitev 134. dela venezuelske nadaljevanke
11.50	Družinske vezi, ponovitev 64. dela brazilске nadaljevanke
12.45	Preverjeno, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 65. del brazilске nadaljevanke
15.55	Čudež življenja, 135. del venezuelske nad.
16.55	Skrivnost ljubezni, 138. del venezuelske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme

18.00	Maščevanje ljubezni, 43. del španske nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	TV kriminalka:
	Ugrabljena bogatašinja, ameriški film
21.40	Na kraju zločina, 3. sezona, 10. del ameriška nanizanka
22.35	XXL premiere
22.40	Tretja izmena, 3. sezona, ameriška nanizanka
23.35	24UR, ponovitev
0.35	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
10.00	Naš vt, svetovalna oddaja za vrtničarje, pon
10.30	Tekmovanje Barcaffe Ski Open 2004 in pokal Toli, pon
11.00	A to je to!, poučno zabavna oddaja, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
11.30	BODI IDOL 2004, zabavno glasbena oddaja, vodi: Rebeka Dremelj, pon
13.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
18.00	Do zdravia tudi tako, Diagcenter, vodi: Jana Debeljak, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	24 UR, prenos v živo
20.00	ABCD, svet avtomobilizma, prvič
20.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapez
21.00	Hot Bird TV awards
21.30	Sola na Jupitru, živo
22.00	Predah v gibanju, gost: Anton Komat, vodi: Jana Debeljak, pon
23.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.30	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, vodi: Inti Šraj, pon
00.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
09.40	TV prodaja
10.00	Prenos 35. redne seje DZ RS
18.00	Ilirika, turistična TV prodaja
18.30	Pokemoni, risani film
19.00	Sto izlozb, sto strasti, 153. del italijanske telenovele
19.30	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Supernov@ Multi Talents Slovenija, reportaža
21.00	V iskanju svete gore, ameriška drama, 1996
23.10	Sijaj
23.40	Reporter X
00.10	TV prodaja
00.40	Videostrani

ČETRTEK,

25.3.2004

Slovenija 1

6.00	TELETEKST TV SLOVENIJA do 06.15
6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	MALE SIVE CELICE, KVIZ
9.55	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.30	VEM - VEŠ
11.25	DIVJA AZIJA, FRANCOSKA POLJUDNOZNANSTVENA SERIJA, 4/12
11.55	ZLAHTNI PRLEŠKI KOMEDIJANT, GOSPOD ZLATKO ŠUGMAN (PORTRET IGRALCA ZLATKA ŠUGMANA)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	SPET DOMA, PONOVITEV
15.05	GLADIATORJI 2. SVETOVNE VOJNE, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 10/13, PONOVITEV

15.55	MOSTOVI - HIDAK: MOJ GOST, MOJA GOSTJA... - VEND...GEM... (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	ENAJŠTA SOLA, ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE (VPS 16.50)
17.25	ŠTAFETA MLADOSTI (VPS 17.25)
18.05	MODRO (VPS 18.10)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.40	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	TEDNIK (VPS 20.00)
21.00	OSMI DAN (VPS 21.00)
21.30	KNJIGA MENE BRIGA - ALAIN DE BOTTON: UMETNOST POTOVANJA (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	GLASBENI VEČER
22.50	ANSAMBEL VIOLONČELISTOV STRINGS ONLY, 2. DEL (VPS 22.50)
23.35	SIMFONIKI RTV SLOVENIJA - A. BR+DER: SREDI NOČI (VPS 23.30)
0.00	NOČNI IZBOR
0.00	DNEVNIK, ŠPORT
0.50	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.55)
1.10	ŠTAFETA MLADOSTI
1.50	MODRO
2.20	TEDNIK
3.15	OSMI DAN
3.45	SPET DOMA
5.50	GLASBENA ODDAJA

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.00	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
9.05	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	MOSTOVI - HIDAK
10.05	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 54/158
11.00	TV PRODAJA
11.30	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
14.10	TV PRODAJA
14.45	NOMADI NEBA, FRANCOSKA POLJUDNOZNANSTVENA SERIJA, 3., ZADNJI DEL, PONOVITEV
15.40	SP V UMETNOSTNEM DRSANJU, PARI - PROSTI PROGRAM, POSNETEK IZ DORTMUNDA (VPS 15.40)
17.20	VIDEOSPOTNICE, PONOVITEV
17.50	SKOZI ČAS (VPS 17.50)
18.05	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 55/158 (VPS 18.05)
18.30	ZGODBA JAMESA MINKA: UJETO SRCE, AMERIŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 18.30)
20.00	ŠPORT (VPS 20.05)
20.25	LJUBLJANA: EVROLIGA V KOŠARKI, UNION OLIMPIJA - SKIPPER, PRENOS (VPS 20.25)
22.30	SP V UMETNOSTNEM DRSANJU, MOŠKI - PROSTI PROGRAM, POSNETEK IZ DORTMUNDA (VPS 22.30)
0.00	VIDEOSPOTNICE (VPS 00.00)
0.30	24, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 17/24, PONOVITEV (VPS 00.30)
1.10	VIDEOSTRANI

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Xena, 6. sezona, ponovitev 18. dela ameriške nadaljevanke
10.10	Varuhi luke, 6. sezona, ponovitev 27. dela avstralske nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Xena, 6. sezona, 19. del ameriške nadaljevanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 108. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 5. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Varuhi luke, 6. sezona, 28. del avstralske naniz.
16.55	Hal:
	Skrita kamera, humoristična oddaja
17.25	Mi smo pa družinca!, 13. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Moja najstnica, 15. del am. nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Krimik:
	V preiskavi, ameriški film
21.50	Tajni agenti, 2. sezona, 6. del angleške nanizanke

22.50	Samo bedaki in konji, 6. del angleške humoristične nanizanke
23.30	Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

7.05	Beyblade, risana serija
7.30	Dogodivščine Jackiea Chana, risana serija
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Maščevanje ljubezni, ponovitev 43. dela španske nadaljevanke
9.40	Skrivnost ljubezni, ponovitev 138. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Čudež življenja, ponovitev 135. dela venezuelske nadaljevanke
11.50	Družinske vezi, ponovitev 65. dela brazilске nadaljevanke
12.45	Na kraju zločina, 3. sezona, ponovitev 10. ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 66. del brazilске nadaljevanke
15.55	Čudež življenja, 136. del venezuelske nadaljevanke
16.55	Skrivnost ljubezni, 139. del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Maščevanje ljubezni, 44. del španske nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Trenja
21.30	Popolni četrtak: Prijatelji, 10. sezona, 7. del ameriške nanizanke
22.00	Na kraju zločina: Miami, 1. sezona, 8. del ameriške nanizanke
22.55	XXL premiere
23.00	Resnično življenje prtljivkevc, dokumentarna oddaja
0.05	24UR, ponovitev
1.05	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
10.00	Na Piki aktualna pogovorna oddaja, vodi: Brane Šalomon, pon
11.00	ŠKL, šolska košarkaška liga, prvič
12.00	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, pon
12.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
17.30	Do zdravia tudi tako, Diagcenter, vodi: Jana Debeljak, pon
18.00	Štiri tacke, oddaja o hišnih ljubljencih, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	24 UR, prenos v živo
20.00	Pod Židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, prvič
21.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, gost: dr. Janez Rugej
22.00	Ljubezen do čebelarstva, prvič
22.30	Hot Bird TV awards
23.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.30	BODI IDOL 2004, zabavno glasbena oddaja, vodi: Rebeka Dremelj, pon
01.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
09.40	TV prodaja
10.00	Prenos 35. redne seje DZ RS
17.00	Supernov@ Multi Talents Slovenija, ponovitev
18.00	Ilirika, turistična TV prodaja
18.30	Pokemoni, risani film
19.00	Sto izlozb, sto strasti, 154. del italijanske telenovele
19.30	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Supernov@ Multi Talents Hrvaška, reportaža
21.30	Donator, ameriški triler, 1998
23.20	Automobile
23.35	Reporter X, ponovitev
00.05	TV prodaja
00.35	Videostrani

PETEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Knjižne minute (presoje)
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar tedna
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
17.00	Ob petkih pospravljamo podstrešje
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	2. in 4. Skriti zaklad
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Iz Mohorjeve skrinje
21.15	Ponovitev Komentarja tedna
21.30	Mozaik dneva
22.00	Klasična glasba
	Ponovitev:
23.00	Doživljaj gora in narave
24.00	Srečno na poti
04.40	Radio Vatikan

SOBOTA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Naravoslovne zanimivosti
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Sobotna iskrica
10.30	Poročila, Vaša pesem
11.00	Za življenje, danes in jutri: 1. Besede mičjeo 2. Zakonci 3. Svet oblikuje mlade 4. Betanija
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Glasbena voščila

15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
16.00	Mali oglasi
17.00	Slovenč' Slovenca vabi
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Naš gost
19.30	Poročila
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Radijska molitev
21.00	Škofov govor pred nedeljo
21.15	1. Gospod kliče 2.-4. Vodnik po Sv. pismu 3. Jezus živi
	Ponovitev:
22.00	Za življenje
23.00	Obala neznanega
24.00	Slovenč' Slovenca vabi
04.40	Radio Vatikan

NEDELJA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Škofov govor za nedeljo (ponov.)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Prenos sv. maše
10.00	Oznanila
10.15	Graditelj slovenskega doma
11.00	Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15	Kmetijska oddaja
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
17.00	Slovenec po svetu in domovini
18.30	Sakralna glasba
19.30	Za otroke
19.45	Škofov govor za nedeljo
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izzivi vere
21.30	Radijski roman
	Ponovitev:
22.00	Naš gost
23.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
23.30	Sobota ob 21.15
00.30	Graditelj
04.40	Radio Vatikan

PONEDELJEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Iz založbe TDO
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi

13.30	Stare, ma lepe
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
17.00	1. Zdravstvena 2. O solstvu 3. Pravne zagate 4. Za streho nad glavo
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Glasovanje za Vašo pesem
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Prijatelj radija Ognjišče
21.30	Mozaik dneva
22.00	1. Zanimivosti nočnega neba
	Ponovitev:
23.00	Sakralna glasba
24.00	Slovenec po svetu in domovini
04.40	Radio Vatikan

TOREK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
16.00	Glasbena voščila
17.00	Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	1. Luč v temi, 3. Vstani in hodi 2. 4. in 5. Juretov večer
21.30	Mozaik dneva
22.00	1. in 3. Sončna pesem, 2. 4. in 5. Svetloba in sence
	Ponovitev:
23.00	Ponedeljek ob 17.00
24.00	Prijatelj radija Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

SREDA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)

07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Srečno na poti
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Zlati zvoki
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
16.00	Mali oglasi
17.00	Pogovor o
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Aktualna tema
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Glasba z znamko
	Ponovitev:
23.00	Šport na Radiju Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

ČETRTEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
09.30	Založba Družina
10.00	Poročila
10.15	Doživljaj gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditvev
16.00	Glasbena voščila
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	1.-3. Dijaska oddaja 2.-4. Skavtski potep
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
	Ponovitev:
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

Esad Babačić

Celje ima jajca

Rokometaši Celja so se naposled znebili kompleksa Barcelona, ki jim je kar petkrat preprečil nastop v finalu največjega klubskega tekmovanja na stari celini. Očitno so jim dolgoletni šoki pomagali dojeti, da se z ihto ne naredi nič.

Tokrat so njihovo vlogo prevzeli domačini iz Cuidada, ki niso in niso mogli razviti svoje igre. Seveda so imeli največ zaslug prav naši prvaki, ki imajo v svojih vrstah nekaj izjemno "hladnih" igralcev, od katerih bi izpostavil Zormana in Perića. Slednji je ta čas najbolj vroč evropski vratar in očitno bo on tisti, ki bo Celju letos prinesel tako zeleni naslov. Tudi Renato Vugrinec je končno dozorel in zdaj ga verjetno ne bo več mogoče ustaviti. Takšnega mnenja sem kljub temu, da so se prav na tem fantu v preteklosti lomili marsikateri napori Celjanov, da gredo do konca. Svoj delež k nesrečni preteklosti je dodal tudi Aleš Pajović, ki je bil tokrat na srečo gostov v domačem moštvu. Kot da bi se urok iz celjskih časov oklep tega odličnega igralca, ki je bil tudi tokrat na napačni strani. Tako vsaj kaže po prvem srečanju. Takole na oko bi si upal trditi, da je Celje vendarle boljše moštvo, zato se nam ni treba bati. Zdaj pa k umazaniam podrobnostim. Morda ni pravi trenutek, toda ne morem si kaj, da ne bi okrcal Špancev, ki so se po koncu srečanja pritoževali nad sodniki, čeprav je bilo jasno, da so prav po njihovi zaslugi prišli na zadetek zaostanka. Namesto da bi jim bilo nerodno, ker nekdo tako očitno sodi zanje, so se še jezili. Dušebajev je porinil našega igralca s klopi, da je ta padel po tleh, ko pa se je Požun pri-

tožil, je bil za nagrado izključen še sam. V splošni zmedi so jo naši odnesli veliko slabše in na koncu igrali s tremi igralci, čeprav ni bilo kakšnih posebnih prekrškov. Še sreča, da Perića niso mogli izključiti, saj bi v nasprotnem na koncu še izgubili. Tako pa ostaja velik zadetek različne, kar je predvsem psihološka prednost. No ja, kakor se vzame. Včasih je celo bolje, če pred povratno tekmo zaostajaš za kakšen gol, saj potem ni dvoma, da je treba igrati na polno. Celjani so letos že dokazali, da imajo radi takšne izzive. Dober izid iz prvega srečanja lahko pusti vtis, da bo šlo v drugo še laže, kar znajo prekaljeni nasprotniki izkoristiti. Zaradi vsega tega bo v nedeljo dokončen zrelostni izpit te

hotela, da se je najprej poškodoval Štelmahers, za nadaljevanje zgodbe pa je poskrbel Sašo Ožbolt, ki je že pod Mahoričem nakazal, da se v njem skriva velik potencial. Prav faza tranzicije je bila tista, ki je v tej sezoni najbolj škripala, in Ožboltova hitrost bi bila prava rešitev za ta del igre. Toda največji skeptiki pravijo, da Sašo niti po bleščeči predstavi ne bo dobil večje minutaže, kar je njegov trener že nakazal. Verjamem, da on najbolje pozna svoje igralce, hkrati pa se sprašujem, ali ima res toliko boljših alternativ, da se lahko poigrava z domačimi talenti. Po mojem skromnem mnenju bi moral staviti na svežo kri, s katero lahko še naprej preseneča v domači dvorani. Sicer pa, kdaj bo igral,

Svoj delež k nesrečni preteklosti je dodal tudi Aleš Pajović, ki je bil tokrat na srečo gostov v domačem moštvu.

Kot da bi se urok iz celjskih časov oklep tega odličnega igralca, ki je bil tudi tokrat na napačni strani.

generacije Celjanov. Upajmo, da bo Rutenka ostal zvest svojemu sedanjemu klubu, ki ga gotovo ne bo pustil v vrste Reala. Sicer pa je tisti, ki je o tej možnosti govoril na glas (Dušebajev), že pokazal, kakšen provokator se skriva v njem. S svojimi izpadi, ki so bili posledica nemoči, je dal največji kompliment Celju.

Po svoji prejšnji kolumni bi se prav lahko opravičil Sašu Filipovskemu, toda vnovični preporod Olimpije vendarle ni bil njegova zasluga. Igra naključij je

če ne zdaj? Kako hvaležni znajo biti takšni igralci, če jim trener pusti igrati, je prikazal Joksimović, ki nosi napad Laškega. Žal njegovo mlado moštvo ni vzdržalo pritiska in je klonilo v odločilnem trenutku. Ko se je zdelo, da je končnica realnost, se jim je zgodila Krka. Ekipa Petra Skansija se vrača v pravem trenutku, in kot vse kaže, bo lov na domači naslov spet zanimiv.

Za začetek se še enkrat spomnimo, skozi kakšno torturo je moral eden največjih evropskih košarkarjev vseh časov Dražen Petrović, in to samo zato, ker si je liga NBA domišljala, da evropski igralci nimajo pravega pedigreeja.

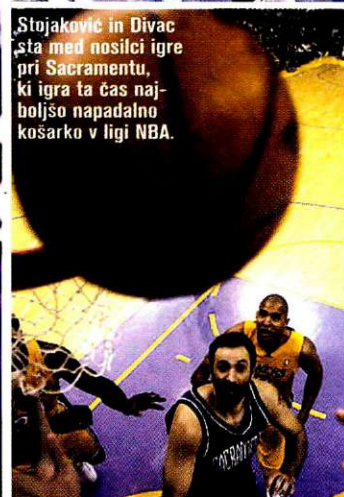
V bistvu je šlo za dogmo, ki je preprečevala vdor tujih teles v temeljno tkivo te poklicne lige. Kot se je kasneje izkazalo, so Američani s tem delali krivico tujcem in tako pomagali ohranjati status nedotakljivosti, ki jim je tako pristajal.

Zapostavljali Evropejce

Nekatere Evropejce so sicer vabili na kolidže, a je šlo le za poteze posameznikov, ki niso kaj bistveno vplivale na podobo košarke NBA. Najboljši evropski ig-

Stojaković

Stojaković in Divac sta med nosilci igre pri Sacramento, ki igra ta čas najboljšo napadalno košarko v ligi NBA.

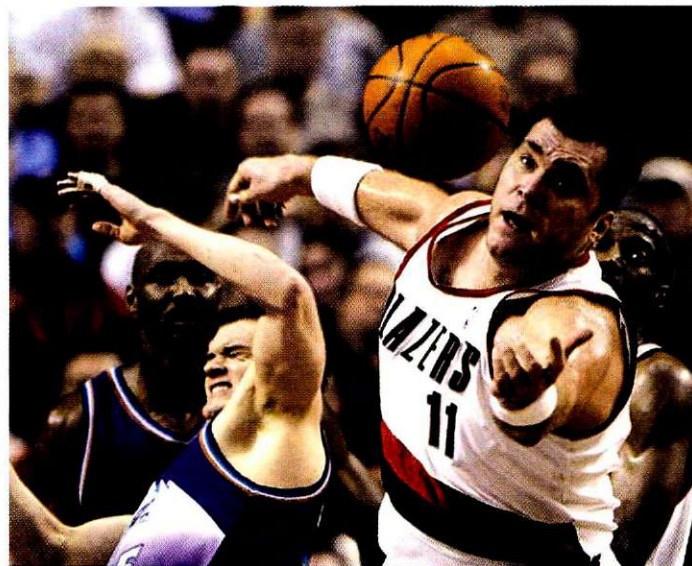
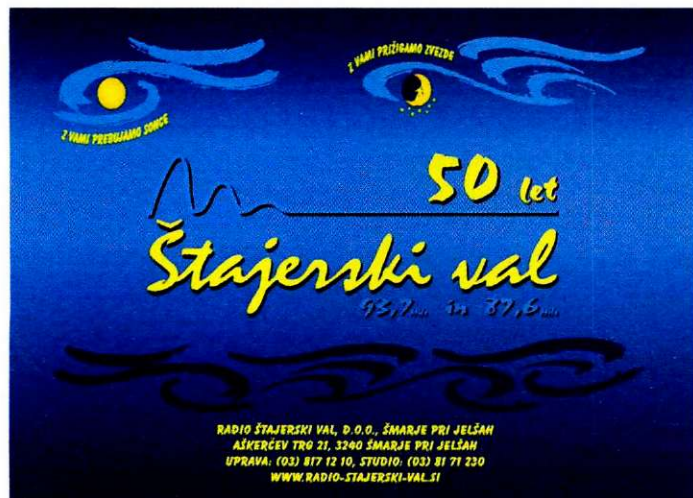
Kralji brez recepta

ralci v sedemdesetih in osemdesetih so že sami vedeli, da čez lužo ne bodo veliko igrali, čeprav bi si nekateri to zelo zaslužili. Med prvimi je bil to gotovo Kresimir Čosić pa Dražen Dalipagić in še kdo iz tiste zlate generacije. Svoj vlak v NBA je zamudil tudi

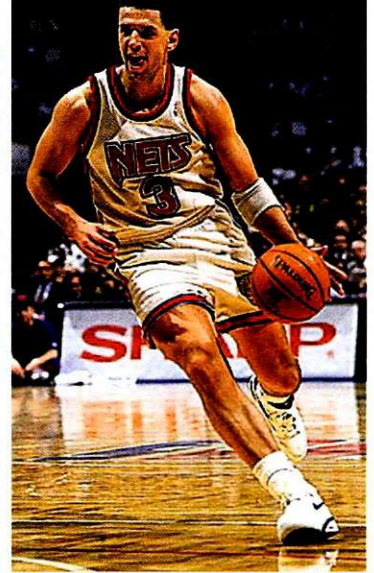
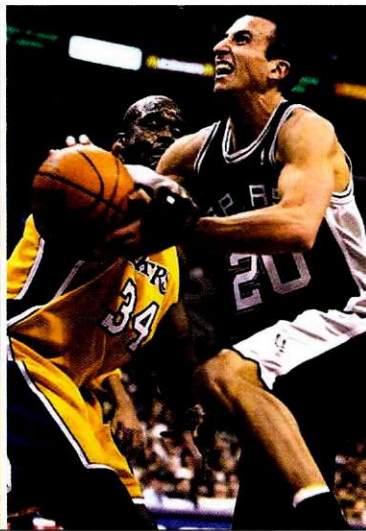
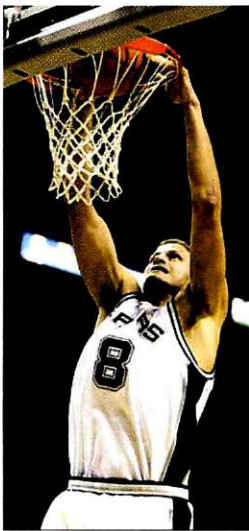
veliki Litvanec Arvidas Sabonis, ki so ga ustavila šibka kolena. Igralca, ki je šele pri tridesetih postal rookie NBA, želi Portland za sedem milijonov dolarjev na sezono – pri njegovih letih (ima jih devetintrideset) in najrazličnejših poškodbah. Toda Arvidas raje ig-

ra doma in pomaga svojemu matičnemu klubu Žalgirisu. Tam čez je svoje naredil in vprašanje je, ali ne bi bil največji center NBA vseh časov, če bi imel več sreče s po-

škodbami. Trener, ki je svoje čase zatiral Dražena Petrovića, Sabonisevega velikega tekmeca, danes vodi ekipo, ki živi od Evropejcev in drugih "vsiljivcev".

Vlak za NBA je zamudil tudi Litvanec Arvidas Sabonis, ki so ga ustavila šibka kolena.

San Antonio je ostal brez Tima Duncana, ki prav tako ni Amerikan, pa vendarle so Nesterovič, Parker, Ginobili in Tourkoglu tudi brez njegove pomoči prikazali nekaj vrhunskih predstav.

Hrvaški košarkar Dražen Petrovič je prišel igrati v NBA še v času, ko so v ZDA gledali evropske igralce še podcenjevalno.

Danes brez Evropejcev ne gre

Stojakovič in Divac sta med nosilci igre pri Sacramento, ki igra ta čas najboljšo napadalno košarko v ligi NBA. Še večjo koncentracijo Evropejcev najdemo pri San Antoniu, ki je še vedno prvak, mesec dni pred končnico pa kaže, da bi lahko to ostal tudi po koncu tekoče sezone. San Antonio je ostal brez Tima Duncana, ki prav tako ni Amerikan, pa vendarle so Nesterovič, Parker, Ginobili in Tourkoglu tu-

di brez njegove pomoči prikazali nekaj vrhunskih predstav. Tekma med tema dvema nasprotnikoma je bila uvertura v morebitni veliki finale Zahoda, v njej pa so "kralji" prikazali kraljevsko igro. Šele po tej tekmi je postalo jasno, da Duncan v resnici ni zamenljiv, pa naj bo Rašo še tako koristen in učinkovit. Skrb zbujajoče dejstvo za Grega Popovicha je količina prejetih košev. Spurs so gotovo ena tistih ekip, ki stavi na obrambo.

Ko takšno moštvo odigra na nož in kljub temu dobi čez sto točk, je to lahko razlog za preplah. Toda če te premaga takšno moštvo, kot je Sacramento, potem vse skupaj le ni tako tragično. "Kralji" so res neverjetni in pri njih dejansko ne veš, od kod preti nevarnost; celotna klop je sposobna zadevati iz različnih položajev in redko se zgodi, da ne nasujejo sto točk. Stara zgodba, bodo ob tem vzkliknili ciniki, še posebej tisti, ki verjame-

jo v vrnitev LA Lakers. Po njihovo bo tako do play offa, potem pa bo prišlo do znamenite zatemnitve. Še vedno namreč ostaja vprašanje, ki si ga Sacramento postavlja že nekaj let: kako ustaviti Shaqa. Vlade Divac je leto dni starejši, Brad Miller pa tudi ni ustrezna rešitev za orjaka. Moštvo Spurs je enkrat že ustavilo "jezernike" in ve, kako se jim je mogoče postaviti po robu. Oni so tisti, ki lahko to ponovijo. **Esad Babačić**

na kratko

OLD TRAFFORD BO ŠE VEČJI

Angleški nogometni velikan Manchester United hoče v prihodnje povečati zmogljivost stadiona Old Trafford s 67.500 na 75.000 sedežev. Vodstvo najbogatejšega kluba na svetu je že začelo raziskave o stroških in možnostih dograditve na obeh vogalih severne tribune. Manchester ima že zdaj največji stadion izmed vseh angleških prvoligaških klubov, kljub

gledalcev, se bodo v prihodnje preselili nogometaši vodilne ekipe angleškega prvenstva Arsenal.

TEKMA ALL STARS PRESTAVLJENA NA 3. APRIL

Košarkarska zveza Slovenije se je odločila, da bo tradicionalni košarkarski All Stars oziroma tekmo med najboljšimi domačimi in tujimi igralci na sporedu v soboto, 3. aprila, in ne teden dni prej, kot je bilo predvideno. Sprememba termina je posledica uvrstitve Uniona Olimpije v drugi del evrolige in dejstva, da bodo zato zaostalo tekmo lige Goodyear proti Crveni zvezdi igrali 28. marca in ne čez deset dni, kot je bilo

tekala po predvidenem programu. Merili se bodo kadeti in mladinci, mladi do 20 let, medijske zvezde in ob 17. uri s prenosom na Kanalu A tudi najboljši Domači in Tujci.

ŠKANDALI ANGLEŠKIH NOGOMETAŠEV

Pred časom je bil sinonim za škandale v angleškem nogometu zlasti Paul Gascoine. V zadnjem času pa je kar nekaj otoških nogometašev prestopilo mejo dovoljenega. Pred nedavnim incidentom v Španiji, kjer so zaradi domnevnega posilstva treh nemških turistk pripravili kar osem nogometašev Leicestra, sta bili zadnji podoben primer obtožbi proti branilcu Newcastlea Uniteda Titusu Bramblu in napadalcu Chelseaja Carltonu Colu, ki naj bi bila septembra lani v hotelski sobi v Londonu posilila 17-letno dekle. Postopek proti njima je bil zaradi pomanjkanja dokazov ustavljen.

PELE SESTAVIL LESTVICO 120

Nekdanji brazilski nogometni zvezdnik Pele je v čast letošnjega praznovanja 100-letnice Mednarodne nogometne zveze (FIFA)

Pele ima najraje Brazilce.

sestavil seznam 120 najboljših še živčih nogometašev na svetu. Trikratni svetovni prvak je na lestvico "Top 120" uvrstil nogometaše iz 37 držav, žal med njimi ni nobenega Slovenca, kar 15, vključno z njim, pa jih prihaja iz Brazilije, dežele petkratnih svetovnih prvakov. S po 14 igralci Braziliji sledita Italija in Francija, 13 nogometašev prihaja iz Nizozemske, po deset pa iz Nemčije in Argentine.

temu pa so razprodali prav vse tekme, odkar so pred štirimi leti zmogljivost povečali s 55.000 na zdajšnjih 67.500 sedežev. Na novi stadion, ki bo lahko sprejel 75.000

mišljeno, če se Ljubljancanom ne bi uspelo uvrstiti med šestnajst najboljših. Prireditel, ki bo posledično povzročila prestavitev predzadnjega kroga 1. A SKL, bo po-

Lenny Kravitz v Ljubljani

Na prvi poletni dan se Slovincem obeta prava rokavska senzacija. V torek, 22. junija, bo na Centralnem stadionu za Bežigradom v Ljubljani nastopil Lenny Kravitz. Glasbenik, ki ga prištevajo med ikone modernega roka, bo na veliki evropski turneji predstavljajal svoj 7. album z naslovom *Baptism*. Lennyjev novi album lahko pričakujemo 18. maja. Za album *Baptism* je Lenny sam napisal, odpel in sproduciral vseh 13 pesmi. Omenjeni album prihaja na glasbene police po treh letih od izida njegovega zadnjega albuma Lenny in singov *Stillness of Heart*, *Believe in Me* in *Dig In*. K sodelovanju je to pot povabil raperja Jay-z-ja, ki ga bo moč slišati v pesmi *Storm*. Kot prvi singel se bo na glasbenih lestvicah in radijskih postajah predstavljala skladba z naslovom *Where Are We Runnin*.

Festival San Remo 2004

V Italiji je bil letos znova eden izmed večjih evropskih glasbenih dogodkov: festival San Remo 2004. Letos so se za najboljšo skladbo potegovali manj znani izvajalci. Med 22 finalistov so bile le 3 ženske (med katerimi je ena pela v duetu): Linda, Veruska in Mieta (pela je skupaj z Mor-

risom Abertom). Slika nastopajočih je popolnoma drugačna kot recimo na slovenski Emi, kjer zadnja leta med tekmovalci vidimo večinoma le prsate in dolgonoge ženske. Med nastopajočimi, tako v tekmovalnem kot zabavnem delu, je bilo kar nekaj internacionalnih glasbenih imen. Tako so z Andreo Mingardijem zapeli *The Blues Brothers Band*, z DB

Bulevardom basist *Rolling Stone*-ov Bill Wyman in dva člana *Gipsy King*ov z Massimom Mondugno, v netekmovalnem delu pa sta nastopila na primer Lionel Richie in Dolores O'Riorden, vokalistka skupine *Cranberries*, z Ave Mario.

Finalisti finalistov: na 3. mestu simpatična Linda in Ario Sole Terra e Mare, na 2. Mario Rosini s pesmijo *Sei La Vita Mia*, fantastično balado, ki je bila zares enkratno odpepa, Mario pa se je kar sam spremljal na klavir. Zmagovalka zmagovalk je *L'uomo Volante* v izvedbi Marca Massinija, pevcu, ki se je pred dvema letoma sicer umaknil z glasbene scene, večinoma zaradi negativnih kritik novinarjev, češ da poje

preveč mračne skladbe. Mario se je z zmago v San Remu 2004 vrnil na glasbeno sceno na najboljši način.

Prodan Lennonov pramen las

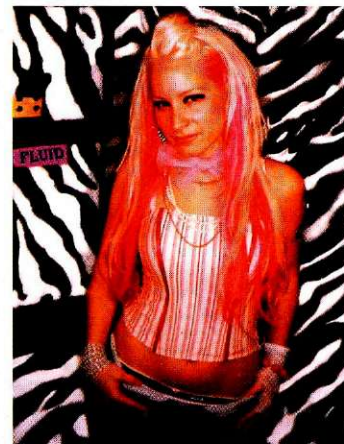
Neki oboževalec Beatlov iz Hongkonga je plačal skoraj milijon dolarjev za en sam pramen las Johna Lennona. Neimenovani kupec je pramen kupil prek posrednika na dražbi v španskem mestu Gerona. Organizatorji so pričakovali, da bodo pramen prodali za kakih 250.000 dolarjev. Dejali so, da se je za pramen Johnovih las potegoval tudi neki španski frizer, ki pa ni bil pripravljen plačati več kakor pribl. 700.000 dolarjev,

medtem ko je bila zadnja cena kupca iz Hongkonga največ 2,300.000 dolarjev. Neko britansko podjetje je potrdilo, da so lasje res Johnovi. Ta si je nekoč na obisku v Denverju izpulil nekaj las in jih podaril nekemu svojemu navdušenemu oboževalcu.

Alya tik pred izdajo plošče

Ko je Alya s skladbo *Fluid* nastopila na letošnji Emi, je izjemno

opozorila nase – tako s samo skladbo kot z odličnim videzom in koreografijo. Alya boste zelo kmalu znova videli in slišali, kajti dekletov album počasi dobiva končno podobo. Zanj skrbi producent Žare Pak in plošča bo na prodajnih policah že v kratkem, v mesecu aprilu. Medtem je *Fluid* na vseh domačih lestvicah pri vrhu.

Kylie se opravičuje

Kylie Minogue je zanikala, da bi se kadar koli hotela krvno maščevati svojim popetekmicam. Vztraja pri

svojem komentarju, da jih "nikoli ne bi prizadela". Avstralsko popprinceso, ki jo je na lestvici UK top 40 to

EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.
 Loke 22
 1412 KISOVEC
 tel.: 03 56 57 130
 fax: 03 56 71 488
www.elektroprom.si

- ◆ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ◆ bar sedmica
- ◆ lokalna televizija ETV
- ◆ trgovina EVJ Center
- ◆ elektroinstalacije
- ◆ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ◆ kabelsko komunikacijski sistemi
- ◆ grafitne ščetke
- ◆ tiskana vezja
- ◆ delovni stroji in nizke gradnje

Radio VIVA
 FM 102.1 99.5 stereo RDS
 M.Sobota tel: 02/537-1949

Slave Klavera 1
 9000 Murska Sobota
 Slovenija
 tel.: 02/537 1949
 fax.: 02/537 1948
 GSM: 041/34 66 46
 GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
 e-mail: viva@radio-viva.com

nedeljo prepričljivo premagala Britney s Toxic (na 1. mestu), naj bi bilo zelo ujezilo govoricenje, da jena nekem koncertu v Londonu ponižala Beyonce. Množico naj bi bila nagovorila, da je boljša od omenjene pevke. Kakor koli – opravičilo Kylie je danes že izšlo v časopisu Daily Star, jutri pa ga pričakujejo še v Daily Expressu.

Izjava pravi: "Kylie Minogue bi rada pojasnila, da ni nikoli kritizirala Britney Spears, Christine Aguilera, Beyonce ali katere koli druge sodobnice in da želi vsem glasbenikom najboljše. Kylie je oboževalka teh glasbenic in jih ne bi nikoli prizadela. Nikoli ni imela navade kritizirati kolegov ali kolegic, kar bi vsi, ki jo poznajo, lahko vedeli. Vznemirjena je, ker ljudje verjamejo napačnim informacijam, ki ne škodujejo le Kylie, ampak tudi drugim."

Če pišeš o Britney ...

Na spletnem naslovu pevke Britney se je znašla pesem neznanega avtorja, ki govori o njej. Ko je zvezdnica glasbo poslušala, je avtorja

(zdaj vemo ime: Johnnie Mazzer) povabila na svoj koncert. Pesem vsebuje verze: "Some say she's over, some say she's done, but baby, baby, baby, she's only just begun!"

Ko je Britney slišala takte Mazzerjeve pesmi, ga je osebno poklicala na njegov mobilni telefon in ga povabila na svojo turnejo, imenovano Onyx Hotel Tour.

Mazzer: "Ravno sem bil na poti v Los Angeles, ko sem dvignil telefon in na drugi strani je bila Britney. Od soka sem skoraj zletel s ceste ..."

horoskop

Ribi (19. februar – 20. marec)

S svojimi predlogi boste morali biti zelo previdni, da ne boste ko-ga užalili. Imeli boste priložnost za lepo srečanje. Izkazalo se bo, da imate več prijateljev, kot ste si predstavljali. Bodite prepričani, da bi nekaj resnično radi storili, preden se lotite.

Oven (21. marec – 20. april)

Določena zadeva bo tlela tik pod vašim površjem, kmalu pa bo prišel dan, ko bo prišla na svetlo. Ne bodite presenečeni, če ne bo sprejeta tako, kot pričakujete. V resnici je malo preveč, kar hočete od svojih najbližjih. Lahko bi jih malo "prisparali".

Bik (21. april – 21. maj)

Na srečo ne bo prevelikih sprememb. Bodite previdni, ko boste delali z nekaterimi ljudmi, saj vam utegnejo škodovati, kakor hitro boste obrnili hrbet. Bodite pozorni na skrite geste, besede so samo krinka. Obeta se vam lep konec tedna.

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

V ponedeljek še bolj pazite, posebej ko se boste spuščali po nekih stopnicah. Previdnost vam lahko reši vsebino denarnice. Vaš šef se bo poskušal zavihetati še više na položaj. Pazite, da vas pri tem ne bo pohodil. Ohranite dobro voljo.

Rak (22. junij – 21. julij)

Veliko zabave je pred vami, in če bi se malo bolj potrudili, vam ne bi prav nič škodilo. Jeza vam bo povzročila precej preglavic, vendar ohranite mirno kri, vaš nadrejeni se bo kmalu spet pomiril. Ne poskušajte pa ga prelisčiti.

Lev (22. julij – 21. avgust)

Če se želite nad čem pritožiti, tega ne naredite na vrat na nos, ampak premislite, kakšna oblika pritožbe vam utegne prinesiti največ koristi. Poskusite novo taktiko, ki ste jo osvojili pred kratkim. Lep sončen dan vam bo zelo izboljšal razpoloženje.

Devica (22. avgust – 21. september)

Ta teden boste imeli na urniku več pogajanj kot ponavadi. Ne bodite leni in se zjutraj raje postavite zgodaj na noge, da se vam bo zdel dan dolg in učinkovit. Nekoliko slabše volje boste v četrtek in petek, kar pa bo predvsem posledica hudega prehlada.

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

Če ste na šefovskem položaju, bodite čim bolj pravični in ne skušajte spletkariti, saj vas bodo zelo kmalu odkrili in tudi zasovražili. Prepričano se posvečajte svojemu delu in poskušajte biti do vsakogar ravno prav prijazni. Oddih ne bo odveč.

Škorpion (23. oktober – 21. november)

Ne želite si prepira na prvem zmenku, zato se pred njim umirite in šele nato odidite na dogovorjeno mesto. Kar koli se bo zgodilo, vse sprejmite kot nekaj dobrega, saj tako tudi bo, čeprav bo mogoče videti drugače.

Strelec (22. november – 20. december)

Ste zaposleni z iskanjem? Ste blizu nekaterim zelo kompleksnim odločitvam? Mislite, da veste, kaj si želite, toda včasih vas življenje preseneti prav pred uresničitvijo življenjskih sanj. Nekdo vam bo poskušal narediti dobro, pa mu bo uspelo nasprotno.

Kozorog (21. december – 19. januar)

Razmerje, ki cveti prek interneta, se lahko v naslednjih dneh izgubi. Toda pomagalo vam bo, da se boste razvedrili in se nabrali optimizma. Neki resnično moder človek vam bo svetoval nekaj, kar se vam bo zdelo popolnoma iztirjeno. Poslušajte ga.

Vodnar (20. januar – 18. februar)

Ne sklepajte pogodb in ne govorite o svojem finančnem stanju. Mor-da ne bo dobro, če ne boste imeli kakšne skrivnosti doma. Glejte, da boste svoje odločitve dovolj trdno zagovarjali in argumetirali. Ne dovolite, da bi vas zatiral nekdo, ki vam ne seže do kolen.

IZ ARHIVOV SLOVENSKE
POLITIČNE POLICIJE

UDBA OZNA

POS

KNJIGA IZ
ARHIVOV
SLOVENSKE
POLITIČNE
POLICIJE
JE ENA
NAJBOLJ
ISKANIH
KNJIG.

Razkriva podrobnosti slovenskih komunističnih tajnih služb vključno z imeni njenih članov. Zajema obdobje od zametkov ustanavljanja teh služb leta 1941, obdobje revolucije in druge svetovne vojne in obdobje povojnih pobojev. Konča se z letom 1950.

ZA KNJIGO, KI OBSEGA 520 STRANI, BOSTE ODŠTELI 5.000 TOLARJEV (V CENO NI VKLJUČENA POŠTNINA).

Knjigo lahko naročite na številki 01-434-54-63 ali prek elektronske pošte: obzorja.narocnine@siol.net

Modni čevlji za prihajajočo modno sezono so visoki, nizki, špičasti, okrogli – vendar vsi v barvah in z obveznimi okrasnimi detajli. Koničasti ostajajo v modi, vendar jim nevarno konkurirajo zaobljene oblike. Pete so visoke in tanke in si složno delijo modni korak s majhnimi čevlji s polno peto in povsem ravnim podplatom.

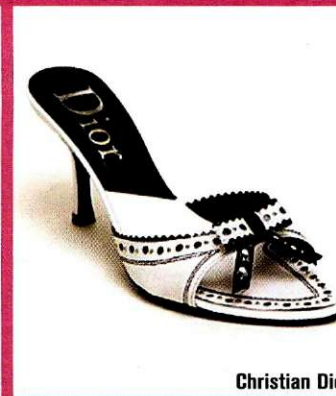
S takšnimi čevlji bomo zakorakale v novo modno sezono pomlad/poletje 2004! Naslednja modna zapoved letošnjih obuvav se spogleduje s slikarskim ataljejem. Na čevljih vseh vrst je namreč toliko barv in okrasov, da ne morejo ostati neopaženi. Izbirale bomo lahko med

Bruno Frisoni

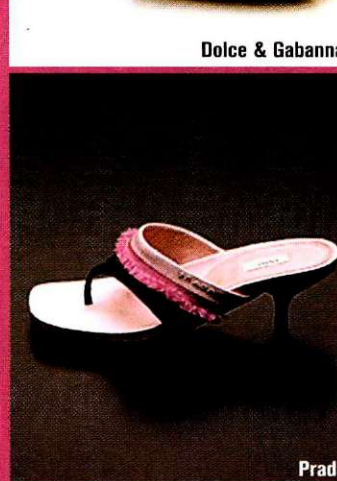
Dolce & Gabbana

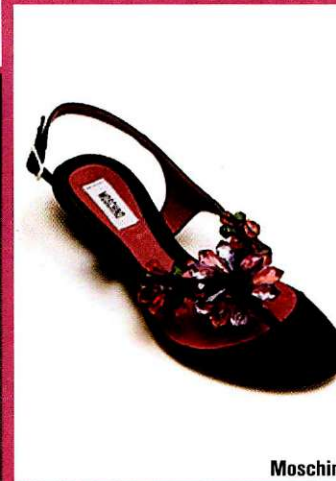
Christian Dior

Dolce & Gabbana

Prada

Moschino

Živahne barve in okraski

živimi barvami, barvitostjo vzorcev ali nežnimi pastelnimi vzorci. Najbolj zaželena bo oranžna, pink in barva zelenega jabolka. Rdeča, rumena, turkizna in modra so za večbarvne kombinacije, v katerih se zelena pogumno in skorajda protislovno meša s pink ali rumeno barvo.

V nasprotju s preteklo sezono je na čevljih veliko okrasnih detajlov – cvetličnih aplikacij, večbarvnih trakov, grafičnih motivov, okrasnih ploščic in listkov. Še posebej pa so modni tekstilni detajli. Progasti

vzorci se menjavajo s cvetnimi. Trakovi in luknjice se združujejo v istem modelu. Peščeni in vsi drugi odtenki rjave barve prihajajo v poglavju etnonavdiha. Poleg kontrastnih šivov so tukaj tudi vezeni okraski in pisane perlice. Posebej elegantno, damsko noto najdemo v črno-belem poglavju nove modne sezone, kjer so prav tako vrtoglavo visoke pete pa tudi pete zmernih višin.

Novih barv se ni branila niti športna obutev: obvezno barvni so detajli: šivi, našite črte in trakovi. Čev-

lji, ki so podobni teniskim copatom, so dobili peto in so obvezen del športne elegancije. Navdih za novo športno obutev so modni oblikovalci našli v boks, jadrnanju na deski in kolesarstvu. Boksarski polčevlji tokrat prihajajo v močnih barvah. Poseben trend so športne balerinke, črne ali bele, obarvane z zelo modnim zlatim prelivom. Pri tolikšni ponudbi bo prav gotovo vsaka našla nekaj zase. In ne pozabite – kateri koli opisani model bo preprosto popoln poleg najljubših kavbojki!

Skladno

Nakit znova igra pomembno vlogo. Privoščite si ga v izobilju – od kratkih ogrlic prek dolgih, večkrat nanižanih veržic do velikih prstanov in še večjih uhanov. Posebnost so znova torbice, ki se morajo tako v barvi tkanine kot v vzorcu skladati s celotno podobo. Na izbiro bodo srednje velike in podolgovate s kratkim ročajem ali dvema. Tako kot oblika bo pomembna tudi barva torbice; ta je v istih barvah in vzorcih kot čevlji.

Monika Maljevič

Chanel

Moschino

Chanel

Chanel

Fendi

KNJIŽNI KLUB SAMOROG

Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana

**ČLANSTVO V KLUBU SAMOROG
VAS NE OBVEZUJE K NAKUPU**

**CENEJŠE VSTOPNICE V GLEDALIŠČIH
IN DRUGIH KULTURNIH USTANOVAH**

**POPUSTI PRI NAKUPU KNJIG
IN CD PLOŠČ OD 10 - 50%**

telefon: 01 433 40 74, e-mail: info@samorog.com, www: samorog.com

DEMONKACIJA	ŠPORTNIK, KI SKAČE NA SMUČEH	HUSITSKA LOČINA	SKLADATELJ HAČATURJAN	IGRA V NADALJEVANJIH	KADMOSOVA HČI V GR. MITOLOGJI	SILVO TERŠEK	JAP. POLITIK (KAKUEI) IT. PEVEC (FAUSTO)	GESLO	DRŽAVA V ZDA	MESTECE V SEVERNI DALMACIJI	SKUPINA INDO-EVROPSKIH PLEMEN	DALMATINSKI ŠALJIVEC	GLAVNO MESTO JORDANIJE
IGRALKA BONISEGNA													
ZDRAVSTVENA ZAPORA										NEZNANKA V MATEMATIKI			
TERME PRI PADOVI						RUS. KNJIŽ. (IVAN) KORALNI OTOK				RASTLINA VETRICA	POSODA ZA NAPAJANJE ŽIVINE	OLGA KACJAN ORGAN VIDA (MNOŽINA)	
TRGOYSKI POMOČNIK					GLASBENIK A. KERSNIK SREDOZ. RASTLINA					TEMNI DEL DNEVA			PRAH IZ SEMEN KAKAVOVCA
ANJA RUPEL			POTAK-NJENEC UNESEK							SMUČARKA HESSOVA DRŽAVNA BLAGAJNA			
LIKALNIK (ZASTARELO)						NEODLOČEN IZID						ANTON SOVRE NAZIV	
ETILNI ALKOHOL, VINSKI CVET						LJUBEZ PEŠNIŠTVO IVAN ZORMAN							
ŽENSKO IME						NEKDANJI SLOVENSKI POLITIK							
DEMONKACIJA	POVPREČJE KRIZANKE: 4.84 ČRKE	OLEG ANTONOV			ANTON OCVIRK	JASNA SVETLOBA NA NEBU				BIBLIJSKA PRVA ŽENSKA			

rešitev prejšnje križanke

ADAMOV, LENOBA, EDINEC, NN, IT, KIRKA, AVIANO, SESTRICA, RS, JH, KLADIVAR, HAREM, LAM, SELAM, NA, EPOHA, BALKON, CETINA, ILIA, OR, ARA, ROJAK, PSE, ORK, LOARA, INN, ECKENER, ILOVIK, PIANIST, NOVAKE

nagrajenci 10. številke

- 1. nagrada: ZORA DRVODEL,**
Rožna dolina c. VIII/33,
1000 Ljubljana
- 2. nagrada: MELITA VOVK,**
Črtomirova 8, 4260 Bled
- 3. nagrada: TINA PODRŽAJ,**
Perovo 13, 1290 Grosuplje

Dobitnikom čestitamo in jih hkrati prosimo, da nam pošljejo svojo davčno številko.

nagrade

- 1. nagrada:** bon v vrednosti 7.000,00 tolarjev za nakup knjige iz knjižnega kluba Samorog
- 2. nagrada:** bon v vrednosti 5.000,00 tolarjev za nakup knjige iz knjižnega kluba Samorog
- 3. nagrada:** bon v vrednosti 3.000,00 tolarjev za nakup knjige iz knjižnega kluba Samorog

Nagradno križanko izrežite in najpozneje do 25. 3. 2004 pošljite na naš naslov:
Demokracija, p.p. 4315, 1001 Ljubljana,
s pripisom "Nagradna križanka".

- **15. 3. 587 pr. Kr.** je babilonski kralj Nebukadnezar že drugič zavzel Jeruzalem. Babilonci so do temeljev porušili Salomonov tempelj, okoli 120.000 prebivalcev pa odpeljali v suženjstvo.
- **15. 3. 1862** je izšel odlok o rabi slovenščine na sodiščih na Tržaškem, Goriškem, Kranjskem, Štajerskem in Koroškem.
- **15. 3. 1883** se je v znani družini slikarjev in glasbenikov iz Gorice rodil slovenski slikar, grafik, ilustrator in glasbenik Aleksander (Saša) Šantel, pionir slovenske moderne grafike.
- **16. 3. 1978** so člani Rdečih brigad ugrabili nekdanjega italijanskega premierja Alda Mora. Njegovo truplo, prestreljeno z 11 strelji, so našli 9. maja v avtomobilu v Rimu.
- **17. 3. 1834** se je rodil nemški izumitelj avtomobila Gottlieb Wilhelm Daimler. Leta 1899 je Daimler izdelal prvi avtomobil in ga imenoval po svoji hčerki Mercedes.
- **17. 3. 1917** se je rodil ameriški pevec in glasbenik Nat King Cole.
- **17. 3. 1959** je po tibetanskem uporu proti Kitajcem tibetanski verski voditelj štirinajsti dalajlama zbežal v Indijo.
- **18. 3. 1904** se je v Sežani rodil naš najpomembnejši impresionistični pesnik Srečko Kosovel.
- **18. 3. 1965** je prišlo do novega premika v tekmovalstvu pri osvajanju vesolja. Sovjetski kozmonavt Aleksej Leonov je zlezal iz vesoljske ladje in naredil prve korake v vesolju.
- **19. 3. 1860** so v Ljubljani odkrili spomenik avstrijskemu feldmaršalu Johanu Josephu Radtzkemu. To je bil prvi reprezentativni javni spomenik v Ljubljani.
- **19. 3. 1942** so italijanske oblasti aretirale skoraj vse častnike in podčastnike jugoslovanske vojske v Ljubljanski pokrajini. 1.120 so jih poslali v koncentracijsko taborišče Gonars.
- **20. 3. 43 pr. Kr.** se je rodil rimski pesnik Ovid, Publius Ovidius Naso. Rekel je: "Vidim tisto, kar je bolje, in to tudi odobravam, vendar se ravnam po slabšem."
- **20. 3. 1828** se je rodil norveški dramatik Henrik Ibsen. Velja za enega največjih dramatikov svetovne literature (Nora, Brand, Divja račka).
- **20. 3. 1895** se je rodil Joso Gorec, športni delavec in pobudnik graditve planiških skakalnic.
- **20. 3. 1994** je prišlo do incidenta pri Depali vasi. Po tem je LDS pripravila v slovenskem parlamentu "politični proces" in odstavitev obrambnega ministra in sedanjega predsednika SDS Janeza Janše.
- **21. 3. 1685** se je rodil nemški skladatelj Johan Sebastian Bach. Vse življenje je v vseh pogledih za skladatelja skrbela njegova žena. Ko je umrla, je prišel k njemu služabnik po denar za žalni trak. Skladatelj mu je ves odsoten odgovoril: "Uredite to z mojo ženo."

Isaac Newton

Britanski fizik, matematik in astronom Isaac Newton je umrl **20. marca 1727**. Postavil je temelje klasični fiziki in višji matematiki, odkril naravni zakon splošne gravitacije in medsebojno privlačevanje teles. Smatrajo ga za eno najpomembnejših osebnosti v zgodovini znanosti. Že v zgodnji mladosti je odkril vrsto zakonitosti, a jih je objavil šele čez 20 let. Ko je razmišljal, zakaj kroži luna okoli Zemlje, je prišel do sklepa, da nanjo vpliva ista sila gravitacije, ki povzroča, da telesa ne padajo z Zemlje. Ta sila drži luno na poti okoli Zemlje. Pokazal je, da je mogoče gibanje lune in planetov pojasniti s tem, da vsako telo privlači drugo.

Newton je utemeljitelj dinamike, to je znanosti, ki določa gibanje na podlagi sil, ki nanje delujejo. Poglejmo si tri njegove temeljne zakonitosti: 1. Vsako telo ostane v stanju mirovanja ali enakomernega gibanja v smeri, dokler zunanja sila ne spremeni njegove smeri.

2. Sprememba gibanja je proporcionalna sili, ki vpliva na telo, in se odvija v smeti delovanja te sile. 3. Akcija in reakcija sta enaki sili nasprotni smeri.

Beethoven in Ljubljana

Med najimenitnejšimi častnimi člani Filharmonične družbe v Ljubljani je bil Ludwig van Beethoven. Izvolili so ga **15. marca 1819**, vendar pa so si za to prizadevali že leta 1808. Vzrok, da ga niso sprejeli že takrat, je nenavaden. Vrli Ljubljančani so se namreč bali, da jih glasbenik ne bi osramotil, s tem da bi častno članstvo odklonil. Anton Schmitt, ki naj bi posredoval, je namreč sporočil v Ljubljano, da je Beethoven svojevoljne narave in bi lahko predlog zavrnil.

Filharmoniki so se leta 1819 znova odločili za vabilo Beethovnu. Prek dunajskega magistratnega svetnika Mathiasa von Tuscherja so skladatelju izročili diplomno častnega člana skupaj s statutom družbe in članskim seznamom. Beethoven se je za čast zahvalil s pismom, datiranim 4. maja 1819. V njem je zapisal, da zna ceniti priznanje, ki mu ga je Filharmonična družba potrdila s to počastitvijo. Obljubil je, da ji bo poslal svojo še neobjavljeno skladbo. Žal je Beethovnov pismo dočakalo neljubno usodo. Po prvi svetovni vojni so ga prodali v tujino, vendar se je končno le znašlo na pravem mestu, to je v Beethovnovem muzeju v Bonnu.

Dunajska revolucija na Slovenskem

16. marca 1848, to je tri dni po revoluciji na Dunaju in padcu Metternichovega režima, so za dogodke izvedeli v Ljubljani. Prebivalci iz okolice in študentje so priredili revolucionarne manifestacije. Zvečer so bile v mestu prve demonstracije. Razbili so Metternichov kip, poškodovali mitnice in uničili mitniške stražnice in zapornice. Zaradi nepriljubljenosti je naprej zbežal in nato še odstopil župan Janez Fischer.

Naslednji dan so v Ljubljani ustanovili meščansko stražo, ki je skrbela za red in mir. Po dunajskem zgledu se je imenovala narodna straža. To ustanovitev je cesar potrdil 29. marca. Njen prvi poveljnik je bil upokojeni podpolkovnik Suhnel, od aprila 1848 pa trgovec Janez Baumgartner.

Narodne straže so ustanovili tudi po

drugih krajih na Kranjskem: v Kranju, Radovljici, Kamniku, Idriji, Postojni, Višnji Gori, Kočevju, Novem mestu, Metliki, Trzinu, Vipavi, Senožečah, Ilirski Bistrici, Piranu, na Vrhniki, v Dvoru, Mokronogu, Radečah in Ribnici, kasneje pa še v Celovcu, Beljaku in Mariboru. Narodno gardo so razpustili s cesarskim dekretom na vsem ozemlju države šele 22. avgusta 1851.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridruže pravico do krajsanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

Slovenija, kam ploveš?

Ko spremljam stanje v Sloveniji, poslušam obljube in pri tem gledam v prihodnost, se mi poraja vrsta pomislekov, za katere trdim, da so upravičeni. Glede na vse odmevno dogajanje v politiki, ki ga podpirajo nekateri mediji, opažam prikrit in tih pritisk na Slovence v lastni domovini. Na žalost se tega Slovenci vse premalo zavedamo.

Že pred osamosvojitvijo Slovenije so nekateri zelo nasprotovali narodovi odločitvi. Po uspelem referendumu so se mnogi potuhnil, a ne za dolgo. Očitno je, da sila sive eminence, ki nikoli ni bila naklonjena slovenstvu, s svojimi lovkami in plačanimi janičarji v veliki meri politično in kapitalsko obvladuje slovenski prostor zoper slovenski narod.

Kmalu po osamosvojitvi so začeli napadati osamosvojitveno vojno, prišlo je do afere Vič-Holmec, obstaja težnja po spremembi državnih simbolov, divja privatizacija družbenega premoženja, prodaja podjetij in bank tujcem, centralizacija države, sprejemanje škodljive in neučinkovite zakonodaje, neučinkovito sodstvo, družinam nenaklonjena politika, enostransko ideološko šolstvo, nenehno razdvajanje naroda, ne najuspešnejša pogajanja z EU. Vse to je ZGODBA O USPEHU, katere posledica je v veliki meri razprodana in zadolžena država s čedalje večjo socialno stisko in brezposelnostjo. Posledica tega pa so apatija do lastne države, kriminal, naraščanje nasilja, nerešene afere, ki slabijo moč države, samomori, nizka rod-

nost, obupana mladina brez cilja. Vse to kaže, da nomenklatura načrtno gradi na asimilaciji Slovencev. Celo nosečnice odpuščajo z dela ali pa morajo podpisati, da ne bodo več rojevale, po drugi strani pa uvažamo delovno silo. Alivaruh dovekovih pravic skrbi samo za druge?

Prihaja čas streznitve, zato Slovenci in ljudje dobre volje, glavo pokonci. Protislovenska politika odvrta ljudi od morale, od življenja, vse manj je rojstev, splave pa plačujemo z davkoplačevalskim denarjem. Davkoplačevalce tudi vse bolj bremenijo višji prispevki za zdravstvo. Mnogi Slovenci so morali zapustiti lastno domovino, po drugi strani pa odpiramo vrata množičnemu priseljevanju tujcev z vsemi pravicami. Tu je še zadnji primer napada na sodnika v Kranju, Brežicah ...

In primer "izbrisanih"! Zdajšnja politika jih želi nagraditi, spet na račun davkoplačevalcev. Poznam primere v naši soseski, kako so delovali proti Sloveniji in kakšne naloge so imeli. Ne bom komentiral. Vsiljujejo nam džamije – islamski kulturni center, kar izbija sodu dno. Nisem proti ljudem, sem pa proti politiki v ozadju. Morda Slovenci gledamo vse to preveč od daleč. Muslimani, ki so prišli živeti v Slovenijo, so prišli prostovoljno, zato je prav, da se prilagodijo slovenski kulturi. Sem za človekove pravice in odobravam graditev molilnice, ne pa džamije, ki bi pomenila množično priseljevanje muslimanov, kajti ti narodi se širijo in na vse načine pritiskajo na priseljevanje v države z nizko rodnostjo. Tudi Slovenija je na udaru. Toda zdajšnja politika Slovence čedalje manj zaupa in išče nove villice. Kot vemo, je sporna tudi lokacija gradnje ob glavni cesti ob vstopu v Ljubljano, in to na Barju, ki je pomemben vodni rezervat za Ljub-

ljano. Sporna je velikost objekta (40.000 m²). Slovenija nikjer v državi nima tako velikega kultur-

nega objekta. Ker bi se islamski kulturni center financiral od zunaj, kdo bi nadzoroval, kaj bi se dogajalo za zidovi? Denar od zunaj ima vedno določen namen. Mnoge evropske države imajo čedalje večje probleme z izseljevanjem muslimanov, ki so organizirani, toda o tem naši mediji ne poročajo. Zakaj? Zato so te države postale pozornejšee do islama. Terorizem nad nedolžnimi ljudmi ne opravičuje vere. Tudi tista grozilna pisma, ki so jih prejeli posamezni nasprotniki džamije, po moje ne govorijo o miroljubnosti. Kaj menite?

Ker gre pri graditvi džamije v resnici za politično ozadje, ne morejo o tem odločiti samo Ljubljančani, ampak vsi državljani na referendumu. Morda ne veste, da je v tisti državi, kjer stoji džamija, po njihovem prepričanju sveta zemlja, muslimanska država ali njihova pokrajina. O tem ne govorijo, zato je prav, da sedaj dorečemo vse, sicer bodo prišle še dodatne zahteve za nove džamije. Ko je nekaj prepozno, ni poti nazaj in čedalje opaznejše je ravnanje ljubljanske županje. Mestni svet bi lahko izbral in soglašal le z graditvijo primerne molilnice, ne pa džamije, ki ima drugačno razsežnost.

Ko vstopamo v EU, bomo morali biti Slovenci še enotnejši, kulturno aktivni in čedalje več pozornosti bomo morali namenjati družini in narodu. Ne pozabimo: DOMOVINA JE ENA SAMA. Od sedanjosti

moramo stremeti k prihodnosti in ne želimo si, da bi naši potomci postali manjšina v lastni domovini.

Matjaž Krivc, Ljubljana

Je TV v službi resnice?

Ko večer za večerom že kar na začetku TV-dnevnikov poslušamo enake zgodbe in gledamo enake prizore o tako imenovanih izbrisanih, se sprašujem, ali je naša nacionalna TV v službi resnice in slovenstva ali pa je v službi zlohotne propagande uničevalcev slovenstva.

Resnici na ljubo je namreč treba povedati, da naši liberalistični oblastniki in tisti iz ZL (z nekaterimi izjemami), ki še vedno koreninijo v Skoju in v propadli ideologiji komunizma, ne morejo preboleti, da je Demosova vlada izpeljala osamosvojitve in ubranila samostojnost ob barbarski agresiji komunistične jugoslovanske armade in dosegla mednarodno priznanje. Kaj so počeli nekateri skojevci v usodni noči sovražnega napada? Pisali so že parole in plakate ter snovali načrte, katere bo treba obesiti – pa ne agresorjeve, da ne bo pomote, ampak naše najpogumnejše in najzaslužnejše branilce, je zapisal publicist in novinar Danilo Slivnik v svoji knjigi Sto osamosvojitvenih dni. Ker pa jim zarotniški in izdajalski načrt predati se agresorju, ki bi potem pokoril naš narod, ni uspel, so zrežirali nekaj poskusnih scenarijev, prikazali naše najzaslužnejše branilce kot zločince in vojne hudo delce, kot da smo mi agresorji, ne pa jugoslovanska armada. Ker jim to ni uspelo, hočejo sedaj sprejeti čim več tujcev iz nekdanje SFRJ, predvsem iz vrst nekdanjih državnih uradnikov in oficirjev, ki so bili v večini nasprotniki slovenske osamosvojitve, jim podeliti slo-

www.radiodur.si

Pismo največji, nismo najboljši, nismo najlepši in nismo najbolj trapasti.

01 / 520 5000

»vensko državljanstvo, za nagrado pa še denarno odškodnino. Kaj je to drugega kot kazen za največjo zmagov v zgodovini slovenskega naroda, ko so se izpolnile sanje, pričakovana in hrepenenje mnogih rodov.

Večina priseljencev niti ne izpolnjuje pogojev za pridobitev slovenskega državljanstva, saj ne znajo ali pa nočejo govoriti slovensko. Poleg tega je podeljevanje državljanstva priseljencem iz držav, ki nimajo urejenih diplomatskih odnosov s Slovenijo, protipravno.

Toda glej paradoks! "Dok se ne civilizirate, neću tražiti slovensko državljanstvo!" pravi priseljenec Aleksander Todorović. Če to pomeni, da ga kdo pošiljuje s slovenskim državljanstvom, se nanj upravičeno huduje. Sicer pa se lahko vrne v svojo rojstno domovino, Slovenke in Slovence pa naj pusti pri miru, če smo zanj necivilizirani!

Ivan Glušič, Mozirje

Resnica je že na pohodu in bo zmagala

Močno upam, da bo napoved dr. Antona Stresa kmalu uresničena. Razčiščena preteklost bo šele omogočila, da se bomo lahko postavili s parlamentarno demokracijo in pravno državo. Da bodo vrednote znova zapisane z velikimi črkami in bo pravičnost omogočila mir med nami.

Zakaj poudarjam upanje? Sedaj ko je čedalje več znanega o revoluciji in delovanju totalitarnega sistema, se oglašajo pisci, ki nekaj o resnici priznajo, a v glavnem nadaljujejo s preizkušenimi metodami sprenevedanja in zavajanja. To jim še uspeva, ker imajo v posesti arhive in moč na političnem, pravnem in gospodarskem področju. Tudi zakonitost človeko-

ve biologije je na njihovi strani, a sestavljanja domačih in tujih segmentov resnice na podlagi dokumentov in pričevanj ne morejo več preprečiti. Dokazi za to so tudi nejasne reakcije predsednika ZZB in njegovih somišljenikov v oddaji TV Dosje.

V zadnjem času sta izšli dve knjigi, ki poskušata vsaj navidezno popraviti nelogičnosti petdesetletnega enostranskega pisanja zgodovine. A zgodovinar Božo Repe se vedno pristransko opisuje zgodovino socializma in komunizma. V precejšnji meri želi prikriti vse totalitarne razsežnosti režima. Dokaz, da imajo stare sile še izjemno moč, je tudi dejstvo, da "neodvisno" Delo noče objaviti ocene knjige dr. Janeza Jerovška. Druga zavajajoča knjiga pa je Zarote in atentati na Tita. Dolgoletni Titov varnostnik in Drnovskov general M. F. Kranjc še danes trdi, da Jugoslavija ni razpadla sama po sebi, temveč jo je razbilo delovanje zunanjih sil, in da se mu zdi cinično govoriti o EU in Natu. Večini državljanov je verjetno še vedno v spominu, da so zunanje sile izredno nasprotovale osamosvojitvi. Med drugim trdi, da je Tito že 14. maja 1945 izdal prepoved pobijanja vojnih ujetnikov in kolaborantov. Ne pove pa, da je dvanajst dni kasneje z balkona Univerze v Ljubljani slavnostno napovedal smrtne obsodbe tudi tistim, ki so takrat še bili pod "zaščito" Angležev. Če Titovo prepoved vzamemo resno, so slovenski

radio cerkno
ukv - stereo - rds

90,9 MHz 97,2 MHz 99,5 MHz 103,7 MHz

revolucionarji na lastno odgovornost nadaljevali z zločini nad civilisti in vojnimi ujetniki. Morda so celo zaigrali Koroško južno od Drave, ker jim je bila revolucija pomembnejša kot ozemlje, kjer tudi živijo Slovenci.

Nekdanji revolucionarji in njihovi potomci bi se morali zavedati, da prikrievanje resnice ne prizadene le žrtev in njihovih potomcev, ampak tudi izvajalce. Živo se še spominjam starejše sosedo, dobre matere ne le svoji družini, kako je premlevala o dogajanjih prva leta po vojni. Izginotja, selitve in nacionalizacije so bila sicer krita dejanja, a dobra gospa je sočustvovala tudi z družinami izvajalcev revolucije. Samomori, skrivnostni uboiji, duševna prizadetost in druge tragedije so močno zaznamovale tisti čas. Ni šlo torej le za zmage, ampak tudi za poraze v vrstah revolucionarjev in njihovih izvajalcev. Gospa je bila verna in je včasih tudi glasno ugotavljala, da Bog kaznuje. Težko je govoriti o želji po maščevanju, saj je bila močno dovetna tudi za krivice, ki so se dogajale drugim. Morda je hrepenela le po pravičnosti in resnici, ki osvobaja.

Ernest Pušnik, Hrušica

Ogoljufani upokojenci

Vladajoče stranke z vladajočo LDS na čelu so slovenskim upokojencem spet pokazale svoj pravi obraz. Zadnja februaraska uskladitev pokojnin za 2,6 odstotka je ob rasti plač v letu 2003 za 6

odstotkov milo rečeno neposredna kraja in zmanjševanje vrednosti pokojnin.

Pokojnine so se samo v zadnjih treh letih, od leta 2000 dalje, realno zmanjšale za 20 odstotkov. Znimivo je to, kako so zmanipulirali upokojence. Pilatovsko so dodali še 1.300 tolarjev, kar pomeni tri kilograme kruha. Pred vsako uskladitvijo nastopijo režimska glasila in pripravljajo upokojence na prikrito krajo njihovih pokojnin in razlagajo, da nas je preveč, da je premalo zaposlenih itd. Kaj imamo upokojenci pri tem, če je zaposlitvena politika neuspešna, neuspešno gospodarstvo, množica nasilno upokojenih delavcev zaradi socialnega miru, zaposlovanje na črno, kraje več sto milijard družbenega premoženja itd. Tudi stranka DeSUS igra umazano igro, ker nekritično podpira LDS in ZL. Leta 2000 so nam ukradli približno 8 odstotkov in tako naprej. Sprejeli so tako zapleteno formulo usklajevanja, da tega večina upokojencev ne razume. Razume pa, da se jim pokojnine zmanjšujejo. Seveda, najlaže je udariti po upokojenih. Prvič smo najmanj kritični, posebno tisti z dna lestvice vdano prenašajo uzurpacijo vladajočih strank. Samooklicana "varuhinja" upokojencev, stranka DeSUS, je v resnici tlačiteljica upokojencev in pomaga LDS. Letošnje usklajevanje je prava farsa, pravo norčevanje iz upokojencev. Žalostno je le to, da nenehno spreminjajo formulo za usklajevanje, seveda vselej v škodo upokojencev. Na milost in nemilost smo prepuščeni najbolj arogantnim ljudem v vladi in državnem zboru. Zaničevalen odnos do upokojencev kažejo s tem, da nas umeščajo med socialne podpirance. Mar nismo štirideset let delali in odvajali v pokojninsko blagajno? Nismo in nikoli ne bomo socialni podpiranci. Nič nas ne zanima skrajno nesposobna vlada LDS,

ZL in DeSUS. Smo morda upokojenci pokradli več sto milijard, ki bi lahko ustvarile nova delovna mesta? Kdo ima denar, ki smo ga ustvarili slabo plačani delavci v komunistični Jugoslaviji? Ironija je, da prav večina upokojencev in industrijski delavci predstavljajo tisti dve kategoriji, ki zivotarita na robu bede. Tudi dodatno pokojninsko zavarovanje dobro plačanih državnih uradnikov je imelo samo ta namen, da bi se bolj osiromašili upokojence. Zanimivo bi bilo izvedeti, kako so prišli do 2,6-odstotne uskladitve. Plače so kljub malverzacijam z državnimi uradniki narasle za 6 odstotkov in se tako tudi realno povišujejo. Zato zatrevanje DeSUS, češ, če bo šlo dobro delavcem, bo šlo dobro tudi upokojencem in obratno, ne drži. Država in LDS s sateliti siromašijo tiste, ki se ne moremo braniti. Zakaj ne napolnijo svojega proračuna s kapitalom, ki ga imajo njihovi privrženci, ki se presedajo s stola na stol po raznih nadzornih svetih in bogatijo na račun upokojencev? Pri vsem tem jim pomagajo še javna občila, ki zamegljujejo resnico in tako pomagajo vladajočim strankam. Čas je, da tudi upokojenci spoznamo bridko resnico, da nam kradejo in nas siromašijo. Če bi veljala zakonodaja Bajukove vlade, bi imeli 6-odstotno poravnano, torej je kraja očitna!

Alojz Dragoš, Ljubljana

Demokracija v Sloveniji

Slovenija še dolgo ne bo demokratska država. Že naš največji priatelj Ivan Cankar je nekoč zapisal, da smo Slovenci narod hlapcev, in kot kaže, se ni motil.

Dolga stoletja smo bili Slovenci pod avstrijskim oziroma avstro-ogrskim "pokroviteljstvom", ki pa nam je bilo po značaju in evropski pripadnosti vsaj za spoznanje bližje kot od Turkov krojena balkanska kultura.

Rešitev za Slovenijo je bil po

**RADIO
ZELENI VAL**
93.1 & 97.0 Mhz

ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

prvi svetovni vojni general Maister, ki pa je bil v Titovi Jugoslaviji veliko let nezazelen in zamolčan, ker se pač ni zblizal s komunistično ideologijo in je Slovenijo pripojil Kraljevini Jugoslaviji. V drugi svetovni vojni je po katastrofalnem hitrem porazu jugoslovanske vojske prešla Slovenija pod oblast nacistično-fašističnih okupatorjev, ki so se izkazali s tiranijo, s pobijanjem zavednih Slovencev in izseljevanjem. Ta strahovlada je trajala kar štiri leta. Zelo hitro so se podirale Hitlerjeve sanje, češ, napravite mi to deželo spet nemško. Porazi nemških čet na vseh frontah od Afrike (Libije) pa do odločilnega poraza pri Stalingradu in kapitulacije Italije so bili jasni dokazi, da je nacistom dokončno odklenkalo. Vendar so bili zaradi pomanjkanja vojakov še tako zločinski, da so v nasprotju z ženevsko konvencijo prisilno mobilizirali Slovence (predvsem Gorenjce in Štajerce) in jih poslali na vse fronte, kjer jih je veliko ostalo za vedno.

Potem smo bili priče zmagoslavne komunistične revolucije, ki je Slovenijo za pol stoletja zaznamovala z brutalno diktaturo in je posledično odgovorna tudi za medvojni in povojni genocid nad slovenskim nekomunističnim prebivalstvom. Za vse te zločine v svinčenih časih do danes ni še nihče odgovarjal. Potem je bil leta 1990 plebiscit o neodvisnosti in samostojnosti Slovenije, kjer je za neodvisno državo glasovalo kar 88,29 odstotka Slovencev. Znano je, da so bili vsi ultralevičarji (Kučan, Potrč, Školč, Ribičič, Anderlič, Kocijančič in še kup drugih) in še nekaj "dobro vzgojenih" univerzitetnih profesorjev proti osamosvojitvi Slovenije in so zagovarjali nekakšno konfederacijo. Ko pa so po plebiscitu ugotovili izraz ljudske volje, so se nekoliko potuhnil in se vsaj zaradi zunanjega videza preimenovali v liberalce in socialne demokrate – prav te pa so v enoumnem režimu kruto preganjali. Zato v Sloveniji še vedno vlada mo-

nonopol komunistične politične oblasti, ki resno ogroža demokracijo in pravno državo.

Kučan z macolo

Naslovna fotografija 10. štev. Maga je zgovorna in pomenljiva. Menim, da je Kučan v vsej svoji dolgoletni politični karieri deloval "macolarsko". Saj drugače skoraj ni mogel, kajti izbran je bil na način dalajlama, kar pomeni "ocean znanja". Njegovi komunistični mentorji so mu zaupali in mislim, da jih ni razočaral! Oborožen z vsemi boljševiskičnimi triki je previdno in bolj iz "ozadja" pričakal slovensko osamosvojitve. Da je pred tem ne le dovolil, temveč omogočil aretacijo Ivana Boršternerja, Davida Tasića in Janeza Janše, je zanj in njegov krog somišljenikov pravo dejanje. Res so se stvari potem brez njegove volje razpletale drugače, toda partijska vzgoja mu je tudi tu pomagala. Da je na tisto "Spravo", ki bi morala biti enkratno dejanje priznanja in nato odpuščanja, pripeljal s seboj Janeza Kocijančiča, ki je ves čas bogoslužja in govorov v znak prezira držal roke v žepu, je dokaz Kučanove nedoraslosti in nerazumevanja vsega, kar ni izhajalo iz njegove "učne dobe". Množične povojne poboje je imenoval "napake", česa več pa ni zmogel! Enak slog izražanja in zanikanja je polemika Janeza Stanovnika v Sobotni prilogi Dela 31. januarja na temo Zamolčani – moč preživetja kot odgovor na enkratno dokumentarec avtorja Jožeta Možine, 13. januarja prikazan na TV Slovenija. Dolgoletni Kardeljev osebni tajnik se trudi ovreči oz. spremeniti smisel Kardeljevih medvojnih ukazov Vosu. Njegovi poskusi drugačne razlage Kardeljevih ukazov so Sizičovo delo, saj je danes kljub številnim oviram skoraj vse dokazano. Vseh njegovih brezuspešnih zavajanj ni mogoče navesti, en sam tak Kardeljev ukaz naj napišem: "Prisluškujte dobro razpoloženju ljudstva. Stari (Tito) nas opozarja, da naj ne likvidiramo PREVEČ, da ne bi ustvarili situacije, ko se nas bo ljudstvo balo..." Še pred tem je Zdenki Kidrič pisal, kako je treba vključiti v VOS več žensk, ki naj jih naučijo streljati, zastrupljavati in vse mogoče. Kaj je bilo PREVEČ likvidacij za Tita, je zelo zanimivo vprašanje. Še v času Titovega življenja sem v Paris Matchu prebrala članek, ki se je nanašal na Tita. Med drugim je bilo napisano: "Tito endurcit dans le crime." V prevodu se to glasi: "Tito utrjen v zločinu!" Zahod je dobro ocenjeval tako Tita kot vso njegovo družino, v katero je spadal tudi Janez Stanovnik, ki še danes kot vsi vodilni komunistične revolucije razmišlja kot pred 60 leti. Srdito brani Mitjo Ribičiča, češ da ga je sodišče oprostilo krivde za poboj na Pohorju. Je pri takem tožilstvu in takem sodišču kaj drugega sploh mogoče? V časih poboji drugače mislečih, danes čedalje bolj razširjen gospodarski kriminal belih ovratnikov, katerega sedanja oblast, ki bi morala ukrepati, imenuje "nepravilnosti"! Bodo kriminalci vseh vrst še dolgo nekaznovani? Idejni potomci komunistične vzgoje in izbrani privilegiranci prejšnjega političnega sistema so se prelevili v sodobne "nabobe", ki imajo v rokah in pod nadzorom polovico slovenskega kapitala. Brez dvoma vse to z odločilnim posegom nekdanjega predsednika Slovenije Milana Kučana. To nam dokazuje izbor povablencev v njegov Forum 21, kamor sta poslušno in ponižno, čeprav prikrito priletela tudi predsednik vlade Tone Rop in predsednik državnega zbora Borut Pahor. To pa bi lahko že imelo pridih državnega udara, kajti imenovana predstavljata zakonodajno in izvršno oblast države Slovenije, katere polnopravni državljani smo vsi avtohtoni Slovenci in priseljenci s pridobljenim državljanstvom. Ustanovitev klanskega Forum 21 je mogoča iz enega glavnega razloga. To je parlamentarno hlapčevsko izglasovanje številnih neupravičenih privilegijev za nekdanjega predsednika Milana Kučana, ki se obnaša, kot da je še vedno na oblasti! Razlika med njim in nekdanjim češkim predsednikom Vaclavom Havlom, ki prejema samo zaslužen pokojnino, je velika. O Vaclavu Havlu že sedaj piše svetovna zgodovina in bo v njej ostal za zmeraj, medtem ko Milan Kučan tam ne bo nikoli omenjen!

Marija Vodišek, Ljubljana

» Največja ironija pa je, da se zavedni prebarvani komunisti še vedno sklicujejo na demokracijo in pravno državo, ki jo prav oni onemogočajo in skušajo zato preprečiti vsak referendum, ker vedo, da bi na njem skoraj stoodstotno pogoreli. Tako po stari praksi ignorirajo ljudsko voljo, tako da o kaki demokratični odločitvi ni govora. V resnici so oni ksenofobni do avtohtonega slovenstva. V Švici na primer, ki ima vzorno in resnično demokracijo, je izid referendumov odločilnejši kot ustavno sodišče. Omenim naj še, kako prav ima nekdanji generalni direktor policije Marko Pogorevc, ki je bil vedno nekakšen trn v peti slovenskih ultralevičarjev, ko pravi v intervjuju v Demokraciji št. 7, da še nismo zreli za demokracije in življenje v Evropski uniji in da so želeli tisti, ki so bili na drugi strani osamosvajanja, da ostanemo v Jugoslaviji, a ker jim to ni uspelo, želijo zdaj z izdajanjem odločb Jugoslovane pripeljati v Slovenijo. Najbrž bi vsi ultralevičarski nostalgiki želeli nekakšno balkansko ljudsko republiko, v kateri bi bili avtohtoni Slovenci malodane manjšina in bi tuj jezik prevladoval nad slovenščino.

Roman Kralj, Maribor

Salonarji in krinoline

Ali smo s stabilnostjo cen res še skoraj na konju, kot se hvali vlada, ko nam dopoveduje, da imamo samo še 4-odstotno inflacijo, ali pa je to le še ena "zgodba o uspehu"? Tako se sprašujemo vsi tisti, ki smo si še pred letom ali dvema pri Mercatorju za jurja napolnili vrečko, danes pa si za ta denar niti žepov več ne napolnimo. Da to ustreza resnici, se moramo samo spomniti eno leto nazaj, ko smo si za ozimnico kupili krompir po 33 tolarjev, to jesen pa po 125 tolarjev, kar je za 380 odstotkov več. To s krompirjem, ki je povprečnemu Slovincu osnovna prehrana, se je namreč dogajalo prav v času, ko se je vlada začela hvaliti z mesečno inflacijo 0,5 odstotka. Bolj prikrito, skozi vrsto različnih vrst kruha, pa se prek okvira prikazane inflacije dvigajo tudi cene temu osnov-

nemu živilu, zlasti še za revnejše, saj v povprečju kilogram kruha, ki je na polici, stane že 400 tolarjev, dasiravno je narejen iz pšenice, katere kilogram je stal samo okoli 35 tolarjev.

S tem pa ne mislim reči, da številke statističnega urada, čeprav včasih pri njem tudi o drugih prikazih dvomimo, ne držijo. Trdim pa, da izbor artiklov, ki se za ta izračun upoštevajo, vsaj za naše razmere, ko se še vedno 20 odstotkov Slovencev bojuje za golo preživetje, ni pravilno izbran. Življenjsko košarico si namreč povprečen Slovenec predstavlja drugače. Še manj se lahko sprijazni s spremljajočo uradno razlago o čedalje nižji inflaciji, ki se je v večini iztekajočih se mesecev preteklega leta glasila: "... da so k padcu inflacije predvsem pripomogle posezonske razprodaje".

Ne da bi ob tej razlagi bili zlobni, pa vendarle se ne moremo znebiti občutka, da imamo prav zaradi zniževanja inflacije v naših blagovnicah vse številnejše posezonske razprodaje, ki se ne nanašajo več kot nekoč samo na zimsko in letno obdobje. Ali nas morda takšno početje vlade pri zniževanju inflacije ne spominja na že staro ukano peljati nekoga zejnega čez vodo? Ali pri tem ni mogoče dvomiti, da se cene boljsemu blagu pred sezono nastavijo za Slovence z milijonskimi plačami, nato pa se kaj kmalu skozi razprodaje znižajo za 50 odstotkov? Gre torej za naše razmere nedopustno metodo prikazovanja mesečne (letne) inflacije? Če je takšna metoda evropska, pa prav gotovo danes ni sprejemljiva za nas, ki imamo povprečno plačo 360 evrov v primerjavi z evropsko, ki znaša več kot 1.000 evrov.

Kako naj se torej s takim prikazom inflacije, ki tako rekoč sloni na "salonarjih in krinolinah", sprijaznijo tisti državljani, ki komaj rešujejo konec in začetek meseca in ki, ko je napovedana kaka sezonska pocenitev, vso noč čakajo v vrsti, da se odprejo duri te ali one blagovnice s pred nekaj meseci umetno povišanimi in sedaj občutno znižanimi cenami? Pri zadnji takšni špekulaciji so se nekje v Ljubljani duri odprle celo točno opolnoči!

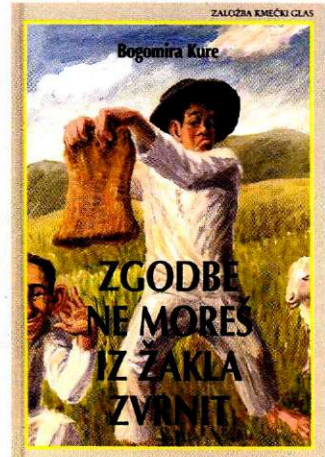
Rajko Topolovec, Ptuj

Pripovedi Bele krajine

V zbirki *Glasovi založba Kmečki glas* že kot 28. knjigo pod naslovom *Zgodbe ne moreš iz žakla zvrnit* izdala folklorne pripovedi iz Bele krajine.

Bogomila Kure, dolgoletna profesorica slovenščine na gimnaziji v Črnomlju, je dve desetletji spodbujala dijake, da so zbirali folklorno gradivo. Po mnenju dr. Marije Stanonik, urednice zbirke, je posebnost te knjige, da so gradivo zbirali najmlajši v vrsti dosedanjih sodelavcev zbirke. Ne le da so pomagali iztrgati pozabi folklorno blago svoje pokrajine, zaradi časa, ki so ji ga namenili, bodo ohranili kontinuiteto s svojimi koreninami. V knjigi so pripovedi razdeljene v devet poglavij:

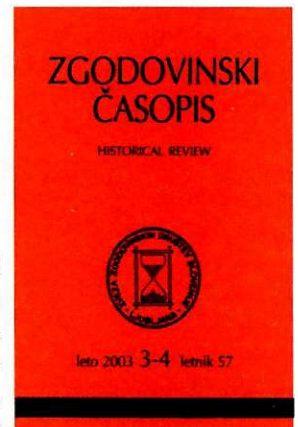
pravljice, bajke, legende, strašljive povedke, zgodovinske, etnološke, socialne, šaljive povedke in anekdote. Vseh je 526 in večinoma gre za krajše pripovedi, le pravljice so nekoliko daljše, zato pa jih je tudi manj. Prevladujejo socialne, šaljive povedke in anekdote, kar je razumljivo, če se le nekoliko poglobimo v preteklost Bele krajine, ko se je prebivalstvo izseljevalo in spet priseljevalo in je bil najvažnejši od vsega boj za vsakdanji kruh. Na koncu je dodan obsežen slovar narečnih besed in seznama pripovedovalcev in zapisovalcev pripovedi.

Zgodovinski časopis

Številka 3-4 *Zgodovinskega časopisa* (57 letnik), izdaja ga Zveza zgodovinskih društev Slovenije, v rubriki *In memoriam* piše o smrti dveh zgodovinarjev.

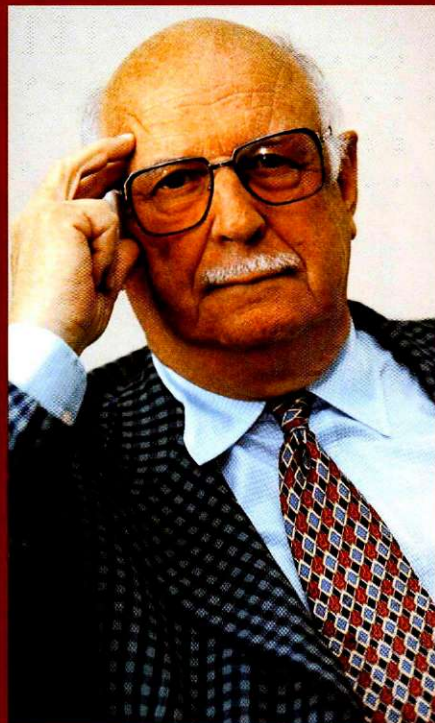
Prvi, prof. dr. Jože Kastelic, je bil morda eden zadnjih polihistorjev na Slovenskem, drugi, Andrej Komac, pa je tragično umrl mlad, potem ko se je začela njegova gotovo blesteča kariera. Glavna rubrika *Razprave* prinaša deset študij: *Žandarji ali roparji? Integracija Uskokov kot regionalni problem* (Marija Wakounig), *Žumberak kot pozabljen regija. Ali kako lahko obmejno področje zmede slovenske politike* (Marko Zajc), *Od deželana do državljana* (Božo Repe), *Začetki in razmah listinskega pismenstva na ozemlju Slovenije do konca 11. stoletja* (Peter Štih), *Listinska praksa v provinci. Primer Kranjske v letih 1150—1300* (Dušan Kos), *Fiziki Erbergi* (Stanislav Južnič), *K vprašanju iz vora Balthasarja Hacqueta* (Janez Šumrada), *Mestna hranilnica v Mariboru v dvajsetih letih 20. stoletja - jabolko spora v mestnem občinskem svetu* (Mateja Ratej), *Od skokov k poletom. Začetki smučarskih skokov na slovenskem in uveljavitev Planice v času med obema vojnama* (Borut Batagelj), *Kontinuitete in spremembe. Aktualni trendi v zgodovini pisju Jugovzhodne Evrope* (Ulf Brunnbauer). V obeh zvezkih 57. letnika se je odvila tudi kratka, vendar ostra polemika med dr. Janezom Cvirnom in dr. Igorjem Grdino. I. Ž.

Pripoved o življenju, v katerem je avtor doživel na stotine nevarnih in zanimivih dogodkov.

MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

Dušan S. Lajovic

Knjiga obsega 350 strani napetega in zanimivega branja. Priloženo naročilnico pošljite na naslov: Nova Obzorja, d. o. o., Komenskega 11, 1000 Ljubljana. Knjigo lahko naročite tudi na telefonski številki: 01-434-54-63 ali na elektronskem naslovu: obzorja.narocnine@siol.net ali plačate v tajništvu založbe na Komenskega 11 v Ljubljani.

Napeta avtobiografska pripoved Dušana S. Lajovca, zavednega Slovence, uspešnega poslovneža in nekdanjega častnega generalnega konzula Republike Slovenije na Novi Zelandiji.

Pripoved o življenju, v katerem je avtor doživel na stotine nevarnih in zanimivih dogodkov. Mnogokrat je ostal živ in zdrav predvsem zato, ker je tudi v najtežjih preizkušnjah ohranil vedrino in smisel za humor, ki ga spremljata še danes. Sin znanega ljubljanskega tovarnarja Lajovca, ustanovitelja Saturnusa in Tube, se je skozi burno obdobje druge svetovne vojne prebijal kot ilegalec Kraljeve vojske v domovini, kot obveščevalec za potrebe zaveznikov v boju z nemškimi okupatorji in komunističnimi partizani. Po vojni je delal za angleško obveščevalno službo, pomagal demokratični emigraciji v zamejstvu, študiral v izgnanstvu in nato odšel v Avstralijo, kjer je začel novo življenje kot navaden delavec. Komunistična policija mu je doma zaprla starše in zaročenko, ki jo je grobo zasliševal znani udbovec in donedavni svetovalec Milana Kučana dr. Zdenko Roter. Avtor opisuje tudi novo življenje v Avstraliji, kjer postavi na noge Impact International, uspešno podjetje s tovarnami po vsem svetu, in svoje vezi z domovino, ki je za desetletja potonila v močvirje komunističnega enoumja. Ob osamosvojitvi se prvič vrne v domovino

in doživi napad JLA na Slovenijo junija 1991. Z vsemi močmi dela za mednarodno priznanje Slovenije in Avstralija ter Nova Zelandija predvsem po njegovi zaslugi Slovenijo priznata med prvimi.

Postane častni konzul na Novi Zelandiji in še naprej pomaga demokratičnim procesom v Sloveniji. Prizadeva si za resnico o preteklosti in zbere številne dokumente in druge dokaze o kršenju človekovih pravic v času komunističnega režima. Spozna ljudi, ki so bili nekoč na drugi strani in želijo sedaj popraviti napake iz preteklosti. Veliko ve o ljudeh, ki so v Sloveniji še vedno na oblasti. Kako je prišel do seznamov Udbe, na katerih je tudi sam kot strogo nadzorovana oseba, ki ji je bil vse do leta 1990 prepovedan prihod v domovino? Vse to in še več v knjigi, ki posveti v doslej temačne kote slovenske polpreteklosti.

V knjigi je objavljen tudi obsežen seznam glavnih sodelavcev Udbe.

Naročilnica

Po posebni založniški ceni 6.200 SIT nepreklicno naročam knjigo

Dušana S. Lajovca MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

ime in priimek: _____

datum: _____

ulica: _____

kraj, poštna št.: _____

podpis naročnika: _____

V ceni je všteti DDV, ni pa všteta poštnina.

Imam svoj Life.

Pivovarna Union d.d., Pivovarniška ulica 2, Ljubljana

Life [laif] ang. življenje; izdelek Za Life iz Pivovarne Union.